

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

L'educació superior en el desenvolupament d'una ciutadania compromesa, participativa i solidària

**L'aprenentatge servei i l'educació per al desenvolupament
com a estratègies de treball**

Maria Antonia Buenaventura Rubio

Aquesta tesi doctoral està subjecta a la llicència **Reconeixement- NoComercial – SenseObraderivada 4.0. Espanya de Creative Commons.**

Esta tesis doctoral está sujeta a la licencia **Reconocimiento - NoComercial – SinObraderivada 4.0. España de Creative Commons.**

This doctoral thesis is licensed under the **Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0. Spain License.**

ASSOCIACIÓ KATXIMA

Per el desenvolupament comunitari

MEMÒRIA DEL CASAL D'ESTIU 2015

Aps: Eloi Martínez, Cristina Barroso, Pol Adan, Raquel Expósito, Carla Granero, Cristina Cano, Dolores González, Ariadna Costa, Neus Gibert.

Voluntaris: Marina Moll, Cristina Ortega, Mercè Gaitán, Carla Torres, Núria García, Blanca García, Cristina Pérez, Sandra López, Melanie Belmonte, Janira López, Neus Amorós, Maria Ferrer.

En aquest escrit es presenta la memòria final del Projecte d'Acció Comunitària realitzat per el grup de voluntaris i alumnes de la Universitat de Barcelona amb la comunitat Bereber de Taфраout, sud-est del Marroc.

APS. Universitat de Barcelona

ÍNDEX

1. FITXA DEL CENTRE	3
2. INTRODUCCIÓ.....	5
2.1. Objectius del projecte	6
2.2. Procés seguit	6
2.2.1. Descripció del procés	6
2.2.2. Elements que han incidit en el procés	8
2.2.3. Reflexió.....	10
3. L'ACCIÓ EN ELS SOMRIURES DELS CASALS.....	11
3.1. Justificació i motivació	11
3.2. Contextualització social i territorial	13
3.3. El casal	14
3.3.1 Objectius del casal.....	14
3.3.2 Metodologia	15
3.3.3 Realització de les activitats	20
3.4. Reflexió.....	24
4. VALORACIÓ DEL GRUP	26
4.1. El grup en general	26
4.2. Valoració del grup de treballadors socials participants en el projecte d'APS.....	28
4.3. Grau de consecució dels objectius	29
4.4. Aprenentatge de competències professionals i personals	34
4.5. Aspectes a millorar, propostes.....	35
BIBLIOGRAFIA.....	37
ANEXOS	38
ACTIVITATS GRUP PETITS	38
ACTIVITATS MITJANS.....	59
ACTIVITATS GRANS.....	66
ACTIVITATS CONJUNTES.....	80

1. FITXA DEL CENTRE

Contactes de referència.

**MA. ANTONIA BUENAVENTURA
RUBIO**

Posició. Presidenta de l'associació.

Informació bàsica:

Associació KATXIMA per al desenvolupament comunitari

Àmbit: Cooperació al desenvolupament

<i>Direcció: Camí Can Llimona,2</i>	CP: 08640
<i>Telèfon: 645887429</i>	Fax:
<i>Adreça electrònica: proyectos@katxima.com</i>	Web: www.katxima.com
	

Registre d'associacions del ministeri d'interior, número: 53726

Número d'identificació fiscal: G66344003

L'associació Katxima per el desenvolupament comunitari és una associació sense ànim de lucre per al desenvolupament comunitari. Constituïda formalment l'any 2014, els seus inicis parteixen de l'any 1999, amb projectes de cooperació internacional i desenvolupament per universitats en comunitats indígenes a Xile. A l'associació intervenen professionals de l'àmbit social (treballadors socials, educadors socials, pedagogs i tècnics en cooperació al desenvolupament) i un seguit de voluntaris i socis que participen en major o menor mesura dels diferents projectes que van sorgint. Actualment, les seves intervencions

i projectes s'han desenvolupat sobretot al Marroc, tenint en compte l'educació i fomentant el desenvolupament econòmic, social i educatiu de les comunitats¹.

***Casal d'estiu a Tafraout, agost de 2015:** Actualment l'activitat principal de Katxima es la posta en marxa d'un casal d'estiu a Tafraout per fomentar l'educació dels infants i ajudar al desenvolupament comunitari de la zona. Aquest estiu el casal s'ha dut a terme buscant generar un espai on els nens i nenes de la comunitat poguessin compartir i experimentar noves formes d'expressió creatives per tal de potenciar aquelles capacitats internes que desconeixen de si mateixos, per tal de seguir treballant i reduint les mancances educatives (des de una vesant d'educació informal).*

Població diana:

- *Nens i nenes de la comunitat (població de Tafraout i propera) de 3 a 12 anys d'edat.*
- *Nois i noies majors de 12 anys que volen i poden participar com a voluntaris amb els monitors del casal.*

¹ Informació extreta de: Aguilera, González, Hidalgo, López, Muller, y Rebollo (2015, p 39) Nous horitzons. Projecte d'intervenció comunitària amb l'associació Katxima per al desenvolupament comunitari.

2. INTRODUCCIÓ

Fotografia realitzada durant el casal d'agost de 2015 a Tafraout.

"Projecte de suport a l'escolarització i de reforç escolar. Sector Madrassa Abu Kalid. Tafraout"

Al següent document es presenta la memòria del projecte "Els somriures del casal" realitzat del 3 al 17 d'agost de 2015 per l'associació Katxima pel desenvolupament comunitari, al Sector Madrassa Abu Kalid, província D'Tinghir, una de les zones més pobres del sud-est del Marroc, a prop del desert de Merzouga.

El projecte vol oferir als infants de Tafrawt una educació no formal basada en valors i principis que fomentin actituds i normes de convivència ciutadana. Per tal d'assolir-ho es val de la col·laboració de voluntaris autòctons que juntament amb l'equip de voluntaris espanyols i estudiants d'APS de la Universitat de Barcelona treballant sobre terreny per dur a bon port les activitats i dinàmiques que donen forma al casal.

La memòria.

A la següent memòria s'explica tot el procés i com s'ha desenvolupat el projecte "els somriures del casal" des dels inicis:

En primer lloc, s'expliquen les diferents fases en les quals s'ha subdividit el projecte; aquells elements que han facilitat o dificultat el seu desenvolupament, juntament amb la reflexió sobre sentiments i emocions que els alumnes (APS i voluntaris) han viscut al llarg de tot el procés.

En segon lloc es presenten aspectes rellevants sobre el projecte de Katxima de l'any 2015 com són els objectius i el grau d'assoliment; la metodologia emprada i una breu explicació geogràfica sobre el país i terreny on es realitza l'acció del casal d'estiu. Per últim es presenta una valoració de grup sobre l'experiència d'intervenció; es fa un recull dels aprenentatges de competències professionals i personals i es tanca la memòria amb l'apartat propostes de millora que poden servir de cara a properes edicions.

2.1. Objectius del projecte

- ✓ Oferir un espai de formació per als voluntaris, promovent el voluntariat local.
- ✓ Oferir un espai per a la vivència en el lleure educatiu
- ✓ Treballar les habilitats socials, de comportament i relacionals.
- ✓ Treballar les habilitats manuals i artístiques dels nens i nenes.
- ✓ Educar en actituds i valors de la convivència i el respecte, potenciant actituds de respecte, responsabilitat i treball en grup.
- ✓ Respectar i tenir cura de l'entorn.

2.2. Procés seguit

Per poder elaborar aquest projecte, s'ha dividit les sessions en diferents fases: la formació, per tal d'aprofundir i contextualitzar cap on es volia realitzar la intervenció; l'elaboració del projecte; i la captació de fons, on es van realitzar diferents activitats. A continuació, és podrà veure de quina manera s'ha realitzat aquest procés a través de les diferents fases.

2.2.1. Descripció del procés

Fase 1: La Formació

En aquesta primera fase, es van realitzar diverses sessions quinzenals, repartides entre Novembre i Febrer. En aquestes el grup va poder aprofundir a les temàtiques de:

cooperació internacional, educació pel desenvolupament, immersió en el territori i també es va realitzar una sessió d'aproximació a l'idioma que es parla a Taфраout, el Bereber. Aquesta primera fase, va ser clau per poder, posteriorment, passar a la següent fase d'elaboració del projecte.

Fase 2: Elaboració del projecte

La durada d'aquesta segona fase va ser des de Febrer fins a Juny. En primer terme, es va escollir la temàtica del casal: "La Creativitat". L'objectiu era que a través de les diferents branques de la creativitat els infants de la comunitat poguessin expressar els sentiments i les emocions que els sorgien a través de les activitats. Seguidament, el grup es va dividir en diferents subgrups: petits, mitjans i grans. Cada grup tenia que planificar i concretar les activitats que duria a terme durant el casal d'estiu. També es van organitzar diferents comissions per a la realització de les activitats conjuntes: la inicial, la gimcana y la activitat de cloenda (aquestes dues ultimes a càrrec dels coordinadors dels grups).

Fase 3: Captació de fons

Per poder dur a terme aquesta fase, es van crear diferents comissions:

- Comissió de Roses de St. Jordi.
- Comissió de Samarretes.
- Recollida de material.

La primera s'encarregava de la gestió, tramitació i venda de roses el dia de St. Jordi. Katxima va posar en marxa dues parades de roses al centre de Barcelona, la primera situada a la Ronda St. Pere i l'altre a la Universitat.

La segona comissió es va encarregar de la realització d'un logotip de Katxima i de la demanda i distribució de marxandatge (samarretes) per a la posterior comercialització per part de tots els integrants del grup de voluntaris i APS.

En quant a la recollida de material, diferents membres del grup es van encarregar de demanar diferents materials escolars per al casal: des de llibres i llibretes fins a llapis i altra tipus de material fungible.

2.2.2. Elements que han incidit en el procés

En el següent apartat es presenten elements destacables, valorats com positius, i aspectes a millorar que han tingut lloc durant el procés de formació, d'elaboració del projecte i de captació de fons.

Fase 1: La Formació

Per un costat, es presenta com a experiència positiva la oportunitat de conèixer altres professionals de l'àmbit comunitari i de la cooperació durant la formació i altres projectes que han servit per exemplificar les classes teòriques. Conèixer les fases, tècniques i estratègies que s'utilitzen en l'àmbit de cooperació internacional és important i ha sigut necessari per poder desenvolupar aquest projecte. Un altre aspecte remarcable ha sigut la bona organització de les classes al llarg de la fase de formació, la motivació i esforç de la professora a càrrec de la formació, i l'adequació i adaptació de la matèria als voluntaris.

Per l'altre costat, aspectes com realitzar una formació més pràctica i dinàmica a través de sortides a l'exterior i realitzar dinàmiques grupals; no aprofundir tant en el tema de la cooperació internacional durant les classes teòriques, i realitzar una immersió teòrica més profunda sobre el territori geogràfic on es realitza la intervenció afavoriria i agilitzaria la fase de formació i el desenvolupament del projecte en general.

La majoria de voluntaris coincideix en la idea de que és necessària una formació bàsica en llengua berber per tal de facilitar la comunicació amb els infants participants i l'entorn on es realitza el projecte.

Fase 2: Elaboració del projecte

En la segona fase es presenta com a aspecte positiu i indispensable la realització de les reunions grupals ja que afavoreixen la comunicació, les relacions interpersonals i intergrupals i ajuden al sosteniment del grup .

Els següents aspectes es valoren com elements a millorar de cara a l'elaboració del següent projecte:

- En primer lloc es proposa ajustar la temporalitat durant tot el procés per tal d'enllestir la memòria del projecte APS abans de la intervenció.
- En segon lloc, disposar de més temps per a la preparació de les activitats.
- En tercer lloc, fomentar l'assistència a les reunions preparatòries al casal per tal d'incorporar més activament als voluntaris.
- En quart lloc es proposa millorar la organització prèvia per anticipar situacions sobrevingudes que puguem trobar pel camí.
- En cinquè lloc, adaptar les activitats als grups de nens que rebran la intervenció del casal el què s'aconseguirà a través d'un coneixement més profund sobre la cultura, la situació politicosocial del país en l'actualitat, característiques geogràfiques, entre d'altres.
- En sisè i últim lloc es proposa entendre la resta de la comunitat com a col·lectiu diana i realitzar activitats amb aquests per tal d'ampliar i estendre la cooperació en el territori.

Fase 3: Captació de fons

Com a aspecte positiu a destacar es presenta la participació per part dels voluntaris durant el desenvolupament de les activitats per a la recaptació de fons, com la venda de roses o de samarretes, juntament amb la motivació de donar a conèixer Katxima a les persones del seu entorn més proper.

De la mateixa manera, és important tenir present les limitacions que s'han mostrat durant l'organització de les activitats de captació de fons per tal d'extreure conclusions i evitar una possible sensació de fracàs o pèrdua de temps per part del grup.

Per últim, cal destacar que la recaptació de material s'ha de millorar de cara les properes edicions.

2.2.3. Reflexió

Com a reflexió del transcurs del procés cal expressar que el grup sent que ha estat molt interessant, ja que hem tingut l'oportunitat de conèixer altres projectes que han servit per exemplificar les classes teòriques i ens va ajudar a posicionar-nos en el tipus de projecte del que formaríem part. Com ja s'ha esmentat al punt anterior, aquestes classes van consistir en diverses trobades explicatives que consistien en presentar què és la cooperació internacional, sobretot en països en vies de desenvolupament. Vam tenir l'ocasió de poder conèixer altres professionals de l'àmbit comunitari i de la cooperació i, a més a més, també hi va haver algunes sessions centrades en les fases dels projectes, és a dir, se'ns va explicar cada una de les etapes que es porten a terme (de manera genèrica), a l'hora d'implementar aquest tipus de projectes.

La bona organització de les sessions ha fet que es pugui realitzar tota la formació de manera tranquil·lament i satisfactòria, i alhora adaptant-se a tots els membres.

Com a grup creiem que la formació en un projecte d'aquestes característiques és quelcom bàsic ja que cal tenir, encara que sigui, unes nocions bàsiques sobre l'àmbit en el qual s'actua i sobre com s'actua. En aquest sentit, hem trobat molt interessants els coneixements obtinguts sobre la cooperació internacional i com es troba el panorama a l'actualitat, valorant molt l'esforç realitzat per la Montse (professional encarregada de la formació juntament amb l'Antonia), ja que va saber fer-nos una molt bona aproximació al treball social en les organitzacions internacional. Cal destacar que tal com s'ha esmentat al punt anterior, sí bé la formació que vam rebre ens va ser de molta utilitat, seria desitjable tractar d'implementar una metodologia que canviés les classes mestres per classes més participatives i dinàmiques, també cal incidir més a la part del idioma ja que potser va quedar una mica breu (degut a problemes externs).

Per últim destacar també les ganes i motivació de tot el grup de poder recaptar diners i de donar a conèixer Katxima a través de la venda de roses i les samarretes.

En definitiva, com a grup valorem molt positivament la formació que hem rebut i les ganes i implicació que han mostrat els professionals (tutores), implicació que queda reflectida en part en tota la documentació en digital, així com el «programa» de les sessions i les trobades conjuntes que ens han facilitat i que probablement ens facilitin la vida el dia de demà.

3. L'ACCIÓ EN ELS SOMRIURES DELS CASALS

A continuació es presenta el casal d'estiu que es va dur a terme a Tafrouit l'agost de 2015. Per tal de concretar-ho s'esmenten les motivacions de l'Associació que justificant la intervenció, i les del grup de monitors voluntaris, així com la contextualització social i territorial per, posteriorment, presentar els objectius marcats durant el casal, la metodologia amb que es van abordar i les activitats i l'estructura organitzativa que es van emprar sobre terreny. Finalment es presenta una reflexió en al que es fa una valoració del transcurs del mateix.

3.1. Justificació i motivació

En primer terme cal esmentar que el casal d'estiu és la conseqüència directa de la intenció de Katxima de fer públiques les necessitat del col·lectiu Berber de Tafraout per captar voluntaris, tant marroquins com espanyols, que puguin col·laborar en les tasques i activitats educatives, dirigides als infants de la comunitat, i en les tasques referents a l'acció d'ajuda humanitària, com el repartiment de material escolar i roba per vestir els nens i nenes i a les seves famílies, amb l'objectiu d'oferir un casal que pugui incidir educativament en els espais d'oci i recreació dels joves del poblat, conformant una intervenció educativa basada en el lleure que possibiliti la millora de les condicions d'ensenyament i aprenentatge en entorns més formals com l'escola, augmentant la motivació i predisposició cap a aquesta i incidint de manera més efectiva en una educació integral dels infants de la comunitat Bereber. Aquesta acció educativa requereix tant de la participació dels voluntaris autòctons com dels forans, sent dues

comunitats (la de voluntaris Berebers i la de voluntaris Europeus) treballant de forma conjunta i amb motivacions diverses.

Per part del grup de voluntaris espanyols (grup que s'encarrega de la redacció d'aquest escrit) cal indicar que les persones que l'integraven anaven mogudes per diferents interessos i inquietuds personals, professionals i/o acadèmiques. No obstant, tot i les múltiples persones que configuraven la totalitat de monitors hi ha un seguit d'objectius comuns que es feien propis entre els voluntaris: En primera instància, hi havia un factor social global ja que la cooperació internacional és una acció que requereix una gran inquietud per el que concerneix al tercer món, sobre el qual s'actua directament, entenent-se dintre d'uns paràmetres donats a la arbitrarietat i la imprevisibilitat, per tant és també una aposta dels participants per tal de poder aportar i alhora també de poder extreure uns grans aprenentatges personals que en funció de l'àmbit d'estudi es poden incloure dintre de la voluntat acadèmica i professional. En segon lloc, s'emmarca l'àmbit educatiu, al qual es presenta una gran oportunitat d'aprenentatge professional i de promoció sociocultural, ja que es una perspectiva absolutament diferent a la que es pot trobar a Catalunya i que te la seva expressió en factors com la barrera idiomàtica que dificulta la intervenció, però alhora fomenta una major satisfacció i ampliació de recursos aplicables en altres situacions, igual que el tracte social, ja sigui en relació amb l'entorn que concerneix als infants, com el que concerneix els adults, el comerç o al poble de forma holística, on també es pot desvelar una inquietud social pel desenvolupament comunitari que es du a terme a través de l'intercanvi cultural. Per altra banda esdevé la tònica general del grup que era més pròxima a voler aportar als infants i un que cop allà va decantar cap a una mirada més recíproca, és a dir, a la mirada del que pot aportar la situació i que se'n pot rebre d'aquesta.

En definitiva, es podria afirmar que les motivacions principals que porten a fer aquest viatge i aquesta intervenció queden compreses per una necessitat epistemològica de pràctica directe, ja sigui per inquietud social com personal, acadèmica o professional i que te uns valors de respecte, igualtat i altruisme intrínsecament lligats a la cooperació internacional i tots aquelles individus que hi participen.

3.2. Contextualització social i territorial

El projecte d'intervenció comunitària que es du a terme a través de Katxima es realitza a la població de Tafrouit, localitzada al sud del Marroc. Tafrouit és una població que pertany a la zona bereber del Marroc, i en concret a la zona de l'Atlas. Aquesta es caracteritza per a ser una població rural que subsisteix bàsicament de l'agricultura i la ramaderia.

Un dels objectius principals de l'associació és el de fomentar l'educació dels infants i ajudar al desenvolupament comunitari de la zona, cal destacar que, segons el Pla per a l'elaboració del Mapa de la Pobresa al Marroc, es xifra en un 25% els pobres de la regió d'Errachidia d'acord amb les dades obtingudes del cens publicat l'octubre de 2005. Aquesta situació, típica de les zones rurals del Marroc, afavoreix que molts pares que no disposen de recursos econòmics per portar els seus fills a les escoles més properes, contribuint a l'absentisme escolar, ja sigui perquè no existeix o perquè no pot pagar-se el transport. A Tafrouit, per anar a l'escola de primària i secundària cal fer un camí de 4 hores, i per realitzar estudis de grau superior no es disposa de cap col·legi pròxim, sent el més proper a 40 quilòmetres de distància, fet que obliga als estudiants amb ganes de continuar els estudis a viure lluny de casa i les famílies, llogant habitacions que comparteixen entre 4 o 5 nens a partir dels 12 anys, aquest fet fa que tard o d'hora abandonin els estudis, per cansament i manca de condicions indispensables per a l'estudi i la concentració, afavorint una possible immigració. Altres factors que influeixen en l'abandonament o fracàs escolar, són la manca de recursos econòmics per adquirir el material escolar bàsic, o perquè es necessita de la contribució dels fills en les tasques domèstiques o realitzant petites feines manuals i agrícoles per ajudar la seva família. Aquest fet recurrent d'apel·lació a la manca de recursos per a l'assistència a l'escola desvaloritza de forma categòrica a l'escola i l'aprenentatge que s'hi realitza.

Com bé s'indica a Buenaventura et al. (2015), existeixen altres factors que donen com a resultat aquestes desigualtats en l'accés a la educació: "els orígens socials, l'accés al coneixement del francès per accedir a l'educació superior, el lloc on s'habita tant tenint en comte les diferències entre les zones urbanes i les zones rurals com la existència de

famílies nòmades i les grans diferències entre sexes presents” (Buenaventura et al., 2015:30).

Davant l'evidència de la situació escolar en aquesta zona del Marroc, el casal d'estiu, pretén a través de la seva educació no formal incentivar a tots aquells nens i nenes, a valorar els aprenentatges amb l'objectiu de ser un estímul per anar a l'escola i d'aquesta manera contribuir a la millora d'aquest absentisme i fracàs escolar.

3.3. El casal

Tal i com s'ha comentat al punt anterior, Taфраout és una zona on l'accés a l'educació és complicat per als nens i nenes. Per aquest motiu Katxima busca generar un espai d'educació no formal on els infants puguin desenvolupar-se com a individus i adquireixin valors i eines per generar interès per afrontar la etapa escolar, i a llarg termini pretén evitar l'increment de les desigualtats que tenen la seva gènesis en la manca de formació de la gent de la comunitat.

3.3.1 Objectius del casal

General

- ✓ Crear un espai per compartir amb els nens i nenes de Taфраout noves formes d'expressió creatives amb les finalitats de descobrir les seves capacitats

Específics

- ✓ Motivar la participació del infants per apropiades de l'espai del casal
- ✓ Facilitar eines creatives per l'auto coneixement (activitats, jocs, dinàmica)
- ✓ Oferir als infants l'espai de confiança i llibertat per mostrar les seves habilitats creatives
- ✓ Afavorir l'aprenentatge bidireccional a través del joc i els valors

3.3.2 Metodologia

A continuació es presenta la metodologia emprada per a la creació del projecte d'intervenció i la posterior posada en marxa sobre terreny. Per tal d'estructurar aquest punt, es dividirà en 8 blocs:

- 1- Tipus de metodologia.
- 2- Àmbit d'intervenció.
- 3- Anàlisi i diagnòstic.
- 4- Definició d'objectius i activitats.
- 5- Intervenció.
- 6- Treball en xarxa.
- 7- Participació del grup de voluntaris i Aps.
- 8- Difusió.

Tipus de metodologia

Tal i com el seu nom indica, el pla d'actuació comunitària té una finalitat aplicada, actuar per transformar una realitat existent en un temps i lloc determinat. En aquest cas la realitat sobre la que es vol incidir és l'absència d'escolarització i la falta de hienes pedagògiques per fomentar l'escolarització i la promoció educativa dels nens i nenes de Tafraude.

El projecte comunitari té un caràcter longitudinal, atès que entre gener i juny de 2015 es realitza una etapa de formació de voluntaris i disseny d'intervenció que es posarà a la pràctica a l'agost del mateix any, a més a més el projecte té una continuïtat d'altres anys enrere.

El procediment escollit per realitzar el projecte és de caràcter qualitatiu, tant en la creació del diagnòstic com en la proposta d'intervenció i posterior aplicació de la mateixa.

Àmbit d'intervenció

El projecte s'ha centrat en els àmbits d'infància i educació, i cooperació internacional. Els destinataris principals són els nens i nenes de 5 a 14 anys de la comunitat Bereber de Tafraoude i els seus voltants, indirectament es vol incidir en la resta de la comunitat fent patent la importància i els beneficis de l'educació dels infants.

Anàlisi i diagnòstic

Com ja s'ha dit, el projecte que Katxima dut a la pràctica és un reforç pedagògic i educatiu informal al qual els infants del desert no hi tenen accés, per això el que ofereix és educació en el lleure. L'absència de l'accés està marcada per la inexistència d'aquesta pràctica educativa en l'ambient en el qual es desenvolupen, ja que està focalitzat a un aprenentatge acadèmic tradicional que no dona resposta a les necessitats reals d'aprenentatge i que esdevé, tal i com s'explica en la contextualització, en unes cotes d'absentisme escolar que repercuteixen directament en les perspectives de futur dels infants i de la comunitat Bereber.

Definició d'objectius i activitats

La metodologia del casal està enfocada des del treball del monitoratge per tal de crear un referent i mostrar a la població i territori el què és l'educació en el lleure en el temps d'oci, temps lliure ja que es tracta d'una educació en el temps d'oci, és per tant educació en el lleure i que s'acull dintre del camp de l'animació sociocultural, ja que també és, una forma de recreació de la persona que va més enllà de la proposta d'aplicació del temps lliure en jocs dinàmics en grup aportant una base educativa informal.

Partint d'aquest punt, es van definir els objectius generals i específics que s'han presentat al punt anterior "Objectius del Casal". Aquests objectius es van dissenyar durant el procés de planificació del projecte per part del grup de voluntaris i Aps, i es van modificar al llarg del treball sobre terreny per tal d'adequar i replantejar el projecte a mesura que aquest s'implementava i es revaluava. De la mateixa forma, les activitats també es van dissenyar durant el període de formació y planificació i es van reconstruir

per tal d'adequar-les a les possibilitats que es van trobar a tant al terreny (espais, material) com a la comunitat (configuració del grup i subgrups d'infants).

Intervenció

Durant la intervenció, el grup d'infants (que constava d'uns 160 nens i nenes, sent els nens una àmplia majoria) es va dividir en tres subgrups d'edats, per tal de focalitzar interessos, motivacions i en funció de diferents condicionants que es podien trobar, com és ara l'edat i la intencionalitat, i que afectarien a la preparació de les activitats que es plantejaven de forma anterior a la intervenció al casal.

A part dels grups d'edat també se'n podia distingir un quart grup que de forma indirecta també participava d'aquest sistema, ja essent l'educand com l'educador alhora: els voluntaris. Aquest grup de joves, massa grans per incloure's dintre del subgrup de grans, va ser el motiu que va obrir la possibilitat al projecte de donar un pas més enllà, oferint un reforç a la tasca de monitor perquè els joves s'integressin dins el grup d'educadors i realitzessin tasques claus com el suport als voluntaris per tal de suprimir la barrera idiomàtica, ja que contribuïen amb els seus coneixements de l'idioma a reforçar la comunicació entre el grup de monitors i el d'infants, i alhora també aprenien mimetitzant amb les accions i decisions que l'equip de voluntaris de Katxima prenia.

Per tant en la metodologia s'inclou una part formativa o preparatòria, és a dir, de transmissió a través de la intencionalitat del casal, que planta les bases per formar futurs monitors que col·laboren al moment present per tal de poder construir-lo demà i així donar continuïtat i autonomia al projecte. Tot i així no es tractava d'una formació reglada i preparada, es donava de forma espontània i casi per imitació, i que s'inclouria dins del concepte "*d'acadèmia lliure*²".

Com s'ha comentat, el casal ofería una educació en el lleure que es servia d'una prèvia preparació, en la que s'havien pactat unes activitats amb unes finalitats educatives específiques i unes altres instructives durant la formació prèvia a l'estada al Marroc.

²Concepte defensat per autors com Arthur Sutherland Neil.

Com a resultat va donar un espai de planificació més personal que presentava un enfocament diferent a cada subgrup d'edat, tot i que a l'hora de començar amb el casal es van fer moltes modificacions in situ. El procediment de preparació de la jornada demanava diferents reunions organitzatives.

El grup d'edat es reunia amb la finalitat d'organitzar el material i preparar i tancar les activitats, informant dels diferents aspectes que les configuraven i programant temps i espais per realitzar un repartiment equitatiu entre els diferents grups. Posteriorment es procedia a les reunions de coordinadors, és a dir, cada grup tenia un representant (coordinador) que feia una segona reunió per gestionar els espais i els materials.

Els afers grupals relacionats amb el casal eren tractats de forma assembleària, de la mateixa manera que les reunions de grup, amb la participació integral del grup. Es tracta de reunions informals sense acta i de caire participatiu horitzontal.

Un altre punt del casal van ser les activitats transversals, és a dir, els dies que es feien activitats grupals amb el grup sencer, en aquest cas els coordinadors es trobaven prèviament per acabar d'organitzar les activitats i gestionar el material. Acabada aquesta primera part de la reunió, s'informava a la resta d'integrants i es donava la possibilitat als monitors de fer propostes i modificacions per tal de presentar unes activitats pactades entre coordinadors i monitors.

La preparació i la reparació del material era de caire més informal perquè es donava a voluntat i es preparava en xarxa, no necessàriament amb persones del mateix grup d'edat. No obstant, es van anomenar dos responsables que vetllaven per el correcte funcionament de l'espai de magatzem.

Els aprenentatges enfocats de cara als nens s'adquirien a través de la demostració indirecte. Es comptava amb uns intèrprets que donaven les instruccions i que també ajudaven a tancar les activitats traduint la reflexió final que es volia oferir. L'educació en valors es basava en el vincle, és a dir, amb una acció altament recíproca que donava tant com n'oferia on l'actuació dels educadors sempre era estructurada darrere d'uns valors que s'havien pactat prèviament. Aquests eren acollits pels infants a través de la relació entre les dues parts, cal puntuar que aquesta s'estén no només en l'àmbit del

casal, sinó també en intervencions indirectes com poden ser per exemple les estàncies personals al poble.

Totes aquestes tasques i la intervenció en i amb la comunitat i nens de Tafrouit s'ha pogut realitzar gràcies al treball en xarxa amb: la comunitat i persones que viuen a Tafrouit, i amb les entitats espanyoles que han aportat béns per fer possible el casal dels somriures 2015.

El treball en xarxa

En primer lloc s'ha de valorar de forma molt positiva el treball en xarxa amb la comunitat de Tafrouit que, a través de la confiança que brinden les famílies i de la participació activa dels infants, ha promogut el bon funcionament i intervenció al poble de Tafrouit.

En segon lloc, s'ha de reconèixer la tasca, d'una part, de la Fundació de Fútbol Club Barcelona (FCB) que va col·laborar al projecte amb l'aportació de samarretes i pantalons de l'equip que els nens utilitzaven durant el casal, i que finalment s'emportarien a casa per utilitzar-les en el seu dia a dia.

I per l'altre part, el reconeixement de l'empresa Papereria Núria, ubicada a Olesa de Montserrat, Barcelona, amb la seva col·laboració a l'associació amb l'aportació de material escolar, el què va fer possible la consecució de les activitats que s'havien programat de manera anterior a la intervenció a través del casal.

Participació dels voluntaris i grup Aps

També s'ha valorat la participació dels voluntaris i alumnes del Programa Aprenentatge i Servei (ApS) de forma molt positiva i compromesa perquè de manera general assistien a les reunions i sessions que es van realitzar durant el projecte, i gràcies a això va haver una continuïtat en el manteniment del grup.

Dins de cada subgrup, petits, mitjans i grans, l'organització depenia dels membres i coordinadors del mateix, que tot i les desavinences que van pogué aparèixer, els diferents grups van funcionar de manera fluïda.

Està clar, que a grans trets, el compromís canvia entre el grup de voluntaris i ApS, encara que poden existir excepcions, la última demana més disponibilitat durant el temps i es basa en el compromís d'assistir a les reunions o activitats grupals. Tot i això no és un aspecte a remarcar perquè la condició de voluntari és una situació que exigeix diferent implicació que la de l'ApS, que es troba durant tot el procés. Ambdues condicions anteriors són d'accés voluntari i es basa en una qüestió de decisió personal ja que cada un té el dret de valorar la seva situació personal i laboral i participar segons aquesta.

Difusió del projecte realitzat

Una vegada que s'ha realitzat la intervenció, alguns alumnes ApS van participar durant les Jornades de Programa Aprenentatge i Servei que es van realitzar a la facultat d'Educació al Campus Mundet. Katxima va disposar d'un estant amb l'exposició de fotografies dels diferents casals que s'han realitzat durant els últims anys i amb la col·laboració dels alumnes es va presentar la entitat i el projecte a persones interessades en participar-hi en un futur.

Una vegada les persones estaven informades, encara que indecises, apuntaven les dades personals com el mail i amb la condició de la persona que s'apunta, voluntari o ApS, per tal de que l'associació es pugui posar en contacte per convocar-los a la primera xerrada sobre el projecte el casal dels somriures 2015-2016.

3.3.3 Realització de les activitats

Grup de petits

➤ Activitats

A continuació es presenten les modificacions de les activitats que han tingut lloc durant la intervenció en el casal.

En primer lloc, van haver canvis en la programació de les activitats per no coincidir en la utilització del material per les activitats ja que aquest es compartia entre els tres grups (grup de petits, mitjans i grans).

En segon lloc, s'han realitzat canvis en relació a l'ordre de les activitats i s'han afegit d'altres per adaptar la intervenció i el casal al grup de petits i les seves preferències. (Exemple: La dinàmica de "Ulele" no es trobava en la programació inicial però va ser afegida en el moment de la realització del casal perquè el grup de monitors ens vam adonar que tant els voluntaris com els nens la coneixien).

En tercer lloc, existeixen activitats que s'han repetit al llarg del casal degut a l'èxit que van tenir entre els nens. Des del grup de monitors es va acordar que aquestes activitats podrien reiterar al llarg del casal perquè es nens les demanaven i els hi agradaven.

➤ Organització interna

La organització interna del grup de petits es va dur a terme mitjançant reunions diàries amb la participació de tots els monitors per recordar i preparar el material i les activitats de cada dia.

Les reunions les dirigia la Mercè, la coordinadora del grup, que a la vegada promovia la cohesió i integració del grup de monitors a través de dinàmiques grupals.

Activitats del grup de mitjans

➤ Activitats

El grup de mitjans es va formar durant la formació a la universitat. Va ser de manera voluntària tenint en compte els grups d'edat dels infants del casal, és a dir, quan la professora ens va dir que ens distribuïssim per grups d'edat dels nens. El grup de mitjans compren infants entre 8 i 10 anys i ha tingut 8 monitors. El coordinador de grup va ser presentar de forma voluntària i tot el grup ho va acceptar.

Partint d'un eix d'animació acordat amb tot el grup gran (la creativitat) vam preparar les activitats en tres reunions extraordinàries a les de formació, i algunes dates dins les reunions de formació. Es va fer una pluja d'idees de les activitats, vam aprovar les més viables i finalment es va pensar el material necessari. Hi havia activitats més creatives i d'altres més mogudes i de coneixença per equilibrar la tarda. Tot i així, un cop al casal vam haver d'improvisar algunes activitats de "cucaïna" (més mogudes i dinàmiques) i van haver-hi de pensades que no es van portar a terme per el tipus de grup que ens vam trobar i així poder transmetre els valors que volíem mostrar-los.

A mesura que avançava el casal els monitors de manera espontània van anar assolint uns rols diferents que van ajudar en la coordinació de grup. Els monitors ens reunien cada matí per preparar les activitats d'aquella tarda i a més a més, per fomentar el bon rotllo dins del grup vam portar a terme dinàmiques grupals dirigides pel coordinador. Dins del grup hi havia un ambient molt distens i de confiança que ens permetia una cohesió que anava més enllà de l'ambient professional.

Al arribar i conèixer el grup vam detectar les necessitats i preferències del grup i vam adaptar les activitats tal com s'ha explicat anteriorment

A través d'activitats com les màscares, un mural, pintura, dibuixos i la creació de pals de majoret vam poder seguir l'eix transversal de la creativitat. Els infants estaven molt motivats amb aquest eix.

En relació als indicadors que mesuren l'evolució dels deu dies de casal destaquem que dins del grup de mitjans tots els monitors han participat activament dins de les activitats en la mesura del possible ja que les condicions ambientals extremes condicionaven el nostre rendiment; els infants van tenir també una participació molt activa i considerem que va haver un increment de la participació, nombre i relació de les nenes cap a la resta del grup i cap a les activitats del casal, ja que el primer dia les nenes només jugaven entre elles i estaven molt cohibides; a mesura que va avançar el casal els infants van anar agafant uns hàbits de neteja i recollida del material i l'entorn. L'últim dia es va tancar l'eix en grup petit de mitjans (on vam repartir el material de les activitats) i amb el grup gran (on es va fer una petita gimcana).

Grup de grans

➤ Activitats

Per part del grup de grans també van haver-hi canvis en la programació de les activitats tant per evitar coincidir en la utilització de material com per adaptar la idea inicial a la realitat que es va trobar el grup, realitat que va distar molt de la "imaginària".

Cal destacar que les activitats d'aquest grup es van enfocar des de dos eixos: l'eix d'animació del casal, que com s'ha comentat va ser la creativitat i per altra banda la idea de trobar una història autòctona que ens ajudés a reafirmar i treballar la cultura

pròpia Bereber y dones lloc a la producció de material audiovisual tant per a la comunitat com per a l'associació. Com s'ha dit, la realitat trobada a Taфраout va distar molt de la que s'havia contemplat a les sessions de generació de les activitats i per aquest motiu no es va poder abordar el segon eix, a més a més la falta de previsió de material (entre las que destaquen les pilotes de grandària futbol) van contribuir a que es tingues que replantejar des de 0 tot el grup d'activitats.

No obstant no totes les activitats plantejades es van descartar o modificar, sent el joc del Pitxi una d'elles que finalment es va imposar com l'activitat central que tancava cada sessió de casal i que ens servia al grup de monitors com punt de partida per treballar aspectes importants com el respecte entre nens i nenes, el treball en equip, o l'acceptació de normes bàsiques com fer una fila, una rotllana o respectar els tornos.

➤ Organització interna

Pel que respecta a l'organització interna del grup no dista gaire de la dels altres dos. El grup s'organitzava reunint-se diàriament per tal de replantejar les activitats i adequar a la nova situació l'eix del grup. Les reunions eren participades per tot el grup i moderades per el coordinador, sent responsabilitat de tots tant la tasca de documentació com la de producció. Després de cada reunió el coordinador es reunia amb els dels altres grups i es comunicava al grup l'acceptació o no del material i els espais per part dels altres grups.

Organització del grup gran.

Finalment cal parlar de l'organització de les reunions del grup gran que es realitzen amb tots els participants del casal (grup de petits, mitjans i grans). Prèvia a aquesta reunió, els coordinadors de cada grup, Mercè, Pol i Eloi, es reuneixen per comentar i avaluar experiències del dia, coordinar-se pel bon funcionament del casal i per comentar la dinàmica del grup en general.

Arrel d'aquestes reunions entre coordinadors es construeixen i presenten els punts del dia a tractar a les reunions de grup gran que es decideixen de forma democràtica i

donen forma a les activitats compartides com la gimcana de meitat de casal i l'activitat final.

3.4. Reflexió

En primer lloc, destacar que els alumnes han tingut el recolzament del coordinador durant tot el procés del projecte, des de l'etapa d'organització fins la de implementació i intervenció en el territori. En aquest sentit, ha estat sempre present el recolzament dels socis de Katxima, tant per l'organització del casal com en el moment d'implementació.

Els voluntaris han programat i dissenyat les activitats a dur a terme els dies de casal de manera conjunta, posant idees en comú i valorant-les de manera constructiva, fins a arribar a un projecte comú. D'altra banda, els voluntaris han tingut llibertat d'actuació en quant a proposar noves idees tant de gestió i organització del casal, com en les actuacions de recaudació per tirar endavant el projecte d'aquest any 2015.

La majoria de voluntaris coincideixen en que el procés durant tot el projecte ha sigut satisfactori i s'ha organitzat adequadament, sempre consensuant i posant en comú les diferents formes de pensar i dificultats que anaven sorgint. El grup es va centrar, en primer lloc, en els coneixements teòrics mitjançant una formació en cooperació internacional i desenvolupament comunitari. Aquesta primera part ha esdevingut la fase teòrica, ja que l'objectiu principal d'aquesta era que els voluntaris obtinguessin uns coneixements adequats sobre l'àmbit en el qual es desenvolupa el projecte. En segon lloc, es va realitzar la captació de fons mitjançant la venda de roses, de samarretes amb el "logo" de Katxima i la recaptació de material escolar. Per últim, es van dissenyar les activitats a dur a terme durant el casal. Durant aquestes tres fases diferenciades, s'han viscut situacions tenses. Una d'elles va ser l'intent fallit d'organitzar un torneig de futbol, com a tàctica de captació de fons. Tot i les situacions que han esdevingut més complicades pel grup, aquest ha sigut capaç durant tot el projecte de reunir-se i decidir si les actuacions estan sent les correctes o no i, en cas negatiu, s'ha optat per la solució més favorable a la situació que es presentava. En aquesta línia, el grup ha tendit, en ocasions, a intentar abastar més del que es podia, ja sigui per falta de temps o de

mitjans, i hi ha hagut plantejaments que no s'han pogut tirar endavant. Aquest fet, però, s'avalua positivament degut a què s'ha fet sempre allò que ha estat possible pel grup, tenint clares quines són les limitacions amb les que es compta i fins on es pot arribar.

Durant la segona etapa en concret (la de recaptació de fons) s'ha fet palpable la dificultat que comporta la mobilització d'un grup i aconseguir l'acord de tots els membres.

D'altra banda, des del grup es considera que tots els participants han tingut molta motivació per dur a terme noves activitats i fer el possible perquè el casal surti bé.

Com s'ha dit anteriorment, el projecte va començar amb una formació teòrica adreçada als voluntaris. Per dur a terme la tercera part, la d'organització de les activitats del casal, es va decidir una temàtica transversal, que va ser la "creativitat". A partir d'aquí els monitors es van organitzar en 3 grups: els que treballarien durant el casal amb els més petits (de 3 a 7 anys), els mitjans (de 8 a 10 anys), i els grans (d'11 a 14 anys).

A partir d'aquí, es va donar un treball independent per cada petit grup per tal de desenvolupar les activitats més adients a l'edat dels infants. Una vegada concretades les activitats, es van registrar per escrit, juntament amb el llistat del material necessari per a fer-les. Per tal de facilitar la organització de cada grup i la comunicació intergrup i amb la cap del projecte, es va assignar un coordinador dins de cada grup.

S'ha de destacar positivament el treball conjunt, des de l'inici del projecte, entre les persones que formaven part d'APS i les persones voluntàries, tenint en compte que algunes de les persones voluntàries es van integrar en el projecte en un moment en el qual aquest ja estava en marxa.

Un altre factor a destacar positivament és l'autonomia de la qual han disposat els voluntaris a l'hora de prendre decisions: des de com recaptar fons fins a com realitzar el casal i les seves activitats, així com la col·laboració de tots els membres del grup, que ha afavorit dur a terme les decisions sempre de manera conjunta.

Cal assenyalar també que durant tot el projecte s'ha anat reunint el grup sencer, fins i tot en la fase d'intervenció, esdevenint un espai clau per posar en comú com s'està realitzant el casal i per parlar sobre allò que es creies necessari.

D'altra banda, cal dir que s'ha creat un clima favorable pel bon funcionament de grup i que s'ha aconseguit una bona cohesió de grup, sent indispensable per això la implicació de cadascú dels membres.

Per finalitzar, destacar que tot i tenir organitzats i pautats els dies de casal, una vegada s'implementa sobre el terreny d'actuació, no tot surt com s'havia planejat inicialment, de manera que és molt important tenir marge per poder rectificar i canviar certs plantejaments inicials que, tot i pensar prèviament que eren els idonis, un cop s'intervé, s'observa que s'ha de modificar. En aquest sentit, es troba que hagués sigut favorable per la creació de les activitats tenir més formació i informació en quant a les carències i potencialitats del territori on es duu a terme la intervenció, així com la realitat que viuen els infants al sud del Marroc.

4. VALORACIÓ DEL GRUP

4.1. El grup en general

Molt bona comunicació entre els diferents grups gràcies a la tasca dels coordinadors i la predisposició de tots els monitors i monitores.

Aquest any, el grup, hem tingut alguns esdeveniments que no hauríem imaginat mai, entre d'ells, l'accident amb el cotxe i els problemes amb l'agència de viatges. Aquests incidents, però, han sigut aliens als membres de la organització en si i, pensem que hem sabut manejar-nos bé, assumint les noves realitats que ens tocava viure, i fent-ho de la millor manera possible. Pel que fa al casal, han hagut activitats que teníem previst fer-les i que finalment no les hem pogut fer degut al temps i, fins i tot, a l'estat d'ànim del grup d'infants. Tot i això, valorem molt positivament l'actuació dels monitors ja que hem sabut en tot moment adaptar-nos a les noves situacions i mai ha hagut un lapse de temps en el qual no sabéssim quines activitats fer amb ells.

A l'hora del casal, com ja s'ha dit, cada grup de monitors feia activitats amb el seu grup de nens, nombre del qual sempre variava perquè no tots venien cada dia, i dúiem a terme jocs de lleure, danses i manualitats.

Durant les estones del casal, es van poder anar veient diferents perfils de monitors. Alguns tenien més iniciativa en preparar el material necessari, el berenar o l'aigua, altres es quedaven més amb els nens per a tenir-los controlats entre joc i joc, però en general, va ser molt enriquidor que sorgissin aquests perfils perquè va fer que el grup tingués un bon funcionament, i si algú en algun moment no es trobava bé, podia parar i descansar sense preocupació de que influís en la dinàmica.

Segurament que per a tot el grup (o quasi bé tot) aquesta ha estat la millor fase de tot el projecte. És la que ens ha permès conèixer la cultura i la forma de vida del Marroc, a més a més d'aportar-nos aprenentatges sobre el monitoratge.

L'hospitalitat i la dedicació de totes les persones de Tafraout que van participar durant el casal i durant els 15 dies que vam ser-hi; la disponibilitat dels suficients recursos i materials per a realitzar les activitats; u l'experiència increïble que hem aconseguit crear entre tot el grup i les persones que ens han ajudat allà han contribuït a que visquéssim una gran experiència d'aprenentatge i maduració professional i personal que va suposar una oportunitat per dur a terme aspectes teòrics a la pràctica i treballar en equip.

En definitiva, va ser molt emocionant poder veure que tota la feina feta durant el curs fa créixer aquesta quantitat de somriures als infants que van al casal, els lligams que es fan entre voluntaris i nens contribueixen a fer una experiència única, que sí bé és molt positiva, te alguns punts a millorar com:

- L'organització: que va començar caòtica però a la llarga va aconseguir ser optima.
- L'excés de reunions: ja que durant el casal va haver-hi un moment del casal en que el número de reunions era excessiu i provocava cert malestar entre alguns integrants del grup.

- La insuficiència d'espais: que no va ser determinant ja que vam tenir sort de que fes bon temps (núvols) per que en cas contrari hauria sigut molt difícil treballar
- La dispersió d'alguns monitors: ja que en ocasions els voluntaris dels casal es dispersaven o desapareixien i es notava la falta de comunicació amb els nens i nenes

4.2. Valoració del grup de treballadors socials participants en el projecte d'APS.

Per conèixer l'opinió personal dels participants s'ha passat una enquesta on es té l'oportunitat d'expressar les coses bones i les coses a millorar de la intervenció a Marroc. Per fer-ho plantegen una sèrie de preguntes sobre que és el més rellevant de la intervenció per a cadascú.

Per poder comparar diferents opinions les respostes es separen en dos blocs principals. Un primer bloc que avarca els alumnes que participaven al projecte mitjançant l'APS, on prèviament reben una formació extensa sobre el projecte i la cultura al Marroc; i un segon grup comprès per aquells voluntaris que van voler col·laborar amb el projecte, la majoria dels quals no han rebut aquesta formació prèvia. Dins els APS val la pena diferenciar els que fan treball social, que és la carrera per la qual està pensat aquest APS, dels que no cursen aquesta carrera. Dins els voluntaris es farà la mateixa distinció.

Els trets més rellevants dels APS de treball social es poden resumir en poder conèixer una realitat que tothom intenta amagar i el fet de poder difondre-ho gràcies a entitats com en la que han participat; aprendre a treballar i cooperar dins d'un grup gran amb gent molt diversa ja sigui cara a cara com treballant en xarxa; i sobretot es destaca el creixement i coneixement personals. Els APS que no estan al grau de treball social també destaquen com a trets més rellevants el gran aprenentatge a nivell personal i professional que han rebut; l'impacte visual del paisatge; la diversitat de cultura; i la manera de viure tant diferent a la occidental tant dels nens com dels adults.

Els voluntaris que cursen o han cursat treball social troben molt necessari destacar el poder aplicar coneixements i procediments teòrics apresos a la carrera en casos reals a l'hora que es reben noves eines per gestionar situacions més complicades; i finalment es dona una gran importància al fet de poder reflexionar i crear un esperit crític sobre la situació actual de molts països en vies de desenvolupament. Els altres voluntaris valoren molt la oportunitat que s'ha donat d'entrar en aquest sector poc conegut per molta gent fins al punt que es creu que s'hauria de poder difondre més la situació d'allà i els canals que s'envien des d'aquí per ajudar allà; també es ressalta en molts casos la reflexió crítica de la realitat del Marroc; i la transformació social que poc a poc s'està fent en aquest país.

Finalment s'ha donat l'oportunitat d'afegir qualsevol cosa que creuen necessari. Han sortit dos únics temes apart de la valoració. Per una banda es creu que es podria donar més pes als APS dins de la pròpia universitat, en altres carreres de l'àmbit educacional, i fins i tot a altres universitats, per la possibilitat d'aplicar conceptes ja apresos en casos reals i poder encarar als alumnes amb situacions reals, no només casos teòrics. L'altre punt que es toca és la implicació i motivació de la gent que participa al voluntariat. Dins del grup es creen molts nivells diferents d'implicació i aquest fet pot provocar discussions entre els integrants del grup i es proposa per un futur revisar dins del grup qui té voluntat de realitzar viatge i qui de fer intervenció, per evitar gent que exigeixi després recursos i tractes que no es poden assolir en les condicions que es viu allà.

4.3. Grau de consecució dels objectius

A continuació es valora el grau de consecució dels objectius marcats al projecte. Cal destacar que alguns dels objectius inicials han sigut objecte de modificacions per tal d'adaptar la intervenció a la realitat que es va trobar el grup a Tafrouit.

Per tal d'oferir una valoració coherent s'han establert una sèrie d'indicadors que faran de barem per determinar si s'ha assolit o no cadascun dels objectius.

El primer dels objectius es el d'***"Ofertir un espai de formació per als voluntaris, promovent el voluntariat local"***. Per tal de valorar sí s'ha assolit o no, s'ha de

comprovar en primer lloc sí hi ha agut voluntaris de la comunitat participant al casal i en cas afirmatiu sí el numero de voluntaris és major, menor o igual al d'altres anys.

Al casal de 2015 el numero de voluntaris va ser 6: dels quals 2 (un noi i una noia) eren familiars dels treballadors de Katxima que ajudaven a fer tasques de manteniment de l'alberg i a l'hora del casal contribuïen amb funcions de traductor; 1 adult que es va incorporar els dos últims dies de casal de forma autònoma i espontània i que va ajudar amb funcions de traductor; i 4 joves que altres anys havien sigut nens que participaven del casal i que enguany ens van ajudar adoptant el rol de pre-monitors. Per tant queda reflectit que van participar voluntaris de la comunitat al casal, numero que va incrementar en 4 (els joves que l'any passat havien sigut nens del casal) al de l'any anterior.

Per altra banda cal preguntar-se sí els voluntaris han assistit de forma continuada i han participat activament. Dels 6 voluntaris, 1 (l'única noia) va faltar 2 dies degut a causes externes (com que es va espatllar el cotxe no la podien portar a casa i la seva família no deixava que dormís al alberg), 1 altre, l'adult, va participar els 2 últims dies de casal (per motius de feina), i els 4 joves van assistir cada dia. En relació a la participació activa, segons el que hem percebut es pot determinar que ha sigut activa, sí bé en el cas dels 4 joves, 2 d'ells van començar amb certs dubtes i en un primer moment podien semblar més infants que monitors, a mesura que es van anar adaptant i van agafar confiança es van integrar cada vegada més amb el grup de monitors arribant a portar una activitat de la gimcana amb l'ajut d'un monitor. Per tant es pot afirmar que l'objectiu es va assolir.

El segon dels objectius es el d' "**Oferir un espai per a la vivència en el lleure educatiu**". Per valorar si s'ha aconseguit cal respondre a 3 preguntes:

- **S'ha dut a terme el casal? Sí**
- **L'assistència dels nens i nenes ha sigut continuada?** No disposem de dades exactes de l'assistència de cada nen ja que en el moment no es va tenir en compte la utilitat d'aquesta, no obstant i des de la percepció del grup de monitors, en general l'assistència ha sigut continuada exceptuant casos puntuals de nens i nenes que van

arribar uns dies després de començar el casal, degut a les distàncies, o d'altres que van faltar en moments puntuals.

- **S'ha generat un espai propi per als nens i nenes?** Per respondre a aquesta pregunta s'han de valorar alguns aspectes concrets. El primer dels aspectes ha de valorar es la decoració de l'espai, en altres paraules **cal saber sí l'espai que s'ha utilitzat té una decoració que els nens i nenes han fet pròpia**. En aquest sentit es pot determinar que sí, però amb matisos, sí bé l'han decorat amb material produït per ells, també es cert que la distribució i les propostes partien dels grups de monitors, no obstant és molt complicat donar la responsabilitat de decisió al grup de nens i nenes i no és estrany que siguin els monitors els que impulsen l'idea i l'acompanyen. També cal **preguntar-se sí han conegut tot l'espai**, en aquest sentit també es pot respondre afirmativament però matisant que cada grup d'edat tenia un espai base que en ocasions s'intercanviava amb altra i per aquest motiu un grup feia més seu una zona del casal que altra. Altra qüestió a tenir en compte es **el respecte que mostraven per l'espai**, entès com la cura de la neteja o el tracte del material. En general van participar en les tasques de neteja, endreçant-ho després de les activitats però sempre després de que els monitors ho manifestessin, en altres paraules, es feien càrrec de la neteja de l'espai sí els monitors intervenien, per aquest motiu es pot dir que no s'ha assolit aquesta tasca. Finalment cal determinar si han **participat activament de les activitats**, pregunta que potser a qualsevol casal que es realitzi a Catalunya cobra una gran importància però que a Tafrawd perd sentit degut a l'enorme energia i les ganes d'atenció que mostren els nens i nenes de la comunitat.

En resum, queda confirmat que s'ha dut a terme el casal i que l'assistència en termes generals a sigut continua (sense dades concretes que ho sustentin) i s'ha aconseguit que els nens i nenes facin seu l'espai, encara que faltin punts per millorar com la cura del mateix de forma autònoma. Per tant el segon objectiu també s'ha assolit.

El tercer dels objectius era el de **"Treballar les habilitats socials, fomentant els valors de respecte, convivència, responsabilitat i treball en grup"**. Un dels punts a valorar per tal de confirmar si s'ha assolit l'objectiu, és la **utilització de paraules d'agraïment** per part dels nens i nenes tant amb la interacció amb els monitors com amb la que es dona entre ells i elles. Aquest punt ha sigut molt variable ja que cada

grup de monitors (grans, mitjans i petits) ho ha treballat de forma autònoma i li ha donat un grau d'importància diferent. Tant el grup de petits com el de mitjans van aconseguir que s'utilitzessin en moments puntuals com a l'hora de demanar permís per anar al lavabo o quan els donaven el berenar i per altra part, el grup de grans es va trobar que ja tenien assimilada la utilització, probablement degut a que els nens i nenes d'aquest grup ja havien participat altres anys del casal. Altra punt important es la **realització correcta d'una fila** que de manera generalitzada, tant el grup de grans, com el de mitjans i el de petits van aconseguir interioritzar-ho (amb dificultats i matisos). Un tercer punt a tenir en compte es el **respecte dels torns de berenar i veure**, aquest punt va ser relativament fàcil d'assolir per tots els grups. Un altre punt, de gran importància, és el que hem anomenat **respecte per el torn paritari**, en altres paraules, el respecte de la dona/nena per part de l'home/nen. Aquest punt va ser molt complicat d'abordar i molt dispar, per una banda el grup de petits i grans van tractar d'incidir en la problemàtica que es manifestava amb faltes de respecte d'alguns nens a les nenes i per l'altra el grup de grans va focalitzar molt en els torns als jocs per evitar que les nenes quedessin sempre desplaçades, un exemple son las files que s'havien de fer de forma equitativa (nen/nena/nen). Com s'ha comentat aquest punt ha sigut molt complicat i en certa mesura es pot afirmar que no s'ha arribat a assolir ja que sí bé s'ha treballat i al final del casal els nens i nenes havien interioritzat que tots dos generes devien participar de forma equitativa, a l'hora es seguien segmentant en grups per gènere i les noies seguien mostrant una actitud més passiva a l'hora d'interactuar en els activitats, actitud que enllaça directament amb la **participació femenina**, punt que es bé treballar però que tampoc es va arribar a assolir. Finalment s'ha de valorar si els nens i nenes han interioritzat les normes d'organització bàsiques del casal. Sí s'analitzen els punts anteriors es pot concloure que han sigut capaços d'interioritzar-les però que aquestes en punts com el respecte per el torn paritari o la cura de l'espai no han quedat del tot assimilades i es complien per l'acció directa dels monitors, no per que hi hagués una assimilació del grup d'infants. En definitiva es pot indicar que l'objectiu de **"Treballar les habilitats socials, fomentant els valors de respecte, convivència, responsabilitat i treball en grup"**. S'ha abordat de forma directa però que en alguns punts com el respecte per el torn paritari, la participació de les noies o la interiorització

de les normes bàsiques del casal no s'ha arribat a assolir, i per aquest motiu es pot afirmar que no s'ha assolit l'objectiu en totes les seves dimensions.

El quart objectiu que es va marcar és el de **“Treballar les habilitats manuals i artístiques dels nens i nenes”**. Per tal de comprovar la seva consecució s'han plantejat dues preguntes:

- **S'han realitzat activitats plàstiques de caràcter creatiu?** Els tres grups van planificar i realitzar activitats que requerien d'habilitats manuals i artístiques tals com la creació de murals, maraques i altres instruments musicals i artístics.
- **Han utilitzat el material fungible adequadament?** En referència a la utilització del material fungible es pot afirmar que es va utilitzar de forma correcta per dur a terme les activitats plantejades.

Per tant, queda patent que es va assolir aquest objectiu.

L'últim dels objectius que es van marcar es el de **“Respectar i tenir cura de l'entorn”**. Per valorar si s'ha assolit cal saber si els grups d'infants s'ha fet càrrec de deixar l'espai tal i com l'havien trobat i si la cura es va fer de forma autònoma. Com ja s'ha explicat en l'anàlisi de punt **generació d'un espai propi per als nens i nenes?** El grup d'infants es va fer càrrec de l'espai però no de forma autònoma, sinó degut a la insistència dels monitors, i per aquest motiu es pot determinar que l'objectiu es va assolir en la dimensió de cura de l'entorn però no en la del respecte ja que no es va donar de forma autònoma.

En definitiva i per finalitzar la anàlisi de la consecució dels objectius, s'ha de recalcar que dels 5 objectius que es van marcar al projecte, 3 es van assolir amb escreix () i 2 van quedar pendents d'aconseguir-se. Per aquest motiu es pot concloure que el treball realitzat i els objectius que es van marcar inicialment s'han de tornar a replantejar per tal de seguir millorant i adaptant les propostes a la realitat d'allà.

4.4. Aprenentatge de competències professionals i personals

Durant la realització d'aquest projecte de cooperació internacional els voluntaris i alumnes ApS han adquirit experiència i coneixements s'ha convertit en bagatge personal i professional.

Segons els voluntaris i els alumnes ApS, aquell coneixement que s'ha adquirit, a través de la experiència i que facilita l'aprenentatge de competències professionals, són els següents:

- Treball en equip amb un equip multi i interdisciplinari
- Aproximació a un país i cultura diferent i coneixement d'experiències i costums de les persones autòctones del Marroc a través de la experiència en primera persona
- Experiència i implicació en un projecte de cooperació internacional i de desenvolupament comunitari
- Planificació i organització, en aquest cas enfocat al casal, i experiència en la intervenció directe amb la comunitat i població diana
- Treballar prejudicis que hagin pogut sorgir durant l'experiència i respecte a altres cultures i pensaments
- Treballar la reflexió i crítica constructiva

A continuació es recullen les competències personals apreses durant el projecte de "els somriures del casal":

- Aprendre a conviure i treballar amb persones que ens envolten (tant aquelles amb les que ens trobem "agust" com amb els quals no ens sentim tant propers)
- Resolució de conflictes que s'han produït durant la convivència.
- Treballar la responsabilitat a través de la implicació en el projecte del "somriures del casal"
- Adaptar-se a les circumstàncies i medi amb els que ens trobem
- Viure i aprendre de l'experiència, en primera persona, sobre la pobresa i situació en les que es troben les persones que viuen a Tafraut i altres zones
- Conèixer experiències i vivències de les persones amb les que ens hem relacionat durant el casal i viatge

- Treballar la empatia i respecte (tant amb les persones amb les que hem conviscut com amb aquelles que no coneixem)
- Nocions bàsiques de la llengua berber

4.5. Aspectes a millorar, propostes.

Fase inicial: formació

A nivell general hi ha un consens grupal sobre com es podria millorar la fase inicial d'intervenció.

La proposta més reclamada ha estat la de no aprofundir tant en el tema de la cooperació internacional durant les classes teòriques i fer més explicació sobre el territori. És a dir, aprofundir més en els aspectes que caracteritzen el territori on es porta a terme la intervenció (la cultura, la situació politicosocial del país en l'actualitat, característiques geogràfiques, etc), i sobretot l'idioma. A més a més, també s'ha considerat que s'hauria d'haver dedicat més temps per a la preparació de les activitats.

Una altra proposta a nivell general ha estat la de fer una formació més pràctica i dinàmica, deixant més de banda les explicacions formals. S'ha proposat fer sortides a l'exterior i realitzar dinàmiques grupals per fomentar la cohesió del grup durant aquest temps previ a la intervenció.

Pel que fa al tema de la recaptació de fons, s'ha considerat que és molt important i útil, però que s'han de fer seguint un bon plantejament.

D'altra banda s'ha insistit en fomentar l'assistència a aquestes reunions, ja que aquesta ha estat irregular per part d'alguns companys i ha estat fonamental pel desenvolupament de tot el procés.

Fase de procés

La proposta general sobre la fase de procés ha estat poder disposar de més temps per a reunir-nos tots. Derivat d'aquesta idea, hi ha qui pensa que això és necessari per

afavorir els vincles entre els participants, i qui creu que aquest temps extra s'hauria de dedicar a la preparació de les activitats del casal tant a nivell de grup gran com dels grups petits. En el què si s'ha insistit bastant és en la necessitat d'incorporar més activament als voluntaris.

A més a més, també hi ha qui considera que estaria bé disposar d'alguna persona que ja hagi format part del Casal anteriorment perquè pugui explicar quina és la situació allà i com són els nens amb qui es va a treballar, per així poder adaptar millor les activitats a la realitat que es va a viure.

Fase d'intervenció

Les propostes de millora en relació a la fase d'intervenció tenen especial relació amb el tema de la organització i del material.

En quant al material, es considera que s'hauria d'intentar poder-ne recaptar més, tant per a la realització de les activitats com per poder-lo donar l'últim dia als nens. També s'ha considerat que s'ha d'intentar que aquest material sigui de prou qualitat com per perdurar els dies que dura el Casal i, sobretot, que aquest es pugui distribuir de manera totalment igualitària entre els 3 grups.

Una altra de les propostes és la de destinar més part del pressupost en el berenar dels nens, ja que a nivell general va decepcionar bastant el menjar que se'ls hi donava. A més a més, també es proposa que l'aigua inclosa en el pressupost no sigui únicament la que es beu durant les hores de realització del Casal.

Per tal d'evitar possibles problemes de salut, també s'ha considerat oportú fer més conscienciació sobre l'esforç físic i mental que suposa intervenir en aquest projecte, ja que alguns dels participants no es van trobar del tot bé en alguns moments i això va fer que alguns es sentissin decepcionats amb ells mateixos a nivell personal.

Pel que fa a les activitats, s'ha proposat que aquestes estiguin més adaptades a la realitat dels nens, i que hi hagi una millor organització prèvia per evitar situacions caòtiques. A més a més, també s'ha proposat fer més activitats amb la resta de la comunitat per tal de fer més cooperació en el territori.

Es proposa seguir amb les reunions grupals ja que afavorien la comunicació i la relació dels membres de cada un dels grups i del grup sencer. A més a més, també facilita la distribució de les tasques i la resolució dels conflictes que puguin sorgir. Tot i així, s'ha proposat que aquestes siguin menys espontànies i més pactades per tal que tothom estigui al cas i no es facin en moments en què no hi és el grup sencer.

BIBLIOGRAFIA

Aguilera, González, Hidalgo, López, Muller, y Rebollo (2015, p 39). Nous horitzons. *Projecte d'intervenció comunitària amb l'associació Katxima per al desenvolupament comunitari*. Material no publicat.

Buenaventura Rubio, Mª Antonia et. al (2015). Katxima: Nous horitzons. *Projecte d'intervenció comunitària amb l'associació Katxima per al desenvolupament comunitari* (Memòria d'APS). Universitat de Barcelona. Barcelona

ANEXOS

1. ACTIVITATS GRUP PETITS.

La Selva

OBJECTIU GENERAL
Crear cohesió de grup
OBJECTIU ESPECÍFIC
Conèixer millor als companys (entre ells) Incentivar una bona relació "Trencar el gel"
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
Consisteix en que es traça una línia al terra (simulant una teranyina) i una persona es queda en ella (l'aranya), només es pot moure per la línia i quan cridi "aranya" els demés membres del grup han d'atravessar-la (responent: peluda) sense que l'aranya els enxampi, si ho fa la nova aranya s'ha de quedar a la teranyina.

LOCALITZACIÓ
Aquesta activitat es pot realitzar a un espai tancat o obert.
DESTINATARIS
Tots els infants del grup de petits del casal.
RECURSOS
- Materials: --- - Voluntaris: Tots els voluntaris. Un o dos voluntaris per grup.
CALENDARI I DURADA
Dia 7: 30 minuts
OBSERVACIONS

Mural de fondo de la cançó:

OBJECTIU GENERAL
Incentivar la creativitat dels nens mitjançant un mural
OBJECTIUS ESPECÍFIC
Millorar les capacitats artístiques dels infants
Treballar noves maneres d'expressar sobre un paper.
Treballar més a fons la cançó
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
Es posarà un tros gran de mural al terra. Per grups petits (de uns deu nens) es farà un primer disseny del que es vol fer entre tots els nens del grup. El mural es repartirà en tants trossos com grups.
Entre tot el grup ha d'intentar transmetre que els provoca la convivència dins del grup i que els provoca la cançó.
Al final de l'activitat s'ensenya als altres grups el tros de mural i es guardaran per l'últim dia.
LOCALITZACIÓ
Espai gran que es pugui embrutar amb pintura.
DESTINATARIS
Tots els infants del grup de petits del casal.
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none"> - Materials: Pintura, llapis, goma, retoladors, pinzells i esponges. - Voluntaris: Mínim un o dos per grup.
CALENDARI I DURADA
Dia 6 del casal. Activitat programada per una hora com a molt
OBSERVACIONS
S'ha d'intentar dinamitzar molt bé el grup per aconseguir que quedi una cosa entensible i bonica al mural. Tot i així és l'expressió de cada nen i no s'ha de forçar res, però es pot encaminar subtilment

Malabars:

OBJECTIU GENERAL
Trobar noves maneres d'expressar-se mitjançant l'expressió corporal amb malabars.
OBJECTIUS ESPECÍFIC
Aprendre a construir malabars i saber-los moure una mica.
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
<p>El taller de malabars pot contar de dos malabars diferents. Pilotes i carioques</p> <p>Pilotes: s'omple un globus amb arròs o un altre menjar que es tingui a ma (pot ser sorra del desert) i es tapa amb un altre globus. Es pot superposar més d'un globus amb forats per donar efectes de colors molt interessants.</p> <p>Carioques: amb dues pilotes d'arròs o sorra s'agafen unes mitges mínimament gruixudes i es posen les boles una a cada camal. Es tallen els camals i es fixen les boles al final del camal (peu) amb un nus.</p> <p>Un cop fet un dels dos tallers s'ensenya per sobre quatre cosetes per aprendre a fer amb els nens.</p>
LOCALITZACIÓ
Espai interior o exterior (indiferent)
DESTINATARIS
Tots els infants del grup de petits del casal.
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none"> - Materials: arròs o sorra, molts globus (mínim 4 per nen) (dues pilotes) i si es vol fer carioques unes mitjes per nen (es pot fer mitat i mitat i així no es necessitarà tant de material) - Voluntaris: Tants com sigui possible per agilitzar el taller.
CALENDARI I DURADA
Dia 6 del casal. Activitat programada per una hora
OBSERVACIONS
S'ha d'intentar anar per feina i ajudar a tots els nens que es pugui perquè no es quedin enrere en el grup. Estaria bé ve algú sàpigues fer anar boles de malabars (mercè sap fer anar carioques)

Cuba-Libre

OBJECTIU GENERAL
Crear un espai d'oci i diversió
OBJECTIU ESPECÍFIC
Promoure la relació entre els nens que participin
Millorar la motricitat dels infants
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
<p>Es tracta d'un joc pillar en el qual els jugadors es trobaran repartits per un espai on, en principi, un la lligarà. El nen que la lligui tractarà d'enxampar als altres, que fugiran per evitar que els enxampin. El que sigui enxampat passarà a enxampar, quedant l'altre jugador alliberat. Si un nen que fuig, en un moment donat veu que pot ser enxampat, pot parar-se i posar els braços en creu dient la paraula "CUBA". D'aquesta forma no pot ser enxampat, però no pot seguir jugant; per a això, per poder seguir jugant, un altre company deurà passar per sota de les cames del company a "CUBA" i dir "LLIURE", llavors els dos poden seguir jugant lliurement.</p> <p>No podran sortir de la zona delimitada, del contrari serà la persona que la lligui.</p>
LOCALITZACIÓ
Espai obert. Delimitant l'espai del lloc.
DESTINATARIS
Tots els infants del grup de petits del casal.
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none"> - Materials: ----- - Voluntaris: Tots per dinamitzar el joc
CALENDARI I DURADA
Dia 6 del Casal. Aproximadament 30 minuts.
OBSERVACIONS
El lloc es pot allargar o acurtar segon l'èxit que ha tingut entre els infants, no té una durada delimitada pròpia.

Cadena

OBJECTIU GENERAL
Crear un espai d'oci i diversió
OBJECTIU ESPECÍFIC
Promoure la relació entre els nens que participin
Millorar la motricitat dels infants
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
<p>El joc de la cadena consisteix que un dels jugadors la hi pica i aquest corre cap a la resta de participants, els quals intenten escapar. Una vegada que agafa a un participant aquest passarà a unir-se a la cadena (agarrant-se a les mans del perseguidor) i així successivament.</p> <p>Tots els jugadors en ser enxampats hauran d'unir-se a la cadena per un dels extrems; en el cas que aquesta cadena es trenqués els seus integrants no podran agafar a ningú fins que tots tornin a estar units.</p> <p>El joc finalitza quan tots estan en la cadena humana i el guanyador del joc és l'últim a ser agafat.</p>
LOCALITZACIÓ
Espai obert. Delimitant l'espai del joc.
DESTINATARIS
Tots els infants del grup de petits del casal.
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none"> - Materials: ----- - Voluntaris: Tots per dinamitzar el lloc
CALENDARI I DURADA
Dia 6 del Casal. Aproximadament 30 minuts
OBSERVACIONS

La caixeta màgica

OBJECTIU GENERAL
Incentivar el pensament creatiu dels infants
OBJECTIUS ESPECÍFIC
Potenciar la imaginació de cadascun dels infants
Aprendre a escoltar i expressar-se dins els grup
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
<p>Fem dues rotllanes i seiem tots a terra. Un dels voluntaris presenta la caixeta màgica (és una caixeta que conté lo més apreciat del món). Aquesta caixeta tancada passa per les mans de tots els nens i voluntaris i cadascú diu el seu nom i que imagina que hi hauria dins. Un cop s'ha fet tota la ronda i cadascú ha pogut inventar i imaginar, el voluntari l'obra sorprès i es torna a passar per tots els membres de la rotllana.</p> <p>El que hi ha dins és un mirall. Així doncs, es pregunta a nivell general per què creuen que hi ha un mirall i s'arriba a la conclusió que el més apreciat del món som nosaltres mateixos, ja que és el que podem veure a l'obrir-la.</p>
LOCALITZACIÓ
Espai gran, pot ser tant interior com exterior.
DESTINATARIS
Tots els infants del grup de petits del casal, dividits en dos grups per que sigui més àgil.
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none"> - Materials: dues/tres caixetes maques amb un mirall enganxat dins. - Voluntaris: mínim 3 per rotllana per organitzar el torn de paraula.
CALENDARI I DURADA
Dia 4 de casal. Entre 15' i 30'
OBSERVACIONS
El nombre de rotllanes pot variar segons les necessitats dels nens. Seria convenient portar tres caixetes per si de cas.

Ball:

OBJECTIU GENERAL
Incentivar la creativitat en el moviment dels infants
OBJECTIUS ESPECÍFIC
Millorar la motricitat i coordinació dels infants
Potenciar la improvisació
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
<p>Posar la cançó i deixar que els nens improvisin. A partir d'aquí, que s'agrupin en petits grups i pensin passos que podrien anar bé a la cançó.</p> <p>Si no saben com conduir-ho els voluntaris proposaran passos també, tot i que la intenció és que els infants creïn la seva pròpia coreografia.</p> <p>Es posarà en comú els passos pensats entre els grups i es planejarà la coreografia final.</p>
LOCALITZACIÓ
Espai gran, preferiblement interior per què la música s'escolti millor.
DESTINATARIS
Tots els infants del grup de petits del casal.
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none"> - Materials: algun tipus de reproductor de música. - Voluntaris: Tants com sigui possible per conduir i supervisar els infants.
CALENDARI I DURADA
Dia 4 de casal. Entre 45' i 60'
OBSERVACIONS
Deixar que els nens facin, només intervenir en cas que no sàpiguen què fer. Acceptar totes les seves propostes.

La guineu

OBJECTIU GENERAL
Potenciar la cohesió de grup
OBJECTIUS ESPECÍFIC
Millorar les capacitats de motricitat gruixuda dels infants
Treballar la capacitat de reacció
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
<p>Tots els jugadors excepte un es col·locaran a una línia, situada a un extrem del terreny, amb un mocador a la cintura.</p> <p>A la senyal del director de joc sortiran en direcció a l'altra meta procurant que les guineus no els treguin els mocadors. Els capturats passaran a ser guineus, tot adquirint la seva funció. Sempre s'ha d'arribar a l'altra banda (a no ser que es sigui capturat).</p> <p>L'últim en convertir-se en guineu passarà a ser la guineu en la següent partida.</p>
LOCALITZACIÓ
Espai gran sense pendents forts.
DESTINATARIS
Tots els infants del grup de petits del casal.
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none"> - Materials: 60 mocadors (es pot substituir per bosses de plàstic, per exemple) - Voluntaris: Tots els que es pugui.
CALENDARI I DURADA
Dia 4 de casal. Aproximadament 30' a 40'
OBSERVACIONS
S'ha de procurar que els infants arribin a l'altra banda del camp i intentar que tots tinguin ganes de participar.

Polis i *cacos*:

OBJECTIU GENERAL
Fomentar la col·laboració en equip
OBJECTIUS ESPECÍFIC
Competitivitat entre els dos grups
Cohesió de grup
Aprendre a estar molt atents d'allò que passa en el seu entorn
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
<p>Es fan dos equips, un son els polis i l'altre els <i>cacos</i>. L'equip dels polis intenta agafar els <i>cacos</i>, quan un <i>caco</i> es pillat, aquest es dut a la garjola, on uns encarregats de l'equip dels polis estaran vigilant.</p> <p>Els <i>cacos</i> poden salvar els altres membres del seu grup si aconseguen tocar-los, tenint en compte que hi haurà un grup de polis vigilant.</p> <p>El joc acaba quan tots els <i>cacos</i> son tancats a la garjola.</p> <p>La següent ronda s'inverteixen els papers.</p>
LOCALITZACIÓ
Espai gran i exterior.
DESTINATARIS
Tots els infants del grup de petits del casal.
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none"> - Materials: alguna cosa per diferenciar els equips (exemple: un mocador/ tros de bossa lligat al canell). - Voluntaris: Tants com sigui possible.
CALENDARI I DURADA
Dia 4 de casal. Activitat programada per 45' aproximadament
OBSERVACIONS
S'ha de procurar que la competitivitat no sobrepassi límits i que en cap moment deixi de ser un joc per que es converteixi en una baralla entre equips.

El pistoler:

OBJECTIU GENERAL
Incentivar la cohesió dins del grup
OBJECTIUS ESPECÍFIC
Conèixer els noms dels companys
Millorar la motricitat dels infants
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
<p>Tots es posen en rotllana i un es posa el mig.</p> <p>El del mig serà el pistoler, que anirà "matant" a la gent.</p> <p>Amb els ulls tancats el pistoler assenyalarà una persona, que s'haurà d'ajupir.</p> <p>En aquest moment els companys dels dos cantons del nen ajupit han de dir el nom de l'altre el més ràpid possible.</p> <p>El que ho digui més ràpid "mata o elimina" a l'altre company.</p> <p>Quan només queden dos nens es fa un duel. Es posen esquena contra esquena i fan deu passes alhora. Quan es fa la desena es giren i diuen el nom de l'altre. Guanya el més ràpid.</p>
LOCALITZACIÓ
Espai gran, si pot ser exterior però amb ombra, ja que ens estarem quiets un bon rato.
DESTINATARIS
Tots els infants del grup de petits del casal.
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none"> - Materials: ----- - Voluntaris: Tants com sigui possible per agilitzar el joc.
CALENDARI I DURADA
Dia 5 de casal. Entre 15' i 30'
OBSERVACIONS
Com els nens seran bastant petits es pot simplificar més el joc i fer rotllanes més petites per agilitzar el joc.

Mural de fondo de la cançó:

OBJECTIU GENERAL
Incentivar la creativitat dels nens mitjançant un mural
OBJECTIUS ESPECÍFIC
Millorar les capacitats artístiques dels infants
Treballar noves maneres d'expressar sobre un paper.
Treballar més a fons la cançó
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
Es posarà un tros gran de mural al terra. Per grups petits (de uns deu nens) es farà un primer disseny del que es vol fer entre tots els nens del grup. El mural es repartirà en tants trossos com grups.
Entre tot el grup ha d'intentar transmetre que els provoca la convivència dins del grup i que els provoca la cançó.
Al final de l'activitat s'ensenya als altres grups el tros de mural i es guardaran per l'últim dia.
LOCALITZACIÓ
Espai gran que es pugui embrutar amb pintura.
DESTINATARIS
Tots els infants del grup de petits del casal.
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none"> - Materials: Pintura, llapis, goma, retoladors, pinzells i esponges. - Voluntaris: Mínim un o dos per grup.
CALENDARI I DURADA
Dia 5 de casal. Activitat programada per una hora com a molt
OBSERVACIONS
S'ha d'intentar dinamitzar molt bé el grup per aconseguir que quedi una cosa entensible i bonica al mural. Tot i així és l'expressió de cada nen i no s'ha de forçar res, però es pot encaminar subtilment

Malabars:

OBJECTIU GENERAL
Trobar noves maneres d'expressar-se mitjançant l'expressió corporal amb malabars.
OBJECTIUS ESPECÍFIC
Aprendre a construir malabars i saber-los moure una mica.
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
<p>El taller de malabars pot contar de dos malabars diferents. Pilotes i carioques</p> <p>Pilotes: s'omple un globus amb arròs o un altre menjar que es tingui a ma (pot ser sorra del desert) i es tapa amb un altre globus. Es pot superposar més d'un globus amb forats per donar efectes de colors molt interessants.</p> <p>Carioques: amb dues pilotes d'arròs o sorra s'agafen unes mitges mínimament gruixudes i es posen les boles una a cada camal. Es tallen els camals i es fixen les boles al final del camal (peu) amb un nus.</p> <p>Un cop fet un dels dos tallers s'ensenya per sobre quatre cosetes per aprendre a fer amb els nens.</p>
LOCALITZACIÓ
Espai interior o exterior (indiferent)
DESTINATARIS
Tots els infants del grup de petits del casal.
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none"> - Materials: arròs o sorra, molts globus (mínim 4 per nen) (dues pilotes) i si es vol fer carioques unes mitjes per nen (es pot fer mitat i mitat i així no es necessitarà tant de material) - Voluntaris: Tants com sigui possible per agilitzar el taller.
CALENDARI I DURADA
Dia 5 de casal. Activitat programada per una hora
OBSERVACIONS
S'ha d'intentar anar per feina i ajudar a tots els nens que es puguin perquè no es quedin enrere en el grup. Estaria bé ve algú sàpigues fer anar boles de malabars (mercè sap fer anar carioques)

Gallineta cega:

OBJECTIU GENERAL
Incentivar la cohesió dins del grup
OBJECTIUS ESPECÍFIC
Conèixer els noms dels companys
Millorar la motricitat dels infants
Activar nous sentits en els infants
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
<p>Un infant es tancarà els ulls. Tots els nens es col·loquen en cercle, agafats de les mans menys la "gallineta cega" que es troba al centre i amb els ulls tapats. Després de tres voltes sobre si mateixa, es dirigirà cap a qualsevol del cercle i li palparà la cara per tal de reconèixer-lo. Si ho aconsegueix intercanviaran els papers.</p> <p>El grup es pot desplaçar per tal d'impedir que la gallineta l'atrapi, però no val deixar-se anar les mans.</p>
LOCALITZACIÓ
Espai obert
DESTINATARIS
Tots els infants del grup de petits del casal.
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none"> - Materials: mocador per tapar els ulls. - Voluntaris: Els mínims per tenir tot el grup controlat
CALENDARI I DURADA
Dia 5 de casal. Entre 5' i 15'
OBSERVACIONS
Cal evitar que estiguin molta estona amb els ulls tapats.

El mocador:

OBJECTIU GENERAL
Incentivar el sentiment de pertinença a un grup
OBJECTIUS ESPECÍFIC
Guanyar a l'altre equip
Millorar la motricitat dels infants
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
Es fan dos equips, cada un d'ells es numeren donant a cadascú un o més números depenent de quin sigui l'últim número, es posen cada equip en un costat diferent i s'alineen els membres de cada equip un al costat de l'altre. El mestre es col·loca entre els dos grups i subjecta un mocador i diu un número dels que han repartit als equips. Els dos nens que tenen el número surten corrent cap al mocador e intenten agafar-lo, qui l'agafi primer correrà cap al seu costat intentant que el seu rival no l'atrapi, si l'atrapa queda eliminat, i si el que ha agafat el mocador arriba a la línia del seu equip sense que el contrari l'agafi, queda eliminat el contrari, també s'elimina algú en el moment que un dels participants de l'equip que ha estat cridat, traspassi la línia imaginària que hi ha davant del mestre, línia situada enmig dels dos equips. En el moment que s'elimina un dels companys de l'equip, el seu número s'ha de repartir entre la resta. Guanya l'equip que encara té algun membre.
LOCALITZACIÓ
Espai gran, si pot ser exterior però amb ombra, ja que ens estarem quietes un bon rato.
DESTINATARIS
Tots els infants del grup de petits del casal.
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none"> - Materials: un mocador - Voluntaris: Els mínims per tenir el grup ben controlat
CALENDARI I DURADA
Dia 5 de casal. Entre 5' i 15'
OBSERVACIONS
Intentar equilibrar al màxim els equips (donar números de més petit a més gran, per exemple)

JOC RECORDATORI

OBJECTIU GENERAL
Recordar que s'ha fet durant el casal
OBJECTIU ESPECÍFIC
Que cada nen recordi tot allò que ha viscut amb nosaltres i digui que és el que més li ha agradat
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
Els nens es senten formant una rotllana. Un d'ells té una pilota o globus, ha de dir que és el que més li ha agradat del casal, ja sigui una activitat, monitors, etc. Després li ha de passar la pilota al següent, així fins que s'acabi la rotllana.
LOCALITZACIÓ
En un espai obert amb ombra
DESTINATARIS
El grup petit (de 6 a 8 anys) del casal
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none">- Materials: pilota o globus- Voluntaris tots els que vulguin participar, mínim 3
CALENDARI I DURADA
Dia 8 de casal, durada uns 30 minuts
OBSERVACIONS
Intentar que tots els nens estiguin atents, ja que es important prendre atenció a el que diuen els seus companys.

CREACIÓ DE DISFRECES

OBJECTIU GENERAL
Crear una disfressa per al dia del comiat
OBJECTIU ESPECÍFIC
Que els nens aprenguin a crear una disfressa i que desenvolupin la seva creativitat
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
Amb cartolines, cartró, fils, pintures... cada nen ha de fer una disfressa que després portarà el dia del comiat.
LOCALITZACIÓ
En un lloc tancat o obert, però amb ombra ja que estarem una bona estona.
DESTINATARIS
Nens, voluntaris i nosaltres
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none">- Material: cartolines, cartró, caixes, fils, pintures, bosses de escombraries i tot el que puguem disposar- Voluntaris: tots
CALENDARI I DURADA
Dia 8 de casal, entre una hora i hora i mitja
OBSERVACIONS
Ajudar als nens em tot moment per a tot allò que necessitin i sobretot tenir en compte l'ús que l'hi donen al material del casal.

CANÇO

OBJECTIU GENERAL
Assaig de la cançó
OBJECTIU ESPECÍFIC
Assajar la cançó del comiat amb les instruments que es van realitzar
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
Col·locar als nens en files de més baixets a més alts per tal de que es vegin tots i cantar la cançó amb els instruments
LOCALITZACIÓ
A un lloc obert o tancat però amb ombra
DESTINATARIS
Tots els nens de 6 a 8 anys del casal i voluntaris
RECURSOS
- Material: - Voluntaris: tots
CALENDARI I DURADA
Dia 8 del casal, durada 15 minuts aproximadament
OBSERVACIONS
Intentar veure que tots els nens es vegin i cap es quedi enrere i tapat.

JOC DE MATAR

OBJECTIU GENERAL
Crear cohesió de grup
OBJECTIU ESPECIFIC
Conèixer millor als companys (entre ells) Incentivar una bona relació "Trencar el gel"
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
Es fan dos equips, es fa una línia al terra i amb una pilota han d'intentar llençar-la contra l'altre equip intentant que toqui a un de l'altre equip. Si li dona a un jugador de l'equip contrari aquest quedarà eliminat. Guanyarà l'equip amb més jugadors vius. Els membres "morts" si aconseguixen agafar la pilota (resten darrere de l'equip contrari) i maten a algú tornen a viure.
LOCALITZACIÓ
Aquesta activitat es pot realitzar a un espai tancat o obert.
DESTINATARIS
Tots els infants del grup de petits del casal.
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none"> - Materials: --- - Voluntaris: Tots els voluntaris. Un o dos voluntaris per grup.
CALENDARI I DURADA
Dia 7 del Casal. Aproximadament 20 minuts.
OBSERVACIONS

OVILLOS

OBJECTIU GENERAL
Conèixer els diferents membres del grup
OBJECTIU ESPECÍFIC
Fomentar la participació i la inclusió
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
Consisteix en passar-se un cabdell entre tots els participants i han d'anar dient el seu nom.
LOCALITZACIÓ
Aquesta activitat es pot realitzar a un espai tancat o obert.
DESTINATARIS
Tots els infants del grup de petits del casal.
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none">- Materials: Cabdells o pilota en el seu defecte- Voluntaris: 1 o 2 voluntaris
CALENDARI I DURADA
Dia 7
20 minuts
OBSERVACIONS

SIMON DICE

OBJECTIU GENERAL
Desenvolupar la comunicació
OBJECTIU ESPECÍFIC
distingir entre les peticions vàlides i invàlides
DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT
<p>Un dels participants és l'anomenat "Simón", és a dir, el que dirigeix l'acció. Els altres han de fer el que Simón diu.</p> <p>El truc està en la frase màgica que és "Simón diu". Si Simón diu "Simón diu salta", els jugadors han de saltar o queden eliminats. Si Simón diu simplement "salta", no han de saltar o quedaran eliminats igualment. En general, és l'esperit del mandat el que importa, no les accions; si Simón diu "Simón diu que tocs la punta del peu", el jugador ha de demostrar solament que està intentant tocar els seus dits del peu. El que es posa en joc és la capacitat distingir entre les peticions vàlides i invàlides, més que demostrar la capacitat física de fer-ho. És tasca de Simón intentar aconseguir que cadascun quedi fos el més ràpidament possible, i és treball de cadascun romandre 'dins' tant temps com sigui possible. L'últim dels seguidors de Simón a mantenir-se guanya (encara que el joc no es juga sempre fins al final)</p>
LOCALITZACIÓ
Casal
DESTINATARIS
Grup dels petits
RECURSOS
<ul style="list-style-type: none"> - Materials: - Voluntaris: 2
CALENDARI I DURADA
Dia 7 d'agost
30 minuts

OBSERVACIONS

Nom: Ceràmica	
Data:	
Tècnica: Manualitat	Eix animació: Creativitat
Objectius: Desenvolupar la creativitat, així com l'aprenentatge de l'ús de diferents recursos naturals.	
Àrea temàtica:	Edat/nivells: Mitjans
Dimensió:	Durada: Tota la tarda Material: Fang
Desenvolupament: Elaborar una figura amb fang, tenint en compte aspectes de la seva cultura.	
Observacions: Flexible i adaptable al grup	
Nom: Ceràmica	
Data:	
Tècnica: Manualitat	Eix animació: Creativitat
Objectius: Desenvolupar la creativitat, així com l'aprenentatge de l'ús de diferents recursos naturals.	
Àrea temàtica:	Edat/nivells: Mitjans
Dimensió:	Durada: Tota la tarda Material: Fang
Desenvolupament: Elaborar una figura amb fang, tenint en compte aspectes de la seva cultura.	
Observacions: Flexible i adaptable al grup	

ACTIVITATS MITJANS

Nom: Dibuix amb el cos	
Data:	
Tècnica: Pintura	Eix animació:
Objectius: Identitat grupal	
Àrea temàtica:	Edat/nivells:
Dimensió:	Durada: Material: cartell + pintures
Desenvolupament:	

Activitat:	
Descripció: No faré capell conjunt i amb les mans pintades acabar de finalitzar el mural. D'aquesta manera crear com un "escut" conjunt que representi el grup dels mitjants.	
Data:	
Observacions:	
Tècnica:	Eix animació:
Objectius: Valorar l'observació de les activitats	

Àrea temàtica:	Edat/nivells:
Dimensió:	Durada:
Nom: El joc del mocador	Material: Gomets i paper
Data: 13/08/15	
Desenvolupament:	
Al final de cada activitat escolliran un gomet que simbolitzi com s'ho han passat. Així es podrà avaluar l'adequació de les activitats i comprendre quin estil d'activitats els hi poden agradar més.	
Tècnica:	Eix animació:
Objectius: Dinamitzar l'estona, i fomentar la participació de tots els infants.	
Observacions:	

Àrea temàtica: Teatre	Edat/nivells: Mitjans
Nom: Maraques/Malabars	
Dimensió: Faràndula Data: 08/08/15	Durada: Indefinida Material: Mocador
Desenvolupament: Pesca i cançó Manualitat	Eix animació: Creativitat
Fer quatre grups, i col·locar una persona al mig amb el mocador.	
Observacions:	

Objectius: Fomentar la recreació de recursos	
Àrea temàtica: Circ	Edat/nivells:
Nom: Màscares	
Dimensió: Data:	Durada: Material:
Tècnica: Moldeig	Eix animació: Creativitat
Desenvolupament:	
Objectius: Donar a conèixer recursos i materials	
Àrea temàtica: Teatre Malabars: omplir els globus amb sorra amb l'ajuda d'un embut.	Edat/nivells: Mitjans
Dimensió: Faràndula Maraques: amb les ampolles omplir-les de sorra i després	Durada: Tota la tarda Material: Guix, pintures i aigua. decorar-les amb gomets
Desenvolupament:	
Observacions: En el cas de no aconseguir ampolles cercar un nou recipient. Mullar el guix en aigua i aplicar-lo sobre les cares. L'activitat es farà en parelles. Un cop assecades les màscares, es pintaran.	

Observacions:	
Nom: Mural, polsera i activitats coneixença "Dóna-li una màscara a una persona per saber com és en realitat." Data: 07/08/	
Nom: Pintar cares Data: 13/08/15	
Tècnica: Pintura	Eix animació: Creativitat
Objectius: Desenvolupar la creativitat, així com crear vincles.	
Àrea temàtica:	Edat/nivells: Mitjans
Dimensió:	Durada: Tota la tarda Material: Pintura per la cara i crema.
Desenvolupament:	
Aplicar crema a la cara, i posteriorment, caracteritzar-la mitjançant la pintura per cara.	
Observacions:	
Tècnica: Pintura	Eix animació: Creativitat
Objectius: Crear identificació com a grup.	
Àrea temàtica:	Edat/nivells:
Dimensió:	Durada: Material:
Desenvolupament:	
<ul style="list-style-type: none"> - Realitzar un mural que tingui continuïtat al llarg de casal. - Fer una polsera amb fils per crear identitat grupal. - Presentació de coneixença amb la tècnica de la teranyina. - Joc del mataconills i ratolins. 	
Observacions:	

ACTIVITATS GRANS

CASAL 2015 GRANS			
DIAS	ACTIVIDAD 1	ACTIVIDAD 2	MATERIAL ESPECÍFICO
6	BENVINGUDA		
7	Mural + nombre grupo + pistolero	Representació Sant Jordi	
8	Mural+ pistolero+Braçalets	Pitxi	pilota
9	Mural+joc dels noms+taller realització d'instruments	joc del mocador	material d'instruments
10	GINCANA		
11	Mural+joc dels noms+taller realització d'instruments	boley	pilora+corda
12	mural+pistolero+taller mascarees	mataconills	material per mascarees
13	mural+ joc dels noms+ ensaig general	jocs diversos	camara
14	FESTA FINAL		

Nom: Emociona'm amb un ritme	
Data:	
Tècnica: Expressió corporal	Eix animació: Creativitat

Nom: Voleï	
Data:	
Tècnica: Psicomotricitat	Eix animació: Creativitat
Objectius: fomentar el treball en equip, facilitar eines per cohesionar la comunitat de joves, dinamitzar l'estona	
Àrea temàtica: esport	Edat/nivells: Grans
Dimensió:	Durada: indeterminada (dependrà de com respongui el grup) Material: Pilota, corda per fer de xarxa.
<p>Desenvolupament:</p> <p>Inici del joc: L'àrbitre sorteja en presència dels dos equips. El guanyador tria: Dret a treure o costat de la pista.</p> <p>La pilota es posa en joc amb un servei efectuat pel jugador que li toqui treure. Cal canviar de posició (ROTAR) quan l'equip contrari recupera el servei (treien els contraris i han fallat). La rotació es fa en sentit de les agulles del rellotge.</p> <p>REGLES DE JOC</p> <ul style="list-style-type: none"> - Permeses <p>Colpejar o dirigir la pilota amb les dues mans o amb una</p> <p>Colpejar amb qualsevol part del cos superior a la cintura</p> <p>Passar la pilota 3 vegades entre els companys (RECEPCIÓ-TOC DE DITS-REMAT), abans de enviar-lo a camp contrari</p> <p>Un mateix jugador no pot tocar la pilota dues vegades seguides</p> <p>Canviar-se de zona durant el transcurs del joc, mantenint el paper de atacant o defensor, és a dir, un canvi entre jugadors de la mateixa línia.</p> <p>Colpejar la pilota fora dels límits del camp per continuar la jugada abans que quest toqui a terra</p> <ul style="list-style-type: none"> - No permeses <p>Agafar, empènyer o retenir la pilota. S'ha de golpejar.</p> <p>Tocar la pilota dues vegades (dobles) seguides un mateix jugador.</p> <p>Tocar la xarxa amb el cos</p> <p>Passar al camp contrari</p> <p>Que la pilota de servei toqui la xarxa o un altre element de joc</p> <p>Que la pilota de servei no passi al camp contra</p>	
Observacions:	

<p>Objectius: Conèixer les emocions bàsiques.</p> <p>Treballar les emocions bàsiques.</p> <p>Treballar l'expressió corporal.</p>	
<p>Àrea temàtica:</p>	<p>Edat/nivells:</p>
<p>Dimensió:</p>	<p>Durada: 20 minuts</p> <p>Material:</p>
<p>Desenvolupament:</p> <p>Els nens es posen en rotllanes de 6 nens. A cada nen se li assigna el dibuix d'una emoció (Alegria, tristesa, enuig, por, sorpresa i tranquil·litat). El primer nen o nena començarà fent un ritme amb l'emoció que li toca i mirarà a un altre company al que li estarà "explicant". S'anirà repetint de manera que cada nen expliqui el ritme amb l'emoció que li toqui. Quan s'acabi es canviaran el papers de les emocions i tornaran a fer un altre ritme.</p>	
<p>Observacions:</p>	
<p>Nom: Matar conills</p> <p>Data:</p>	
<p>Tècnica:</p>	<p>Eix animació: Creativitat</p>
<p>Objectius: fomentar el treball en equip, facilitar eines per cohesionar la comunitat de joves, dinamitzar l'estona</p>	
<p>Àrea temàtica: Esport</p>	<p>Edat/nivells: Grans</p>
<p>Dimensió:</p>	<p>Durada: indeterminada (dependrà de com respongui el grup)</p> <p>Material: Pilota tova.</p>
<p>Desenvolupament:</p> <p>REGLES DE JOC:</p> <p>Un jugador té la pilota a la mà i ha de mirar de tocar els altres amb la pilota. Si la pilota toca a un altre jugador i cau a terra, aquest jugador queda eliminat i s'ha de quedar assentat al terra sense jugar fins que matin al jugador que l'ha mort. Si un jugador tira la pilota a un altre i aquest l'agafa, el que tira la pilota queda eliminat. Quan un jugador</p>	

mata a tots els altres ha guanyat.	
Observacions:	
<p>Àrbitre: No hi ha àrbitre.</p> <p>Objectius: Agilitat, velocitat i punteria i força tirant la pilota amb la mà.</p> <p>Lloc: Un lloc planer, sense obstacles i ni molt gran ni molt petit</p>	
Nom:	

Nom: Roda de noms.	
Data: tots els dies de casal.	
Tècnica:	Eix animació: creativitat
Objectius:	
<p>conèixer els noms dels companys i companyes.</p> <p>començar a crear el vincle afectiu.</p>	
Àrea temàtica: coneixença.	Edat/nivells:
Dimensió:	Durada: 10 a 20 minuts
	Material:
Desenvolupament:	
<p>Els nens i nenes formen una rotllana i un d'ells es situa al mig, aquest amb els ulls tancats assenyalava un component de la rotllana i aquest s'ajupirà, seguidament els dos components del seu costat (dret i esquerre) han de dir el nom de l'altra. El primer en dir el nom queda de peu i l'altre s'ha d'asseure al terra com si no hi hagués ningú.</p>	
Observacions:	
<ul style="list-style-type: none"> - Els monitors tractaran d'evitar que s'assenyalin de forma bèl·lica 	

Data:	
Tècnica: manualitat artística. Nom: El joc del mocador	Eix animació: la creativitat
Objectius: generar sentiment de grup. Treballar la creativitat. Facilitar la presa de decisions conjuntes.	
Àrea temàtica:	Estat/nivells:
Dimensió:	Durada: 10 a 25 minuts depenent del dia Material: Llençols, Cordes, Pinturas infantils, Pinzells. Retoladors. Retolador Taquer.
Desenvolupament:	
<ul style="list-style-type: none"> - Es col·loca un llençol a una paret o suport, es lliga per les 4 puntes de tal manera que quedi en posició vertical com si fos una bandera. - Aquesta activitat es durà a terme al inici de cada dia de casal i la bandera serà el punt de trobada amb el grup de nens i nenes. - L'activitat consisteix en repassar un dibuix que els nens i nenes del casal hauran creat entre tots de forma democràtica i participativa. El dibuix es repassarà mitjançant diferents tècniques, una diferent cada dia del casal. - En aquesta primera sessió l'equip de monitor explicaran que es farà amb la bandera (pintar-la i decorar-la) i que simbolitza (el punt de trobada del grup). - Tècnica dia 1 (que es el dia 3 de casal): <ul style="list-style-type: none"> o "Pinta mans": Aquesta tècnica consisteix en col·locar la pintura a la mà i imprimir-la a la bandera. <ul style="list-style-type: none"> ▪ S'ha de evitar que els nens utilitzin més d'una pintura per evitar malbaratar-la. o Deixar un missatge: cada nen i nena hauran d'escriure amb el dit un missatge o expressió que decideixin ells. <ul style="list-style-type: none"> ▪ S'ha de evitar que els nens utilitzin més d'una pintura per evitar malbaratar-la. o Ficar el seu nom amb retoladors, dit o el que considerin oportú. 	
Observacions:	
<ul style="list-style-type: none"> - Si la experiència democràtica falla, els monitors tindran preparat un dibuix per al llençol prèviament 	

Data: 13/08/15	
Tècnica:	Eix animació:
Objectius: Dinamitzar l'estona, i fomentar la participació de tots els infants.	
Nom: Representació Sant Jordi	
Àrea temàtica: Teatre	Edat/nivells: Grans
Data:	
Dimensió: Faràndula	Durada: Indefinida Material: Mocador
Desenvolupament: Fer quatre grups, i col·locar una persona al mig amb el mocador. Els grups hauran de repartir-se un número o paraula clau per cada participant i quan l'àrbitre el digui en veu alta cada membre del grup que tingui aquesta paraula/numero associat haurà de corre a agafar el mocador i tornar a la fila sense que els contrincant l'atrapi	
Observacions:	

Tècnica: mímica	Eix animació: la creativitat
Objectius: donar a conèixer la nostra tradició Crear un model del que puguin partir per crear la seva representació	
Àrea temàtica: cultural	Edat/nivells:
Dimensió:	Durada: 15 min Material: mascares que haurem creat anteriorment Roba adequada al personatge de l'obra.
Desenvolupament: <ul style="list-style-type: none"> - Els monitors faran una representació muda de la historia de Sant Jordi per tal de mostrar una part de la tradició catalana i donar un model o exemple als nens i nenes de una representació sobre la que podran construir la seva pròpia historia. 	
Observacions: <ul style="list-style-type: none"> - La representació serà muda per tal d'evitar les barreres idiomàtiques existents. 	

Nom: Taller d' instruments	
Data:	
Tècnica:	Eix animació: creativitat
Objectius: Treballar la cooperació entre el grup Potencialitzar la originalitat i imaginació	
Àrea temàtica:	Edat/nivells:
Dimensió:	Durada: 45minuts /1h Material:
Desenvolupament: Es distribueixen en diferents (3) grups y en cada un es realitza un instrument diferent. Uns de vent, uns de corda i un altre de percussió.	

TROMPETA

A CONSTRUIR UNA TROMPETA

Materiales que necesitas:

- Tubo de goma, plástico o cartón.
- Embudo.
- Tijeras.
- Cintas adhesivas de colores.

Se construye así:

1) Pon el embudo en un extremo del tubo. Si no encaja bien, fíjalo con cinta adhesiva.

2) Decora la trompeta a tu gusto con las cintas de colores.

Se toca:

Para que suene la trompeta, tienes que presionar los dos labios sobre la embocadura sacando el aire como si hicieras "pedorretas".

¡A TOCAR!

TIMBALES

Para fabricar unos timbales necesitas dos latas de nesquik o colacao de diferentes tamaños para que puedan sonar una más grave que otra.

Una vez tengas las cajas las decoras como quieras. Así, lo único que faltaría es el parche, que puedes dejar el que venga en tu lata o hacerlo de un papel resistente y una gomilla.

¡A DEJAR VOLAR TU IMAGINACIÓN!

- Simple [caja de cartón](#) y elásticos. Solo has de realizar pequeños orificios a uno y otro lado de la caja y enganchar la goma elástica en estos. De esta forma conseguirás crear la base de la guitarra. Si lo deseas, puedes añadir algún instrumento alargado que haga de brazo para que la puedan manipular mejor.

Observacions:

<ul style="list-style-type: none">• Nom: Grup grans• Data:	
<ul style="list-style-type: none">• Activitat: Taller de Màscares	
<ul style="list-style-type: none">• Tècnica:	<ul style="list-style-type: none">• Eix d'animació: Creativitat
<ul style="list-style-type: none">• Àrea temàtica: Manualitat artística	<ul style="list-style-type: none">• Edat: 10-12 anys (Grans)
<ul style="list-style-type: none">• Objectius:<ul style="list-style-type: none">- Fomentar la creativitat- Convertir la màscara en un instrument de comunicació i expressió.- Potencial la imaginació i les habilitats dels nens i nenes.	

<ul style="list-style-type: none"> • Dimensió: 	<ul style="list-style-type: none"> • Durada: 30-45 min • Material: <ul style="list-style-type: none"> - Plats de cartró - Gots de cartró - Pintura - Pinzells - Tisores - Rotuladors - Cola blanca - Cartolines de colors - Goma elàstica
<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament: <ol style="list-style-type: none"> 1. Fer els forats pels ulls 2. Pintar el plat (color a escollir depenent del model de la mascara) 3. Decorar-ho amb pintures o rotuladors 4. Posar detalls externs al plat amb cartolines i enganxar-ho amb cola blanca 5. Fer els forats als extrems del plat 6. Posar la goma elàstica 	
<ul style="list-style-type: none"> • Observacions: Es faran models de mascare per tal de que tinguin una guia. Hauran de fer una mascara en relació a la seva historia. <p><u>Models:</u></p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="text-align: center;"> <p>Os Panda</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Drac</p> </div> </div>	

Vaca

Porc

Girafa

Mico

ACTIVITATS CONJUNTES

GIMCANA KATXIMA 2015

1. DESCRIPCIÓ

La gimcana tractarà sobre diferents estacions, en les quals hauran de passar en grup, i per tant, cooperant i fent treball en equip, per aconseguir els màxims punts possibles, per fer això hauran de superar les activitats que es proposen, en la qual hi ha un seguit de ítems que puntuen, i han d'anar-se acumulant amb la resta d'activitats que realitzi el grup. Al tancament de la gimcana es sumaran tots els punts de tots els grups i surti el número que surti es dirà que ha guanyat el casal, perquè són més punts els que aconseguim quan sumem totes les forces que no pas quan treballem en individual.

2. FIXA TÉCNICA

- **Participants:** 10 grups de 15 nens i nenes dels diferents grups d'edat del casal (pot variar en el moment el numero de grups i nens a cada un).
- **Data de l'activitat:**
- **Material:**
 - o 2 objectes que facin de relleu
 - o 2 cadires (objectes per seure).
 - o Pintures per pintar la cara (per 150 nens i nenes)
 - o 5 pilotes mida futbol, toves.

3. ACTIVITATS

3.1. Competició mímica (2 a 3 grups a la vegada)

- **Temps:** 15 a 20 min
- **Material:** res
- **Formació:** Es disposen dos grups de 15 d'esquenes l'un de l'altre, amb un voluntari que anirà sortint cada vegada a representar.
- **Desenvolupament:** De cada grup en sortirà un voluntari/a que anirà a on estan els monitors, els quals els hi diran un animal que haurà de representar, després tornarà on està la resta del grup i farà la representació, la resta d'infants que exerciran d'espectadors aniran dient el que representa aixecant la mà, fins que un ho encerti, el qual s'aixecarà i anirà a buscar un altre animal al monitor. Si es fa molt repetitiu amb les mateixes persones tota l'estona es regularà des dels

dinamitzadors que s'encarregaran de fer sortir a qui no estigui sortint. Així es farà durant aquesta estona.

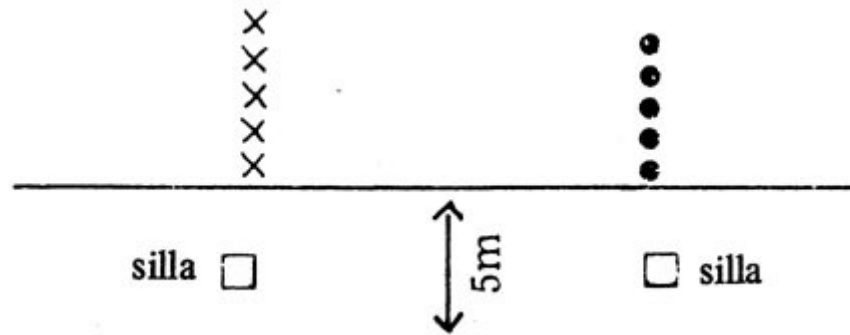
- **Ítem:** Cada animal resolt serà un punt per l'equip.

3.2. Carrera en un sol peu (2 grups)

- **Temps:** de 15 a 20 min.
- **Material:** res
- **Formació:** es traça un circuit dividit amb 8 línies separades per 10 a quinze metres de distància. Els dos equips tindran als seus jugadors alineats darrere de cada una de les línies (2 jugadors en cada línia ja que la cursa es d'anada i tornada per el circuit).
- **Desenvolupament:** donada la primer senyal, tots els jugadors aixecaran el peu esquerre, equilibrant en el dret. El jutge dóna una segona senyal, i tots surten saltant sobre un sol peu fins arribar a la següent línia on hauran de picar la mà del seu company que seguirà fins la següent i repetirà l'operació. El primer equip que arribi al final i torni serà el vencedor. No es permetrà tocar el terra amb l'altre peu, recolzar-se o empènyer al company. Els que ho facin tornaran a la línia d'on han sortit.
- **Ítem:** Es sumarà un punt per cada vegada que es piqui la mà a un company.

3.3. Carrera de la cadira (4 grups)

- **Temps:** de 15 a 20 min.
- **Material:** dos objectes que facin de relleu i dues cadires (objectes per seure).
- **Formació:** veure esquema: quatre bàndols, amb igual nombre de participants, formen dues columnes darrere d'una línia de partida. Més o menys a cinc metres d'aquesta línia es col·loca davant de cada fila una cadira o un altre objecte de major grandària, que serà l'obstacle. El primer jugador de cada columna tindrà una objecte de relleus a les mans.
- **Desenvolupament:** donada el senyal de partida, l'últim jugador de cada fila surt corrent, envolta l'objecte que serveix d'obstacle i torna al seu fila, lliurant la vara al jugador següent, que el passarà al de davant fins que arribi a l'últim, aquest repetirà l'operació de l'anterior. Finalment la fila s'anirà apropant a la cadira i quan el primer de la fila sigui sobre ella s'haurà de seure.
- **Ítem:** Cada vegada que un equip sigui guanyarà 5 punts.

3.4. Pintar cara (de 2 a 3 grups)

- **Temps:** de 15 a 20 min.
- **Material:** Pintures per pintar la cara.
- **Formació:** Per parelles o tríos els nens i nens es col·loquen encarats l'un davant de l'altre.
- **Desenvolupament:** Estant tots encarats hauran de pintar la cara del company en funció de l'àrea temàtica que els monitors presentin o proposin, per exemple, si un monitor diu "mar" els nens hauran de pintar-se entre ells coses relacionades amb el mar.
- **Ítem:** Aquesta activitat puntua de forma aparentment subjectiva, però es donarà puntuació per cada cara pintada.

3.5. Escultura Corporal (1 grup)

- **Temps:** de 15 a 20 min.
- **Material:** Res.
- **Formació:** Tot el grup en conjunt haurà de realitzar una escultura en funció de les indicacions dels monitors.
- **Desenvolupament:** Aquesta activitat consta de dues parts, en la primera es realitzarà en parelles, cada nen haurà de fer una escultura amb el cos del seu company, movent les mans, braços, cara, peus, etc. En acabat de fer les postures més "istrioniques" possibles es passarà a realitzar escultures en grup, un monitor dirà un objecte o animal i tots els infants s'hauran de posar d'acord per representar-lo.
- **Ítem:** Per cada vegada que s'aconsegueixi representar una escultura es sumaran dos punts.

3.6. Pedra, paper, tisoires gegant (2 grups)

- **Temps:** de 15 a 20 min.
- **Material:** res
- **Formació:** el grup es dividirà en dos fileres una a cada costat d'una línia.

- **Desenvolupament:** de cada una de les files sortirà un jugador i faran un pedra, paper, tisores però amb la forma del cos.
- **Ítem:** cada victòria sumarà 1 punt per al seu equip

3.7. Activitat de cloenda

Quan s'hagi tancat la gimcana, si encara hi ha temps de casal, mantenint els equips es delimitaran uns camps i es faran partits ràpids de pilota presonera. Cada un temps, que anirà en funció del temps restant, es desplaçaran al camp de la dreta i els dels extrems passaran a l'altre costat.

- **Temps:** Indefinit.
- **Material:** 5 pilotes.
- **Formació:** Els deu grups es posen un davant de l'altre i es delimiten un camp per els jugadors actius i un altre més petit, pels jugadors eliminats. Al centre es situen els camps actius i als extrems es situen els eliminats, però al costat de l'adversari, fent que cada camp es trobi entre dos camps contraris.
- **Desenvolupament:** Un voluntari de cada equip va al camp dels eliminats, es llença una pilota a l'aire i qui l'agafa es pot desplaçar per dintre del seu camp i passar-la entre els companys, però no pot sortir del perímetre, l'objectiu és llençar-la a un company de l'equip contrari, si el toca està eliminat (Excepció: si la pilota és entomada l'eliminat és el llançador). L'eliminat passa del camp actiu al camp eliminat amb la pilota, llavors el voluntari podrà tornar al camp d'actius si així ho desitja. Des del camp d' eliminats el llançador té la oportunitat de tornar al camp d'actius si elimina a un company de l'equip contrari. L'objectiu final del joc és enviar al camp d' eliminats tot l'equip contrari.

Memòria del casal 2016

ASSOCIACIÓ KATXIMA PER EL
DESENVOLUPAMENT COMUNITARI

En aquest escrit es presenta la memòria final del Porjecte d'Acció Comunitària realitzat pel grup de voluntaris i alumnes de la Universitat de Barcelona amb la comunitat Bereber de Tafrouit, sud-est del Marroc

 UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Aprenentatge servei: Andrea Cejudo, Clara Barceló, Clara Inés Grimalt, Érica Rodríguez, Mar Mascaró, Maria Lusilla, Victoria Rodríguez.

Voluntaris: Arnau Adan, Pol Adan, Rosalia Alberó, Judit Arevalo, Irina bastés, Cristina Barroso, Laila Bourass, Mercè Gaitan, Imma Guardia, Ikramel Karchouni, Laura López, Eloi Martínez, Álvaro Pineda, Sara Ricart, Núria Riudebas, Sergi Sanz, Adrià Serralta, Jordi Vila, Clara Villaret, Meritxell Viñolas.

1 Entitat

1.1 Dades d'identificació

MA.ANTONIA BUENAVENTURA RUBIO
Posició: presidenta de l'associació
Informació bàsica:
ASSOCIACIÓ KATXIMA PER AL DESENVOLUPAMENT COMUNITARI
Àmbit: cooperació al desenvolupament

Direcció: Camí Can Llimona,2	CP: 08640
Telèfon: 645887429	Fax:
Adreça electrònica: proyectos@katxima.com	Web: www.katxima.com
	
Registre d'associacions del ministeri d'interior, número: 53726	
Número d'identificació fiscal: G66344003	
<p>L'associació Katxima per al desenvolupament comunitari és una associació sense ànim de lucre per al desenvolupament comunitari. Constituïda formalment l'any 2014, els seus inicis parteixen de l'any 1999, amb projectes de cooperació internacional i desenvolupament per universitats en comunitats indígenes a Xile. A l'associació intervenen professionals de l'àmbit social (treballadors socials, educadors socials, pedagogs i tècnics en cooperació al desenvolupament) i un seguit de voluntaris i socis que participen en major o menor mesura dels diferents projectes que van sorgint. Actualment, les seves intervencions i projectes s'han desenvolupat sobretot al Marroc, tenint en compte l'educació i fomentant el desenvolupament econòmic, social i educatiu de les comunitats.</p>	
<p>Casal d'estiu a Taфраout, agost de 2016: Actualment l'activitat principal de Katxima és la posta en marxa d'un casal d'estiu a Taфраout, per fomentar l'educació dels infants i ajudar al desenvolupament comunitari de la zona. Aquest estiu el casal s'ha dut a terme buscant generar un espai on els nens i nenes de la comunitat poguessin compartir i experimentar noves formes d'esbarjo, per tal de potenciar les seves capacitats, treballant per reduir les mancances educatives (des d'una vessant d'educació informal). També, s'ha realitzat amb la intenció de formar futurs monitors locals, per garantir la continuïtat del projecte.</p>	
<p>Població diana: Nens i nenes del poble de Taфраout (de 3 a 12 anys). Nois i noies majors de 12 anys, que volen i poden participar com a voluntaris.</p>	

1.2 Característiques principals

ORGANITZACIÓ KATXIMA 2016

Responsables:

Direcció i coordinació CASAL i projecte ACCD, coordinació voluntaris locals: *Antònia Buenaventura*

Formació i coordinació projecte ACCD: Montse López

Formació: Eloi Martínez, Cristina Barroso, Mercè Gaitan i Pol Adan

Secretaria CASAL: Andrea Cejudo

Coordinació per grups CASAL:

Grup de preparació inici casal: Eloi Martínez, Mercè Gaitan, Pol Adan, Sergi Sanz.

Coordinació a terreny: Antònia Buenaventura, Eloi Martínez, Cristina Barroso, Mercè Gaitan i Pol Adan.

Petits: *Andrea Cejudo*

Mitjans: *Victoria Rodríguez i Clara Barceló.*

Grans: *Sergi Sanz i Jordi Vila.*

Difusió:

Disseny samarretes: Adrià Serralta

- *Comissió Sant Jordi:* *Eloi Martínez, Sergi Sanz, Álvaro Pineda.*

- *Comissió Samarretes:* *Mercè Gaitan.*

Projecte ACCD: *Sergi Sanz, Eloi Martínez, Cristina Barroso, Meritxell Viñolas, Érica Rodríguez, Rosalia Alberó.*

Responsables Memòria casal 2016: *Victoria Rodríguez i Laura López.*

Recollida de material:

Donació samarretes per els nens i nenes de la Casa de Colònies AINA, esplai que pertany a la Fundació d'Esplais de Santa Maria de Núria.

Donació material escolar: Associació Las historias de Sofia.

La fundació del Barça va fer una donació en la qual hi havia: bolígrafs, gorres, pantalons curts, polseres, globus, i caramels.

Altres donacions:

- *Roba: els voluntaris van deixar cadascú el que va voler com a donació.*
- *Altres: Bolígrafs: del banc internacional(BIBM)*

Aprenentatge servei: Andrea Cejudo, Clara Barceló, Clara Inés Grimalt, Érica Rodríguez, Mar Mascaró, Maria Lusilla, Victoria Rodríguez.

Voluntaris: Arnau Adan, Pol Adan, Rosalia Alberó, Judit Arevalo, Irina bastés, Cristina Barroso, Laila Bourass, Mercè Gaitan, Imma Guardia, Ikrame I Karchouni, Laura López, Eloi Martínez, Álvaro Pineda, Sara Ricart, Núria Riudeubas, Sergi Sanz, Adrià Serralta, Jordi Vila, Clara Villaret, Meritxell Viñolas.

2 Introducció

Al següent document es presenta la memòria del projecte "Els somriures del casal", realitzat del 7 al 22 d'agost del 2016 per l'associació Katxima pel desenvolupament comunitari, al Sector Madrassa Abu Kalid, província D'Tinghir, una de les zones més pobres del sud-est del Marroc, a prop del desert de Merzouga.

El projecte vol oferir als infants de Trafraout una educació no formal basada en valors i principis que fomentin actituds i normes de convivència ciutadana. Per tal d'assolir-ho es val de la col·laboració de voluntaris locals, que juntament amb l'equip de voluntaris espanyols i estudiants d'APS de la Universitat de Barcelona, treballen sobre el terreny per preparar bé totes les activitats i dinàmiques que donen forma al casal. Els voluntaris són aquells que ofereixen el seu temps d'oci per col·laborar en el

projecte, ho fan de manera totalment voluntària tal com diu la paraula, és a dir, que no esperen rebre res a canvi. Per altra banda, tenim com ja hem dit anteriorment, als estudiants d'APS, aquests són voluntaris de la universitat però que gràcies a participar en aquest projecte tenen un reconeixement de 6 crèdits. Per rebre aquest reconeixement s'ha de fer una memòria com aquesta i participar en totes les trobades que es duen a terme, abans de desplaçar-nos a fer aquest voluntariat, per tal de preparar tot el casal.

L'aprenentatge servei és una metodologia innovadora que permet obtenir l'excel·lència educativa orientada al desenvolupament humà i social. En un sol projecte s'articula i combina l'aprenentatge i el servei a la comunitat. Els participants es formen treballant sobre les necessitats reals del seu entorn amb l'objectiu de millorar-lo (Puig, 2009). Quan es tracta d'educació per al desenvolupament el resultat és un procés educatiu que propicia la consciència ciutadana crítica i global vinculada a la participació, la justícia i la solidaritat com eines per una transformació social (Vilà, 2015). La metodologia de l'aps aporta a l'epd la possibilitat d'oferir d'una forma més autèntica un servei a la comunitat fomentant l'aparició d'una societat més solidària (Centre Promotor d'APS, 2015).

La metodologia emprada pretén que els estudiants estableixen una relació amb l'entitat social per al desenvolupament del disseny d'intervenció de projectes comunitaris, on l'aprenentatge sigui mutu i beneficiï ambdós. Per aquest motiu els estudiants participen de l'organització comunitària: la conscienciació, organització i mobilització des de la perspectiva no lineal d' "aprendre fent-t'ho" en el que cada moment del procés es retroalimenta i es produeix aprenentatge (Ander Egg, 1992) participant en totes les etapes del projecte: elaboració del projecte en l'espai classe, implementació del projecte a territori i l'avaluació- reflexió sobre el projecte (Puig, Martí i Batlle, 2009).

Aquests tipus d'experiències contribueixen a l'adquisició de competències professionals i personals dels estudiants en projectes d'intervenció comunitària en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament (Buenaventura, 2016).

LA MEMORIA:

A la següent memòria s'explica tot el procés realitzat per posar en pràctica una sèrie d'objectius establerts, per dur a terme el projecte "Els somriures del casal".

En primer lloc, s'expliquen les diferents fases en les quals s'ha subdividit el projecte; aquells elements que han facilitat o dificultat el seu desenvolupament, juntament amb la reflexió sobre sentiments i emocions que els alumnes (APS i voluntaris) han viscut al llarg de tot el procés.

En segon lloc es presenten aspectes rellevants sobre el projecte de Katxima de l'any 2016, com són els objectius i el grau d'assoliment; la metodologia emprada i una breu explicació geogràfica sobre el país i terreny on es realitza l'acció del casal d'estiu. Per últim, es presenta una valoració de grup sobre l'experiència d'intervenció; es fa un recull dels aprenentatges de competències professionals i personals i es tanca la memòria amb l'apartat propostes de millora que poden servir de cara a properes edicions.

2.1 Objectius dels projecte

Els objectius del projecte són els següents:

- Formació a futurs monitors i dinamització sociocultural i educativa. Fomentant l'apoderament i la participació.
- Generar un espai de confiança amb els futurs monitors i dinamitzadors culturals i educatius, per compartir hàbits de salut i benestar, aprendre—ensenyar espanyol i berber, compartir les activitats en el lleure per generar l'apoderament dels voluntaris locals.

2.2 Procés seguit

Per poder elaborar aquest projecte, s'han dividit les sessions en diferents fases: la formació, per tal d'aprofundir i contextualitzar cap on es volia realitzar la intervenció; l'elaboració del projecte; i la captació de fons, on es van realitzar diferents activitats. A continuació, es presenten les diferents fases i la realització de cadascuna d'aquestes.

2.2.1 Descripció del procés

FASE 1: FORMACIÓ

En aquesta primera fase, es van realitzar diverses sessions setmanals, repartides entre Novembre i Gener. En aquestes el grup va poder aprofundir a les temàtiques de: cooperació internacional, els drets dels infants basats en els drets humans, immersió en el territori i també es va realitzar una sessió d'aproximació a l'idioma que es parla a Taфраout, el Bereber, aprofitant la visita d'en Youssef, natiu del Marroc i contrapart en el projecte Katxima. Aquesta primera fase, va ser clau per poder, posteriorment, passar a la següent fase d'elaboració del projecte.

FASE 2: ELABORACIÓ DEL PROJECTE

La segona fase, va ser la construcció, el disseny, i el resultat final del projecte, es va fer a partir del Febrer fins al Juny. Primer, es va escollir la temàtica del casal, aquest any ha sortit elegida: "Els jocs populars d'arreu del món". L'objectiu és que a través d'aquesta temàtica es pugui treballar la cultura, l'expressió, l'educació, la igualtat de gènere i altres valors educatius i drets humans que conformen la societat.

El projecte l'hem elaborat primerament, a partir del treball conjunt, amb el qual hem planificat totes aquelles activitats que es duen a terme de manera grupal. Un cop fet això, ens vam reunir amb grups petits, per realitzar cada grup les seves activitats per als dies que hi estarem (grans, mitjans i petits).

Durant l'estada al casal seguirem la planificació general que podem veure a continuació definit en una taula.

En aquesta taula hi apareixen els nou dies de casal especificant a cadascun quina activitat es durà a terme o quin valor en concret es treballarà.

1r dia	2n dia	3r dia	4t dia	5è dia	6è dia	7è dia	8è dia	9è dia
Activitat marhba (de benvingu da)	Educa ció i lleure	Apoderam ent / Autoestim a	Respe cte al medi ambie nt	Gimca na conju nta	Igualt at de gèner e	Salut i benest ar	Dret a pode r escol lir	Activit at final

Les graelles que trobem acolorides en lila representen les activitats que es varen fer de manera conjunta amb tots els nens del casal, és a dir, amb el grup de petits, mitjans i grans barrejats. La resta d'activitats i, com a distribució principal, els nens i nenes del casal es van agrupar en tres grups d'edat establerts i cadascun va realitzar les activitats plantejades, introduint el valor a treballar segons el dia.

FASE 3:-DIFUSIÓ

La difusió del projecte compta amb tres grans vies, una pàgina al Facebook, el disseny i creació de samarretes i la publicitat feta el dia de Sant Jordi.

Per la creació de les samarretes es va crear un logotip, aquest va ser dissenyat per un dels membres de Katxima d'aquest any, Adrià Serralta, estudiant de disseny gràfic, que es va oferir voluntari per elaborar el disseny. Un cop va tenir diferents opcions, el grup finalment va poder escollir, sortint com a guanyador el dibuix d'un cargol que representa un fòssil molt comú al desert. Després de veure la gran satisfacció del grup amb el disseny del logotip, es va decidir de manera conjunta, crear, a més de les samarretes, bosses.

Per l'organització d'aquests elements es van crear dues comissions, la comissió de roses i la comissió de bosses i samarretes. La primera es va encarregar de la compra i recollida de les roses i la segona de la gestió de les talles, nombre de samarretes, etc. Un cop vam tenir en mà les bosses i les camisetes es van repartir entre els voluntaris i APS per a la seva comercialització de forma privada. La resta es va vendre el dia de Sant Jordi, aquest dia també es van vendre roses i es va donar a conèixer el projecte i la feina que du a terme Katxima amb els nens de Tafrouit. Explicacions que van ser molt ben rebudes i vistes amb molts bons ulls, i que van portar a molta gent a fer un petit donatiu voluntari.

A més de tot això, Katxima disposa d'una pàgina al Facebook (<https://www.facebook.com/Associaci%C3%B3-Katxima-pel-Desenvolupament-Comunitari-1451744931748832/?fref=ts>), on hem anat fent partícips als membres de la pàgina de tot el que teníem en ment, des de les reunions per preparar el casal fins a la preparació de la parada de Sant Jordi.

2.2.2 Elements que han incidit en el procés

En aquest apartat es presenten aquells elements que han incidit durant el projecte, és a dir, durant la formació, l'elaboració del projecte i la captació de fons. Comentarem els elements que han influït positiva i negativament i aspectes a millorar.

FASE 1: LA FORMACIÓ

Un dels aspectes positius més destacable d'aquesta fase és l'oportunitat de poder conèixer a professionals de l'àmbit comunitari i de la cooperació, i que ens expliquin de primera mà les seves experiències i projectes en els quals han treballat, per fer-nos entendre millor les explicacions teòriques durant la fase de formació.

Conèixer les fases, tècniques i estratègies que s'utilitzen en l'àmbit de cooperació internacional, és fonamental i ens ha servit de gran ajuda per tal de desenvolupar aquest projecte pràcticament des de zero. Un altre aspecte remarcable ha sigut l'organització de les sessions, la motivació i l'esforç de les professores a càrrec de la formació i l'adequació i adaptació de la matèria als voluntaris i Aps.

Per contra, un aspecte negatiu, és que aquesta organització s'ha vist amb dificultats a causa del poc compromís d'assistència d'algunes de les persones del grup. Sovint les classes han hagut de començar més tard per la falta de puntualitat. A més, gairebé mai hem pogut trobar-nos tots els membres del grup durant les sessions de formació per diversos motius. Tot i això, el projecte ha tirat endavant i amb el pas de les setmanes aquest aspecte ha anat millorant força.

Com a propostes de millora per a futurs grups que vulguin viure aquesta experiència, trobem que les classes haguessin estat més profitoses si fossin més pràctiques i dinàmiques en alguns moments. També estaria bé tractar menys sessions el tema de la cooperació internacional i utilitzar part d'aquest temps per aprofundir més en la immersió del territori geogràfic on es realitza la intervenció. Així s'agilitzaria la fase de desenvolupament del projecte en general, ja que coneixeríem millor a què ens enfrontem.

A més, la majoria de voluntaris i persones que repeteixen experiència de l'any passat coincideixen en la idea que és necessària una major formació bàsica en la llengua bereber, per tal de facilitar la comunicació amb els infants del casal i l'entorn on es realitza el projecte un cop allà.

FASE 2: ELABORACIÓ DEL PROJECTE

Durant la segona fase, l'elaboració del projecte, ha estat imprescindible la realització de les quedades grupals, ja que les activitats que durem a terme al territori es creen des de zero. Això implica la creació dels tres grups de monitors (petits, mitjans i grans), amb els corresponents coordinadors de cadascun. També s'havien de pensar les activitats conjuntes de tots els grups del casal i les activitats individuals. Tot aquest procés demanava sens dubte la col·laboració de tot el grup de voluntaris i Aps, ja que tots ens havíem d'implicar de la mateixa manera. A més, en aquesta fase també ens ha permès enfortir les relacions interpersonals i intergrupals entre tots els membres del grup a partir d'aquestes quedades, tant dins com fora de la programació.

Com a aspectes a millorar durant l'elaboració del projecte destacaríem:

- Fomentar l'assistència a les reunions preparatòries del casal.

- Disposar de més temps per la preparació de les activitats
- Destinar una estona del temps de les reunions per tal que els Aps puguin parlar, elaborar i organitzar la memòria.

FASE 3: DIFUSIÓ

Per una banda, un aspecte molt positiu a destacar en aquesta fase ha estat la implicació i participació per part dels voluntaris en l'organització de les activitats que es duen a terme per tal de recaptar fons, és a dir, en la venda de roses, samarretes i bosses.

Per altra banda, durant aquest procés ens hem trobat amb alguns problemes de cara als colors de les samarretes, ja que no hem pogut obtenir una mostra real del teixit utilitzat i finalment han quedat uns colors diferents dels pensats inicialment. També vam tenir alguns dubtes amb el tema de l'elecció de les talles, per la mateixa problemàtica que ens trobàvem amb els colors.

2.2.3 Reflexió

Com a reflexió de tot el procés del projecte en el qual participem (formació, disseny del projecte i servei). Què ens ha aportat, què hem après? Quines oportunitats ofereix poder participar-hi?

- Estem acostumats a un aprenentatge molt teòric normalment. En canvi, aquí tenim la possibilitat de poder viure-ho i experimentar en primera persona.
- Reforça la seguretat com a professional. Dona una base d'actuació. Podem trobar-nos en un context real on hem de donar solucions i actuacions reals a gran diversitat de situacions en les quals ens podem trobar immersos. No només hem de plantejar hipòtesis de possibles respostes, com seria el cas en situacions més tòriques com ara bé durant la formació a la universitat.
- Trencar estereotips a partir d'un contacte directe amb la gent d'allà durant el servei que oferirem durant l'estada al Marroc. Allà podrem veure en primera persona realitats molt diferents a la nostra, gent amb vides molt dures. No és

el mateix que veure-ho a la tele, podrem veure-ho en directe i empatitzar molt més, i així trencar els possibles prejudicis que puguem tenir envers a ells i la seva cultura.

- També hem pogut aprendre la complexitat del procés de confecció d'un projecte com aquest. Hem pogut veure la quantitat d'implicació i esforç que fa falta per tirar-lo endavant i la importància de la col·laboració entre els membres de tot el grup i la implicació d'aquests per tal que tingui èxit. (En general creiem que tot plegat seria més improvisat, sense tanta preparació setmana rere setmana durant tot un curs, durant el qual hem establert els objectius del casal, l'eix d'animació sobre el qual tot girarà el servei, etc.)
- Aquest projecte ofereix la possibilitat de poder veure certes coses d'una altra manera i canviar de nosaltres certs pensaments i actuacions. Conèixer una altra manera de funcionar i viure a la que tenim aquí on vivim i que abans de veure-ho en primera persona no es té en compte. Cosa que pensem que enriqueix molt a nivell personal.
- Es tracta d'un projecte molt complet en el qual hem pogut abarcar molts aspectes, tant el teòric com el pràctic, el qual ens servirà molt en el futur tant a nivell professional i també a nivell personal.
- Tot i que pot semblar que la idea principal o única d'aquest projecte és ajudar a la població a la qual anem a fer la nostra intervenció, pensem, potser des d'una visió un pèl egoista, que realment aquesta experiència ens aportarà més coses a nosaltres que a ells, ja que hi podrem aprendre infinitat de coses i reflexionar sobre moltes altres tantes i així créixer i enriquir-nos personalment. Per tant, és un benefici mutu, totes dues parts s'enriqueixen i aprenen, tant nosaltres com ells.
- Podrem desenvolupar diferents valors a part de la solidaritat, com ara bé l'empatia. Abans de viure-ho podem tenir moltes idees al cap sobre com serà l'experiència, que sentirem, com la viurem, etc. Però un cop allà serà quan realment puguem posar-nos en la pell dels altres i entendre realment la seva realitat de manera molt més pròxima i realista.
- Podrem conèixer i treballar amb altres monitors nascuts al Marroc. Aprendre d'ells, ajudar-nos els uns als altres. Se suposa que els hem de formar com a

monitors de casal, però ells ens poden ensenyar moltíssimes coses a nosaltres a l'hora de tractar als infants, ja que ells sabran molt millor com fer-ho. També ens seran de gran ajuda per entendre'ns amb els nens i nenes, amb l'idioma, podrem compartir i explicar-nos coses de les nostres maneres de viure, la diferència d'ideologies, etc.

Quines competències identifiquem que tenim les persones que ens apuntem a un projecte com aquest (persones amb un perfil i competències similars) i quines competències es desenvolupen arrel d'haver participat d'aquest?

- En general les persones que s'apunten a viure i participar d'una experiència com aquesta comparteixen certes inquietuds sobre el tema que s'hi treballa. Aquestes inquietuds es poden tornar en aptituds al llarg de la formació, planificació i aplicació del projecte. Aquestes inquietuds prèvies es transformaran en aptituds a través de l'experiència que visquem allà, gràcies a l'oportunitat de poder actuar davant de diferents situacions i poder treure'n d'aquí un profit i un aprenentatge.
- Les competències que cadascú desenvoluparà també aniran força lligades a la intenció que cadascú tingui respecte a la participació del casal. Per exemple, no afrontarà de la mateixa manera aquesta experiència algú que s'hagi apuntat perquè vol anar de vacances al Marroc durant aquests dies que algú altre que realment el que més li interessi d'aquest viatge sigui l'aplicació del servei que anem a oferir.
- El fet de tenir una formació durant tot el curs ens ofereix una base d'actuació comuna que en posarà en situació per tal de poder saber com actuar millor un cop siguem allà. Aquest procés ens fa ser més conscients de què anirem a fer al Marroc i en què consisteix la nostra intervenció i el nostre servei.

Penseu que seria profitós que dins del currículum universitari que hi hagués projectes similars a aquest per als estudiants? Creieu que fer un projecte d'aquestes característiques amb formació i intervenció inclosos seria una bona oportunitat de creixement personal i professional per als estudiants i tots els participants?

- De manera general tots pensem que un projecte d'aquests és molt més profitós que qualsevol assignatura de la universitat (dins de les carreres que treballen aspectes similars als aquí treballats també).
- El projecte ens ofereix una teoria que després ens servirà en una pràctica. Aquesta és la diferència principal que trobem amb la resta de formació que hem rebut durant la nostra vida escolar i per això creiem tan valuosa i profitosa aquesta oportunitat de participar en un Aps o voluntariat com aquest.
- Creiem que en general l'educació hauria d'oferir més oportunitats d'aquestes, ja que és a partir de l'experiència i l'actuació vivencial des d'on més s'aprèn. La part teòrica és necessària, però es torna inútil si després no tenim on aplicar-la o poder treure-li un profit. Sovint d'aquesta manera queda en l'oblit i per tant no ha servit per res tota aquesta inversió de temps. Es pot treballar aquesta teoria a partir del desenvolupament de situacions més pràctiques.
- A nivell universitari seria interessant que es plantegés la idea de poder introduir petits Aps dins de cada assignatura matriculada o almenys si en algunes d'aquestes. És la manera d'aplicar allò après i no haver d'esperar a les pràctiques (les quals considerem en general escasses en temps).
- Pensem que en el cas de carreres que no tenen un caire tan social, com podrien ser física, matemàtiques, etc. També seria interessant la introducció d'aquest tipus de projectes, ja que tot i que no tenen a veure amb el temari específic, aporten als alumnes molts coneixements necessaris per a la vida i que influiran també en el seu futur tant personal com professional (manera de veure les coses, d'actuar, de pensament...). No per ser matemàtic o físic has de deixar de banda altres aspectes més socials i madurar en aquests.

Com penseu que rep la nostra intervenció la comunitat on anem a fer aquest servei?

- Oferirà als nens i nenes d'allà una manera de divertir-se diferent de la que ells estan acostumats.

- No només els servirà per divertir-se. Amb la nostra intervenció esperem deixar petjada, és a dir, que no només sentin aquest canvi durant els pocs dies que estiguem allà, sinó que puguin aprendre certes que els serveixin en el seu dia a dia i en el seu futur (hàbits, maneres de divertir-se, valors...).
- Intercanvi de cultures i pensaments. Tant ells com nosaltres podrem aprendre de la cultura i la manera de viure de l'altre. Tant ells de nosaltres com nosaltres d'ells. Totes dues parts tenim la possibilitat de trencar estereotips i concepcions errònies d'una cultura agena a la nostra.
- En general creiem que aquesta experiència deixarà més empremta en nosaltres que no pas en el poblat en general. Tot i que són ells els qui rebran l'ajuda nosaltres som els qui rebrem un major impacte i aprenentatge.

3 Acció en “Els somriures dels casals”

A continuació presentem el casal d'estiu que es va dur a terme a Tafrouit a l'agost de 2016. Per tal de concretar-ho s'esmenten les motivacions de l'Associació katxima, que justifiquen la intervenció, i les motivacions del grup de monitors/voluntaris, així com la contextualització social i territorial. Finalment, es presenten els objectius marcats durant el casal, la metodologia amb què es va abordar, les activitats i l'estructura organitzativa que es va emprar sobre el terreny. Per acabar, trobem una valoració sobre diferents aspectes del transcurs del casal.

3.1 Justificació i motivació

En primer lloc, s'ha d'anomenar, que el casal d'estiu apareix com a conseqüència del projecte Katxima i la seua finalitat com a organització. Katxima pretén fer públiques les necessitats del poble Berber, concretament a la població de Tafraout, mitjançant voluntaris, tant marroquins com espanyols, que vulguin col·laborar i desenvolupar activitats i tasques educatives, dirigides als infants, adolescents i joves de la comunitat. A més, duran a terme activitats relatives a l'ajuda humanitària, com el repartiment de materials escolar, o bé roba tant per als nens i nenes, com per a la resta de la població.

El que volem aconseguir en el casal, és principalment a nivell educatiu mitjançant els espais d'oci i recreatius, en el que amb els nens i nenes duem a terme una intervenció educativa basada en el lleure, enfocat a la millora de les condicions d'aprenentatge, en marcs més formals, com l'escola. Augmentant la motivació i predisposició envers a aquesta, per tal que l'educació dels infants Berbers siga més efectiva.

L'acció educativa requereix implicació tant dels voluntaris autòctons com dels que han creat el projecte, perquè siguin dues comunitats que treballen de forma conjunta i amb diferents motivacions. Pel que fa, al grup de voluntaris espanyols, cal remarcar que són persones que volen participar-hi per motius diversos, interessos, inquietuds personals, professionals i/o acadèmiques. És per aquest motiu, que la multiplicitat de perfils de voluntaris i voluntàries, conformen la totalitat dels monitors/es, que han treballat conjuntament per a l'elaboració d'un conjunt d'objectius comuns.

Primerament, hi ha un factor social global, la cooperació internacional. Aquesta, és una acció que requereix grans inquietuds en el que fa al tercer món. Ja que és el marc on desenvoluparem la intervenció, s'ha d'entendre dins d'uns paràmetres donats per l'arbitrarietat i la imprevisibilitat. Per aquesta raó, els voluntaris/es hauran de ser capaces d'aportar nous coneixements, i enriquir-se'n d'altres, que en funció de l'àmbit d'estudi és podran incloure dins la voluntat acadèmica i/o professional.

En segon lloc, s'emmarca l'àmbit educatiu, que dona lloc a l'oportunitat d'un aprenentatge professionals de la promoció sociocultural. Ja que en el marc d'intervenció, és una perspectiva absolutament diferent a la que es pot trobar a Catalunya, i es troba amb dificultats a nivell idiomàtic, que fa que la intervenció sigui més complexa, encara que alhora també afavoreix a un major grau de satisfacció, amb gran diversitat de recursos aplicables en situacions diferents.

El tracte social, ens aportarà noves inquietuds pel desenvolupament comunitari, ja que les situacions quotidianes que viurem seran noves per a gran part del grup, d'aquesta manera viurem un intercanvi cultural. També es donarà importància en el

desenvolupament del casal, la tònica general del grup, que depenent de com vagi avançant el casal anirà dibuixant-se, i conformant-se.

En resum, podem dir que el que ens motiva principalment per a fer aquesta intervenció i el viatge com a part pràctica d'aquest, queda comprès per una necessitat epistemològica enfocar directament a la pràctica, bé per inquietud social com personal, acadèmica o professional. Des d'una perspectiva i marc de valors basats en el respecte, la igualtat i l'altruisme intrínsecament lligats a la cooperació internacional, i tots els actors de la intervenció.

3.2 Contextualització social i territorial

El projecte d'intervenció comunitària que es du a terme a través de Katxima, es desenvolupa a Tafraout, al nord del Marroc. Tafraout pertany a la zona de parla bereber, en concret a la zona de l'Àtlas. Es caracteritza per tenir una població rural que subsisteix bàsicament de l'agricultura i la ramaderia; és una població que distribueix en diferents zones amb pocs habitants. Els objectius principals de l'associació són fomentar l'educació dels infants i fomentar el desenvolupament comunitari de la zona, cal destacar que, segons l'índex de desenvolupament humà, Marroc ocupa el lloc número 126 (PNUD, 2007), situant-se a la cua dels països àrabs en matèria d'educació i salut (Alama i Chedati, 2008).

Això és típic de les zones rurals del Marroc i afavoreix a que molts pares no disposen dels recursos econòmics necessaris per portar els seus fills a les escoles més properes, contribuint a l'absentisme escolar. Els nens de Tafraout per anar a l'escola de primària i secundària han de fer un camí de 4 hores, pel que fa als estudis de grau superior no disposen de cap col·legi pròxim, el més proper es troba a 40 quilòmetres de distància, obligant als estudiants que volen continuar els seus estudis a viure lluny de casa i compartir habitacions de lloguer amb nens a partir de 12 anys. Com hem dit, la manca de recursos també és un factor que afecta al fracàs escolar, pot portar dificultats per adquirir el material escolar o bé també perquè les famílies necessiten als seus fills per ajudar en les tasques domèstiques, feines manuals i agrícoles. Molts nens a partir dels 10 anys comencen a treballar, fet que incrementa l'índex de treball infantil. En molts casos, s'arriba a l'explotació i la violència o fins hi tot al treball sexual

forçat. Marroc és un dels pitjors problemes del treball infantil domèstic en el nord d'Àfrica. L'Organització Internacional del Treball (OIT) s'ha estimat que entre 66,000 i 88,000 els nens entre les edats de 7 i 15 – 70% dels quals són menors d'edat 12 – estan treballant en el servei domèstic al Marroc. (Jennifer Prestholdt (EUA) - World Moms Blog). Buenaventura (2015), explica que existeixen altres factors que donen com a resultat aquestes desigualtats en l'accés a l'educació: "els orígens socials, l'accés al coneixement del francès per accedir a l'educació superior, el lloc on s'habita tant tenint en compte les diferències entre les zones urbanes i les zones rurals. Davant l'evidència de la situació escolar en aquesta zona del Marroc, el casal d'estiu, pretén a través de la seva educació no formal incentivar a tots aquells nens i nenes, a valorar els aprenentatges amb l'objectiu de ser un estímul per anar a l'escola i d'aquesta manera contribuir a la millora d'aquest absentisme i fracàs escolar.

3.3 El casal

Així com hem comentat anteriorment, Tafraout és una zona on l'accés a l'educació és complicat per els nens i nenes. Per aquest motiu, l'Associació Katxima, busca generar un espai educatiu no formal, on els infants puguin desenvolupar-se com a individus i adquireixin els valors i eines per generar interès davant matèries educatives, així com la mateixa escola. A més, a llarg termini pretén evitar les desigualtats que tenen la seva gènesi en la manca de formació de la gent de la comunitat, donant a conèixer els drets de les persones a través de l'educació i el lleure.

3.3.1 Objectius del casal

A continuació es presenten els objectius del casal, elaborats pel conjunt del grup:

General:

Facilitar la creació d'un espai de relació igualitària entre els nens i les nenes de Tafraout, basat en el respecte, la responsabilitat, la participació comunitària i el treball en equip, a través dels jocs del casal. Afavorint el creixement personal i social envers l'apoderament dels joves i de la comunitat.

Específics:

- Conscienciar de la importància de conservar el nostre espai net per no comprometre a les generacions futures.
- Fomentar el respecte entre els companys/es per mitjà de jocs que potenciïn el dret d'expressió, el dret a la participació i el dret a la igualtat.
- Afavorir els jocs i/o activitats que ajudin a gestionar les emocions, potenciant la diversitat cultural i la llibertat d'expressió.
- Treballar en equip afavorint el dret d'elecció i les relacions d'igualtat de gènere.
- Oferir jocs i eines, als joves i voluntaris locals per treballar fora del casal, promovent la continuïtat d'un espai d'educació i lleure i empoderant als joves de la comunitat.

Objectius transversals

Tot i treballar aquests objectius específics, es considera important incloure diàriament els següents objectius transversals.

- Afavorir la higiene sanitària.
- Fomentar l'ensenyament del Espanyol.

3.3.2 Metodologia

A continuació, la metodologia utilitzada per a la creació del projecte d'intervenció i la posterior posada en marxa sobre terreny, dividida en 8 blocs:

- 1- Tipus de metodologia.
- 2- Àmbit d'intervenció.
- 3- Anàlisi i diagnòstic.

- 4- Definició d'objectius i activitats.
- 5- Intervenció.
- 6- Treball en xarxa.
- 7- Participació del grup de voluntaris i Aps.
- 8- Difusió.

TIPUS DE METODOLOGIA

El pla d'actuació comunitària té una finalitat aplicada, treballar en un context per transformar i millorar la realitat existent en un temps i territori determinat. En aquest cas, la realitat sobre la qual es vol incidir és l'absència d'escolarització i la manca d'eines pedagògiques per fomentar l'escolarització i la promoció personal, educativa i social dels infants de Tafraout.

El projecte comunitari té un caràcter longitudinal, comprés entre setembre 2015 i agost de 2016. Primerament, del setembre fins al Juny 2016 es realitza l'etapa de formació de voluntaris/es i ApS, i el disseny d'intervenció que es posarà en pràctica al territori, l'Agost del 2016. Tot i que el projecte té una continuïtat d'altres anys enrere. El procediment escollit per realitzar el projecte és de caràcter qualitatiu, tant en la creació del diagnòstic com en la proposta d'intervenció i posterior aplicació d'aquesta.

ÀMBIT D'INTERVENCIÓ

La base del projecte està centrat en els àmbits d'infància, educació i cooperació internacionals. Els destinataris del projecte, són les nenes i nens de 5 a 14 anys de la comunitat Berber de Tafraout, i els seus voltants, on de manera indirecta es vol incidir en la resta de la comunitat, donant importància als beneficis de l'educació dels infants.

ANÀLISIS I DIAGNÒSTIC

El projecte que Katxima realitza i du a la pràctica, és un reforç pedagògic i educatiu informal, basat en l'educació en el temps lliure, al qual els infants Berbers no hi tenen accés. L'absència d'accés a aquest tipus d'educació, ve donada per la inexistència de la pràctica educativa en l'ambient en el qual es desenvolupa, focalitzant un aprenentatge acadèmic tradicional, en el que no es donen resposta a les necessitats reals d'aprenentatge, i observem unes taxes elevades d'absentisme escolar, que afecten a les perspectives de futur dels infants i de la comunitat Berber.

DEFINICIÓ D'OBJECTIUS I ACTIVITATS

La metodologia del casal està enfocada des del treball dels monitors, per crear un referent i mostrar a la població i al territori què és l'educació de lleure, en el temps lliure dels infants, fent referència a l'animació sociocultural, com a manera de recreació dels nens/es anant més enllà de la proposta d'aplicació del temps lliure en jocs dinàmics en grup aportant unes línies d'educació informal.

A partir d'aquí, s'han definit els objectius generals i específics presentats anteriorment " Objectius del Casal". Aquests objectius s'han dissenyat durant el procés de planificació del projecte per part dels voluntaris/es i els ApS, tot i que aniran modelant-se o modificant-se, en funció del procés de construcció del Casal, i la seva aplicació en el terreny. Es dona el mateix amb les activitats, encara que s'ha elaborat durant el període de formació, es podran replantejar, afegir o modificar, segons les circumstàncies que ens trobem al territori (espais, materials, condicions meteorològiques, comprensió de les activitats establertes...) com a la comunitat (configuració del grup i subgrups d'infants).

INTERVENCIÓ

Durant l'intervenció, el grup d'infants, que aproximadament eren uns 160 nens i nenes, així i tot els nens predominaven per sobre de les nenes. Els 160 nenes i nens els vam

dividir en tres grups d'edats, per recollir els diversos interessos, motivacions i preferències, que en funció dels diferents condicionants que es varen trobar; com l'edat, la intencionalitat alhora de preparar les activitats en les sessions anteriors al casal.

A banda, dels grups d'edat, hi havia un quart grup, format de manera indirecta, que aquest el formaven els traductors/ monitors, voluntaris. Aquest eren un grup de joves, massa grans per incloure'ls al grup de grans, però que quedaven fora del projecte. Per aquest motiu, es va obrir la possibilitat al projecte de donar un pas més enllà, oferint un reforç a la tasca de monitor perquè els joves s'integressin dins el grup d'educadors i realitzessin tasques claus com el suport als voluntaris per tal de suprimir la barrera idiomàtica, ja que contribuïen amb els seus coneixements de l'idioma a reforçar la comunicació entre el grup de monitors i el d'infants, i alhora també aprenien mimetitzant amb les accions i decisions que l'equip de voluntaris de Katxima prenia.

Dins la metodologia s'inclou d'una manera més o menys directa o indirecta, una part formativa o d'aprenentatge dels joves voluntaris. Com la voluntat de formar futurs monitors que col·laboren al moments present, per tal de que en el demà pugui tenir el casal una continuïtat i una autonomia.

L'aprenentatge dels voluntaris estava construït per uns objectius bases, però la formació com a tal, no estava reglada i es donava de manera espontània, o bé per imitació dels monitors.

Com hem dit anteriorment, el casal oferia una educació mitjançant el lleure, amb una preparació prèvia, en la que s'havien establert unes activitats, amb finalitats i objectius educatius, uns de més específics i altres de generals i transversals.

Durant la planificació de les activitats es va donar una via més lliure per a cada grup, de manera que cada subgrup li donava un enfocament o altre, aquesta planificació va requerir sessions i reunions amb el grup de voluntaris, per tal d'organitzar l'acció.

Les reunions per grups d'edat, tenien la finalitat d'organitzar el material i preparar i tancar les activitats, registrant els aspectes que les configuraven, programant el material necessari, el temps de durada de cada activitat, espais que requerien, per fer repartiment equitatiu entre els diferents grups.

Una vegada finalitzades les reunions per grups, és procedia a les reunions de coordinadors, cada grup tenia un representant, que s'havia de reunir amb la resta de coordinadors per gestionar els espais, materials, horari de berenar.

Els afers grupals relacionats amb el casal eren tractats de forma assembleària, amb la participació integral del grup de monitors. Aquestes son reunions informals de caire participatiu horitzontal, en que queden registrades les dades importants que han sorgit.

Un altre punt del casal són les activitats transversals, en que hi havien dies en que es feien activitats grupals amb el conjunt de infants sencers, en aquest cas cada grup seleccionava activitats, que després es seleccionaren en una reunió conjunta, on es decidien els espais, la temporalitat, material, etc.

En aquestes activitats la preparació del material era de caire més informal perquè es realitzava de manera voluntaria i en xarxa, no necessàriament amb persones del mateix grup d'edat. No obstant, hi havien dos responsables que vetllaven per el correcte funcionament de l'espai, temporalitat.

Els aprenentatges enfocats de cara als nens es mostraven a través de la demostració. Encara que es comptava amb uns intèrprets que donaven les instruccions i que ajudaven a tancar les activitats traduint la reflexió final que es volia oferir. L'educació en valors es basava en el vincle, és a dir, amb una acció recíproca que donava tant como feria, on l'actuació dels educadors sempre ha estat estructurada, darrere d'uns valors.

Les tasques amb els nens/es i l'intervenció amb la comunitat de Tafraout s'ha desenvolupat gràcies al treball en xarxa; amb la comunitat, els habitants de Tafraout, i amb les entitats espanyoles que han aportat béns per fer possible el Casal dels somriure 2016.

TREBALL EN XARXA

En referència al treball en xarxa del projecte de desenvolupament, ens referim primerament a la comunitat de Tafraout en tota la seua globalitat, tant les famílies per la confiança que dipositen en l'associació, tant amb els monitors que han previst les

activitats. D'altra banda, la participació activa i implicada dels infants ha fet més fàcil la tasca dels monitors, força complicada per la quantitat de nens i nenes que hem rebut al casal. Pel que fa als monitors del territori, ha segut una gran feina per tal d'apoderar-los, donant les eines necessàries per a un present i futur treball amb els infants.

En segon lloc, agrair a l'associació Aina que ha col·laborat amb el projecte amb l'aportació de samarretes, aquestes les van utilitzar els infants durant el Casal, i l'últim dia se les van emportar a casa.

Els voluntaris/es i ApS que han dut a terme el casal també van vendre camisetes de Katxima i bosses "shopper", per treure beneficis per finançar el viatge, i per a l'associació. A més a més, per Sant Jordi es van vendre roses, per augmentar el finançament.

Per últim la recaptació de material de les diferents escoles, i sobretot dels familiars o coneguts del voluntaris/es i ApS, que ens donaren material; retoladors, plastidecor...

PARTICIPACIÓ DEL GRUP DE VOLUNTÀRIS/ES I ApS

La participació dels voluntaris/es i els alumnes del Programa d'Aprenentatge Servei (ApS), ha sigut una peça clau per al desenvolupament del conjunt del projecte, per tant, valorem la seva participació de manera positiva i compromesa, ja que han de participar i assistir a les reunions i sessions que s'han realitzat durant la creació del projecte, i on gràcies a aquestes hem tingut una continuïtat en el manteniment del grup.

Dins del projecte alhora de la seva posada en marxa, hem fet subgrups dividits en petits, mitjans i grans, l'organització depenia dels membres i coordinadors de cadascú.

Com bé diu el nom, hi havia diferències entre voluntaris/es i ApS alhora de l'assistència o implicació al crear les activitats, ja que cadascú requeria una disponibilitat i implicació diferent, en el compromís d'assistir a les reunions informatives, encara que era molt important la total assistència a les activitats grupals per afavorir a una major cohesió de grup.

Finalment, ambdues condicions són d'accés voluntari i es basa en una qüestió de decisió personal, ja que cada un té el dret de valorar la seva situació personal i laboral, i a participar-hi en funció d'aquesta.

DIFUSIÓ DEL PROJECTE

Una vegada la intervenció s'ha finalitzat, els alumnes ApS o els voluntaris si ho desitjen participaran en les Jornades de Programa Aprenentatge i Servei que dona lloc a la facultat d'Educació en el Campus de Mundet. Katxima disposarà d'un estant amb l'exposició de fotografies i experiències d'altres casals anteriors, que mitjançant la col·laboració dels alumnes es presentarà la entitat i el projecte a estudiants i voluntaris que estiguen interessats en el projecte, per participar-hi en un futur.

Els interessats/ades apuntaran les seues dades personals, amb el mail o per poder-los convocar a la primera xerrada, i informar-los sobre el projecte el casal dels somriures 2016-2017, i conèixer l'associació Katxima.

3.3.3 Realització de les activitats

Com ja hem comentat anteriorment el casal està format per tres grups: grup de petits, grup de mitjans i grup de grans. Cada un dels monitors que formen part del casal van escollir el grup que més li crides l'atenció per tal de poder treballar en benefici d'aquets. Un cop triat el grup, a les reunions setmanals es reuneixen per tal de poder preparar les activitats que portem a terme a territori. Per poder fer-ho de manera més organitzada, s'assigna un coordinador de cada grup el qual ha de promoure la cohesió i la integració del grup de monitors per poder portar al dia les dinàmiques, i serà el que haurà de reunir-se amb la resta de coordinadors per aclarir i resoldre incidències.

Les activitats s'han anat elaborant a partir del segon trimestre cap allà al Març, durant les reunions setmanals amb els components del grup. Aquestes activitats han estat pensades per als nens del Marroc, tenint en compte l'entorn, la cultura, la

llengua, els factors meteorològics, entre d'altres. Aquestes estant adaptades perquè sigui més entenedor, fàcil i dinàmic.

Grup de petits

Activitats → Durant el casal vam observar algunes dificultats en les activitats plantejades inicialment, que es van modificar perquè fos més entenedor, tant per als voluntaris com per als nens del casal. També es van afegir més activitats per tenir més varietat d'elecció i la modificació de l'ordre de les activitats per tal de tenir en compte altres factors, com l'espai i les condicions meteorològiques.

També es va modificar l'administració dels espais amb els altres grups, on al final de cada reunió de preparació, els coordinadors es reunien per tal de saber quin era el lloc que necessitava cadascun per l'activitat a fer. Aquest fet permetia poder anar rotant d'espai i no estar sempre en el mateix lloc, en funció de les necessitats de l'activitat a realitzar.

Organització interna → L'organització interna del grup de petits es va dur a terme mitjançant reunions diàries amb la participació de tots els monitors per recordar i preparar el material i les activitats de cada dia.

Grup de mitjans

Activitats → Durant el casal es van observar dificultats per l'adaptació d'algunes de les activitats al terreny, per el que es va optar per fer les modificacions pertinents per tal que el casal es pogues desenvolupar amb normalitat. Així com el lloc per la realització de jocs/activitats, pactat amb la resta de grups.

Organització interna → L'organització interna del grup de mitjans es va dur a terme mitjançant reunions diàries amb la participació de tots els monitors per recordar i preparar el material i les activitats de cada dia.

Grup de grans

Activitats → Durant el casal es van observar algunes dificultats per la realització de determinades activitats plantejades amb anterioritat, que es van modificar per tal que fos més fàcil tant per els monitors com per els nens del casal. També es van treure algunes activitats i afegir-ne d'altres, així com modificar l'ordre previst en determinats dies.

Organització interna → L'organització interna del grup de grans es va dur a terme mitjançant reunions diàries amb la participació de tots els monitors per recordar les activitats, fer els canvis pertinents i preparar el material per les activitats de cada dia.

3.3.4 Diagnòstic participatiu

Per poder exposar el diagnòstic participatiu que es va realitzar al Marroc, concretament al poble de Tafraout s'utilitzaran dos ítems, en primer lloc la metodologia emprada, i en segon lloc les principals conclusions que es van poder extreure.

Metodologia:

La metodologia sempre és un aspecte important a esbossar, ja que es requereix definir-la perquè permetrà saber com s'ha adquirit les conclusions que es proporcionaran, com també la tècnica i la perspectiva que s'ha volgut enfocar a l'hora de recollir les dades necessàries.

El caràcter de la investigació s'ha basat en la tècnica qualitativa, ja que aquesta permet mostrar i orientar amb més profunditat el sentit i el significat de les accions socials, també era la més òptima amb la població destinatària/mostra i tenint molt present les limitacions temporals i lingüístiques que hi havia.

Les eines que es van utilitzar són: les entrevistes (4 tipus d'entrevistes definides segons cada població d'estudi concreta), l'observació participant, el grup de discussió i finalment un mapa comunitari.

La població objecte d'estudi/mostra es varen dividir en quatre grups: Les famílies (destinatari principal), les persones grans, els voluntaris adults del casal i els voluntaris joves de la comunitat.

Principals Conclusions:

Per poder exposar els resultats de l'estudi, s'ha decidit definir-ho en les principals conclusions que hem pogut extreure. Per fer-ho s'utilitzaran diferents ítems bàsics i generals que s'aniran desglossant per poder conèixer millor la realitat que es viu i els resultats obtinguts.

- **Necessitats i dificultats:**

- Aigua: Una necessitat tan bàsica i necessària per a la vida hem pogut conèixer que tenen tres problemàtiques greus en vers l'obtenció d'aquesta. En primer lloc, a causa de la sequera dels últims 20 anys aquest bé escasseja molt. En segon lloc, dos dels quatre pous que tenen a la comunitat estan salinitzats i en tercer lloc, l'aigua que els hi arriba d'un altre poble és molt cara i no tota la població pot fer front al cost que la companyia els hi demana.
- Sanitat: Un pilar social tan fonamental com la sanitat s'ha pogut investigar que és un dels majors problemes d'aquesta comunitat, les necessitats detectades són les següents:
 - Falta de professionals qualificats.
 - Falta d'un espai o estructura sanitària en condicions.
 - Falta de medicaments.
 - Problemàtica amb els trasllats de ferits, malalts o dones embarassades a l'hospital més proper, per una banda perquè l'ambulància és molt cara i no poden fer front al cost. Per l'altra

banda reben “pressions i reticències” per part de la Policia i l’Alcalde del poble, en traslladar-los en vehicles particulars (ja que qualsevol problema que sorgeixi en aquest trasllat, el conductor és el principal responsable).

- Educació: Si parlàvem de pilars fonamentals en una societat, l’educació és un altre i també tenen moltes necessitats i precarietats envers aquest pilar:
 - L’escolarització al poble únicament és fins a l’educació primària.
 - Els estudis de secundària els han de realitzar fora del poble, per tant, han de fer front al pagament de la residència escolar, que la gran majoria no pot, o bé que un familiar aculli als nens durant aquest període, són pocs els que tenen aquesta oportunitat.
 - Les nenes són les que surten més malparades, ja que les famílies els hi fa por enviar-les soles, i que si tenen més fills i es pot donar la possibilitat sempre seran els nens qui acabin anant.
 - Per tant, la gran majoria de nens i nenes de la comunitat acaba d’estudiar amb l’educació primària.
- Economia precària: Falta d’ocupació laboral per als homes de la comunitat, ja que els últims anys s’han reduït molt les possibles ofertes que tenien aquestes persones, a causa del tancament de la frontera amb Argèlia, pel canvi de ruta del París Dakar... Les dones sempre treballen a casa, o bé fan alguna feina esporàdica amb l’associació de dones. Per tant, tenen molta dificultat en obtenir recursos econòmics.
- **Associació de Dones**: Aquesta és la conclusió més complexa i delicada que es va poder extreure en les entrevistes en vers la comunitat, ja que per poder obtenir una conclusió amb més fermesa s’hauria necessitat parlar amb totes

les dones del poble, però per diverses limitacions no es va poder donar la possibilitat. Tot i així es considerarà oportú fer esment aquest fenomen:

- En la globalitat de les dones entrevistades ens explicàvem que l'associació de dones tenia un mal funcionament i una mala gestió per part de la presidenta d'aquesta.
 - Pel que fa al mal funcionament es queixaven d'una mala organització interna, de destinació incorrecta dels recursos i de la poca participació temporal de cada dona dintre de l'associació.
 - La problemàtica més greu va ser en relació a la presidenta de l'associació, ja que les dones obertament ens explicaven que hi havia un grau de corrupció dintre d'aquesta molt elevat, en dos sentits, per una banda econòmic, i per l'altre en dones que tenien preferències dintre per proximitat familiar o d'amistat amb la presidenta. Per justificar-ho explicaven diversos exemples molt explícits en relació a aquests fenòmens.
 - Finalment es va detectar que un grup de dones de la comunitat volien reunir-se per canviar aquesta situació, ja que elles creien fermament en l'associació.
- **Katxima:**

Dintre d'aquest diagnòstic participatiu l'equip de Katxima també va considerar oportú interessar-se pel projecte que es duu a terme en aquesta comunitat. Van sorgir diversos elements tot i que destacaríem els que més valor es creu que tenen, ja siguin aspectes positius com negatius:

- En primer lloc, tant mitjançant les entrevistes com també l'observació participant, es pot concloure que la comunitat de Taфраout en el seu major grau accepta el casal d'estiu que duu a terme l'associació.
- Aquesta acceptació es corrobora quan donen una opinió positiva del casal, tot i que únicament es basa en què els fills que participen estan feliços.

- Això últim s'ha comentat per què s'ha detectat una desconexió molt important per part de la comunitat vers el que veritablement es fa al casal, ja que només saben, pensen o creuen que els seus fills juguen.
- Tot i això també mostren interès, sobretot per part de les dones de conèixer més de primera mà el casal i allò que es realitza en ell, fins i tot mostrant-se disposades a una possible col·laboració.
- Tenint present una part activa de la comunitat dintre del casal, com són els joves voluntaris, s'ha detectat una motivació i una potencialitat en vers el seu rol dintre del projecte, que en un futur s'ha d'esprémer encara més, ja que poden arribar a ser un element encara més important per al casal del que ja ho són, sense oblidar els beneficis personals que els hi pot generar aquesta major implicació.

3.4 Reflexió

En primer lloc, cal destacar la implicació de totes les persones que han format part del projecte. Tant els voluntaris com els Aps, han dedicat part del seu temps en preparar activitats, seleccionar el material adient per aquestes i informar-se sobre el lloc, cultura i les condicions de vida de Tafrouit. Totes les activitats a dur a terme els dies de casal, han estat dissenyades de manera conjunta, respectant les opinions de cada un, i arribant a una idea comuna de manera constructiva. A més, cada un dels participants ha tingut llibertat d'actuació a l'hora de proposar noves idees tant de gestió com d'organització del casal.

Tot això, ha estat possible gràcies a l'ajuda de la coordinadora en la qual s'ha pogut comptar en tot moment. Sempre ha estat present el recolzament dels socis de Katxima, tant per l'organització del casal com en el moment d'implementació.

Un aspecte molt satisfactori han estat les reunions que s'han duit a terme durant els dies de casal. S'han aprofitat els matins per poder-se reunir tant els petits grups (petits, mitjans, grans) com el grup sencer. Les reunions han estat un punt de trobada clau per comentar el dia a dia del casal i posar en comú propostes o insatisfaccions

que han anat sorgint. D'aquesta manera, s'ha obtingut molt bona cohesió de grup i un clima favorable i adequat pel funcionament del casal.

La majoria de voluntaris coincideixen en que el procés durant tot el projecte ha sigut satisfactori i s'ha organitzat adequadament, sempre consensuant i posant en comú les diferents formes de pensar i dificultats que anaven sorgint. El grup es va centrar, en primer lloc, en els coneixements teòrics mitjançant una formació en cooperació internacional i desenvolupament comunitari.

Per acabar, cal posar èmfasis a l'establiment del projecte elaborat dins el terreny inmers.

Com ja hem dit, gràcies a la coordinadora i als voluntaris hem pogut dissenyar una idea coherent i satisfactòria en quan a les mancances i virtuts que flueixen a Tafrouit però, també, hem après a redreçar el nostre pla i, per tant, a jugar amb tots els recursos que se'ns han presentat en el lloc i moment de cada petita intervenció. No obstant, mai es sap, exactament, en quina situació ens podem trobar per tant, sempre s'han de tenir opcions extremes i enginy per poder arribar a les necessitats a cada instant.

4 Valoració

Seguidament, es presenta la valoració feta per tots els membres que hem participat aquest estiu en el casal 2016. Aquesta es divideix en diferents ítems valorats.

4.1 El grup en general

Tots ens vam apuntar a realitzar aquest projecte amb la intenció de viure una nova experiència, en la qual aprofitar l'oportunitat de viatjar fora i conèixer una altra cultura i forma de viure. Encara que només teníem informacions, a tots ens va cridar l'atenció poder participar en aquest projecte, en el qual vam disposar moltes expectatives. Un cop de volta a casa, per a la majoria aquestes expectatives s'han superat, i ens emportem la motxilla carregada de coneixements i moments molt valuosos.

Tot i ser molts membres al grup i de diferents perfils, aquest ha funcionat molt bé. En un principi va costar una mica fer cohesió de grup, ja que, l'assistència era molt reduïda. La majoria dels participants han sigut voluntaris, que per diversos motius no podien assistir de manera regular a les sessions, encara que hi ha hagut alguns que ho han fet des de l'inici, potser per això, hem trigat més a crear aquest sentiment de pertinença. Però, a poc a poc, segons han anat passant els mesos, la gent ha començat a implicar-se molt més i això ha estat clau per poder conèixer-nos millor i començar a engegar el projecte entre tots. Les trobades que hem fet fora de la universitat, també han sigut molt importants per aconseguir el bon equip que hem format.

Per una banda, comptar amb la presència d'alumnes de l'any passat per rebre les seves experiències i consells, ha estat molt satisfactori. Gràcies a això, pensem que la motivació i implicació ha crescut progressivament. Per altra banda, la majoria pensem que hi ha hagut excés de sessions i conseqüentment, no s'ha aprofitat el temps com s'hauria d'haver fet. Tot i així, valorem positivament els coneixements i la formació donada prèviament a l'estada al Marroc. Conèixer més a fons el projecte complet i el context del poble, encara ens hagués anat millor per preparar el casal i la nostra acció.

Estant al territori, s'ha fet bastant fàcil, entre tots creiem haver posat de la nostra part, perquè funcionés de la millor manera possible i no hi hagués moltes incidències. Tot i això, és inevitable que apareguin problemes deguts a la convivència, l'organització, entre d'altres, que hem sabut resoldre i ens han mantingut units fins al final.

L'acollida a Tafraout va ser molt bona, tant la família com els nens/es ens vam rebre amb els braços oberts i ens van oferir tot el que tenien. Per això, nosaltres amb més raons, vam haver de treballar força per tornar tot el que ens van brindar i superar les expectatives dipositades en nosaltres.

Pensem, després de veure els resultats, que hem aconseguit dur a terme l'acció que havíem plantejat, i tant nosaltres com ells, estem satisfets amb la feina feta. També som conscients que sempre es pot millorar, però estem contents del que hem fet.

Valorem molt aquest projecte i la seva finalitat, per això treballem i hem treballat per millorar-lo i fer-lo créixer. Es tracta d'un projecte que si t'impliques, és molt fàcil fer-te'l teu i voler participar per tirar-ho endavant.

Tot i tenir estudis diferents, no tots relacionats amb el món social, estem d'acord que aquesta experiència ens servirà tant per un futur professional com en l'àmbit personal.

Hem de donar les gràcies a totes les persones que ens han ajudat abans d'anar a territori, i després. Sense aquestes el projecte no tindria cap sentit.

4.2 Valoració del grup de treballadors/es socials participants en projectes d'ApS

Per conèixer l'opinió personal, sobre la implementació del programa d'ApS, s'ha passat una enquesta a tots els membres del grup, tot i que només està enfocada per als estudiants del grau de treball social. Això, ha dificultat a la resta de participants contestar les preguntes i ser objectius.

Els trets més rellevants que han conclòs els estudiants d'ApS del grau de treball social, es resumeixen en:

La gran majoria creu que participar en un ApS els ha ajudat a:

- Tenir més capacitat de crítica i autocrítica.
- Augmentar competències personals i interpersonals com, adaptar-se a noves situacions o desenvolupar actituds obertes i capacitat de prendre decisions.
- Treballar en equip i en xarxa, a més de gestionar els conflictes.
- Reconèixer la diversitat i la multiculturalitat, a més de conscienciar-se per les desigualtats socials.
- Relacionar la teoria amb la pràctica, a posar en pràctica les competències professionals i a conèixer l'àmbit professional dels estudis.
- Participar en una entitat, associació, etc. i/o conèixer un projecte interessant.
- A contribuir a millorar la societat.

Respecte al ApS "Els somriures del casal, 2016", els alumnes creuen que:

- Tant les activitats, com l'horari, la durada d'aquestes, els recursos disponibles i l'actitud dels companys ha estat correcte. Encara que hi ha excepcions i sempre es pot millorar, com per exemple l'aigua que ha estat escassa o la calor que ha minvat la motivació i implicació d'alguns dels membres, comportant alguns malentesos i incidències.
- Han augmentat la comprensió de les necessitats socials, l'interès pels problemes que hi ha en aquesta i conseqüentment, la contribució d'alguna forma en la seva millora.
- Finalment, la majoria creu que aquest projecte ha aconseguit potenciar les seves habilitats i conèixer les seves limitacions. També, ha contribuït en la reflexió i concepció de noves mirades. Conèixer un altra realitat i la consciència de la diversitat cultural.
- A més a més, ha ajudat a fer que realitzem treball en equip i en xarxa, a conviure, respectar i escoltar als altres. Per últim, ens ha ofert la possibilitat de valorar més allò que tenim i necessitem.

4.3 Grau de consecució dels objectius

A continuació es valora el grau de consecució dels objectius marcats al projecte. Cal destacar que aquests no van ser modificats un cop ens vam trobar al territori.

Per tal de valorar si aquests s'han assolit o no, s'han establert una sèrie d'indicadors que faran de barem.

El **primer objectiu específic** és el de Conscienciar de la importància de conservar el nostre espai net per no comprometre a les generacions futures. Per tal d'aconseguir aquest objectiu es va realitzar una activitat, consistida a fabricar unes papereres en les quals poguessin dipositar aquella brossa que es pot reutilitzar. La idea va ser portar algunes d'aquestes brosses al mig del poble amb la intenció de conscienciar també a la comunitat, i fer un treball continu durant els dies de casal.

Veure la reacció dels nens/es davant aquesta activitat, la continuïtat durant el casal i la utilització d'aquesta al poble, són els ítems que podem valorar per veure si s'ha assolit o no l'objectiu.

Tot i que no tots van reaccionar igual, la gran majoria dels nens/es no vam captar la idea de l'activitat i la utilització de la paperera, així com tampoc ho vam fer la resta de la comunitat, amb la que es va portar al poble. Els nens la utilitzaven per llençar i agafar les coses que volien, també per guardar les ampolles d'aigua que portaven de casa perquè no estiguessin al sol. Per tant, podríem dir que aquest objectiu no es va assolir com s'havia plantejat. Encara que, hi van haver grups que si van fer un ús correcte d'aquesta.

El **segon objectiu** és el de Fomentar el respecte entre els companys/es per mitjà de jocs que potenciïn el dret d'expressió, el dret a la participació i el dret a la igualtat.

Per tal d'aconseguir aquest objectiu, es van plantejar una sèrie de jocs que fomentessin el dret a la participació i la igualtat. Aquests consistien a utilitzar a tots els participants per igual, sense fer distincions per raons de gènere, edat o altres, i a fomentar la necessitat de la participació de tots per a poder desenvolupar el joc.

Creiem que el tema de la igualtat és difícil de treballar i valorar. Tot i fer els esforços, encara falta molt de treball en aquesta direcció per aconseguir el dret a la igualtat i participació, sobretot pel que respecta a les diferències que estan instaurades entre els nens i les nenes. Tot i això, penso que respecta altres anys, ha funcionat bastant millor i a poc a poc els nens/es van integrant aquesta dinàmica de treball.

El **tercer objectiu** és el d'afavorir els jocs i/o activitats que ajudin a gestionar les emocions, potenciant la diversitat cultural i la llibertat d'expressió.

Seguint aquesta idea de la llibertat d'expressió i la gestió d'emocions, vam plantejar la realització d'un mural en el qual mitjançant cares amb diferents emocions (trista, regular, alegre) els nens/es dels diferents grups, un cop finalitzat el dia de casal,

poguessin expressar que els hi havia semblat la programació i desenvolupament de la sessió, mitjançant un sistema de votació personal i lliure. En un principi es volia aconseguir que tant nenes com nens poguessin dir el que pensaven o els hi havia semblat, de manera completament lliure, fent-los partícips d'aquest procés. A més a més, de poder treballar amb aquests resultats per millorar o continuar amb la feina realitzada.

Creiem que en ser un nou mètode, introduït aquest any, han faltat algunes cosetes per millorar-lo i poder aprofitar millor els resultats obtinguts. Tot i així, els grups de mitjans i grans han pogut realitzar l'activitat com s'havia plantejat, però no els petits, els quals difícilment entenien el rerefons d'aquesta activitat. Amb l'ajuda dels monitors s'ha pogut fer, tot i que els resultats poden estar influenciats perquè el sistema de votació no era del tot personal. És a dir, encara que cada nen votava d'un en un, la resta veia el que havia votat el d'abans i així successivament.

Podríem dir, que cal treballar més aquest aspecte, peròensem que sobretot en els grups de mitjans i grans, s'ha aconseguit transmetre la idea.

El **quart objectiu** és el de Treballar en equip afavorint el dret d'elecció i les relacions d'igualtat de gènere.

Ens hem adonat que aquest objectiu va molt en la línia del que ens hem plantejat en els dos anteriors. Com hem dit anteriorment, per tal de fomentar el treball en equip, el dret a escollir i la igualtat de gènere, s'han plantejat una sèrie d'activitats en les quals es pogués fomentar tot això.

Per exemple, el fet d'haver de participar tots per a poder continuar amb el joc, sinó aquest s'havia de parar o finalitzar. Barrejar als nens i nenes entre ells, ja que acostumen a ajuntar-se per una banda tots els nens i per l'altre les nenes, encara que es feia difícil poder mantenir una equitat, ja que hi havia més nens que nenes. Però, creiem que aquesta idea a poc a poc la van introduint, almenys durant l'estona de casal saben que tant nens com nenes es consideren iguals i tenen el mateix dret de jugar i participar que la resta.

El **cinquè objectiu** és el d'Oferir jocs i eines, als joves i voluntaris locals per treballar fora del casal, promovent la continuïtat d'un espai d'educació i lleure i empoderant als joves de la comunitat.

Davant aquest objectiu pensem que s'ha de treballar més en profunditat, però que els voluntaris locals han entès la nostra intenció.

Durant aquest casal hem tingut més monitors que altres anys, i amb aquests s'ha intentat treballar de manera conjunta per fer-los entendre la importància de l'acció que realitzem i que ells poden, en un futur, mantenir.

La idea era que una mitja horeta abans de començar el casal, els voluntaris poguessin apropar-se a l'alberg perquè els expliquéssim el programa del dia i així, fos més fàcil per tots poder explicar-les-hi als nens/es.

Això, no va ser possible cada dia, ja que nosaltres acabàvem molt tard de dinar i ens pillava una mica el temps, per això de cara a l'any que bé s'hauria de programar millor. D'altra banda, la barrera de l'idioma ha estat una mica de problema per a poder entendre'ns i treballar conjuntament. Tot i això, s'ha de dir que en aquest sentit compta molt la implicació i motivació dels mateixos voluntaris. Aquells que han funcionat millor són els que han posat de la seva part per intentar treballar i aprendre de nosaltres.

Per altre costat, a nosaltres ens ha costat una mica integrar-los més en l'equip i insistir a delegar tasques, perquè aquests es puguin implicar i motivar més.

Per últim, ens vam plantejar una sèrie d'objectius transversals per a treballar diàriament:

El primer el d' Afavorir la higiene sanitària.

Aquest es va plantejar amb la idea que els nens/es després del berenar poguessin aprendre a rentar-se les dents. Però, això no va ser possible perquè no vam aconseguir el material. Encara que, possiblement no hauria funcionat a causa de la realitat en la qual es troben allà. D'altra banda, sí que s'ha intentat que aquests no s'embrutessin massa i es rentessin després d'aquelles activitats més plàstiques.

El segon el de Fomentar l'ensenyament de l'Espanyol.

Sabent la importància i les oportunitats que els hi pot donar aprendre espanyol, la idea era, ensenyar-los-hi el màxim de vocabulari possible a través de les activitats. En aquest cas cada grup va plantejar la seva dinàmica. Uns cada dia abans de començar, feien una presentació en berber i en castellà, altres feien repetir algunes de les paraules que s'introduïen en els jocs, etc.

La falta de temps o continuïtat dificulta treballar l'idioma, però si es pren com un costum a poc a poc, es poden veure els resultats.

4.4 Aprenentatge de competències professionals i personals

Tant voluntaris com alumnes participants en el projecte Katxima han adquirit una experiència i un aprenentatge personal i professional. Segons les enquestes realitzades per aquests mateixos els aprenentatges obtinguts són:

- Poder treballar des d'una mirada igualitària amb els infants.
- L'oportunitat d'aprendre a reflexionar.
- Treballar per al desenvolupament educatiu.
- Compartir i observar un altra realitat social i cultural.
- Treballar amb nens que parlen un altre idioma.
- Treball en equip
- Aprenentatge de vocabulari Bereber.
- Costums i maneres de viure diferents al nostre
- Relativisme cultural
- Treball comunitari
- Coneixement sociocultural de Tafraout.

A continuació es presenten les habilitats desenvolupades durant el projecte "el somriures del casal" de:

- Capacitat d'escolta i debatre
- Adaptació a un altre territori
- Pacència
- Convivència
- Tolerar i ser flexiu
- Empatia
- Respectar
- Resolució de conflictes
- Cooperació i solidaritat
- Auto coneixement i autocrítica
- Immersió cultural
- Responsabilitat
- Capacitat de reflexionar sobre la realitat social

4.5 Aspectes a millorar, propostes

Durant l'estada a Tafraout mitjançant les enquestes realitzades per el grup del projecte, vam proposar uns aspectes a millorar i unes propostes de millorar per a que cada any sigui millor i beneficis per als nens del casal. Aquestes són les propostes de millora:

- Millorar l'organització de les activitats entre els voluntaris i monitors:
 - o Coordinació amb els voluntaris del poble.
 - o Gestió de recursos i escassetat en ocasions.
- Relació d'igualtat entre els companys, sense rols de lideratge. Es podria repartir entre tots els membres, com per exemple: tenir més d'un responsable del material.
- Tenir l'oportunitat de realitzar més classes de bereber per poder aprendre més l'idioma i tenir una millor comunicació amb els nens i nenes del casal.
- Seria favorable millorar l'organització dels temps durant l'estada en l'alberg.
 - o No repetir temes tractats
 - o Organitzar les sessions i dinàmiques

- o Controlar els temps morts
- Creiem que poder realitzar reflexions grupal durant l'estada en el casal, seria molt favorable per al grup.
- Fomentar la implicació dels membres.
- Més implicació, formació i participació dels membres:
 - o Interiorització dels coneixements
 - o Més coneixement de la realitat en la qual ens trobem.
 - o Coneixement en profunditat del projecte i el seu context.
- Tenir més coordinació amb l'alberg.
- Oferir berenar per als voluntaris, monitors i nens durant el casal
- Més relació i treball amb els voluntaris locals i la població.
- Tenir responsabilitat i consciència de l'ordre i del material.
- Millorar la gestió de l'aigua durant l'estada en l'alberg. Poder pactar un preu lògic.
- Reduir la formació en menys sessions
- Desconnectar el Wi-Fi i poder gaudir de l'experiència.
- Millorar la comunicació entre membres del grup
- Tenir en compte el nombre de persones amb el nombre de matalassos
- Treballar les activitats prèviament a començar el casal.
- Més comunicació entre els coordinadors dels diferents grups per poder agilitzar l'organització i que tot surti millor.
- Organitzar la convivència: respectar als altres i les seves pertinences.
- Repartir tasques equitativament.
- Deixar per escrit les reflexions que van sorgint en el dia a dia, per a poder treballar-les.
- Per tal de poder millorar el projecte Katxima, proposem unes propostes:
 - Pensar noves vies de difusió (xarxes socials).
 - Utilitzar més productes per a la diada de Sant Jordi
 - Difusió completa de la realitat del projecte.
 - Difusió més enllà de la UB, a altres universitats i/o carreres.
 - Venda de productes més variats (polseres, collarets...)
 - Crear activitats que incloïen a la població.

5 Cronograma d'activitats

Petits

A continuació es presenta el cronograma que s'havia preparat anteriorment al casal, amb les hores i activitats programades. Tot seguit d'això, es fa un breu resum de com es van desenvolupar els dies en el territori, les modificacions i/o canvis d'activitats que es van dur a terme per diferents situacions.

Horari	DIA 1	DIA 2	DIA 3
30'	ACTIVITAT INICIAL DE GRUP	Benvinguda (pilota calent)	Fer avions de paper i carrera
30'		Fabricar una paperera	Fer figures de fang
30'		BERENAR	BERENAR
30'		Fer mural emocions (cara alegre/trista)*	Fer activitats a escollit: Cementiri Pichi
30'		Ensenyar a rentar-se les dents*	

Horari	DIA 4	DIA 5	DIA 6
30'	Mímica	GIMCANA	Joc del Mirall
30'	Creació d'una mascota		Sessió de Relaxació
30'	Jugar a l'activitat escollida		Dibuix de sí mateixos i la seva família
30'	BERENAR		BERENAR
30'	Excursió de reciclatge al poble		Bitlles
30'			Caixa de jocs

Horari	DIA 7	DIA 8	DIA 9
--------	-------	-------	-------

30'	Fer titelles	dibuix màgic	ACTIVITAT FINAL DE GRUP
30'	La xarranca	memori	
30'	Trepitjar globus	L'aranya	
30'	BERENAR	BERENAR	
30'	Futbol indi	Carrera de CUCS	
30'	Caixa de jocs	Caixa de jocs	

Dia 1 →

Benvinguda dels nens i realització de l'activitat conjunta, anar a buscar la resta de nens al poble. Tornada al casal i reunir els nens per edats, es va fer el repartiment de samarretes, a cadascú li vam posar el seu nom a la samarreta i així fèiem presentacions. Al final vam valorar el dia deixant la samarreta sota d'una cara verda (volia dir que s'ho havien passat bé), o groga (volia dir que s'ho havien passat normal), o vermella (volia dir que s'ho havien passat malament)

Aquest dia es va seguir la programació així com estava pensada.

Dia 2 →

Aquest dia es van realitzar les activitats ja programades, no hi va haver cap inconvenient que ens suposes canviar-ne alguna.

Dia 3 →

Aquest dia va anar tal com l'havíem preparat.

Dia 4 →

Aquest dia va ser diferent del que havíem previst inicialment, la benvinguda va ser com sempre, vam decidir que faríem subgrups, ja que dins del grup de petits hi havia una gran diferència d'edats, i això ens repercutia a l'hora de realitzar qualsevol activitat. Els hi vam donar un gomet a cada un, un verd als més petits, un groc als mitjans i un vermell als més grans.

Un cop dividits en els subgrups, vam pintar les figures de fang que vam fer el dia anterior, després vam fer el joc de la mímica i el del mirall.

Després de berenar vam decidir conjuntament amb la resta de grups del casal anar al poble a col·locar les brosses que vam fer i allà mateix vam aprofitar per fer el comiat.

Dia 5 →

Aquest dia es va fer una gimcana conjunta, combinant els grups d'edat. Es va poder desenvolupar amb normalitat, segons el programa previst. S'ha d'esmentar que les activitats es van modificar lleugerament el matí abans de començar el casal per tal d'adaptar-les a l'espai i a la situació.

Dia 6 →

Aquest dia també es va canviar una mica, el que vam fer va ser una Sessió de relaxació tot el grup de petits, i seguidament en subgrups i rotativament, es va fer dibuix de si mateixos i la seva família, el joc de les bitlles, el Mirall, les cadires i relleus. Aquests són els jocs que vam creure més oportuns segons les edats dels nens. La resta va ser tal com estava planificat.

Dia 7 →

Aquest dia va anar tal com estava planificat.

Dia 8 →

Aquest dia també es va modificar una mica. Es va fer un mapa del tresor, el qual es va tallar en 6 parts i es va amagar en diferents llocs, on és feien diverses activitats repartides pel casal, amb l'objectiu de superar els jocs i aconseguir una peça del puzzle per completar. Vam fer aquest canvi, ja que la gimcana havia funcionat molt bé, i vam pensar que seria una bona manera de variar el planing i el que estava previst.

Dia 9 →

L'últim dia va ser conjunt, tal com estava planificat. Cal destacar que primer vam estar per grups d'edat, per repartir les samarretes, fer la benvinguda com cada dia i un

comiat. Després ens vam reunir tots junts i els hi vam repartir les donacions que teníem preparades, per a cada infant. Finalment, es va fer el comiat amb tots els grups.

Mitjans

A continuació es presenta el cronograma que s'havia preparat anteriorment al casal, amb les hores i activitats programades. Tot seguit d'això, es fa un breu resum de com es van desenvolupar els dies en el territori, les modificacions i/o canvis d'activitats que es van dur a terme per diferents situacions.

Dia 1 →

Benvinguda dels nens i realització de l'activitat conjunta, anar a buscar la resta de nens al poble. Tornada al casal i reunir els nens per edats, es va fer el repartiment de samarretes, a cadascú li vam posar el seu nom a la samarreta i així fèiem presentacions. Al final vam valorar el dia deixant la samarreta sota d'una cara verda (volia dir que s'ho havien passat bé), o groga (volia dir que s'ho havien passat normal), o vermella (volia dir que s'ho havien passat malament)

Aquest dia es va seguir la programació així com estava pensada.

Dia 2 →

Aquest dia va seguir la programació prevista, únicament es va canviar l'ordre de les activitats, ja que el grup de grans necessitava un espai previst per una activitat.

Dia 3 →

Durant la reunió del matí es va decidir premiar als nens amb un joc més mogut, es va fer "Pitchi" i Futbol.

Dia 4 →

El dia es va desenvolupar tal com estava previst en la programació.

Dia 5 →

Aquest dia es va fer una gimcana conjunta, combinant els grups d'edat. Es va poder desenvolupar amb normalitat, segons el programa previst. S'ha d'esmentar que les activitats es van modificar lleugerament el matí abans de començar el casal per tal d'adaptar-les a l'espai i a la situació.

Dia 6 →

Aquest dia també es va canviar una mica, el que vam fer va ser dividir els nens amb subgrups per poder fer diferents jocs amb menys nens, perquè es va veure que els jocs previstos en la programació eren complicats per fer amb un grup gran, per el que es van anar rotant els subgrups en els diferents jocs.s

Dia 7 →

El dia va anar segons la programació, però vam improvisar un joc que el dia anterior havíem vist al grup de grans i que va semblar agradar molt al nostre grup, per el que vam fer carreres de relleus.

Dia 8 →

Aquest dia es va veure afectat per una tempesta d'arena que va començar al matí, pel qual vam planificar diferents activitats per poder fer dins el casal, però fiinalment la tempesta es va espessar i vam poder seguir la programació.

Dia 9 →

L'últim dia va ser conjunt, tal com estava planificat. Cal destacar que primer vam estar per grups d'edat, per repartir les samarretes, fer la benvinguda com cada dia i un comiat. Després ens vam reunir tots junts i els hi vam repartir les donacions que teníem preparades, per a cada infant. Finalment, es va fer el comiat amb tots els grups. El nostre grup va signar les samarretes i fer dedicatòries, va ser una activitat no inclosa dins la programació prèvia, decidit el mateix dia.

Grans

El que presentam a continuació és el cronograma fet anteriorment al casal, amb les hores i activitats programades per cada hora. Tot seguit d'això es fa un breu resum de com es van desenvolupant els dies en el territori, les modificacions i/o canvis d'activitats que s'han de fer per diferents situacions.

	DIA 1	DIA 2	DIA 3	DIA 4
30min	Benvinguda als nens	Telèfon trencat	Dibuix d'un lloc que els faci sentir bé	Els 4 elements de la terra
30min	Activitat inicial conjunta amb tots els grups	Expressió corporal	Obstacles humans	Taller de polseres
30min			Llocs moguts	
BERENAR		BERENAR	BERENAR	BERENAR
30min		Crear una super-coreografia i ballar (i explicar-se un joc entre ells)	Objecte imaginari	Taller de "Henna"
30min			Dibuix de les qualitats del company	
30min			Decorar brosses de reciclatge	Crear els 4 elements

	DIA 5	DIA 6	DIA 7	DIA 8	DIA 9
30min	GIMCANA	Ruleta d'oficis	La cadena de virus	Escollir un joc	Activitat final amb tots els grups
30min			Lazarillo	El gat i la rata	
30min		El director/directora d'orquestra			
BERENAR		BERENAR	BERENAR	BERENAR	
30min		Taller de mascaras de guix	10 passades		

			amb handicap		
30min			STOP malalties		
30min					

Dia 1 →

Benvinguda dels nens i realització de l'activitat conjunta, anar a buscar la resta de nens al poble. Tornada al casal i reunir els nens per edats, repartiment de samarretes i presentacions.

Els jocs de presentació duts a terme pel grup de grans van ser els següents: posar el seu nom a les samarretes i el pistoler.

Aquest dia es va seguir la programació així com estava pensada

Dia 2 →

Iniciem el casal amb el joc del telefon trencant per començar a crear cohesió de grup. Tot seguit es fan jocs d'*expressió corporal*: representació d'animals. Després de berenar se'ls ensenya una coreografia creada pel grup de monitors "Picky".

Dia 3 →

El dia comença amb una activitat de creativitat, es tracta de fer un dibuix d'aquell lloc que els fa sentir bé, l'activitat es desenvolupa amb tranquil·litat i amb bona participació per part dels nens. Seguidament es fan dos jocs una mica més actius per tal que els nens es moguin una mica, es fa el joc dels obstacles humans i els llocs moguts. Tot això seguint la programació acordada. Aquest dia s'havia planejat decorar les brosses però finalment ho vam aplaçar perquè el grup de mitjans estava utilitzant les pintures.

Dia 4 →

Primer s'explica als nens demanant la seva participació que són els elements de la terra; tot seguit se'ls proporciona material perquè puguin crear un objecte que

representi cadascún d'aquests elements (terra, aire, aigua, foc). Després d'aquesta activitat continuam amb la programació fent un taller de polseres, al principi va ser una mica complicat explicar als nens el tipus de polsera, però finalment vam decidir explicar-ne una més senzilla i va anar bé.

Finalment vam fer el joc dels 4 elements de la terra.

Dia 5 →

Aquest dia es va fer una gimcana conjunta, combinant els grups d'edat. Es va poder desenvolupar amb normalitat, segons el programa previst. S'ha d'esmentar que les activitats es van modificar lleugerament el matí abans de començar el casal per tal d'adaptar-les a l'espai.

Dia 6 →

Es comença el casal amb el joc dels oficis, que estava previst en el programa, però el mateix matí vam crear unes targetes amb els noms i dibuixos dels oficis a interpretar. Després d'aquest joc els nens es van asentar amb rotllana per jugar al director d'orquestra i seguidament es va fer el berenar. En acabar el berenar es va fer un taller de màscares amb guix, que el dia següent els nens van poder decorar.

Dia 7 →

Aquest dia es van fer una sèrie de jocs seguint la programació, es va fer la cadena de viris, STOP malalties, el lazarillo i el joc de les 10 passades amb handicap, tot seguint la temàtica del dia.

Dia 8 →

Aquest dia va ser afectat per una tempesta d'arena que va començar al matí i ens va fer replantejar totes les activitats de tots els grups per tal de poder estar tots dins el casal. Finalment, per la tarda es va veure que es podrien fer algunes activitats a fora. Així que el nostre grup va decorar les màscares, es va improvisar un joc de relleus que va agradar molt al grup. Després del berenar vam dividir el menjador en dues parts, fent dos grups, per un jugar bitlles i l'altre a "terra, mar, aire". Al mateix temps els

nens anaven passant de tres en tres per pintar un mural conjunt amb la resta de grups que vam penjar el dia següent.

Dia 9 →

Com a darrer dia vam jugar al “Pitchi”, i després vam fer un grup de nens i un de nenes per jugar a futbol i saltar la corda. Després de berenar es va fer una ronda de nens i monitors, on cadascú va explicar que més els havia agradat. Finalment, es va fer la despedida conjunta amb tots els grups.

6 Bibliografia

7 Annexos

7.1 Activitats conjuntes

Les activitats conjuntes amb tots els nens del casal, pertinents al primer, cinquè i novè dia:

Cal aclarir que les activitats han sigut modificades de les inicials, un cop ens hem trobat a Tafraout, per tal d'adequar-les-hi a les circumstàncies que s'han anat presentant.

Activitat del primer dia, de benvinguda amb el grup gran.

Nom: Activitat Marhba (de benvinguda). Data: 1r dia de casal.	
Tècnica:	Eix animació: jocs populars de tot el món
Objectiu: Entrar en context, conèixer-nos entre monitors i nens/es.	

Àrea temàtica: igualtat, democràcia, participació, cooperació	Edat/nivells: tots
Dimensió: tots els grups (90 aprox.)	Durada: 3h Material: gomets de colors, mocadors.
<p>Desenvolupament:</p> <p>1r PART</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realitzar la benvinguda entre monitors i nens. - Formació dels diferents grups d'edat (petits, mitjans i grans). - Presentació en grup petit i repartiment de samarretes. - Visita guiada per al poble. Els nens/es ens ensenyen el poble. <p>2n PART</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tornar al casal, per fer una presentació del noms, mitjançant diferents jocs. - Presentar el nostre eix d'animació, en grup petit. <p>3r PART</p> <ul style="list-style-type: none"> - Escollir un nom per representar-se. (en Bereber/Espanyol). - Fem acomiadament fins al dia següent. 	
Observacions:	

Nom: Gimcana.	
Data: 5è dia de casal.	
Tècnica:	Eix animació: jocs populars de tot el món
Objectiu:	
Àrea temàtica: igualtat, democràcia, participació, cooperació	Edat/nivells: tots
Dimensió: tots els grups (90 aprox.)	Durada: 3h Material:

Desenvolupament:

1- EL MOCADOR: El grup que es trobi en aquesta prova es separarà en dos equips el més equitatius possibles. Un cop fets es repartiran tants números com infants hi hagi a cada grup. Es disposaran en dues files paral·leles, cara a cara i separats una distància considerada. El monitor que conegui els números en bereber es situarà entre els dos grups. Es començaran dient els números en bereber i poc a poc s'aniran dient en espanyol.

El joc es desenvolupa de la següent manera: 1) Es crida un número a l'atzar dels que s'han repartit. 2) L'infant de cada grup que tingui el número sortirà corrents cap al monitor que hi ha al mig amb un mocador. 3) Sense sobrepassar la línia de mig camp, han d'aconseguir agafar el mocador abans que l'altre i sortir corrents cap al seu grup. 4) Un cop un dels dos ha agafat el mocador, l'altre pot travessar el camp i intentar atrapar el contrincant abans que arribi al seu camp.

2-EL PICA PARET: El grup que es trobi en aquesta prova triarà un voluntari. Aquest haurà de dirigir-se a la paret més propera, i d'esquena al grup (que estarà col·locat en fila recta en un punt bastant llunyà al voluntari) dirà: UN DOS TRES PICA PARET, UN DOS TRES, JA! (o alguna cosa similar). En aquest temps el grup haurà d'intentar apropar-se al màxim cap a la paret. Però un cop acabi de contar, el voluntari es girarà i podrà fer tirar enrere a tots els que ell vegi que s'estan movent. Quan algú del grup toqui al voluntari, hauran de tornar corrents fins el punt de partida abans que el voluntari els atrapi. El primer que atrapi serà qui la pari aquest cop.

3-EL JOC DE LES CADIRES: El grup que es trobi en aquesta prova es situarà al voltant de les cadires (que estaran posades en rotllana i hi haurà una cadira menys que infants al grup). Quan comenci a sonar la música començaran a donar voltes a les cadires mentre ballen. Quan la música es pari, tots els infants hauran d'aconseguir seure a una cadira, de manera que qui es quedi sense lloc quedarà eliminat. S'aniran retirant cadires fins que només quedi un jugador, que serà el guanyador.

4-LA BOMBA: Un dels membres del grup sortirà voluntari i haurà de seure al mig de la rotllana que formaran la resta d'integrants del grup. Mentre els infants de la rotllana van passant-se la pilota (bomba) entre ells, el del mig contarà fins a 30. Quan arribi a trenta haurà de cridar BOMBA, i la persona de la rotllana que en aquell moment tingui la pilota haurà de seure amb les cames obertes. Ara, per passar la pilota per sobre seu, el infant haurà de passar saltant les seves cames. Guanya l'últim infant que queda dret.

5-QUI S'HA PIXAT AL LLIT: El grup que es trobi en aquesta prova triarà un voluntari. Aquest haurà de caminar al voltant de la rotllana que formaran la resta d'integrants del grup. Mentre els infants del grup estan asseguts, el voluntari anirà passant per darrera i tocarà el cap d'un dels infants de la rotllana. Els dos hauran de sortir corrents, donar la volta sencera a la rotllana i el que sigui més ràpid es podrà seure a la rotllana, l'altre haurà de tocar el cap a un altre infant per aconseguir agafar el lloc d'aquest.

6-MATA CONILLS: Tots els jugadors es posen en posició per matar. Per a començar, o bé s'adjudica la pilota a algun jugador a l'atzar, o bé es llança a l'aire perquè algú l'agafi. Quan un d'ells tira la pilota cap a un altre es poden donar dues situacions:

- 1- Si aquesta toca a un altre jugador i cau a terra, el jugador tocat queda eliminat i s'ha de quedar assegut al terra (al mateix lloc on l'han matat) sense jugar fins que eliminin al jugador que l'ha mort.*
- 2- Si un jugador llança la pilota a un altre i aquest l'agafa, el que tira la pilota queda eliminat.*

En el moment en què el jugador té la pilota i es disposa a llançar-la, pot donar fins a 3 passos. Quan un jugador elimina a tota la resta, es proclama guanyador i finalitza el joc.

7- LLANÇAMENT DE XANCLETA: Tots els infants es posen en una fila horitzontal amb una sabata/xanqueta a la mà d'esquena al camp de tir. Quan es cridi JA!, tots hauran de llançar la xanqueta per sota les cames i avera qui arriba més lluny. Un cop s'assoleixi aquest repte un parell de vegades, es poden situar mirant cap el camp de tir i aconseguir que la seva xanqueta, passant per sota les seves cames, tiri endavant per sobre el seu cap. Guanya el que aconsegueix fer-la anar més lluny.

8- RELLEUS: Es fan dos subgrups i es fa un circuit que consisteix en un ziga-zaga a les palmeretes, correr a pota coixa, córrer cap enrere i saltar amb els peus junts. La gràcia és que aniran lligats de dos en dos, pel que tindran mobilitat reduïda.

9-STOP: Per jugar a l'Stop, ha d'haver-hi un jugador que pari. Aquest haurà de perseguir els seus companys i tocar-los. Alhora, els altres jugadors quan vegin que estan a punt de ser tocats poden dir STOP! Si ho fan, el jugador que para no els podrà tocar, però ells, en contrapartida, hauran de restar immòbils amb els braços alçats horitzontalment en forma de cercle. No podran moure's fins que un altre company passi per dins del cercle que està formant amb els braços. Una altra versió és amb les cames obertes enlloc dels braços alçats. Llavors, el company haurà de passar-li per sota de les cames perquè aquest pugui tornar a jugar. Si el jugador que para et toca, llavors es canvien els papers i el jugador tocat es converteix en el que para. Així mateix, quan tots els participants estan en Stop s'acaba el joc.

10- BITLLES: Els nens i nenes es col·locaran en filera un rere l'altre. Un per un hauran de llançar una pilota per tal de fer caure el major nombre de bitlles possibles. Les bitlles estaran col·locades per fileres tot formant un triangle equilàter. Les bitlles de cadascuna de les fileres tindran un valor diferent. Les de la primera fila sumaran 5 punts, les de la segona 10 punts, les de la tercera 25, les de la quarta 50 i l'última bitlla de totes 75 punts. Un àrbitre anirà anotant les puntuacions de cada nen/a i finalment es farà un ranking i es donarà un petit premi al guanyador, com ara bé una galeta.

Observacions:

Nom: Comiat. Data: Últim dia de casal.	
Tècnica:	Eix animació: jocs populars de tot el món
Objectiu:	
Àrea temàtica: igualtat, democràcia, participació, cooperació	Edat/nivells: tots
Dimensió: tots els grups (90 aprox.)	Durada: 3h Material: paper de mural, materials per enganxar, colorejar,...
<p>Desenvolupament:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PRIMERA PART: cada grup d'edat farà jocs lliures. Al mateix temps es realitzarà el mural amb el material reciclat als "cubs de creació", per tal de facilitar la dinàmica s'aniran agafant infants (3 o 4), aleatòriament, de cada grup per que vagin realitzant el mural. <ul style="list-style-type: none"> ○ MURAL: Tindrà un dibuix amb el símbol de l'associació i el de la camiseta 2016. • SEGONA PART: es farà una activitat de d'acomiadament de cada grup. <ul style="list-style-type: none"> ○ Activitat grup petits: ○ Activitat grup mitjans: ○ Activitat grup grans: • TERCERA PART: activitat conjunta de tancament (ball amb bongos + foto de grup amb el mural) • CUARTA PART: repartició de paquets de material <p>-</p> <p>Treballar un activitat simbòlica: dibuixos que representin els drets que s'han treballat al llarg del casal per veure el procés. Idea de recollir tots els dibuixos en un dossier, o un altre activitat on es treballi d'alguna manera i es pugui recollir tot al final. Treballar alguna cosa (simbòlica) durant el casal (ball, cançó...) i l'últim dia expressar-ho entre tots/es per treballar el dol i que els nens puguin endur-se alguna cosa de tot el procés.</p>	
Observacions:	

7.2 Activitats de grups

7.2.1 Petits

DIA 2		
OBJECTIUS	MATERIAL	DURADA
<p>General:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Conèixer al grup - Treballar el respecte pel medi ambient <p>Específics:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Començar a establir un vincle a través del joc. - Conscienciar als nens de no embrutar massa i d'aprendre a reciclar (reutilitzar) els materials que fem servir. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pilota • Paperera de cartró 	16:30h - 19:30h
DESENVOLUPAMENT		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Benvinguda dels nens al casal amb una cançó conjunta en rotllana "El patio de mi casa" 2. Realització de jocs amb el grup: Pilota calent. 3. Fabricació de tres paperes de cartró amb el grup dividit en tres per poder pintar millor les paperes. . 4. Descans pel berenar i donar les aigües. 5. Realització de jocs comuns per finalitzar: l'aranya, pica la paret, bomba i stop. 6. Per acabar, es fa la valoració del casal en tres ítems: cara contenta, cara regular i cara malament. 7. Conjuntament amb els altres grups del casal fem un comit amb unes dinàmiques. 		
Coses a tenir en compte:		Participants:
		Nens i nenes del casal (55) Monitors Katxima Voluntaris de Taфраout

DIA 3		
OBJECTIUS	MATERIAL	DURADA
General: - Treballar l'educació i el lleure - Treballar l'apoderament Específics: - Fomentar la creativitat, les habilitats plàstiques i generar una competitivitat sana. - Potenciar la creativitat, l'originalitat, la imaginació i capacitat de decisió pròpia.	<ul style="list-style-type: none"> • Paper A4 • Colors • Fang 	16:30h - 19:30h
DESENVOLUPAMENT		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Benvinguda dels nens i nenes: passar llista i donar samarretes amb el seu respectiu nom 2. Activitat conjunta amb el grup: "el patio de mi casa" 3. Repartició del grup de petits en subgrups classificat per edats: grans, mitjans i petits. 4. Activitats: fabricació i carrera d'avions 5. Descans per berenar 6. Realització de figures de fang 7. Per finalitzar, realització de jocs comuns (aranya, stop, pica paret, pilla pilla) 8. Per acabar, es fa la valoració del casal en tres ítems: cara contenta, cara regular i cara malament. 9. Conjuntament amb els altres grups del casal fem un comiat amb unes dinàmiques. 		
Coses a tenir en compte:		Participants:
		Nens i nenes del casal (55) Monitors Katxima Voluntaris de Taфраout

DIA 4		
OBJECTIUS	MATERIAL	DURADA
General: - Treballar l'apoderament - Treballar la igualtat de gènere	<ul style="list-style-type: none"> • Paper i bolígraf. • Música i altaveus 	16:30h - 19:30h

Específics: - Fomentar la imaginació, capacitats d'improvisació, habilitat per la interpretació i aprenentatge del Castellà - Capacitat de posar-se en el lloc de l'altre.		
DESENVOLUPAMENT		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Benvinguda dels nens i nenes: passar llista i donar samarretes amb el seu respectiu nom 2. Activitat conjunta amb el grup: "el patio de mi casa" 3. Repartició del grup de petits en subgrups classificat per edats: grans, mitjans i petits. 4. Activitats: pintar figures de fang realitzades el dia anterior, joc de la mímica i del mirall 5. Descans per berenar 6. Entre tots els grups del casal realitzem una sortida al poble de Taфраout per col·locar les paperes de reciclatge. 7. Conjuntament amb els altres grups del casal fem un comiat amb unes dinàmiques. 		
Coses a tenir en compte:	Participants:	
	Nens i nenes del casal (55) Monitors Katxima Voluntaris de Taфраout	

DIA 6		
OBJECTIUS	MATERIAL	DURADA
General: - Treballar la salut i benestar - Treballa la igualtat de gènere - Fomentar la creativitat Específics: - Saber estar en calma i relaxats davant de les situacions quotidianes. - Ajudar a expressar les emocions i sentiments	<ul style="list-style-type: none"> • Paper A4 • Colors retoladors • 	16:30h - 19:30h
DESENVOLUPAMENT		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Benvinguda dels nens i nenes: passar llista i donar samarretes amb el seu respectiu nom 		

<ol style="list-style-type: none"> 2. Activitat conjunta amb el grup: “el patio de mi casa” 3. Repartició del grup de petits en subgrups classificat per edats: grans, mitjans i petits. 4. Activitats: <ol style="list-style-type: none"> a. Sessió de relaxació b. Dibuix de si mateixos i la seva família c. Joc de les bitlles d. Joc del Mirall e. Joc de les cadires f. Joc dels relleus 5. Per acabar, es fa la valoració del casal en tres ítems: cara contenta, cara regular i cara malament. 6. Conjuntament amb els altres grups del casal fem un comiat amb unes dinàmiques. 	
Coses a tenir en compte:	Participants:
	Nens i nenes del casal (55) Monitors Katxima Voluntaris de Taфраout

DIA 7		
OBJECTIUS	MATERIAL	DURADA
General: <ul style="list-style-type: none"> • Fomentar el treball en equip Específics: <ul style="list-style-type: none"> • Potenciar la creativitat i imaginació dels nens i nenes. • Interacció amb la resta de companys • 	<ul style="list-style-type: none"> • Cartolines • tisores • colors • plstidecors • llistons de fusta • cola d'enganxar 	16:30h - 19:30h
DESENVOLUPAMENT		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Benvinguda dels nens i nenes: passar llista i donar samarretes amb el seu respectiu nom 2. Activitat conjunta amb el grup: “el patio de mi casa” 3. Repartició del grup de petits en subgrups classificat per edats: grans, mitjans i petits. 4. Activitats: <ol style="list-style-type: none"> a. Fer titelles b. La xerranca c. Jocs amb globus d. Futbol indi 		

<p>5. Per acabar, es fa la valoració del casal en tres ítems: cara contenta, cara regular i cara malament.</p> <p>6. Conjuntament amb els altres grups del casal fem una despedida amb unes dinàmiques.</p>	
Coses a tenir en compte:	Participants:
	Nens i nenes del casal (55) Monitors Katxima Voluntaris de Taфраout

DIA 8		
OBJECTIUS	MATERIAL	DURADA
<p>General:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Treballar l'educació i el lleure - Treballar l'apoderament <p>Específics:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fomentar el treball en equip 	<ul style="list-style-type: none"> • Paper • Colors • Tisores 	16:30h - 19:30h
DESENVOLUPAMENT		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Benvinguda dels nens i nenes: passar llista i donar samarretes amb el seu respectiu nom 2. Activitat conjunta amb el grup: "el patio de mi casa" 3. Repartició del grup de petits en subgrups classificat per edats: grans, mitjans i petits. 4. Realització del mapa del tresor amb diferents activitats repartides pel casal amb l'objectiu de superar els jocs i aconseguir una peça del puzle per completar. 5. Per acabar, es fa la valoració del casal en tres ítems: cara contenta, cara regular i cara malament. 6. Conjuntament amb els altres grups del casal fem un comiat amb unes dinàmiques. 		
Coses a tenir en compte:	Participants:	
	Nens i nenes del casal (55) Monitors Katxima Voluntaris de Taфраout	

7.2.2 Mitjans

Activitat: Educació i lleure (dia 2).		
Objectius:	Materials:	Durada:
<p>-Generals: Potenciar la motricitat creativa i l'expressió.</p> <p>Específics: Expressar-se corporalment a través de la dansa</p>	<p>-Amplificador -Música -Coreografia montada - Caixes de cartró (papereres) - Material per decorar paperera: - Material reciclat - Pintura.</p>	
Desenvolupament:		
<p>1. Es realitzarà una activitat de presentació dels membres del grup: - <i>Hola me llamo..... Que tal estas? Bien.</i></p> <p>2. Passar llista i repartiment de samarretes amb l'ajuda d'un voluntari.</p> <p>3. Motivar al grup realitzant un ball lliure a ritme de la música que s'escollirà..</p> <p>4. Elecció del nom del grup. (Sentir-se identificats i sentir-se part d'un grup)</p> <p>5. Activitat Creació de les papereres i el mural (creació d'elements d'identificació per al grup): Es compraran caixes de cartro de besures i d'aquesta manera ens centrarem més en la seva decoració.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aquesta paparera serivarà per posar totes aquelles coses que conisderem que poden reutilitzar-se. Els hi hem de comunicar el fet de que no es poden triar coses de menjar sino que han de ser coses amb les quals es pugui després fer el mural. • Les papereres es col·locaran en un lloc fixe dins del casal i s'haurà de seguir la norma d'utilitzar-les sempre que sigui necessari durant els dies de casal. • A més de fer-les servir com a papereres, aquestes caixes també serviran com a símbol d'identificació del grup de mitjans, ja que seran els nens i nenes els encarregats de decorar-les i donar-los el seu toc personal. Cadascú serà lliure de dibuixar el que vulgui a les papereres, però respectant l'espai de la resta de companys. Per tal que ho duguin a terme els facilitarem pintures, fulls de paper, colors, etc. 		
Coses a tenir en compte:		Participants:
<p>Els monitors a poc a poc van adquirint coneixement de cada un del nens a més de la organització interna d'equip. Davant qualsevolproblema que impedeixi la realització d'alguna activitat comptem amb el llistat d'activitats complementàries.</p>		<p>Assistents (entre 20 i 30 nens) Monitors: 7</p>

Activitat: Apoderament / Autoestima (dia 3).		
Objectius:	Materials:	Durada:
<p>General: Potenciar l'autoestima i l'autoconcepte dels nens i nenes.</p> <p>Específics: Augmentar la positivitat i fer-los conscients de les seves habilitats personals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Paper • Llapis • Colors • Cabdell de llana. 	
Desenvolupament:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Presentació , passar llista i repartiment de samarretes. 2. Acabar de pintar el mural i les papereres. (Acabar les activitats que es varen interrompre el dia anterior). 3. Jocs de relleus amb ampolles i diferents maneres de desplaçar-se 4. Dibuix d'un cor. (Una membre de l'equip de monitors va proposar una activitat de creació enfocada a un 5. Repartició dels dibuixos del cor a un altra company i exposició a la paret del racó de mitjanç. 6. Estona de ball 7. Jocs de bateria (la bomba, picaparet...) 		
Coses a tenir en compte:		Participants:
<p>Es farà molt necessària la presència d'una persona que domini bé l'idioma, per tal de fer arribar els missatges complexos que obrin pas a una reflexió.</p>		<p>Assistents: uns 28 aproximadament</p> <p>Monitors: 7</p>

Activitat: Respecte al medi ambient (dia 4).		
Objectius:	Materials:	Durada:
<p>General:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Motivar al seva creativitat i respectar el medi ambient. 	<ul style="list-style-type: none"> - 2 caixes de cartró - Bosses d'escombraries 	

Específics: - Aprendre a reutilitzar materials aparentment inservibles. - Desenvolupar la creativitat. - Millorar la coordinació i precisió de moviments. - Oferir alternatives de gestió de residus.	- Estisores - Cordons o llana - Fulls de paper - Colors o pintures - Cola blanca	
Desenvolupament:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Presentació + llista + samarretes 2. Ball conjunt 3. Divisió de grups (grup 1 i grup 2) 4. Grup 1 mascaras i grup dos polseres 5. Canvi d'activitat 6. Jocs preparats pels nens 7. Comiat conjunt <p>Activitats conjuntes ultima hora:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Activitat 1: Cada grup farà una rotllana al pati, deixant el “cub dels somnis” al mig del pati on puguin veure els tres grups. En rotllanes els hi explicarem el motiu de la excursió: deixar un “cub dels somnis” (traduir al Bererber) al poble perquè els nens i nenes guardin el material de rebuig que trobin per el poble que considerin útil, per poder-lo utilitzar l'últim dia de casal com a material per a la realització d'un mural. Els informem que a final del casal passarem els monitors per el poble a recollir el cub. • Activitat 2: Excursió al poble. La excursió al poble per instal·lar el “cub dels somnis”. Anirem els tres grups i escollirem un lloc cèntric on deixar el cub, a continuació realitzarem una petita dinàmica en la que farem una rotllana al voltant del cub per fer jocs populars (Techvela) i una cançó de comiat per concloure el dia de casal. 		
Coses a tenir en compte:	Participants:	
Tota la temporització és aproximada, per tant, la durada de cada activitat podrà variar segons les circumstàncies de cada moment. A més si hi ha cap problema que impedeixi la realització d'alguna d'elles comptem amb el llistat de jocs complementaris.	- Assistents: uns 28 aproximadament - Monitors: 7	

Activitat: Igualtat de gènere (dia 6).

Activitat: Igualtat de gènere (dia 6).		
Objectius:	Materials:	Durada:
<p>General:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concienciar de les semblances entre tots dos gèneres i que tant homes com dones són aptes per fer les mateixes coses. • Oferir perspectives que trenquin el cànon masclista que ampara l'entorn en el què es treballa. <p>Específic:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fomentar la interacció entre nens i nenes. • Veure que accions considerades "d'un únic gènere" la poden dur a terme tant homes com dones. 	<ul style="list-style-type: none"> • Llapis • Fulls de paper • Fil per cosir • Agulles per a infants • Dibuix del símbol amazigh. • Guix per les màscares. • Imatges de reflexió. 	
Desenvolupament:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Presentació + llista + samarretes <u>Fem les nostres polseres! (50 min):</u> <u>Fem les nostres màscares (50 min):</u> Durem a terme un taller de confecció de màscares amb guix. Els nens i nenes es posaran en parelles per dur-les a terme. Primer un omplirà tot el rostre del company amb el guix per tal d'anar creant la careta i després cada parella s'intercanviarà els papers. Un cop acabades les màscares les posarem a assecar per tal de poder pintar-les i decorar-les al dia següent. <u>Jocs de bateria:</u> <u>Els nens i nenes dinamitzen el joc que ells decideixin</u> 		
Coses a tenir en compte:		Participants:

<p>Tota la temporització és aproximada, per tant, la durada de cada activitat podrà variar segons les circumstàncies de cada moment. A més si hi ha cap problema que impedeixi la realització d'alguna d'elles comptem amb el llistat d'activitats complementàries.</p> <p>Per aquesta activitat serà molt necessària la presència d'una persona que conegui bé l'idioma, per tal de fer arribar missatges més complexos que obrin pas a una reflexió.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Assistents (entre 20 i 30 nens). - Monitors: tot l'equip de mitjans.
--	---

Activitat: Salut i benestar (dia 7).		
Objectius:	Materials:	Durada:
<p>General: treballar la importància de la higiene personal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Pintures de diferents colors. Pinzells. Plats o gots de plàstic. Pintures (vermella i blava). Altaveus i audio de la cançó. 	
Desenvolupament:		
<p>2 hores:</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>Decorem les nostres màscares (40 min):</u> Seguim amb el taller de la confecció de màscares del dia anterior. Avui ja estan seques i es hora de decorar-les. Facilitarem als nens i nenes pintures de diferents colors i pinzells per tal que les decorin al seu gust i desenvolupin la seva creativitat. <i>La finalitat d'aquesta activitat es que un cop puguin utilitzar les màscares per jugar s'adonin que amb elles posades tothom es igual, no hi ha diferències de gènere, ètnia ni de cap altra tipus. Cadascú pot ser qui vulgui sense ser jutjat.</i> <u>La malaltia i la cura (Tipo stop/ atrapar):</u>. El joc consisteix en que un dels nens tindrà una pintura i quan atrapi a algun altre, el pintarà i aquest s'haurà de quedar quiet fins que vingui un altre nen/a amb un altre color i així el pugui salvar. <u>Coreografia:</u> Com s'haurà anat proposant en dies anteriors, es continuarà amb la coreografia propia. <p>1 hora:</p>		

<ul style="list-style-type: none"> • Berenar (15 minuts) • Neteja de dents (15 minuts) • 30 min temps lliure 	
Coses a tenir en compte:	Participants:
Tota la temporització és aproximada, per tant, la durada de cada activitat podrà variar segons les circumstàncies de cada moment. A més si hi ha cap problema que impedeixi la realització d'alguna d'elles comptem amb el llistat d'activitats complementàries.	<ul style="list-style-type: none"> - Assistents (entre 20 i 30 nens). - Monitors: tot l'equip de mitjans.

Activitat: Dret a poder escollir (dia 8).		
Objectius:	Materials:	Durada:
<ul style="list-style-type: none"> • Donar a conèixer formes de desenvolupar i prendre decisions de forma participativa. 	<ul style="list-style-type: none"> • En funció de l'activitat que triin (material ja disponible dels dies anteriors). 	<p><u>2 hores:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Escull (30 min). • Activitats variades (1h). • Petites activitats en grup (30 min). <p><u>1 hora:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Berenar (15 min) - Neteja de dents (15 min) - Temps lliure (30 min)
Desenvolupament:		
<p>1. Escull: Es situen dos grups encarats, un voluntari al mig, aquest citarà en veu alta un ítem, ja sigui perquè li agrada, l'identifica o bé el porta posat, totes les persones que corresponen a aquest corren a abraçar-lo, el primer que arriba serà el pròxim que estarà al mig.</p> <p>VARIANT: es situen unes files (nombre i quantitat en funció dels infants participants), aquestes files disceneixen del centre en estructura radial, al mig hi haurà un monitor que citarà diferents ítems, basats en gustos, els membres de la fila saltaran a dreta o esquerra en funció de si SI els hi agrada o NO, després saltarà el primer i tots aquells que hagin pres la mateixa decisió que ells continuen, els que no es retiren fins a deixar una única persona que serà el/la vencedor/a.</p>		

2. Activitat a escollir entre les que hem realitzat anteriorment. Es promoura que els nens/es triïn una activitat de les que hem realitzat els diferents dies del casal a través del vot aixecant la mà.

3. Petites activitat en grups. Exemples: Activitats de cucanya, mocador, mata conills...

1 h i 15 min:

- Merienda (15 minuts)
- Neteja de dents (30 minuts)
- 30 min temps lliure

Coses a tenir en compte:	Participants:
Tota la temporització és aproximada, per tant, la durada de cada activitat podrà variar segons les circumstàncies de cada moment. A més si hi ha cap problema que impedeixi la realització d'alguna d'elles comptem amb el llistat d'activitats complementàries.	<ul style="list-style-type: none"> - Assistents (entre 20 i 30 nens). - Monitors: tot l'equip de mitjans.

7.2.3 Grans

DRET HUMÀ: Educació i lleure

Activitat:	Telèfon trencat
Objectius:	<p>Generals: Treballar els drets dels infants, en aquest cas el dret a l'educació i lleure</p> <p>Específics:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aprendre algunes paraules en altres idiomes • Aprendre mentre es diverteixen
Desenvolupament:	<p>Ens col·loquem tots en rotllana assentats al terra. Un de la rotllana es pensa una paraula i la diu a cau d'orella al del seu costat (sense que el sentin els demás)</p> <p>El del seu costat haurà de fer el mateix amb el que ha escoltat. En cap moment es deixarà repetir la paraula a ningú.</p> <p>El joc finalitza quan la paraula arriba a la persona que ha dit la paraula, que dirà quina paraula li ha arribat i la compararà amb la original.</p>
Material:	No és necessita material
Durada:	Fins que es cansin del joc (uns 30 minuts)

Coses a tenir en compte:	Usar paraules en català, castellà i BEREBER. Necessitarem el traductor.
Participants:	Infants: tots Monitors: tots

Activitat:	Expressió corporal
Objectius:	Generals: Treballar els drets dels infants, en aquest cas el dret a l'educació i lleure Específics: <ul style="list-style-type: none"> • Fomentar l'expressivitat dels nens i nenes • Ensenyar-los a trobar noves maneres d'expressar-se
Desenvolupament:	La part de mímica: fer mímica amb unes targetes de dibuixos i que la resta endevini que és Dibuixar amb música. Anar posant cançons i que dibuixin el que els transmet la cançó.
Material:	Targetes de dibuixos Paper Llapis i retoladors Cançons
Durada:	1 hora
Coses a tenir en compte:	
Participants:	Infants: tots Monitors:

Activitat:	Crear una coreografia
Objectius:	Generals: Treballar els drets dels infants, en aquest cas el dret a l'educació i lleure Específics: <ul style="list-style-type: none"> • Potenciar la motricitat dels infants • Desenvolupar la creativitat dels infants • Crear ambient de cooperació
Desenvolupament:	Portar una cançó, i guiar-los per crear una coreografia, que ja tindrem mig preparada i els nens crearan algun pas més. Això es farà amb grups de 2, per tant cada grup tindrà una cançó i una coreografia. Al final es poden ensenyar la coreografia a l'altre equip.
Material:	Cançons i 2 altaveus
Durada:	1h i 30 minuts

Coses a tenir en compte:	
Participants:	Infants: tots (2 grups) Monitors: 2 grups de 5 i 4 monitors

Activitat:	Explicar-se un joc entre ells
Objectius:	Generals: Treballar els drets dels infants, en aquest cas el dret a l'educació i lleure Específics: <ul style="list-style-type: none"> • Treballar la comunicació • Incentivar l'autonomia dels infants
Desenvolupament:	Els monitors dividim el grup en dos. Els monitors també ens dividirem en dos. Els monitors explicaran un joc a cada grup i el grup haurà d'explicar aquest joc a l'altre grup i jugar-hi. Primer ho farà un grup i després l'altre. Les activitats seran: <ul style="list-style-type: none"> • Fet i amagar • Pica-paret
Material:	Pintures o qualsevol objecte que serveixi per delimitar els dos grups
Durada:	45 minuts
Coses a tenir en compte:	
Participants:	Infants: Monitors:

DRET HUMÀ: Apoderament

Activitat:	Dibuix d'un lloc que els faci sentir bé
Objectius:	Generals: Vetllar per l'apoderament dels infants Específics: <ul style="list-style-type: none"> - Treballar l'autoconeixement dels infants en relació amb l'entorn. - Ensenyar a expressar-se a través del dibuix.
Desenvolupament:	Repartim un full i un llapis a cada infant i els hi demanem que dibuixin un lloc que els faci sentir bé.
Material:	Paper Llapis Colors

Durada:	30 minuts
Coses a tenir en compte:	
Participants:	Infants: tots Monitors:

Activitat:	Obstacles humans
Objectius:	Generals: Vetllar per l'apoderament dels infants. Específics: Experimentar situacions on els nens hagin de superar obstacles, adversitats i ser persistents per aconseguir els objectius.
Desenvolupament:	Dos nens estan separats i han d'intentar trobar-se. La resta d'infants han d'impedir-ho però han de mantenir en tot moment les mans al darrera.
Material:	No es necessita material
Durada:	25 minuts
Coses a tenir en compte:	
Participants:	Infants: tots/es Monitors: tots/es

Activitat:	Dibuix de les qualitats del company
Objectius:	Generals: <ul style="list-style-type: none"> • Vetllar per l'apoderament dels infants Específics: <ul style="list-style-type: none"> • Fer visibles les pròpies qualitats de la persona. • Identificar quines són les pròpies qualitats, podent més endavant treballar-les.
Desenvolupament:	Repartim un full i un llapis a cada infant i els hi demanem que dibuixin a un company ressaltant una qualitat positiva seva i en acabat que s'expliquin mútuament el dibuix i quines qualitats han destacat.
Material:	Llapis Colors Paper
Durada:	30 minuts

Coses a tenir en compte:	
Participants:	Infants: tots Monitors: tots

Activitat:	Llocs moguts
Objectius:	Generals: - Vetllar per l'apoderament dels infants Específics: - Desenvolupar la capacitat d'observació - Exercitar la memòria visual
Desenvolupament:	El joc consisteix a aixecar del seu lloc als altres jugadors. Tots els jugadors estan asseguts en cercle cadascú amb un objecte diferent a la mà (se'n pot repetir algun, però aquest objecte a de ser petit per poder-se amagar) excepte un jugador que intenta trobar un lloc. Per poder assegurar's ha de dir a un dels jugadors asseguts: "Hem pots deixar seure?". L'altre pregunta: "Per què?". Li contesta: "Perquè tu no tens tal objecte: rotulador, llapis, mocador, cinta amb llaç, pedra etc.? Si el jugador interpel·lat posseeix l'objecte indicat, l'hi mostra i roman en el seu lloc. Llavors el primer jugador ha de començar de nou. Per contra, si el nen interpel·lat no posseeix l'objecte famós, s'aixeca i continua el joc. No es pot indicar dues vegades un mateix objecte, ni desallotjar al que acaba de fer-nos aixecar.
Material:	Llapis Rotuladors Mocadors Pedres
Durada:	45 minuts
Coses a tenir en compte:	
Participants:	Infants: Tots Monitors: Tots

Activitat:	Objecte imaginari
Objectius:	Generals: Vetllar per l'apoderament dels infants Específics: <ul style="list-style-type: none"> • Aprendre els noms. • Estimular la creativitat. • Exercitar el llenguatge gestual.

Desenvolupament:	<p>Es tracta de presentar-se llançant i gesticulant objectes imaginaris. Els gestos de llançar i rebre han d'anar en relació al pes i grandària de l'objecte.</p> <p>Tots/es en cercle. Una persona comença gesticulat amb les mans per explicar al grup l'objecte imaginari que va a passar a... (nom de la persona a qui s'envia). La persona receptora ha de realitzar la recollida en funció de l'objecte que li passen i prosseguir el joc. La persona que rep un objecte pot transformar-ho en un altre abans d'enviar-ho de nou. Així cada participant rep un objecte (amb tots els gestos). El joc continua fins que tots/es hagin participat.</p> <p>Es pot fer dient verbalment quin és l'objecte que es passa, o sense dir-ho i que sigui el grup qui hagi d'endevinar-ho.</p>
Material:	No és necessita material
Durada:	30 min
Coses a tenir en compte:	
Participants:	<p>Infants: Tots</p> <p>Monitors: Tots</p>

DRET HUMÀ: respecte al medi ambient

Activitat:	Els 4 elements de la terra
Objectius:	<p>Generals: aprendre a cuidar i a respectar la natura</p> <p>Específics:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Conèixer la terra - Entendre quins són els 4 elements - Comprendre que la terra es pot fer mal bé
Desenvolupament:	<p>Es fan 5 grups, 4 grups representaran un element de la terra (Terra, foc, aire, aigua). Cada grup tindrà un objecte que representarà el seu element. L'objectiu de cada equip és defensar els seu element i intentar salvar la resta.</p> <p>El grup numero 5 serà l'amenaça a la terra (els dolents), que haurà d'intentar fer mal (robar i portar a la seva zona) els elements. Per fer-ho hauran d'arribar a la base de cada element, agafar-lo i portar-lo a la seva base (poden fer estratègies). En el cas que un dels membres del grup d'aquell element l'agafi, haurà de tornar a deixar l'element a la base inicial i a més quedarà presoner fins que un altre membre del seu grup el salvi.</p> <p>Per tant, els grups dels elements, cada grup haurà de protegir la seva base i intentar enxampar als dolents robant el seu element per poder empresonar-los i que no tornin a fer mal a la terra.</p> <p>Guanya l'equip dels dolents si aconseguen agafar tots els elements o guanya l'equip dels bons (qualsevol) si es tenen tots els dolents empresonats.</p>

Material:	Element diferenciador per els equips. Objectes que representin els elements: <ul style="list-style-type: none"> • Terra: • Aigua: • Foc: • Aire:
Durada:	1 hora
Coses a tenir en compte:	Marcar les bases dels 5 equips i la presó. Tenir en compte que l'equip dels dolents ha de ser més gran, i la resta iguals.
Participants:	Infants: tots Monitors: tots

Activitat:	Taller de henna
Objectius:	Generals: fomentar la utilització de productes naturals i elaborats a casa. Específics: <ul style="list-style-type: none"> -Explorar la cultura -Fomentar la creativitat -Donar importància a les tradicions locals
Desenvolupament:	Ens dividirem en grups per poder aprofitar més el temps.
Material:	<i>Henna</i> Recipients que no siguin de metall
Durada:	1 hora
Coses a tenir en compte:	Possibles al·lèrgies
Participants:	Infants: tots Monitors: tots

Activitat:	Taller de polseres
Objectius:	Generals: fomentar la creació d'objectes que es podrien adquirir en un comerç Específics: - coneixement sobre l'auto-producció <ul style="list-style-type: none"> • Fomentar el treball individual pel benefici comú: Comunitat
Desenvolupament:	Demostració de la tècnica de creació de polseres i a continuació les farem de forma conjunta nens i monitors.
Material:	Molts fils de qualsevol color (blau, vermell, groc, lila, rosa, taronja...) Tisores Decoracions

Durada:	1 hora i mitja
Coses a tenir en compte:	
Participants:	Infants: tots/es Monitors: tots/es

Activitat:	Taller per crear els 4 elements
Objectius:	Generals: conèixer la natura Específics: Introducció al coneixement teòric i pràctic dels 4 elements bàsics de la natura
Desenvolupament:	Ens dividirem amb 4 grups, cada grup crearà un element. Se'ls donarà una sèrie de materials i a partir d'aquí cada un farà el seu element, després entre tots els membres escolliran quin grup els representarà en el joc dels 4 elements.
Material:	Fang, fulles, pedres, sorra, cartolina, recipients per guardar els elements (4 pots de plàstic)...
Durada:	30 minuts
Coses a tenir en compte:	
Participants:	Infants: tots Monitors: tots

Activitat:	Directors i directores d'orquestra
Objectius:	Generals: Fomentar entre els infants el dret a la igualtat de gènere Específics: Experimentar situacions on ambdós gèneres porten la iniciativa i dirigeixen.
Desenvolupament:	Una persona marxa del grup. La resta escull un director d'orquestra. El director ha de realitzar moviments que la resta ha de seguir. El nen que ha marxat ha de tractar d'endevinar qui és el director.
Material:	No es necessita material
Durada:	45 minuts
Coses a tenir en compte:	

Participants:	Infants: tots/es Monitors: tots/es
----------------------	---

Activitat:	Taller de màscares de guix
Objectius:	Generals: Fomentar la importància del treball en equip i la igualtat que s'ha de generar en aquest. Específics: -Fomentar la creativitat
Desenvolupament:	Distribuïm els alumnes en parelles i es fan les màscares entre ells utilitzant el material que els donarem.
Material:	Guix Crema hidratant Palanganes Tisores Pintura Pinzells Purpurina
Durada:	1hora construir-la i 1 hora pintar-les un cop seques
Coses a tenir en compte:	
Participants:	Infants: TOTS Monitors: TOTS

Activitat:	Construcció d'una paperera per a reutilitzar materials
Objectius:	Generals: Cònectar l'idea de reutilització Específics: Viure de primera mà una experiència de reutilització de materials.
Desenvolupament:	A partir, d'una paperera de cartró, proposarem als nens/es que la personalitzin decorant-la amb materials reutilitzats. També mostrarem amb exemples pràctics com podem utilitzar-la amb material del propi casal.
Material:	Paperera de cartró Material reutilitzat Pintura
Durada:	45 minuts
Coses a tenir en compte:	

Participants:	Infants: tots/es Monitors: tots/es
----------------------	---

DRET HUMÀ: Igualtat de gènere

Activitat:	Directors i directores d'orquestra
Objectius:	Generals: Fomentar entre els infants el dret a la igualtat de gènere Específics: Experimentar situacions on ambdós gèneres porten la iniciativa i dirigeixen.
Desenvolupament:	Una persona marxa del grup. La resta escull un director d'orquestra. El director ha de realitzar moviments que la resta ha de seguir. El nen que ha marxat ha de tractar d'endevinar qui és el director.
Material:	No es necessita material
Durada:	45 minuts
Coses a tenir en compte:	
Participants:	Infants: tots/es Monitors: tots/es

Activitat:	Taller de màscares de guix
Objectius:	Generals: Fomentar la importància del treball en equip i la igualtat que s'ha de generar en aquest. Específics: -Fomentar la creativitat
Desenvolupament:	Distribuïm els alumnes en parelles i es fan les màscares entre ells utilitzant el material que els donarem.
Material:	Guix Crema hidratant Palanganes Tisores Pintura Pinzells Purpurina
Durada:	1 hora construir-la i 1 hora pintar-les un cop seques
Coses a tenir en compte:	
Participants:	Infants: TOTS

	Monitors: TOTS
--	-----------------------

Activitat:	Ruleta d'oficis
Objectius:	<p>Generals: donar a entendre la igualtat laboral dels dos gèneres</p> <p>Específics:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Donar importància a la igualtat entre gèneres -Implicar als nens en els processos d'igualtat
Desenvolupament:	Crearem una ruleta dels oficis amb material reciclat entre tots. Un infant de la rotllana serà seleccionat a través d'una ampolla que es girarà al centre. Haurà d'interpretar els diferents oficis per tal de que la resta els endevini.
Material:	Llapis Paper Cartró Ampolla
Durada:	1 hora i 30 minuts
Coses a tenir en compte:	
Participants:	Infants: TOTS Monitors: TOTS

DRET HUMÀ: Salut i benestar

Activitat:	La cadena de virus
Objectius:	<p>Generals: Fomentar entre els nens i nenes coneixement i eines sobre el dret humà de salut i benestar</p> <p>Específics: - Mitjançant el joc crear en els nens i nenes de l'esplai una reflexió sobre el perquè de la unió del virus com un element negatiu.</p>
Desenvolupament:	Es tracta del clàssic joc de la cadena però el nens que la parina seran identificats amb un (mocador) i aniran formant una cadena de "virus".
Material:	Mocadors
Durada:	1 hora
Coses a tenir en compte:	Dibuixar un espai a la sorra sobre el que es podrà moure la cadena de "virus".
Participants:	Infants: TOTS Monitors: TOTS

Activitat:	Stop malalties
Objectius:	<p>Generals: Fomentar coneixement sobre els dret humà de la salut i el benestar.</p> <p>Específics: - Ensenyar als nens i nenes del casal mitjançant un joc tradicional, el procés de salut en el qual es necessita donar una resposta (antídot) a un problema de salut (malaltia).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coneixement sobre un seguit diferent de malalties.
Desenvolupament:	<p>El clàssic joc de l' <i>Stop</i> però amb alguns elements diferents. Les persones que la parin representaran una malaltia, quan enganxin una persona s'haurà de quedar parada esperant que dues persones prèviament seleccionades els salvin (aquests representen l'antídot); per a que puguin anar a salvar als morts un altre persona viva i sana ha d'anar a demanar socors (córrer cap a l'antídot i picar-li la ma).</p> <p>Gunyarà o les malalties i les persones sanes, en funció de si queden més nombre de morts que vius al final del joc.</p>
Material:	Quatre petos diferenciadors per als antídots (2 per grup) i pintura per diferenciar als que parin (malalties)
Durada:	45 minuts
Coses a tenir en compte:	Les persones que representen l'antídot no es poden matar. Grups de màxim 30, es poden fer dos grups en funció dels participants.
Participants:	Infants: TOTS Monitors: TOTS

Activitat:	10 passades amb handicaps
Objectius:	<p>Generals: L'objectiu general del joc es basa en la valoració i coneixement sobre les seves parts del cos i la funció bàsica que realitzen en nosaltres, per tant, hàbits saludables.</p> <p>Específics: - Capacitat d'adaptació.</p> <ul style="list-style-type: none"> • elocitat de reacció.
Desenvolupament:	<p>Dividim el grup en dos equips i juguem al joc de les 10 passades. Els monitors aniran repartint mocadors de colors als alumnes de forma aleatòria als nens/es. Cada color representa un handicap (a peu coix, sense mans, amb un ull tapat, etc.)</p>
Material:	Mocadors de colors

Durada:	1 hora
Coses a tenir en compte:	
Participants:	Infants: 2 GRUPS Monitors: TOTS

Activitat:	Lazarillo
Objectius:	Generals: L'objectiu general és donar a conèixer les dificultats que representa tenir algun tipus de dificultat Específics: -Fomentar l'ajuda entre els membres
Desenvolupament:	Distribuïm els alumnes en parelles i entreguem un mocador a cada parella, un membre de la parella farà de cec i el seu company de guia. Els monitors indicarem diferents llocs i les parelles hauran d'arribar-hi el més aviat possible.
Material:	Mocadors (20 unitats)
Durada:	45 minuts
Coses a tenir en compte:	
Participants:	Infants: 2 grups (meitat i meitat) Monitors: tots

DRET HUMÀ: Dret a poder escollir

Activitat:	Escollir
Objectius:	Generals: l'objectiu principal es fomentar el dret a escollir, la llibertat per poder elegir entre diverses opcions (democràcia) Específics: - capacitat d'escoltar als altres <ul style="list-style-type: none"> capacitat de respectar la decisió de la majoria del grup
Desenvolupament:	De tots els jocs que hem fet fins ara fer votacions per a escollir un joc. Intentarem que la decisió es prengui de forma respectuosa i ordenada, respectant la voluntat de la majoria.

Material:	Depèn del joc escollit.
Durada:	40 min
Coses a tenir en compte:	
Participants:	Infants: tots Monitors: tots

Activitat:	El gat i la rata
Objectius:	Generals: Fomentar entre els infants el dret a escollir Específics: Experimentar situacions on haver d'escollir i prendre decisions.
Desenvolupament:	Tots els infants excepte un seuen en forma de rotllana mirant al centre. El nen que no està assegut ha de donar voltes a la rotllana i decidir a quin nen tocarà. Quan el toqui, haurà de córrer i donar la volta a la rotllana per seure al lloc del nen que ha tocat. En canvi, el nen tocat, haurà d'aixercar-se i perseguir-lo, si l'ençaupa, podrà tornar a seure al seu lloc però si no ho fa, li tocarà parar-la.
Material:	No es necessita material
Durada:	45 minuts
Coses a tenir en compte:	
Participants:	Infants: tots/es Monitors: tots/es

Els somriures del Casal

1. Introducció
 - 1.2. Justificació
2. Dades identificatives de l'entitat (copiar memòries anteriors)
 - 2.1. Dades principals dels participants (Noms, responsables...)
3. Objectius casal
4. Procés (descripció del procés) (breument)
 - 4.1. Formació (sessions a mundet)
 - 4.2. Preparació casal (sessions preparació activitats + cap de setmana)
 - 4.3. Aplicació territori (Taфраout)
 - 4.4. Organització dels grups de treball (petits, mitjans, grans) (com s'ha organitzat cada grup)
5. Activitats (ja estan fetes només cal adjuntar-les)
 - 5.1. Conjunes
 - 5.2. Per grups (petits, mitjans, grans)
6. Reflexió
 - Sobre tot el procés (èmfasi en l'estada i aplicació a Taфраout) (Semblant al que vam fer al grup de discussió però d'una forma més general de tot el procés viscut abans i després d'anar al Marroc)
7. Valoració (breument) Aspectes forts i a millorar/ propostes de cara a l'any que ve:
 - Fase formació
 - Preparació projecte
 - Difusió
 - Aplicació a territori
 - Funcionament del grup
 - Aprenentatges desenvolupats i/o adquirits
 - Altres aspectes

1. Introducció

Al següent document es presenta la memòria del projecte “Els somriures del casal”, realitzat durant el curs acadèmic 2016-2017 per l’associació Katxima pel desenvolupament comunitari. Per començar, ens presentem com a gran grup que ha format part al projecte “Els casals dels somriures” dut a terme al Marroc, més concretament a la població de Tafraout.

El projecte vol oferir als infants de Tafraout una educació no formal basada en valors i principis que fomentin actituds i normes de convivència ciutadana. Per tal d’assolir-ho es val de la col·laboració de voluntaris locals, que juntament amb l’equip de voluntaris espanyols i estudiants d’APS de la Universitat de Barcelona, treballen sobre el terreny per preparar bé totes les activitats i dinàmiques que donen forma al casal.

Seguidament, en aquest document recollim la informació que correspon a totes les fases del projecte. S’explica la justificació d’aquest, la identitat de l’entitat organitzadora per al desenvolupament d’aquest, les dades dels participants, els objectius del casal, tot el procés viscut abans, durant i després de l’estada a Tafraout fent el casal, els detalls de les diferents activitats que vam proposar i les modificacions, entre d’altres.

Finalment, es trobarà una reflexió general sobre tot el procés viscut abans, durant i després d’anar a Tafraout, fent èmfasi en el casal. També aportem les experiències viscudes i que ens emportem d’allà i les millores i aportacions positives que poden fer que cada any sigui millor i atengui a les diferents necessites que es donen allà.

1.2. Justificació

Cal mencionar que el casal d'estiu apareix com a conseqüència del projecte Katxima i la seva finalitat com a organització. Katxima pretén fer públiques les necessitats del poble Berber, concretament a la població de Tafraout, mitjançant voluntaris, tant **locals** (marroquins) com espanyols, que vulguin col·laborar i desenvolupar activitats i tasques educatives, dirigides als infants, adolescents i joves de la comunitat. A més, duran a terme activitats relatives a l’ajuda humanitària, com el repartiment de materials escolar, o bé roba tant per als nens i nenes, com per a la resta de la població.

El que volem aconseguir en el casal és, principalment, en l'àmbit educatiu mitjançant els espais d'oci i recreatius, en el que amb els nens i nenes durem a terme una intervenció educativa basada en el lleure, enfocat a la millora de les condicions d'aprenentatge, en marcs més formals, com l'escola. Augmentant la motivació i predisposició envers aquesta, per tal que l'educació dels infants Berbers sigui més efectiva. L'acció educativa requereix implicació tant dels voluntaris locals (autòctons) com dels que han [dissenyat el projecte inicial](#) (creat el projecte), perquè siguin dues comunitats que treballen de forma conjunta i amb diferents motivacions. Pel que fa, al grup de voluntaris espanyols, cal remarcar que són persones que volen participar-hi per motius diversos, interessos, inquietuds personals, professionals i/o acadèmiques. És per aquest motiu, que la multiplicitat de perfils de voluntaris i voluntàries, conformen la totalitat dels monitors/es, que han treballat conjuntament per a l'elaboració d'un conjunt d'objectius comuns.

Primerament, hi ha un factor social global, la cooperació internacional. Aquesta, és una acció que requereix grans inquietuds en el que fa al tercer món. Ja que és el marc on desenvoluparem la intervenció, s'ha d'entendre dins d'uns paràmetres donats per l'arbitrarietat i la imprevisibilitat. Per aquesta raó, els voluntaris/es hauran de ser capaces d'aportar nous coneixements, i enriquir-se'n d'altres, que en funció de l'àmbit d'estudi es podran incloure dins la voluntat acadèmica i/o professional.

En segon lloc, s'emmarca l'àmbit educatiu, que dóna lloc a l'oportunitat d'un aprenentatge professionals de la promoció sociocultural. Ja que en el marc d'intervenció, és una perspectiva absolutament diferent de la que es pot trobar a Catalunya, i es troba amb dificultats en l'àmbit idiomàtic, que fa que la intervenció sigui més complexa, encara que alhora també afavoreix a un major grau de satisfacció, amb gran diversitat de recursos aplicables en situacions diferents. El tracte social, ens aportarà noves inquietuds pel desenvolupament comunitari, ja que les situacions quotidianes que viurem seran noves per a gran part del grup, d'aquesta manera viurem un intercanvi cultural. També es donarà importància en el desenvolupament del casal, la tònica general del grup, que depenent de com vagi avançant el casal anirà dibuixant-se, i conformant-se.

En resum, podem dir que el que ens motiva principalment per a fer aquesta intervenció i el viatge com a part pràctica d'aquest, queda comprès per una necessitat epistemològica enfocar directament a la pràctica, bé per inquietud social com personal, acadèmica o professional. Des d'una perspectiva i marc de valors basats en el respecte, la igualtat i l'altruisme intrínsecament lligats a la cooperació internacional, i tots els actors de la intervenció.

(Aquest projecte va ser difós per un correu electrònic que va arribar a tothom de la UB, almenys em consta de la facultat d'educació. A partir d'aquí s'havia d'assistir a una reunió on t'ho explicaven i si t'interessava, t'havies d'apuntar per tal que et poguessin contactar per assistir a altres reunions i estar al corrent de tot.

Perquè vaig decidir fer un projecte com aquest? Feia molt temps que m'interessava el tema dels voluntariats, i al veure aquesta oportunitat, que era segura i es podia confiar, m'hi vaig apuntar de cap. La motivació em va augmentar al anar en aquella reunió on hi havia voluntaris dels anys anteriors i t'explicaven la seva pròpia experiència, i realment van presentar aquest projecte molt atractiu. Per tant, a partir d'aquí tenia unes expectatives molt altes, i a més el fet d'anar fent reunions per preparar el casal i posar-nos en context, feia augmentar aquestes ganes, i realment puc dir, que un cop havent-lo realitzat, m'ha sorprès molt, he viscut experiències i m'emporto sentiments indescriptibles que no es poden explicar, només viure.)

El teatre.

El teatre ha sigut històricament un mitjà de comunicació que encara en l'actualitat compleix una funció social, unes petites pinzellades sobre la seva història ens centraran en la importància en el moment actual.

Havent-hi repassat la història del teatre des dels seus orígens a Grècia fins a l'actualitat. Ens vam fixar que, actualment, el teatre no només s'utilitza com a entreteniment sinó també com a eina educativa.

A continuació s'ofereix uns petits detalls del teatre en l'actualitat així com del teatre social i de la importància d'educar amb el teatre, tots dos, elements molt importants per a la nostra idea d'utilitzar el teatre com a fil conductor del casal.

En l'actualitat,

Tot i que tothom avui dia coneix i sap de l'existència del teatre, podríem dir que l'art dramàtic és quasi desconegut com a procés logístic, és a dir, tothom, o gairebé tothom la relaciona amb termes decoratius, amb oficis, etc. Actualment, el teatre és una interacció de diferents elements, així com els actors, la escenografia, el director... els quals formen una obra amb un resultat uniforme. Així doncs, busquem una definició de teatre més actualitzada, per exemple la "Real Acadèmia Espanyola" diu que aquest és un lloc on es realitzen accions

davant d'espectadors o participants, i on a més és l'art de poder compondre obres dramàtiques i de que siguin representades. Avui en dia, se li dona suma importància al fet de que en el teatre s'apliquin determinats exercicis que ajudin als actors a proporcionar un determinat producte, en aquest cas, un bon espectacle. Alguns d'aquest exercicis serien els següents:

- Concentració

És necessari tenir espais de temps abans de treballar per poder estar atents a la tasca que s'ha de fer, tenint en compte que el teatre és un treball col·lectiu, no individual, per tant, sent responsables dels nostres actes.

- Sorolls i moviment

Un cop tothom està concentrat i relaxat, és recomanable fer alguns exercicis fonètic compaginant-los amb moviments.

- Improvisació

La intenció és crear i saber trobar el què i el com he de representar sense un guió o unes pautes prèvies. Aquest és un exercici complex, ja que molts cops en representacions reals s'ha de saber improvisar, i saber sortir del problema.

- Construcció de personatges

Aquest és el primer pas per poder crear una obra de teatre, ja que hem d'indagar en el rol que portarà a terme cada persona.

Educar amb el teatre.

Poques persones veuen el teatre com a una eina pedagògica i útil per educar. Quan una persona adquireix un determinat caràcter, un personatge, un rol... comença adquirir una personalitat diferent, fent així que aquesta persona s'oblidi de la seva pròpia personalitat, si el professional sap utilitzar aquest canvi de personalitat i pensament, poden sortir resultats molt beneficiosos. La figura del professional en l'educació mitjançant el teatre, és rellevant doncs segons com hi participi, com a actor, com a col·laborador, etc. marcarà una direcció al grup de teatre. **Amb la participació i integració en el joc escènic es marcarà un determinat camí: una direcció ja planificada anteriorment, la del assoliment d'objectius que el grup de teatre s'hagi marcat.** En conclusió, el professional no ha de remarcar virtuts o habilitats de persones o nens/es en concret, **sinó les del grup en si, tots han de treballar en funció del grup.** Així doncs, els resultats educatius que s'obtinguin del teatre poden tenir certa dificultat de veure's, ja que és un procés llarg, però quan aquests es visualitzin, els resultats seran molt beneficiosos, positius i duradors per aquests nens/es.

Teatre social.

Si relacionem el concepte de teatre amb el teatre social, consisteix bàsicament en un acte de comunicació entre diverses persones, on aquesta es pot produir de dues maneres: **per part dels propis actors i actrius en comunicació amb el públic o amb l'existència d'una divisió entre públic i actors. L'objectiu principal, és generar una reflexió i un canvi en aquests dos bàndols.**

És important saber que en el món de la formació de l'educació, freqüentment es considera el teatre com a una eina bastant útil per transmetre coneixements, perdre vergonya i inclús passar-t'ho bé, mentre s'aplica una educació activa i participativa.

El teatre social es una manera de afavorir la escolta de les persones, promou el protagonisme del participants, facilita l'aprenentatge col·lectiu a través de les experiències d'aquestes persones... i per tant, tot això s'acaba convertint en una possible participació activa per transformar la realitat. **El teatre seria com un assaig de la vida a partir de l'anàlisi de la pròpia realitat i dels factors que la envolten.**

Conclusions respecte al fil conductor:

Com ja hem comentat abans, la nostra idea inicial va ser utilitzar el teatre com a fil conductor sent l'objectiu final, crear un obra de teatre per grups d'edat que és representaria l'últim dia del casal de juliol i serviria com a presentació i continuació del projecte pel grup de l'agost.

Vam escollir la temàtica del mar, però, malgrat això, ens vam adonar que les estones que teníem per organitzar un teatre i la manca de comunicació verbal amb els nens, ens dificultaven i feien perdre molt de temps que podíem invertir en altres coses.

Per això, i amb els materials que cada grup havia preparat, vam organitzar una activitat per grup d'edat i una altra en grup, relacionades també amb l'expressió:

danses i ritmes musicals.

D'aquesta manera, els nens van fer servir més la seva imaginació per crear alguna cosa que servís com a nexa entre un casal i l'altre i que els permetés treballar amb el seu propi cos.

2. Dades identificatives de l'entitat

MA.ANTONIA BUENAVENTURA RUBIO	
Posició: presidenta de l'associació	
Informació bàsica:	
ASSOCIACIÓ KATXIMA PER AL DESENVOLUPAMENT COMUNITARI	
Àmbit: cooperació al desenvolupament	
Direcció: Camí Can Llimona,2	CP: 08640
Telèfon: 645887429	
Adreça electrònica: proyectos@katxima.com	Web: www.katxima.com
Registre d'associacions del ministeri d'interior, número: 53726	
Número d'identificació fiscal: G66344003	
<p>L'associació Katxima per al desenvolupament comunitari és una associació sense ànim de lucre per al desenvolupament comunitari. Constituïda formalment l'any 2014, els seus inicis parteixen de l'any 1999, amb projectes de cooperació internacional i desenvolupament per universitats en comunitats indígenes a Xile. A l'associació intervenen professionals de l'àmbit social (treballadors socials, educadors socials, pedagogs i tècnics en cooperació al desenvolupament) i un seguit de voluntaris i socis que participen en major o menor mesura dels diferents projectes que van sorgint. Actualment, les seves intervencions i projectes s'han desenvolupat sobretot al Marroc, tenint en compte l'educació i fomentant el desenvolupament econòmic, social i educatiu de les comunitats.</p>	
<p>Casal d'estiu a Taфраout, agost de 2017: Actualment l'activitat principal de Katxima és la posta en marxa d'un casal d'estiu a Taфраout, per fomentar l'educació dels infants i ajudar al desenvolupament comunitari de la zona. Aquest estiu el casal s'ha dut a terme buscant generar un espai on els nens i nenes de la comunitat poguessin compartir i experimentar noves formes d'esbarjo, per tal de potenciar les seves capacitats, treballant per reduir les mancances educatives (des d'una vessant d'educació no formal). També, s'ha realitzat amb la intenció de formar futurs monitors locals, per garantir la continuïtat del projecte.</p>	
Població diana: Nens i nenes del poble de Taфраout (de 3 a 12 anys). Nois i noies majors de 12 anys, que volen i poden participar com a voluntaris.	

2.1. Dades principals dels participants

Responsables:

Direcció i coordinació CASAL i projecte ACCD, coordinació voluntaris locals: Maria Antònia Buenaventura Rubio
Formació i coordinació projecte ACCD: Maria Antònia Buenaventura Rubio
Formació: Maria Antònia Buenaventura Rubio, Erica Rodríguez Cruz
Secretaria CASAL: Erica Rodríguez Cruz

Coordinació per grups CASAL:

Grup de preparació inici casal: Erica Rodríguez Cruz
Coordinació a terreny: Maria Antònia Buenaventura Rubio, Erica Rodríguez Cruz <i>Petits: Cristina Prats.</i> <i>Mitjans: Julia Buxeda</i> <i>Grans: Ariadna Motilla</i>

Responsables Memòria casal 2017: Erica Rodriguez

Aprentatge servei: Carmen Baron, Francesca Buhigas, Júlia Buxeda, Tania de la Cruz, Sara López, Lara Miquel, Alícia Monsech, Cristina Prats, Erika Rodríguez i Alejandra Ruiz

Voluntaris: Andrea Alcaide, Sandra Colom, Jennifer García, Sara Gascón, Yasmin Gascón, Jessica Gonzalez, Elisabet Morral, Ana Moreno, Ariadna Motilla, Juanjo Palos, Álvaro Pineda, Mònica Prada, Erica Rodríguez, Núria Sansa, Cristina Sarra, Adrià Serralta i Aina Valentí.

3. Objectius casal

Els objectius sempre són importants a l'hora de plantejar i portar a terme qualsevol projecte. Aquests es mostren a continuació i són els que ens vam proposar com a grup inicialment abans de realitzar el casal d'estiu al Marroc.

Objectius del casal

General:

- Crear un espai de desenvolupament educatiu on els nens i les nenes, en base a diferents tècniques teatrals, descobreixin una nova forma d'expressió per comunicar els seus sentiments, idees i sensacions sobre la seva realitat com individu i per altra banda reforçar els seus coneixements ancestrals del poble berber d'una forma lúdica.

Específics:

- Lliurar a cada monitor del casal la capacitat lúdica del teatre i el coneixement de les seves metodologies.
- Afavorir l'expressió i la comunicació per mitjà de tècniques teatrals i metodologies participatives.
- Fomentar el respecte entre els companys/es per mitjà de jocs que potenciïn el dret d'expressió, el dret a la participació i el dret a la igualtat.
- Afavorir els jocs i/o activitats que ajudin a gestionar les emocions, potenciant la diversitat cultural i la llibertat d'expressió.
- Treballar en equip afavorint el dret d'elecció i les relacions d'igualtat de gènere.
- Oferir jocs i eines, als joves i voluntaris locals per treballar fora del casal, promovent la continuïtat d'un espai d'educació i lleure i apoderant als joves de la comunitat.

Objectius transversals:

Tot i treballar aquests objectius específics, es considera important incloure diàriament els següents objectius transversals.

- Afavorir la higiene sanitària.
- Conscienciar de la importància de conservar el nostre espai net per no comprometre a les generacions futures.
- Fomentar l'ensenyament del espanyol.

4. Procés

Per poder elaborar aquest projecte, s'han dividit les sessions en diferents fases: **la formació**, per tal d'aprofundir i contextualitzar cap on es volia realitzar la intervenció i **l'elaboració del projecte**. A continuació, es presenten les diferents fases i la realització de cadascuna d'aquestes.

4.1. Formació

En aquesta primera fase, fèiem una sessió cada dos setmanes. Aquestes sessions vam començar al febrer i vam finalitzar a l'abril. Vam treballar i formar els objectius del casal, vam decidir el fil conductor del mateix i vam conformar les activitats a desenvolupar al terreny.

D'altre banda, vam treballar també amb aspectes culturals del territori marroquí com l'idioma o els costums.

4.2. Preparació casal

La segona fase, va ser la construcció, el disseny, i el resultat final del projecte. Primer, es va escollir la temàtica del casal, aquest any: "el teatre". A través del teatre i de metodologies participatives s'orientarà el desenvolupament d'habilitats comunicatives per la construcció d'eines socials i de relacions interpersonals per l'aprenentatge. A més, cal destacar que el teatre és un recurs que ens permet fer moltes expressions i exercicis amb llenguatges diversos, com per exemple, el ball, la música, l'expressió corporal, escrita, oral... sempre vinculades amb un projecte comú en el qual els participants poden trobar el millor espai per desenvolupar-se.

Un cop vam decidir l'eix temàtic, que cal dir que vam tenir certes dificultats a l'hora d'eleger-lo, ja que ens va costar molt decidir-nos, vam anar un cap de setmana a una casa rural on allà ens vam ajuntar per grups (grans, mitjans i grans) i vam pensar totes les activitats pel casal, cal dir que aquest cap de setmana és on vam fer casi tota la feina, i on vam avançar més. A més a més, durant aquest cap de setmana vam consolidar totes les relacions interpersonals que es van formar durant la formació en la primera fase a la universitat.

4.3. Aplicació territori

Aquest projecte d'intervenció comunitària que es duu a terme a través de l'associació Katxima es realitza a la població de Tafraout, al sud del Marroc. És un antic poble

bereber del Anti-Atlas Marroquí. Es caracteritza per ser una zona rural que subsisteix bàsicament de l'agricultura i la ramaderia.

Des de l'associació uns dels objectius principals és el de fomentar l'educació dels infants i ajudar al desenvolupament comunitari de la zona. A les zones rurals del Marroc hi ha molta pobresa i afavoreix que molts pares no disposen de recursos econòmics per portar els seus fills a les escoles més properes, contribuint a l'absentisme escolar, ja sigui per falta de transport o per no poder pagar-lo. A Tafrouit, els nens que viuen a l'antic poble, per anar a l'escola de primària o secundària cal fer un camí de 4 hores, i per realitzar estudis superiors s'han de desplaçar a uns 40 km de distància, fet que obliga a desplaçar-se a viure lluny de casa i de les famílies, llogant habitacions que comparteixen entre 4 o 5 nens, i això fa que tard o d'hora abandonin els estudis. Els motius més freqüents són per cansament i la manca de condicions indispensables per a l'estudi i la concentració, afavorint una possible immigració. També la manca de recursos econòmics per adquirir material escolar bàsic o perquè és necessària l'ajuda dels fills en les tasques domèstiques i agrícoles. Aquest fet recurrent d'apel·lació a la manca de recursos per a l'assistència a l'escola desvaloritza de forma categòrica a l'escola i a l'aprenentatge que s'hi realitza.

Davant l'evidència de la situació escolar en aquesta zona del Marroc, el casal d'estiu, pretén a través de la seva educació no formal incentivarà tots aquells nens i nenes, a valorar els aprenentatges amb l'objectiu de ser un estímul per anar a l'escola i d'aquesta manera contribuir a la millora d'aquest absentisme i fracàs escolar.

4.4. Organització dels grups de treball

Per tal de començar a elaborar el projecte, hem dividit els monitors en tres grups: els monitors de petits, els de mitjans i els de grans, amb els corresponents coordinadors de cadascun.

Durant les sessions dels dimecres, els APS i alguns voluntaris, hem fet llistes amb possibles activitats que hem cregut que podrien funcionar bé amb els infants de Tafraout. Un cop feta la llista d'activitats i dividits els monitors en els diversos grups, hem parlat cada grup petit i hem de començar a decidir quines seran les activitats que voldrem dur a terme i el material necessari. El cap de setmana que hem marxat fora, ens ha servit per posar les activitats individuals que hem anat decidint de fer cada grup en comú i crear les activitats que volem fer conjuntes al inici i al final de casal a Tafrouit.

Aquest procés ens ha permès enfortir les relacions interpersonals i intergrupals entre tots els membres del grup, independentment de a quin grup petit estiguem treballant.

5. Activitats

Per poder organitzar bé el casal ens vam dividir en tres grups: petits, mitjans i grans. Aquests grups estaven dividits per la diferencia d'edats entre els infants del casal. Aquesta separació ens facilitava l'elecció de les activitats per dur a terme, ja que no es el mateix una activitat per grans que per petits. Però per poder fer una unió de grup i també poder treballar la cooperació entre els infants vam programar algunes activitats conjuntes.

5.1. Conjunes

Cronograma del casal d'estiu, per dies i hores:

	Dia 1	Dia 2	Dia 3	Dia 4
30 min	Benvinguda als infants	Activitats per petits grups	Activitats per petits grups	G I M C A N A C O N J U N T A
30 min				
30 min				
30 min				
30 min	Beremar			
30 min	Activitat conjunta amb tots els grups			
30 min				

	Dia 5	Dia 6	Dia 7	Dia 8
30 min	Activitats per petits grups	Activitats per petits grups	Activitats per petits grups	Representació final: Obres de teatre
30 min				
30 min				Berenar
30 min				Activitat final conjunta amb tots els grups
30 min				
30 min				

Aquestes activitats conjuntes es portaran a terme al poblat, per tres raons:

- Perquè els familiars puguin observar en primera persona què és el que fem amb els seus fills i quines activitats portem a terme.
- Per trencar la rutina de ser ells els que sempre venen fins a nosaltres, i ser nosaltres qui ens apropem al poblat.
- I per fer una cohesió i inclusió de la cultura més pròxima.

Dia 1:

Activitat:	Benvinguda als infants
Data i Durada:	1r dia de casal.
Objectius:	<p>General:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fer una presentació de tot l'equip de monitors, - Conèixer als infants que formaran aquest casal, - Crear un clima de confiança i seguretat, <p>Específic:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aprendre els noms de tots els infants i monitors.
Desenvolupament:	<p>Per poder iniciar el casal i tenir un primer contacte amb els infants seria bo començar amb una presentació dels noms per part dels monitors i dels infants.</p> <p>Primer es podria fer un ball grupal, amb tots els infants i monitors junts.</p> <p>Tot seguit separar els infants i els monitors per grups de treball segons les edats. I així començar un joc per aprendre els noms i poder crear confiança i seguretat en cada grup.</p> <p>Per portar a terme un joc per aprendre els noms primer s'hauria de fer una ronda de noms entre tots, i tot seguit jugar al pistoler: es formarà una rotllana entre tots els infants i monitors. Un voluntari es col·loca al mig d'aquesta rotllana i comença a fer voltes fins que assenyala a un infant, aquest infant haurà de seure i els del seu costat han de fer el gest de disparar-se dient-se els noms, qui sigui primer es queda a la rotllana i l'altre es qui va al mig.</p>
Material:	No es necessita.
Observacions:	Es poden fer altres opcions de joc per aprendre noms.

Activitat:	Activitat conjunta
Data i Durada:	1r dia de casal.
Objectius:	<p>General:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Conèixer en primera persona la cultura àrab, - Conèixer el poble on viuen els infants. <p>Específic:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fer protagonistes als infants, - Crear vincles de cohesió, - Fomentar la confiança.
Desenvolupament:	<p>Un cop els monitors i els infants s'han presentat i cada nen sap amb quins monitors anirà, tots ens tornarem a agrupar per fer una activitat conjunta.</p> <p>Els infants tenen l'oportunitat de mostrar als monitors el poble on ells viuen, les seves cases, els carrers, els costums, etc. Entre tots passejarem pel poble on els infants seran els guies i els monitors es deixaran portar.</p>
Material:	No es necessita.
Observacions:	Podem anar tots els infants i monitors junts o bé per facilitar el treball anar junts però separats pels mateixos grups de treball durant el casal.

Dia 4:

Portarem a terme una gimcana per tots els infants. Aquesta gimcana es durà a terme en grups mixtes d'infants, és a dir, infants del grup de petits, mitjans i grans es barrejaran per fer una cohesió entre tots.

Constarà de 12 proves, és realitzarà amb 12 grups i cada grup constarà de 12 infants aproximadament. Per cada grup hi haurà 2 voluntaris.

Proves:

- Relleus amb globus: per parelles hauran de subjectar un globus a l'esquena i fer un recorregut sense que caigui.
- Culleres amb pilotes: per parelles portaran una cullera que tindrà una pilota, hauran de fer un recorregut sense que caigui la pilota de la cullera.
- Carrera de cucs: dividirem el grup en dos subgrups, hi hauran de realitzar una carrera.
- Carrera de diaris:

- Recorregut de cucs lligats: tot el grup estarà lligat per una corda i sense separar-se hauran de fer un recorregut.
- Cadiretes: el grup es dividirà en subgrups de tres infants, per parelles subjectaran un mocador/tovallola i hauran d'asseure al tercer membre en aquesta per transportar-lo durant un recorregut.
- Relleus amb ampolles: dividirem el grup en dos subgrups, hi hauran de fer relleus entre ells per anar fins unes ampolles les quals només una tindrà tap i l'hauran d'anar canviant d'una ampolla a les altres per torns.
- Carrera d'obstacles: per parelles hauran de realitzar una carrera d'obstacles sense separar-se.
- Punteria: col·locarem unes ampolles a una distancia, i hauran de tenir punteria per enderrocar-les.
- Puzzle: hauran de muntar un puzzle segons vagin trobant les peces amagades.
- Relleus ampolles de sorra: dividirem el grup en dos subgrups, hi hauran de fer relleus entre ells per anar fins unes ampolles les quals només una estarà plena de sorra i l'hauran d'anar abocant a les altres per torns.
- Carretillas: per parelles hauran de fer Carretillas i realitzaran un curt recorregut.

Dia 8:

Activitat:	Representació final: Obres de teatre
Data i Durada:	8è dia de casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Fer protagonistes als infants, - Tancar el casal, - Gaudir tots plegats.
Desenvolupament:	<p>Després d'haver estat totes les tardes preparant una obra de teatre i els objectes per dur-la a terme, els infants portaran a terme la seva història davant dels altres nens i nenes.</p> <p>Un cop hagin presentat la seva obra, hauran de seure com a públic per veure les obres dels altres grups de companys.</p>
Material:	Per dur a terme l'obra de teatre els infants hauran de portar tots els objectes realitzats dies anteriors en el mateix casal.
Observacions:	Els monitors ajudaran a portar a terme l'obra de teatre, ajudant en les coreografies i en la posada en escena. Un cop finalitzin l'obra de teatre i hagin de seure entre el

	públic, els monitors posaran calma i silenci entre els nens i nenes del grup de petits.
--	---

Activitat:	Activitat conjunta final
Data i Durada:	8è dia de casal.
Objectius:	Específic: -
Desenvolupament:	Per finalitzar el casal i fer un bon tancament amb els infants, entre tots ballarem una dansa i gaudirem dels últims moments junts al poble.
Material:	No es necessita.
Observacions:	

5.2. Per grups

	Dia 1	Dia 2	Dia 3	Dia 4	Dia 5	Dia 6	Dia 7	Dia 8
30 min	Benvinguda als infants	Ens aprenem els noms	Pica la paret	G I M C A N A C O N J U N T A	Fem ritmes	Fem instruments	Bolera	Representació final: Obres de teatre
30 min		Ens identifiquem	La granja		Fem màscares	La xarranca	Dibuixem amb sorra i cola	
30 min		Stop!	Cuc llarg		Fem polseres i collars	Llançaments lliures	Comba	Berenar
30 min	Berenar	Berenar	Berenar		Berenar	Berenar	Berenar	Activitat final conjunta amb tots els grups
30 min	Activitat conjunta amb tots els grups	Activitat dissenyada per l'obra de teatre: Ens inventem una llegenda	Activitat dissenyada per l'obra de teatre: Dibuixem un mural entre tots		Activitat dissenyada per l'obra de teatre: Creem una coreografia	Activitat dissenyada per l'obra de teatre: Fem mascotes de fang	Activitat dissenyada per l'obra de teatre: Assagem l'obra de teatre	
30 min								

Dia 2:

Activitat:	Ens aprenem els noms
Data i Durada:	1r dia de casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Fer una presentació de tot l'equip de monitors, - Conèixer als infants que formaran aquest casal, - Crear un clima de confiança i seguretat, - Aprendre els noms de tots els infants i monitors.
Desenvolupament:	<p>Per poder conèixer tots els noms, tan dels infants com dels monitors, realitzarem un joc per aprendre'ls.</p> <p>Farem entre tots una rotllana i una persona voluntària començarà el joc amb la pilota. Aquest voluntari triarà un company de la rotllana i li llençarà la pilota dient el seu nom, la persona que rebí el nom haurà de fer el mateix amb un altre company. Fent que tots llencin la pilota i diguin el seu nom.</p>
Material:	<ul style="list-style-type: none"> - Pilota.
Observacions:	

Activitat:	Ens identifiquem
Data i Durada:	1r dia de casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Cohesió de grup, - Fomentar la imaginació, - Aconseguir sentiment d'identitat. - Identificar-nos com a grup.
Desenvolupament:	<p>Per poder fer cohesió de grup i poder identificar-nos durant la resta de casal, entre tots buscarem un crit de guerra. A més, cada infant tindrà un mocador que podrà pintar de manera creativa i pròpia, per portar-lo durant tot el casal i ser una altra manera d'identificar-nos.</p>
Material:	<ul style="list-style-type: none"> - Un mocador per a cada infant, - Pintures.
Observacions:	

Activitat:	Stop!
Data i Durada:	2n dia del casal.
Objectius:	Específic: - Potenciar l'estratègia individual.
Desenvolupament:	<p>El joc comença amb els alumnes corrent per l'espai per on ells vulguin. Mentrestant el que para ha d'intentar atrapar a una persona. Els que són perseguits, poden cridar "STOP" en el moment en què es veu en perill però no és podrà començar a moure fins que algú li toqui un braç. Quan el que para atrapa a algú, deixa de parar ell i para l'atrapat.</p> <p>Les normes d'aquest joc són:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Si estàs en la fase d'STOP, no pots bellugar-te fins que algú et toqui el braç. - Quan el que para atrapa a algú, passa a atrapar l'atrapat.
Material:	No es necessita.
Observacions:	Es pot variar, fent que quan algú diu STOP no es pugui moure fins que algú passi per sota les seves cames.

Activitat:	Ens inventem una llegenda
Data i Durada:	2n dia del casal.
Objectius:	Específic: - Conèixer altres llegendes del món.
Desenvolupament:	Amb l'ajuda dels monitors, els infants hauran de pensar en una llegenda ja existent o una història inventada per portar-la a terme l'últim dia del casal davant de tots en forma d'obra de teatre.
Material:	Papers i llapis.
Observacions:	Els monitors portarem contes i llegendes ja existents per poder aportar idees.

Dia 3:

Activitat:	Pica la paret
Data i Durada:	3r dia de casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Coordinació de moviments, - Aprendre a estar immòbils, - Agudeses visual.
Desenvolupament:	<p>Un infant del grup serà el qui haurà de comptar contra la paret mentre els altres infants des d'una línia separada d'aquella paret hauran de desplaçar-se. El nen/a de la paret ha de dir... "1, 2, 3... pica la paret" i donar-se la volta. Si veu moure's cap jugador/a, aquest/a haurà de tornar a la zona de sortida. A més a més, els/les jugadors/es han d'avançar fent girs en qualsevol dels tres eixos corporals.</p> <p>Les normes del joc són:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Guanya el/la primer/a jugador/a que arriba a la paret, el qual ocuparà el lloc del que hi havia abans.
Material:	No es necessita.
Observacions:	

Activitat:	La granja
Data i Durada:	3r dia del casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Agudeses auditiva, - Reconeixement de sons.
Desenvolupament:	<p>Es faran 5 grups d'infants. Cada grup agafarà el rol d'un animal i durant el joc haurà de fer el soroll que reproduïx aquest animal. Quan tots els grups tenen l'animal triat, tots els participants es taparan els ulls amb mocadors. El monitor haurà de repartir als alumnes per tota la sala sense que hi hagi cap alumne a prop d'un altre del seu mateix grup. Tots els alumnes s'hauran d'ajuntar escoltant el seu grup d'animal.</p> <p>Les normes del joc són:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - No es pot mirar per sota del mocador. - Han d'anar amb el seu grup d'animals, no amb els altres.
Material:	<ul style="list-style-type: none"> - Mocadors per tapar els ulls a tots els infants.
Observacions:	

Activitat:	Cuc llarg
Data i Durada:	3r dia del casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar la cooperació de grup, - Afavorir la no competitivitat, - Fomentar la importància de la participació.
Desenvolupament:	<p>Es faran dos grups d'infants i s'hauran d'asseure a terra fent una fila. Quan els dos grups estiguin asseguts en fileres un davant de l'altre amb les cames obertes i preparats, el mestre donarà el senyal perquè comencin a desplaçar-se d'un costat a l'altre del camp.</p> <p>Les normes del joc són:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Els alumnes s'han de desplaçar només deslliçant el cul i sense desfer la filera ni separar-se molt.
Material:	No es necessita.
Observacions:	En comptes de desplaçar-se amb el cul arrossegant-se podran desplaçar-se amb el cul fent salts.

Activitat:	Dibuixem un mural entre tots
Data i Durada:	3r dia de casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar la creativitat, - Afavorir la imaginació.
Desenvolupament:	Dividirem el grup d'infants en dos, per ser més fàcil el treball en equip. Els infants tindran l'oportunitat de dibuixar entre tots un mural que servirà per a l'obra de teatre.
Material:	<ul style="list-style-type: none"> - Pintures,

	<ul style="list-style-type: none"> - Pinzells, - Paper de mural, - Ceres, - Colors
Observacions:	

Dia 5:

Activitat:	Fem ritmes
Data i Durada:	6è dia de casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Reconèixer i descobrir ritmes, - Imitar sons i ritmes.
Desenvolupament:	<p>Tots els infants i monitors seuran en una rotllana. Un voluntari del grup començarà a fer un ritme amb les mans o els peus, sigui picant entre elles o picant a terra, a les cames, etc i els altres infants hauran d'imitar-ho. Un cop aquell infant hagi proposat un ritme, un altre infant proposarà un altre ritme però fent primer el ritme de l'altre company.</p> <p>Quan s'hagin fet varius ritmes amb les parts del cos, es poden afegir els instruments que s'han creat a l'activitat anterior i fer una banda musical entre tots.</p>
Material:	No es necessita.
Observacions:	

Activitat:	Fem màscares
Data i Durada:	5è dia de casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Afavorir la creativitat.
Desenvolupament:	<p>Els monitors tindrem a l'abast 5 opcions de màscares. Cada infant n'haurà de triar una i tindrà temps lliure per pintar-la i decorar-la.</p>
Material:	<ul style="list-style-type: none"> - Plantilles de màscares, - Colors de fusta, - Retoladors, - Purpurina.

Observacions:	Els monitors no han de fer una activitat guiada, però sí que podran ajudar als infants que ho demanin o necessitin ajuda.
----------------------	---

Activitat:	Fem polseres i collars
Data i Durada:	4t dia de casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Afavorir la motricitat fina. - Fomentar la creativitat.
Desenvolupament:	Cada infant tindrà un fil i un grapat de boles per poder fer el seu collar o la seva polsera. Tots els infants podran fer més d'una polsera o més d'un collar.
Material:	<ul style="list-style-type: none"> - Fils o cordill, - Boletes per fer polseres
Observacions:	Els monitors hauran de vigilar amb les boles i els fils perquè els infants no prenguin mal.

Activitat:	Creem una coreografia
Data i Durada:	5è dia de casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Conèixer músiques i cançons dels diferents països.
Desenvolupament:	Els monitors ensenyarem diverses cançons al grup d'infants. Entre tots hauran de triar una cançó en concret i planificar els passos que duran a terme per poder ballar-la.
Material:	<ul style="list-style-type: none"> - Altaveus - Cançons modernes
Observacions:	Els monitors podran aportar idees de passos per ajudar als infants.

Dia 6:

Activitat:	Fem instruments
Data i Durada:	6è dia de casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar la creativitat, - Afavorir l'esperit musical.
Desenvolupament:	Cada infant tindrà una ampolla, a la qual haurà de clavar escuradents i introduir una mica de sorra. Per poder fer-la personal cada infant podrà pintar-la al seu gust.
Material:	<ul style="list-style-type: none"> - Pinzells, - Pintures de colors, - Purpurines, - Escuradents.
Observacions:	Els monitors no han de fer una activitat guiada, però sí que podran ajudar als infants que ho demanin o necessitin ajuda.

Activitat:	La xarranca
Data i Durada:	2n dia de casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar l'equilibri, - Conèixer els números en el diferents idiomes, - Fomentar la coordinació.
Desenvolupament:	<p>Es dibuixen 10 caselles numerades a terra, per on han de saltar els jugadors, per ordre després de tirar-hi una pedra plana que caldrà recollir mentre se salta a peu coix. Per torns es tira una pedra plana a la casella que toca. Es comença per la 1 i es va pujant.</p> <p>Es fa el recorregut de la següent manera: cal passar per totes les caselles, successivament, saltant-se la casella que té la pedra, a peu coix, sense trepitjar les línies ni tocar amb l'altre peu el terra. En arribar a la darrera casella el nen/a es gira i torna fins al principi. Quan s'està a la casella anterior a la que té la pedra, cal ajupir-se, agafar-la i tornar amb ella al principi.</p> <p>Les normes del joc són:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Cal que la pedra caigui dins de la casella sense tocar les vores. - Si durant aquest recorregut en algun moment el/la jugador toca amb l'altre peu a terra, trepitja una ratlla o en llençar la pedra no encerta bé la casella corresponent, li passa el torn. - Si fa tot el recorregut, continua amb la següent casella fins que les ha fet totes. Guanya qui primer fa tot el recorregut.
Material:	No es necessita. Buscarem allà una pedra i la xarranca la perfilarem i a terra amb algun pal.
Observacions:	

Activitat:	Llançaments lliures
Data i Durada:	6è dia de casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Millorar l'agilitat i punteria, - Tenir paciència al torn, - Coordinació de moviments.
Desenvolupament:	<p>A partir d'aquesta tela (imatge) amb diferents forats i diferents puntuacions, els infants podran fer punteria i llançar una pilota de manera que a poc a poc vagin sumant puntuacions.</p> <p>Per poder fer els llançaments els monitors marcaran una línia a terra des de la qual els infants faran els tirs amb la pilota.</p>
Material:	<ul style="list-style-type: none"> - La tela dibuixada (imatge), - Dues pilotes.
Observacions:	Abans d'arribar al casal, els monitors amb una tela vella hauran de portar a terme aquests forats i aquestes

	puntuacions pintades en ella per poder jugar durant el casal.
--	---

Activitat:	Fem mascotes de fang
Data i Durada:	6è dia del casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar la creativitat, - Afavorir la psicomotricitat fina.
Desenvolupament:	Els monitors repartirem un tros de fang a cada infant. A partir d'aquest fang cada nen i nena realitzarà l'animal que més li agradi com a mascota. Aquestes figures de fang sortiran a l'obre de teatre final.
Material:	- Fang
Observacions:	Els monitors ajudaran a tots els infants individualment quan ells ho demanin o ho necessitin.

Dia 7:

Activitat:	Bolera
Data i Durada:	7è dia de casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Millorar la punteria. - Coordinació. - Afavorir la motricitat fina i gruixuda.
Desenvolupament:	<p>Els monitors col·locaran 10 ampolles dretes de manera triangular (imatge). A uns 10 passos faran una línia marcada a terra des de la qual els infants hauran de llançar la pilota.</p> <p>El joc consisteix a llançar la pilota contra les ampolles i enderrocar el màxim d'ampolles possible.</p>

Material:	<ul style="list-style-type: none"> - Pilotes, - Ampolles.
Observacions:	Les ampolles amb aigua de colors o amb sorra hauran de preparar-se per part dels monitors un o dos dies abans de portar a terme l'activitat.

Activitat:	Dibuixem amb sorra i cola
Data i Durada:	7è dia de casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Saber aprofitar els recursos materials de la naturalesa, - Fomentar la creativitat i la imaginació.
Desenvolupament:	<p>Cada infant disposarà d'un full en blanc, on amb llibertat escamparà cola per on ell vulgui. Tot seguit, abans que la cola és sequi, agafarà sorra amb la mà i l'escamparà per sobre la cola que té el full (Imatge d'exemple). De manera que la sorra quedarà enganxada fent la forma d'un dibuix. També es pot donar la possibilitat de complementar el dibuix amb retoladors i gomets.</p>
Material:	<ul style="list-style-type: none"> - Fulls, - Cola, - Sorra (del mateix terreny del casal), - Gomets, - Retoladors.
Observacions:	Els monitors no han de fer una activitat guiada, però sí que podran ajudar als infants que ho demanin o necessitin ajuda.

Activitat:	Comba
Data i Durada:	7è dia de casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Estimular la relació conjunta, - Fomentar la participació.
Desenvolupament:	A partir d'una corda llarga i amb una cançó de fons els infants podran jugar a saltar la corda. Podran jugar de manera grupal amb la corda llarga, o individualment amb les cordes curtes.
Material:	<ul style="list-style-type: none"> - Vàries cordes curtes, - Una corda llarga.
Observacions:	

Activitat:	Assagem l'obra de teatre
Data i Durada:	7è dia de casal.
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Coordinació, - Memorització, - Portar a terme el que s'ha après.
Desenvolupament:	Després d'haver creat la història i un munt d'objectes per l'obra de teatre, un dia abans toca fer l'assaig perquè tot surti bé! Amb l'ajuda dels monitors els infants faran un assaig global de l'obra de teatre que portaran a terme davant de tots.
Material:	Per poder fer un bon assaig, els infants hauran de portar tots els objectes que han anat realitzant al llarg del casal i que sortiran a l'obra.
Observacions:	

Activitats extres per si falles qualsevol de les anteriors o s'hagés de fer a l'interior per problemes meteorològics:

Activitat:	L'aranya
Data i Durada:	-
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar l'activitat física, - Potenciar l'estratègia.
Desenvolupament:	<p>Primer de tot hi ha una persona al mig d'una línia marcada a terra. Els altres alumnes hauran de traspasar aquesta línia sense que la persona del mig l'atrapí. El joc acabarà quan tothom hagi sigut atrapat.</p> <p>Les normes del joc són:</p> <ul style="list-style-type: none"> - El que hi ha a la línia ha de tenir un peu en ella. - La persona que hi ha a la línia només pot treure un peu cap al davant o cap enrere. - Els alumnes que fan d'aranya no s'han d'agafar. - Abans de començar el joc, els alumnes que paren hauran de dir: "ARANYA". A continuació els que no paren diran "PELUDA". Després podran començar a córrer.
Material:	No es necessita.
Observacions:	Una variant pot ser que tots els que fan d'aranya hauran d'estar agafats de la mà per formar una gran aranya.

Activitat:	Fem titelles
Data i Durada:	-
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar la imaginació, - Afavorir la psicomotricitat.
Desenvolupament:	A partir d'unes plantilles que proporcionarem els mateixos monitors els infants podran pintar com ells vulguin les plantilles, després els ajudarem a retallar-les i les enganxaran a pals de gelat. Formant així titelles personals!

Material:	<ul style="list-style-type: none"> - Plantilles de titelles - Pals de gelat. - Cola.
Observacions:	Si algun infant no pogués retallar per si sol les plantilles, els monitors l'ajudaríem.

Activitat:	El gatet cec
Data i Durada:	-
Objectius:	Específic: <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar l'orientació.
Desenvolupament:	Farem dos grups d'infants, per poder portar a terme millor l'activitat. Cada grup tindrà un voluntari que s'haurà de tapar els ulls, els altres infants es mouran per tots l'espai lentament evitant que l'infant amb els ulls tapats els toqui. Quan l'infant que no veu, toca el cap d'un altre infant, l'infant tocat haurà de fer el gemec d'un gatet <miau!>, és quan el nen o nena que no hi veu segons la veu que hagi escoltat haurà d'endevinar quin nen és a qui ha tocat el cap.
Material:	Mocadors per tapar els ulls.
Observacions:	Els monitors hauran de vigilar de ben a prop als infants, perquè cap nen prengui mal, sobre tot l'infant amb els ulls tapats.

Grups de mitjans:

Dia 1	Dia 2	Dia 3	Dia 4	Dia 5	Dia 6	Dia 7	Dia 8
Benvinguda als infants	Ronda de noms	Ronda de noms	G I M C A N A C O N J U N T A	Ronda de noms	Ronda de noms	Ronda de noms	Ronda de noms
Pistoler	Stop!	Dibuix animals		Orquestra i ritmes	Dibuix del nostre país	Bolera	O B R A F I N A L
Passar la pilota	Aranya	Pica paret		Fotografia i bomba	Polis i cacos	Korfbal	
Elecció de nom del grup	Explicació de la obra i personatges	Corral		Futbol	Voleibol	La gallineta cega	
		Bolera		Obra	Relaxació (si dóna temps)		
Berenar	Berenar	Berenar		Berenar	Berenar	Berenar	Berenar
Activitat conjunta amb tots els nens	Pichi	Mural i atrezzo de l'obra		Mural, polseres, collars i vestuari	Coreografia	Assaig general	Obra final

Dia 1

Activitat	Benvinguda als infants
Data i Durada	1r dia del casal
Objectius	<p>General:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Fer una presentació de tot l'equip de monitors -Conèixer als infants que formaran aquest casal -Crear un clima de confiança i seguretat <p>Específic:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Aprendre els noms de tots els infants i monitors
Desenvolupament	<p>Per poder iniciar el casal i tenir un primer contacte amb els infants seria bo començar amb una presentació dels noms per part dels monitors i dels infants.</p> <p>Primer es podria fer un ball grupal, amb tots els infants i monitor junts.</p> <p>Tot seguit separar els infants i els monitors per grups de treball segons les edats. Així es començarà un joc per aprendre les noms i poder crear confiança i seguretat en cada grup.</p>
Material	No es necessita
Observacions	

Activitat	Joc de presentació (EL PISTOLER)
Data i Durada	1r dia del casal
Objectius	<p>General:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Conèixer els infants que formaran part del casal -Fer una presentació del equip de monitors <p>Específic:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Aprendre es noms de tots els infants i monitors
Desenvolupament	<p>Per portar a terme el joc per aprendre els noms primer s'ha de una ronda de noms entre tots, a continuació jugarem el pistoler.</p> <p>Es formarà una rotllana entre tots els infants</p>

	<p>i monitors, un voluntari es col·loca al mig d'aquesta rotllana i comença a fer voltes sobre si mateix fins que es queda parat assenyalant a un altre company. Aquest infant haurà de seure i els del seu costat han de fer el gest de desaparar-se alhora que diuen el nom del company a qui senyalen.</p> <p>Qui primer digui el nom es queda a la rotllana i el que tardi més en dir el nom canvia posicions amb la persona que es troba al mig</p>
Material	No es necessari
Observacions	Es poden fer altres opcions de joc per aprendre els noms

Activitat	Activitat conjunta
Data i Durada	1r dia de casal
Objectius	<p>General:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Conèixer en primera persona la cultura àrab -Conèixer el poble on viuen els infants <p>Específic:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Fer protagonistes als infants de les activitats del casal
Desenvolupament	<p>Un cop els monitors i els infants s'han presentat i cada nen sap amb quin monitor anirà, tots ens tornarem a agrupar per fer l'activitat conjunta.</p> <p>Els infants tenen l'oportunitat de mostrar als monitors el poble on ells viuen, les seves cases, els carrers, els costums, etc. Entre tots passejarem pel poble i deixarem que els infants siguin els guies i els monitors es deixaran portar.</p>
Material	No es necessita
Observacions	Podem anar tots els infants i monitors junts o bé per facilitar el treball anar junts però separats pels mateixos grups del casal (petits, mitjans i grans)

Dia 2

Activitat	Stop!
Data i Durada	2n dia del casal
Objectius	<p>General: -Fomentar la inclusió i la participació d'ambdós sexes -Gaudir del lleure a través del esport</p> <p>Específic: -Augmentar la capacitat d'estímul-resposta</p>
Desenvolupament	<p>El joc comença amb els infants corrent per l'espai preestablert. Mentrestant l'infant que li toca parar ha d'intentar atrapar als seus companys d'un en un. els que són perseguits poden cridar "STOP" en el moment en que es veu en perill però en el moment que ho digui aquest no es podrà moure fins que algú li passi per sota les cames.</p> <p>Les normes d'aquest joc són:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Si estàs en la fase d'STOP no et pots moure fins que algú et passi per sota les cames 2. Quan et passen per sota les cames ja pots tornar a jugar
Material	No es necessari
Observacions	Es pot variar al joc fent que en comptes de passar per sota les cames sigui tocant el braç o bé que el que es salvat del STOP passi a ser el que pilli o saltar per damunt.

Activitat	Aranya
Data i Durada	2n dia de casal
Objectius	<p>General: -Promoure la participació -Fomentar el respecte d'ambdós sexes dins del joc</p> <p>Específics: -Treballar la coordinació, la rapidesa i l'estratègia dins del joc</p>
Desenvolupament	Al mig de la pista es fa una ratlla on es col·loca un infant que és el que la para. La

	resta hauran de creuar aquesta ratlla sense ser agafats. Qui sigui agafat passa a parar-la amb el company. El joc s'acaba quan tothom ha estat agafat. Els que paren han de tenir sempre un peu damunt la ratlla o només poden pivotar endavant o endarrere.
Material	No es necessita
Observacions	

Activitat	Pichi
Data i Durada	2n dia de casal. 30-45 minuts (pot ser indefinit però s'ha de delimitar)
Objectius	<p>General:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promoure la participació - Gaudir del lleure a través del esport <p>Específics:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Treballar la coordinació, la rapidesa i l'estratègia dins del joc. - Augmentar la capacitat dels reflexes.
Desenvolupament	<p>Es fan dos equips equilibrats.</p> <p>Un equip ha de colpejar la pilota amb la mà ben fort mirant que cap jugador de l'equip contrari la pugui agafar i passar per les bases que hi ha dibuixades al camp de joc abans que el pichi rebí la pilota i cridi pichi! L'altre equip ha de recollir la pilota abans que l'equip contrari arribi a cada base o doni la volta sencera.</p> <p>Cada vegada que es fa una cursa sencera, l'equip s'anota 1 punt.</p> <p>Un jugador queda eliminat quan el pichi ha agafat la pilota i ell encara no ha arribat a la base o no ha acabat la cursa. Si la pilota s'agafa al vol, tot l'equip queda eliminat.</p>
Material	Només es necessita un pati o espai gran, espaiós i pla, pilota.
Observacions	Aquest joc té moltes variants. Es pot jugar amb el peu. Qui elimina al jugador pot ser la persona que està a prop de la base i veu que no ha arribat. Cada X voltes es pot salvar un jugador mort.

Activitat	Explicació obra i elecció obra i personatges
Data i Durada	2n dia 30 minuts aprox.
Objectius	<p>General -Conèixer diferents històries</p> <p>Específic -Compartir opinions -Aprendre a posar-se d'acord. - Respectar la opinió dels altres</p>
Desenvolupament	<p>Els monitors explicarem dues obres: ALADIN I LES 7 CABRETES I EL LLOP. Un cop explicades i breument, els nens hauran de decidir i parlar quina obra els agrada mes per representar-la. Un cop escollida l'obra, es posaran d'acord amb ajuda dels monitors per assignar-se un personatge. (BATERIA)</p> <p>La obra es decidirà un cop s'arribi allà, en funció de l'obra que hagin fet el casal del juliol.</p>
Material	Cap
Observacions	

Dia 3

Activitat	Dibuix animals
Data i Durada	3r dia, 30 minuts aproximadament
Objectius	<p>Desenvolupar la creativitat Treballar la motricitat fina Aprendre vocabulari en espanyol/català</p>
Desenvolupament	<p>Hauran de fer un dibuix d'un animal segons la plantilla (cavall, vaca, ovella, gallina, burro). Aquest dibuix servirà per l'activitat posterior : EL CORRAL</p>
Material	-Plantilla de la cara de l'animal: CAVALL, VACA, OVELLA, GALLINA, BURRO.

	<ul style="list-style-type: none"> -Fulls de paper en blanc -Llapis -Goma -Llapis de colors/retoladors -Tisores -Goma elàstica per fer màscara
Observacions	

Activitat	Pica paret
Data i Durada	Dia 3 del casal, durada 20 minuts aproximadament, fins que ho trobem suficient.
Objectius	<p>Generals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promoure la participació - Fomentar la confiança <p>Específics:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Treballar la coordinació, la rapidesa i l'estratègia dins del joc - Augmentar la capacitat d'estímul-resposta. - Enganxar "in-fraganti" a algun jugador mentre s'acosta a la paret.
Desenvolupament	<p>S'elegeix a un jugador que serà al que li toqui parar. Aquest es situarà mirant cap a una paret. La resta de jugadors es col·locarà formant una línia al darrera del jugador que pari a la distància establerta al principi del joc(de 7 a 10 metres de la paret)</p> <p>Comença el joc i el jugador que para pica amb les mans a la paret i al mateix temps diu: un, dos, tres, picant paret!</p> <p>Mentre el jugador diu aquesta frase, la resta s'aproximarà a ell tant ràpid com pugui procurant de no ser vistos pel jugador que para, ja que quan ell acaba de dir la frase es girarà ràpidament i si enganxa amb algú movent-se, aquest tornarà a la línia d'inici. És a dir, els jugadors s'han de quedar quiets abans que el jugador acabi la frase.</p> <p>El joc va avançant de la mateixa manera fins que un dels jugadors aconsegueixi arribar i tocar la paret, llavors quan el</p>

	jugador que pari atrapi amb algun altre que es mou, aquest serà al que li tocarà parar.
Material	Només és necessària una paret.
Observacions	

Activitat	Corral
Data i Durada	3r dia de casal, durada mitja hora aproximadament
Objectius	<p>Generals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Treballar l'atenció. - Promoure la participació <p>Específics:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Conèixer els sorolls dels animals. - Aprendre els noms dels animals en espanyol. - Treballar la discriminació auditiva
Desenvolupament	El grup es dividirà en 5 subgrups. cada grup serà un animal identificat amb la màscara i tindrà els ulls tapats. En cada grup un nen o nena serà el granger. La missió del granger serà distribuir els seus animals per tota la pista de manera que no estiguin junts. Quan es digui 3,2,1 ja, els nens hauran d'emetre el so de l'animal que els ha tocat per tal de trobar-se amb la resta del seu corral.
Material	-Màscares fetes prèviament -Benes
Observacions	

Activitat	Bolera
Data i Durada	3r dia i d'una durada de vint minuts aproximadament.
Objectius	<p>Generals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promoure la participació. - Treballar en equip. <p>Específics:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Millorar la motricitat fina. - Treballar la força.

Desenvolupament	Es col·loquen sis ampolles d'aigua plenes de sorra a terra i plantades verticalment en dues rengleres. Els jugadors han d'intentar fer-les caure llençant-hi una bola o una altra ampolla d'aigua plena de sorra. Guanya qui aconsegueix tombar totes les ampolles.
Material	Ampolles d'aigua plenes de sorra i una pilota per tombar-les.
Observacions	

Activitat	Mural i atrezzo
Data i Durada	Dia 3, 1 hora
Objectius	1- Fomentar el treball en equip 2- Fomentar la cohesió de grup 3- Gaudir a través de la plàstica
Desenvolupament	Dividirem el grup d'infants en dos, per ser més fàcil el treball en equip. Els infants tindran l'oportunitat de dibuixar entre tots un mural sobre l'eix temàtic que estiguin tractant. Els monitors aniran controlant i ajudant als infants quan ho necessitin.
Material	<ul style="list-style-type: none"> - Pintures - Pinzells - Paper de mural - Ceres - Colors
Observacions	

Dia 5

Activitat	Polseres i collars (manualitats!)
Data i Durada	5è dia 30 minuts
Objectius	- L'objectiu del taller és confeccionar polseres o collarets

	- Compartir les produccions artesanals entre monitor/a i nen/a
Desenvolupament	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introduïm les boles en el fil amb els colors que més ens agradin 2. Tallem dos trossos de fil més llarg que la mesura de la nina 3. Talla fent un nus deixant 10 o 5 cm de fil lliure. 4. Assegurar amb cola perquè no es desfasi 5. Combinar boles petites amb boles grans 6. fica les boles de colors en un dels fils i altres sis en l'altre <p>- La idea final de l'activitat és intercanviar la polsera o collaret entre nens i monitors amb la finalitat de portar-nos (tots dos) un bonic record de l'experiència. A continuació adjunto un enllaç on podreu veure un model de polsera. No té per què ser el definitiu però em sembla apropiat pel nivell de dificultat del grup de mitjans.</p>
Material	Fil de niló, boletes de colors, cola
Observacions	<i>http://juegos-y-hobbies.practicopedia.lainformacion.com/manualidades/como-hacer-una-pulsera-de-bolas-10379</i>

Activitat	Orquestra i ritmes
Data i Durada	5è dia i durada d'uns vint minuts
Objectius	-Treballar la coordinació i la motricitat fina -Incrementar la cohesió grupal i la complicitat entre els infants
Desenvolupament	Surt un infant del lloc on són tots. Els altres, asseguts en rotllana, trien el director. Aquest, haurà de fer gestos

	repetitius i variant-los sovint. Els altres, dissimuladament, hauran d'observar-lo i fer el mateix. Quan entra el nen/a que era fora, se situa al mig del cercle i va mirant detingudament, a fi d'endevinar qui és el director de joc. Si ha aconseguit endevinar-ho serà el director del joc a qui li tocarà parar la propera vegada.
Material	Res
Observacions	

Activitat	Fotografia
Data i Durada	5è dia i una durada de vint minuts
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> - Potenciar l'observació, la memòria i l'agilitat mental. - Recordar la postura i la situació dels companys/es.
Desenvolupament	El grup es posa en situació com si els hi estiguessin fent una fotografia. El jugador-observador/fotògraf, els observa durant uns minuts i quan tingui la imatge memoritzada tancarà els ulls. La resta de companys canviaran de posició i el fotògraf haurà d'endevinar els canvis que hi ha hagut.
Material	Res
Observacions	

Activitat	Bomba
Data i Durada	5è dia i una durada de vint minuts
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> - Treballar la coordinació i l'agilitat. - Promoure el treball en grup.
Desenvolupament	Es posen tots formant una rotllana, excepte un que conta i està al mig. Aquest conta fins a 50 en veu baixa i sense mirar el joc. Quan arriba a 30 aixeca una mà, quan arriba a 40 aixeca l'altra mà i quan arriba a 50 crida: BOMBA. El que té la pilota en aquest moment perd i s'ha d'asseure a

	terra amb les cames estirades endavant. Els que té al costat, a les següents jugades l'han de saltar per sobre de les cames. S'acaba quan només queda un jugador de peu.
Material	Una pilota
Observacions	

Activitat	Fútbol
Data i Durada	30/45 min aprox.
Objectius	cohesió de grup , treball en equip.
Desenvolupament	Formem dos grups d'onze persones, en dos camps diferents, del terreny de joc ja preparat en el poblat, i a través del joc en equip usant els peus, cap i, les mans en el cas dels porters, s'ha d'introduir una pilota dins de la porteria del camp contrari al que es defensa. El joc acabarà quan hagi transcorregut el temps especificat i resultarà guanyador l'equip que més gols hagi marcat
Material	pilota
Observacions	Els grups d'onze jugadors ens serà difícil de fer degut al gran nombre de nens i nenes que hi haurem. Així que es farà com be es pugui.

Activitat	Mural
Data i Durada	5è dia 1 hora
Objectius	-Fomentar la cohesió de grup -Aprendre a treballar en equip
Desenvolupament	Es disposaran al voltant del mural plats amb pintura i cada nen anirà construint el mural del grup dels mitjans. Prèviament es pot parlar i esbossar una petita idea del que els agradaria plasmar.

	Fer un mural o una bandera de representació del grup de mitjans i mirar si es pot penjar a alguna paret en al casal. És una bona activitat per poder passar una estona coneixent-nos, tant monitors amb nens, nens amb nens com entre l'equip de monitors.
Material	-Tela pel mural/ cartró/.... - pintures -pinzells -(raspalls de dents, rodells, etc..) -Plats / oueres per posar la pintura
Observacions	

Activitat	Fem el vestuari!
Data i Durada	
Objectius	-Aprofitar el material ja utilitzat i donar-li un altre ús
Desenvolupament	Per tal de que la representació de l'obra sigui més rica, vistosa i divertida, en funció dels personatges assignats es faran vestuari com per exemple barrets, cues en cas que siguin animals, capes, collarets.. D'aquesta manera es posaran millor en la pell del personatge i ho gaudiran més.
Material	<ul style="list-style-type: none"> - Cartolina - Tisores - Pintura - Colors - Paper Pinotxo - Pintura de cares(opcional) - pegament - (PURPURINA SI N'HI HA)
Observacions	

Dia 6

Activitat	Dibuix que vull ser de gran? i Que penso dels monitors?
Data i Durada	30 min
Objectius	Generals: Específics: -interacció amb els monitors, -facilitar l'expressió artística i el pensament propi
Desenvolupament	Donarem llapis, retoladors , paper i diferent material escolar als nens per que dibuixin el que volen ser de grans i seguit d' això haurém de plasmar el que pensen o com veuen als monitors d' Espanya i perquè creuen que estem allà.
Material	-paper -llapis -colors i retoladors i diferent material escolar.
Observacions	

Activitat	Polis i cacos
Data i Durada	entre 15/30 minuts
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvolupament de l'estratègia. - Desenvolupament de la velocitat de moviment.
Desenvolupament	Es formen dos grups i es decideix qui fa de lladres i qui fa de policies. Quan es dona la sortida, els policies han d'intentar atrapar els lladres i tancar-los a la presó, on els deixen agafats de les mans amb un jugador que fa de vigilant perquè no vingui cap jugador de l'equip dels lladres a salvar-los, cosa que no pot fer tan sols tocant-los. El joc s'acaba quan tots els lladres estan atrapats.
Material	Alguna cosa per poder diferenciar els dos equips (mocadors, cara pintada, cintes...)
Observacions	

Activitat	Voleibol
Data i Durada	30/45 min aprox.
Objectius	treball en equip cohesió de grup
Desenvolupament	fem dos grups de fins a 6 jugadors i al camp de voleï que prèviament haurem fet a dins del casal, ens dividim als dos camps i solament amb les mans haurem de passar la pilota al altra camp i intentar que toqui el sostre del camp contrari, solament es pot fer un toc cadascun de l'equip la posada en marxa del joc es farà de manera rotativa en el sentit del rellotge a la disposició dels jugadors , tres en defensa i res en atac. la durada serà l' assignada i guanyarà el que faci mes punts o el que arribi abans als punts especificats
Material	pilota de voleï o pilota de plàstic.
Observacions	

Activitat	Relaxació (Expressió anímica)
Data i Durada	de 10 a 15 minuts
Objectius	Expressar sense parlar com han trobat el dia
Desenvolupament	Cada nen para un gest amb la cara i la resta ha d'esbrinar com s'ha sentit el dia (content, trist, indiferent...)
Material	Cap
Observacions	Podem fer el mateix però amb una sola paraula, o un gest de tot el cos.

Dia 7

Activitat	Coreografia
Data i Durada	Dia 7, 1 hora i 30 minuts
Objectius	1- Potenciar la creativitat 2- Millorar les habilitats físiques de ball. 3- Afavorir en l'autoestima dels infants
Desenvolupament	Els monitors ensenyarem diverses cançons al grup d'infants. Entre tots hauran de triar una cançó en concret i planificar els passos que duran a terme per poder ballar-la.
Material	<ul style="list-style-type: none"> - Altaveus o mòbil - Cançons modernes
Observacions	També es pot fer que els monitors s'aprenquin el ball, i així estan tots integrats en aquesta activitat de forma activa.

Activitat	la gallineta cega
Data i Durada	Dia 7 30 min
Objectius	1- cohesió de grup 2- interacció entre els infants i monitors. 3- Afavorir en l'autoestima dels infants 4-afavorir la competitivitat.
Desenvolupament	es fan dos grups i entre ells escullen una "gallineta" que es posarà un mocador als ulls i el grup restant tindrà que indicar amb paraules en castellà: «delante, izquierda, derecha, atras». per ficar un tap d'ampolla dins d'una ampolla. la competició es farà entre els dos grups i guanyarà el que completi la tasca assignada
Material	<ul style="list-style-type: none"> - ampolles de plàstic - mocadors
Observacions	

Activitat	EXPRESSIO CORPORAL (passar el passadís)
Data i Durada	20 Minuts
Objectius	Expressar diferents situacions amb mímica
Desenvolupament	El monitor s'encarrega de dir una situació i la resta ha de passar "el passadís" fent mímica representant allò que es diu
Material	Cap
Observacions	<p>Exemple:</p> <ul style="list-style-type: none"> -El terra està ple de brases -El terra rellisca -Fa molt de vent i empenta. - Són robots. - Han de passar fent de ballarins - Son cucs/ serps o altres animals <p>Nota: Podem portar dibuixos per facilitar els exemples.</p>

Activitat	EXPRESSIÓ CORPORAL- LA FULLA I EL VENT
Data i Durada	20 minuts
Objectius	Augmentar la capacitat d'imaginació Augmentar la capacitat creativa
Desenvolupament	Cada participant agafa una fulla i se la posa en una part del cos, i ha de passar d'un lloc a una altre, realitzant gestos com si fos el vent que mou la fulla.
Material	FULLES o alternativa
Observacions	El monitor pot dir on posar-se a fulla si tots decideixen posar la fulla a la mateixa part del cos. Podem posar música.

Activitat	ACROSSPORT
Data i Durada	45 o 60 minuts
Objectius	- Augmentar la relació entre sexes. - Cooperar entre companys per un únic objectiu
Desenvolupament	Els participants es divideixen en grups i cada grup ha de crear una estructura segons les condicions que indiqui el monitor. Per exemple, fer grups de 5 persones i fer una estructura que únicament toqui el terra amb 4 cames i 2 mans.
Material	Pilota gran de futbol o de voleibol
Observacions	Com alternativa, podem fer que hi hagi un desplaçament petit un cop feta la estructura. ALTERNATIVA: per variar el nom de grups i membres podem dir un número, llavors s'han d'unir el número de participats que es digui i un cop esta units dir les condicions, d'aquesta manera variem els grups.

Activitat	Assaig general
Data i Durada	Cada dia 30min /1 hora
Objectius	-Practicar l'expressió corporal -Practicar la gesticulació -Treballar la posició del cos
Desenvolupament	farem un repàs general de l'obra que s'ha preparat durant to el casal. S'ha de tenir en compte que en aquest cas portaran ja tot l'atrezzo i que hauran de ser més curosos amb el material
Material	Elements fets i creats durant el casal Alguna cinta o tela per tal de improvisar algun mural
Observacions	

Activitat	Representació final de l'obra
Data i Durada	2 hores
Objectius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fer protagonistes als infants, 2. Estimular la memòria 3. Millorar l'expressió verbal i perdre la vergonya
Desenvolupament	<p>Després d'haver estat totes les tardes preparant una obra de teatre i els objectes per dur-la a terme, els infants portaran a terme la seva història davant dels altres nens i nenes.</p> <p>Un cop hagin presentat la seva obra, hauran de seure com a públic per veure les obres dels altres grups de companys.</p>
Material	Per dur a terme l'obra de teatre els infants hauran de portar tots els objectes realitzats dies anteriors en el mateix casal.
Observacions	Els monitors ajudaran a portar a terme l'obra de teatre, ajudant en les coreografies i en la posada en escena. Un cop finalitzin l'obra de teatre i hagin de seure entre el públic, els monitors posaran calma i silenci entre els nens i nenes del grup de petits.

Grup dels Grans:

HORARI	DIA 1	DIA 2	DIA 3	DIA 4
16:00	Activitat Conjunta	Dinàmica de coneixements: - cursa de crits - pilota	Dinàmica de noms: pilota a l'aire	Gimcana Globus esquena Cullera amb pilota Cursa amb els peus junts
16:30		Cursa de diaris Cuc STOP	Dinàmiques de grup: - Mímica amb música - Joc del con - Futbolí humà	Globus al turmell Pictionary Mímica Cursa amb la pilota Prova de relleus
17:00				
17:30	BERENAR	Futbol Flag	BERENAR	BERENAR
18:00	Dinàmica de coneixença: - pilota - pistoler	BERENAR	Marc de fotos Preparar obra Relaxació	Futbol/voleï
18:30 -19:00	Visita al poble	Teatre social: Representació figures inici obra		

DIA 5	DIA 6	DIA 7	DIA 8
Joc dels números	Pichi	Atrapacues	Obra final i festa al poble conjunta
Joc del mocador	Joc de matar/ matar conills	Los Sanfermines Un... Dos...	
BERENAR	BERENAR	BERENAR	
Joc del pica paret amb pilota	Coreografia (nosaltres i ells)	caic de cul	
El contrabandista	Preparar obra Polseres i collarets	Assaig general	
Pintar màscares Preparar obra Relaxació		Assaig general	BERENAR
		Assaig general	Obra final

FITXA ACTIVITATS

DIA 1

Dia 1	Horaris	Activitats
	16:00- 17:30	Activitat conjunta
	17:30-18:00	Berenar
	18:00-18:15	Dinàmica de coneixença : <ul style="list-style-type: none"> - Pilota - pistoler
	18:15- 19:00	Visita poble

Activitat	El nom i la pilota
Data i Durada	18:00 / 18:15
Objectius	Conèixer els noms del grup.
Desenvolupament	Ens posem en rotllana i ens anem passant la pilota. La persona que passa la pilota a de dir el nom de la persona a qui se la vol passar. Es pot afegir dificultat fent que la persona que rebí la pilota, hagi de dir el nom de qui li ha passat.
Material	pilota de voleï
Observacions	

Activitat	joc del pistoler
Data i Durada	18:00 / 18:15
Objectius	Conèixer els noms del grup
Desenvolupament	Els membres del grup estan en rotllana i una persona es posa al mig, aquesta persona va rodant sobre si mateixa apuntant amb el dit als membres, quan aquesta persona para, la persona a la que està apuntant s'ha d'ajupir i les dues persones que queden aixecades al costat de la que s'ha ajupit han de dir el nom de l'altre. Qui ho diu primer, guanya. Al final, quan només queden dues persones, competeixen entre elles dues.
Material	no és necessari
Observacions	

Dia 2	Horaris	Activitats
	16:00- 16:15	Dinàmica de noms: <ul style="list-style-type: none"> - Cursa de crits - Pilota
	16:15 – 17:00	Dinàmiques de grup: <ul style="list-style-type: none"> - Cursa de diaris - Cuc (pica l'espatlla) - STOP
	17:00 – 17:30	Football flag
	17:30-18:00	Berenar

	18:00-19:00	Activitat teatre: Teatre social: <ul style="list-style-type: none"> - Fer figures amb persones representant: emocions, animals, coses... - Preparar obra: inici
--	-------------	--

Activitat	la Pilota Salvadora
Data i Durada	16:00 / 16:15
Objectius	Conèixer els noms del grup
Desenvolupament	Els participants es mouen per tot l'espai. Hi ha un jugador que és el que la para i té l'objectiu de córrer i tocar a algun jugador. Aquests han de córrer per escapar-se d'ell però compten amb l'ajuda de "la pilota salvadora". És a dir hi haurà una pilota que els jugadors han d'anar passant entre ells per salvar-se. Si el jugador que la para ve a per mi i joestic en possessió de la pilota, no pot enxampar-me, ja queestic fora de perill.
Material	pilota de goma
Observacions	Canviar al jugador que la para si porta molt temps que no agafa a ningú

Activitat	Cursa de crits
Data i Durada	16:00 / 16:15
Objectius	Conèixer els noms del grup.
Desenvolupament	Ens posem en línia per fer una cursa, cada participant ha de dir el seu nom cridant i el que més aguanti, guanya.

Material	no és necessari
Observacions	

Activitat	corsa de diaris
Data i Durada	16:15 / 17:00
Objectius	Treballar la cooperació de grup a través del joc
Desenvolupament	Els nens i nenes han de posar-se en fila, amb uns papers de diari sota els peus i han d'anar fent passes movent els diaris a cada passa per tal que sempre quedin sota dels seus peus.
Material	papers de diari
Observacions	

Activitat	Cuc (pica l'espatlla)
Data i Durada	16:15 / 17:00
Objectius	Treballar la cooperació de grup a partir del joc
Desenvolupament	<p>Els participants es col·loquen en fila amb les mans damunt de l'espatlla de la persona que tenen al davant. La primera persona de la fila tindrà els ulls tapats.</p> <p>El joc consisteix en guiar al grup per tal d'arribar a una zona concreta. Per fer-ho, l'última persona del grup haurà d'anar passant senyals al seu/va company/a del davant (fins que arribi a la primera persona de la fila) de la següent manera:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Picant a l'espatlla dreta = girar cap a la dreta - Picant a l'espatlla esquerra = girar cap a l'esquerra - Picant al cap = seguir recte - Picant al centre de l'esquena = ajupir-se (en cas que s'hagi de recollir algun objecte)

Material	Cap (a no ser que hagin d'anar a recollir algun objecte al final, en aquest cas cal un objecte per anar-lo a recollir).
Observacions	

Activitat	STOP
Data i Durada	16:15 / 17:00
Objectius	Treballar la cooperació de grup a partir del joc
Desenvolupament	Els participants es col·loquen arreu de l'espai. Una o dues persones són encarregades de "pillar" als altres participants, la única forma de salvar-se és parant-se abans de que et pillin i dir "STOP" obrint els braços en horitzontal. Un cop has dit STOP no et poden pillar, però tampoc et pots moure, els altres participants t'han de picar la mà perquè puguis continuar jugant.
Material	no és necessari
Observacions	

Activitat	Futbol Flag
Data i Durada	17:00 / 17:30
Objectius	Millorar el treball en equip Treballar en la cooperació del grup Crear sentiment de pertinença Afavorir el respecte entre els companys
Desenvolupament	Es divideixen en dos equips. Els nens i nenes porten unes "banderes" (tros de roba...) penjant i han de jugar al "pilla pilla" intentant treure les banderes als membres de l'equip contrari. Si a una persona li treuen la bandera, queda eliminada. Si una persona té dues banderes, i el pillen, encara té una vida més. Guanya l'equip que més banderes a tret. <u>Variable:</u> Es fan dos equips. És una variable de futbol americà però sense placatges.

	L'objectiu és portar la pilota al final del camp contrari. Els equips s'han d'anar passant la pilota per fer-ho. L'equip que defensa haurà d'intentar treure les banderes a l'equip atacant, si li treu la bandera a la persona que té la pilota, la pilota passa a l'equip que defensava.
Material	"banderes" i pilota
Observacions	

Activitat	Teatre social: representar figures
Data i Durada	18:00 / 18:30
Objectius	Treballar la imaginació i les capacitats creatives Practicar l'expressió corporal Fer cooperació grupal
Desenvolupament	Els nens i nenes es reparteixen en diferents grups. A cada grup se li assigna un animal, una emoció o un element en concret (el que sigui de més fàcil comprensió) i cada grup petit ha de intentar fer una figura amb el cos per representar aquell animal o element. Quan ho hagin pensat, ho han de ensenyar a la resta de grups.
Material	no és necessari
Observacions	

Activitat	teatre social: inici de la obra
Data i Durada	18:30 / 19:00
Objectius	Crear una obra de teatre Treballar les capacitats creatives del grup Afavorir la participació dels joves Afavorir la igualtat de gènere
Desenvolupament	S'explica als joves la temàtica principal de la obra, que ha de tenir a veure amb el món del mar. A partir d'aquí cal fer una pluja d'idees per saber la temàtica concreta de la obra que es representarà l'últim dia. La idea és que els joves participin tot el que

	sigui possible en la creació de l'obra. totes les idees són vàlides. Si hi ha joves més tímids, la idea és que puguin participar més.
Material	no és necessari
Observacions	

Dia 3	Horaris	Activitats
	16:00- 16:15	Dinàmica de noms: - Pilota a l'aire
	16:15 – 17:30	Dinàmiques de grup: - Mímica amb música - Joc del con - Futbolí humà
	17:30-18:00	Berenar
	18:00-19:00	- Taller de malabars - Preparar obra - Relaxació

Activitat	Pilota a l'aire
Data i Durada	16:00- 16:15
Objectius	- Aprendre els noms dels companys i dels monitors - Estimular la precisió de la passada
Desenvolupament	.Consisteix a llançar i recollir una pilota, disc o un altre objecte dient el nom d'una

	<p>persona del grup que haurà de recollir-ho abans que caigui al terra.</p> <p>Els jugadors/as estan dempeus en el cercle, menys un/al fet que està al centre amb l'objecte a llançar. La persona del centre llança l'objecte a l'aire al mateix temps que diu un nom, tornant al cercle. La persona nomenada ha d'agafar-ho abans que caigui al sòl i al seu torn llançar-ho a l'aire dient un altre nom. El joc continua fins que tots/as han sigut presentats</p> <p>El joc ha de desenvolupar-se de forma ràpida. Les jugadores/és no poden entrar dins del cercle mentre no siguin nomenades</p>
Material	1 pilota o 1 disc.
Observacions	

Activitat	Mímica amb música
Data i Durada	16.15-16.40
Objectius	Intentar ser el més ràpid i passar-ho bé ballant treballar l'expressió corporal a partir del joc
Desenvolupament	Tothom es situa en una filera plena de cadires i es treu una, quan la musica comença tothom ha de ballar imitant a un membre del grup que se situarà en front de tots. Quan la musica es para tothom ha de córrer cap a les cadires i qui no aconsegueixi seure ha de ballar.
Material	Uns altaveus per escoltar la música
Observacions	

Activitat	Joc de l'ampolla
Data i Durada	16.40-17.05
Objectius	treballar l'organització del grup per aconseguir que no els hi prenguin el con. millorar treball en equip
Desenvolupament	Es formen dos grups. En un grup un dels membres pot pillar i no ser pillat. L'altre grup ha d'intentar emportar-se el con al seu camp sense que els enxampin. Si agafen el con i no arriben fins al seu camp es queda a l'últim lloc on l'han deixat.
Material	2 ampolles de plàstic
Observacions	

Activitat	Futbolí humà
Data i Durada	17.05 - 17.30
Objectius	Intentar marcar el major número de gols i defensar la pròpia porteria Potenciar el joc cooperatiu
Desenvolupament	Dividits en dos equips , es disposen agafats de la mà, o lligats amb cordes. Els jugadors es distribueixen en la mateixa posició que en un futbolí. Els jugadors només poden moure's lateralment, sense caminar endavant ni enrere. La pilota és empesa cap a la porteria enemiga i sempre ran de terra. Es va canviant de paper segons una rotació prefixada.
Material	1 pilota i 4 ampolles per fer les porteries. Dues teles per fer la línia de gol
Observacions	

Activitat	Taller de malabars
Data i Durada	18.00 - 18.20
Objectius	Elaborar pilotes de malabars Aprendre a fer malabars amb les pilotes
Desenvolupament	Pas a pas: <ol style="list-style-type: none"> 1. Cada nen agafa tres globus 2. Posem sorra dins d'un globus 3. Un cop tingui la mida adequada, tallem la punta del globus 4. Tapem amb el segon globus la part del primer que queda descoberta 5. Tornem a tapar amb el tercer globus
Material	150 globus de colors Ampolles de plàstic Tisores Sorra
Observacions	

Activitat	Preparar obra
Data i Durada	18.20 - 18.40
Objectius	Fomentar la creativitat i la cohesió dels membres del grup
Desenvolupament	Entre tots prepararem una obra de teatre basada en una temàtica determinada.
Material	Fil de goma elàstica. (20m) Guix (5 rotllos) Crema hidratant (1 pot)
Observacions	

Activitat	Relaxació
Data i Durada	18.40 - 19.00
Objectius	Relaxar-se mitjançant el material esportiu que hem utilitzat Realitzar un massatge al company/a
Desenvolupament	Ens distribuïm per parelles per tot l'espai. Cada parella ha de tenir una pilota. Un de la parella s'estira al terra i l'altre amb la pilota li ha de fer un massatge. Els monitors anirem guiant el massatge, és a dir, primer comencem per les cames pugem pels genolls, passem per l'esquena i els braços. Un cop ho hem fet, canvi de parella.
Material	Pilotes d'escuma.25 Una per parella Música relaxant
Observacions	Si tenim, és interessant fer-ho amb música relaxant de fons.

Dia 4	Horaris	Activitats
	Tot el dia	Gimcana <ul style="list-style-type: none"> - Globus esquena - Cullera amb pilota - Cursa amb els peus junts - Globus al turmell - Pictionary - Mímica - Cursa amb la pilota - Prova de relleus
	18:00 – 19:00	Futbol / voleï

Activitat	Gimcana
Data i durada	16h a 17:30h
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> - Saber treballar en petit grup. - Conèixer i respectar la diversitat de ritmes dels seus companys. - Fomentar l'esperit de superació personal pel bé del grup. - Aprendre a planificar-se i organitzar-se per aconseguir un objectiu comú. - Gaudir del procés del joc sense centrar-se només en la competència.
Desenvolupament	<p>Durant el dia 3 es realitzarà una gimcana. En la que tots els joves hauran de passar per diferents proves encadenades. Es dividiran el gran grup en petites grups i repartirem una petita cartolina amb una mapa que senyalitza la localització de les diferents proves i el seu nom (ambientat). Cada grup tindrà un recorregut diferent per organitzar la ruta. En cada base senyalitzada al mapa coincidiran dos grups que competeixen en temps i habilitat i el grup guanyador aconseguirà un gomet. Al final del joc els que tinguin més gomets tindran un petit premi.</p> <p>Prova 1: Marcarem un recorregut a terra i al final del recorregut hi haurà un gibrell. L'objectiu es que en parelles aconseguixin transportar el màxim de globus possible pel l'equip. La parella haurà d'inflar el globus i després transportar-lo. Mentre més gran el globus més trigaran a inflar-ho però més fàcil de transportar. A més si cau a terra hauran de posar-se de nou a la cua sense acabar el recorregut.</p> <p>Prova 2: Cada equip farà una fila i hauran de portar una pilota de ping pong amb una cullera a la boca. No podran utilitzar les mans i guanyarà l'equip que aconseguixi que tots els seus membres hagin aconseguir transportar la pilota en el camí marcat pels monitors.</p> <p>Prova 3: En aquesta prova es farà una cursa en la que tots els joves portaran els peus lligats. També guanyarà l'equip que aconseguixi que tots els seus membres facin el recorregut en menys temps.</p> <p>Prova 4: Un cop més hauran de fer una curs portant de forma individual un globus entre les dos cames. En el moment que el perdin hauran d'aturar-se i començar. I si el globus es peta hauran d'agafar un altre.</p>

	<p>Prova 5: Sortirà un membre del grup i la monitora li dirà un objecte. El representat de l'equip haurà de dibuixar l'objecte i la resta l'han de endevinar. Aquest no podrà utilitzar mímica ni paraules per ajudar a l'equip. Cada cop que endevinin un dibuix guanyaran un petit punt i al final de la prova es comptabilitzaran.</p> <p>Prova 6: Sortirà un membre del grup i la monitora li dirà una acció. El representat de l'equip haurà representar-ho amb mímica sense poder parlar ni fer sons. Cada cop que endevinin un dibuix guanyaran un petit punt i al final de la prova es comptabilitzaran.</p> <p>Prova 7: Cada equip tindrà una pilota de platja i hauran de fer una cursa aconseguint transportar la pilota de platja sense que toqui el terra ni la retinguin a les mans. Poden fer petits tocs en qualsevol part del cos però la pilota no pot estar estàtica ni tocar al terra. El guanyador serà l'equip que aconsegeixi que tots els membres facin el recorregut.</p> <p>Prova 8: Farem una cursa de relleus en diferents variants i en parelles dintre del mateix equip: en parelles fent la carretó, a peu coix, corrents d'esquena, lligant el peu amb una parella.</p> <p>Un monitor controlarà els temps generals i anirà avisant amb un xiulet quan passin el temps calculat per prova i el monitor que dirigeixin les proves hauran d'adaptar-se.</p> <p>Abans d'acabar l'activitat reunirem a tots els equips i farem recompte de punts.</p>
Material	<ul style="list-style-type: none"> - Mapa de les rutes (5 mapes) 5 cartolines grogues - 1 xiulet - Globus (400) - Pilotes petites de ping pong (18) i culleres (60 (els mocadors ja els hem contat) - 2 pilotes de futbol i 2 de platja.
Observacions	<ul style="list-style-type: none"> - El premi pot ser berenar algú diferent? ho creieu poc adequat? - No se si es massa competitiu? podem modificar coses - Cal preparar força material puc encarregar-me però ho faré quan ho posem en comú.... - Cal calcular bé el temps no

Activitat	Futbol (joc de les 10 passades + partit)
Data i Durada	18.00 - 18.30
Objectius	Afavorir el joc cooperatiu

	Millorar en la tècnica de la passada
Desenvolupament	<p><i>Joc de les 10 passades</i></p> <p>Es fan dos equips, cada equip té l'objectiu de realitzar deu passades amb el peu seguides sense que el rival intercepti la pilota. L'equip rival té l'objectiu d'interceptar la pilota per a què l'equip contrari no faci 10 passades seguides. Un cop la pilota es interceptada es comença de nou. No es pot tornar la pilota al mateix jugador que la ha passat.</p> <p><i>Partit</i></p> <p>Es fan dos equips. Els equips estan formats per un porter, defenses i atacants. Els dos equips han de defensar la pròpia porteria evitant que els marquin gol i alhora atacar a la porteria contraria per marcar gol.</p> <p>Normes: El gol només serà vàlid si la pilota l'han tocat tots els integrants de l'equip.</p>
Material	1 pilota 2 porteries
Observacions	

Activitat	Voleï (joc de les 10 passades + partit)
Data i Durada	18.30- 19.00

Objectius	Afavorir el joc cooperatiu Millorar en la tècnica de la passada
Desenvolupament	<p><i>Joc de les 10 passades</i></p> <p>Es fan dos equips, cada equip té l'objectiu de realitzar deu passades seguides sense que el rival intercepti la pilota. L'equip rival té l'objectiu d'interceptar la pilota per a què l'equip contrari no faci 10 passades seguides. Un cop la pilota es interceptada es comença de nou. No es pot tornar la pilota al mateix jugador que la ha passat.</p> <p><i>Partit</i></p> <p>Es fan dos equips un a cada costat del camp. Els equips estan separats per una xarxa. Es tracta de passar la pilota d'un cantó a l'altre per sobre de la xarxa. Cada equip pot fer tres tocs com a màxim i un mateix jugador no pot tocar la pilota dues vegades seguides. El punt s'assoleix quan l'equip contrari no ha estat capaç de retornar la pilota o per contra si llença la pilota fora dels límits del camp.</p>
Material	Una pilota de voleï Una xarxa
Observacions	

Dia 5	Horaris	Activitats
	16:00-16:15	Joc dels números
	16:15- 16:30	Joc del mocador
	16:30- 16:45	Joc del pica paret amb pilota
	16:45 – 17:00	El contrabandista
	17:00-17:30	Berenar
	17:30 - 19:00	<ul style="list-style-type: none"> - Pintar màscares - Preparar obra - Relaxació

Activitat	Joc dels números
Data i Durada	16:00 / 16:15
Objectius	Treballar l'agilitat, la velocitat de reacció i l'atenció. Fomentar la cooperació amb tots/es els/les membres del casal a partir del joc.
Desenvolupament	<p>Es faran diversos equips amb el mateix nombre de jugadors a cada equip (el nº d'equips depèn del nº de participants). Cada membre del grup tindrà un número o un nom assignat, el qual serà secret respecte a la resta de grups (s'assignaran els mateixos números o noms a cada equip).</p> <p>Un cop fet això, cada grup es col·locarà en un extrem del camp / zona de joc. Quan es doni el senyal d'avís, cada participant haurà de cridar el seu número / nom per tal de trobar a la resta de persones d'altres equips que tinguin el mateix nº / nom. Quan en trobi una, haurà d'anar amb aquesta a buscar a la resta.</p>

	<p>Quan hagin trobat a tots els membres amb aquell n° / nom (és a dir, un de cadascun dels grups que s'havien format al principi), podran seure tots els participants amb aquest n° / nom a terra.</p> <p>L'últim grup de persones que aconsegueixi reunir a totes les persones i seure a terra, serà eliminat. Es seguirà el joc (canviant els números i noms assignats cada vegada que s'elimini a un grup) fins que només quedi un equip guanyador.</p>
Material	Cap
Observacions	

Activitat	Joc del mocador
Data i Durada	16:15 / 16:130
Objectius	Treballar l'agilitat, la velocitat de reacció i l'atenció.
Desenvolupament	Consisteix a alinear dos equips a banda i banda d'una persona neutral, a una certa distància, que sosté un mocador amb la mà i crida un número. Cada persona, a ambdós equips, té assignat (en secret per l'altre equip i la persona neutra) un d'aquests números i, en ésser cridat, competeix amb el de l'altre equip per arribar abans i treure el mocador.
Material	un mocador
Observacions	

Activitat	Joc del pica-paret amb pilota
Data i Durada	16:30 / 16:45
Objectius	
Desenvolupament	Una persona estarà col·locada davant d'una paret amb una pilota petita entre les cames; la resta de participants, estaran a una distància "x", i en línia recta, respecte

	<p>a la persona que està a la paret.</p> <p>Quan la persona de la paret es giri i, picant amb les mans a la paret, canti “un, dos, tres, pica paret”, la resta de persones haurà d'intentar apropar-se a ella.</p> <p>Però, si la persona picant a la paret acaba de cantar la cançó (amb la qual cosa donarà mitja volta) i veu que algú se segueix movent, aquesta senyalarà a la persona que ha vist en moviment i, aquesta última, haurà de tornar a la línia inicial.</p> <p>Quan algú aconsegueixi arribar a la persona que està a la paret, haurà d'intentar treure-li la pilota i anar-la passant entre els participants que han d'anar tirant cap enredera fins arribar a la línia de començament.</p> <p>Si la persona que pica a la paret veu qui té la pilota, ho diu i si encerta, li toca picar a aquella persona. Si els participants aconsegueixen arribar a la línia amb la pilota, guanyen.</p>
Material	pilota de ping-pong
Observacions	

Activitat	El contrabandista
Data i Durada	16:45 / 17:00
Objectius	<p>Treballar la cooperació de grup a través del joc</p> <p>Fomentar l'enginy</p> <p>Potenciar la capacitat estratègica</p>
Desenvolupament	<p>Es fan dos equips cadascun d'ells col·locat en un extrem de la zona de joc). Un dels dos haurà de dur un objecte a la base de l'equip contrari sense ser enxampat per aquest. Si l'altre equip descobreix qui té l'objecte (registrant-li, com a màxim, en tres llocs) abans que aquest hagi arribat a l'altra base, els equips es canviaran els papers (és a dir, qui duia l'objecte passa ser qui ha de detectar qui de l'altre equip</p>

	<p>duu l'objecte; i viceversa).</p> <p>Guanya l'equip que més objectes aconsegueix enviar a l'altra frontera (de l'equip contrari).</p>
Material	objectes per passar a l'altre camp.
Observacions	

Dia 6	Horaris	Activitats
	16:00 - 16:30	Pichi
	16:30- 17:00	Joc de matar / matar conills
	17:00-17:30	Berenar
	17:30- 18:15	Fer coreografia (nosaltres i ells) la idea és que la facin al teatre
	18:15 – 19:00	<ul style="list-style-type: none"> - Fer polseres i collarets - Preparar obra

Activitat	Pichi
Data i Durada	16:00 - 16:30
Objectius	Assolir passar per totes les bases
Desenvolupament	Els jugadors / as es distribueixen en dos equips. L'equip que va a copejar se situa en el punt de sortida (veure esquema en l'annex) i l'altre es distribueix pel terreny

de joc deixant a un jugador/a en un cercle traçat en el sòl.

Aquest jugador/a llança la pilota al que la va a copejar, si ho aconsegueix comença una carrera que li farà passar per tots els llocs d'un en un, abans que la pilota recollida per l'equip contrari arribi al jugador central.

El jugador pot detenir-se en qualsevol lloc, podent reprendre la carrera en la bola d'un altre jugador/a. Els corredors / as no poden avançar-se a altres / as en les carreres ni poden ocupar dues el mateix lloc. Tampoc poden retrocedir

Les situacions d'eliminació dels jugadors / as són les següents:

Si un jugador/a dels quals copegen falla tres cops, s'elimina. Si un jugador/al fet que està corrent és copejat per la pilota, llançada per un contrari, s'elimina. Si la pilota arriba al cercle central i el jugador/a se troba entre dos llocs, s'elimina.

Es comptabilitzen les carreres, podent "salvar-se" un eliminat si s'acumulen un número determinat de carreres. Quan un jugador/a fa una carrera completa en la seva bola, es comptabilitza tres, i pot "salvar" a un altre.

Quan després d'un copejo, s'agafa la pilota al vol (abans que boti), els equips canvien el torn d'atac. També ho canvien quan els jugadors / as de l'equip que ataca han estat eliminats.

El joc acaba quan els jugadors / as dels dos equips han estat eliminats, i es

	comptabilitzen les carreres de tots dos per veure qui guanya
Material	6 Cercles 1 pilota d'escuma
Observacions	

Activitat	Mataconills
Data i Durada	16:30- 17:00
Objectius	Picar amb la pilota a l'adversari abans que toqui el terra
Desenvolupament	Consisteix en mirar de tocar la resta de jugadors amb una pilota. ^[1] Un requisit important és que la pilota sigui tova i lleugera (per no fer mal a la resta de jugadors), però prou consistent com perquè es llanci ràpid. Hi poden jugar totes les persones com sigui possible, depèn de l'espai que pot ser tan gran com reduït però millor gran.
Material	Una pilota d'escuma
Observacions	<p>Eliminar la possibilitat de fer passos abans de tirar la pilota.</p> <p>Jugar amb diverses pilotes (si el terreny de joc és prou gran o hi ha força jugadors).</p> <p>Donar a tots els participants un mocador.</p> <p>Quan aquests siguin eliminats, en comptes d'asseure's al terra i esperar a que matin al seu botxí, per reviure podran robar el mocador a un altre jugador</p>

Activitat	Coreografia
Data i Durada	17:30- 18:15
Objectius	treballar l'expressió corporal crear coreografia per la obra
Desenvolupament	Es posa una música i entre tot el grup (monitors i joves) es crea una coreografia. La idea és que els joves inventin la coreografia, els monitors poden aportar idees si és necessari.
Material	reproductor de música.
Observacions	Seria interessant poder crear la coreografia amb passos de balls típics dels dos llocs.

Activitat	Polseres i collars (manualitats!)
Data i Durada	18:15 / 19:00
Objectius	- L'objectiu del taller és confeccionar polseres o collarets - Compartir les produccions artesanals entre monitor/a i nen/a
Desenvolupament	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introduïm les boles en el fil amb els colors que més ens agradin 2. Tallem dos trossos de fil més llarg que la mesura de la nina 3. Talla fent un nus deixant 10 o 5 cm de fil lliure. 4. Assegurar amb cola perquè no es desfasi 5. Combinar boles petites amb boles grans 6. fica les boles de colors en un dels fils i altres sis en l'altre <p>- La idea final de l'activitat és intercanviar la polsera o collaret entre nens i monitors amb la finalitat de portar-nos (tots dos) un bonic record de l'experiència. A continuació adjunto un enllaç on podreu veure un model de</p>

	polsera. No té per què ser el definitiu però em sembla apropiat pel nivell de dificultat del grup de mitjans.
Material	Fil de niló 75m boletes de colors (60 polseres i 60 collarets) cola (ja tenim)
Observacions	http://juegos-y-hobbies.practicopedia.lainformacion.com/manualidades/como-hacer-una-pulsera-de-bolas-10379

Dia 7	Horaris	Activitats
	16:00 - 16:30	Atrapa cues
	16:30- 16:45	"Los San Fermines"
	16:45- 17:00	"Un...dos!!"
	17:00 -17:30	BERENAR
	17:30- 17: 45	Caic de cul
	17:45 - 19:00	Preparació final de la obra

ACTIVITAT	Atrapa cues
DATA I DURADA	16:00/16:30
OBJECTIUS	Treballar la rapidesa, la agilitat i la velocitat gestual
DESENVOLUPAMENT	Cada jugador ha de portar un mocador al

	pantaló, en forma de cua. Cada un porta una cua (amb una samarreta o un drap) i els membres han d'intentar treure's les cues entre ells. Guanya qui es queda amb cua.
MATERIAL	mocadors 50
OBSERVACIONS	

ACTIVITAT	"Los Sant Fermes"
DATA I DURADA	16:30/ 16:45
OBJECTIUS	Conèixer una festivitat tradicional espanyola Toros, enxampar als corredors Corredors, escapar dels toros
DESENVOLUPAMENT	En aquest joc hi ha dos rols, uns alumnes faran de toros i els altres faran de corredors. Delimitem l'espai. La zona la separarem en tres zones. La sortida, que és on estaran els toros i els corredors. Donarem la sortida i el corredors han de sortir corrents amb l'objectiu d'arribar a la plaça abans que els toros. Els participants que fan de toros han de sortir de corrents amb l'objectiu d'enxampar als corredors abans d'arribar a la plaça.
MATERIAL	corda
OBSERVACIONS	

ACTIVITAT	Un...dos!
DATA I DURADA	16:45/17:00
OBJECTIUS	Treballar l'escolta activa i la velocitat de reacció
DESENVOLUPAMENT	Els nens es col·loquen fent una filera de cara al monitor. Només tenen 2 consignes, quan el monitor digui "1" tothom ha d'ajupir-se. El jugador que s'equivoqui o que o faci l'últim, estarà eliminat. Quan el monitor digui el número "2" tothom s'ha d'aixecar. Guanya el jugador o jugadora que arribi al final sense equivocar-se.

MATERIAL	-
OBSERVACIONS	

ACTIVITAT	Caic de cul!
DATA I DURADA	17:30/17:45
OBJECTIUS	Millorar les habilitats amb la pilota
DESENVOLUPAMENT	<p>Cada jugador ha de tenir una pilota. Els jugadors s'han de moure lliurement per tot l'espai i els monitors, anirem donant consignes del tipus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Botar amb mà dreta/esquerra - Botant alternant esquerra/dreta - Llençar + salt + agafar a l'aire - Llençar + 360° + agafar - Llençar i picar de mans i tornar a agafar
MATERIAL	1 globus per nen. (50)
OBSERVACIONS	És un joc adaptable a tots els esports. Voleï, futbol etc..

ACTIVITAT	preparació final de la obra
DATA I DURADA	17:45- 19:00
OBJECTIUS	Preparar la obra
DESENVOLUPAMENT	Assaig general de la obra i preparació possibles imprevistos
MATERIAL	el necessari per la obra que s'haurà anat fent els dies anteriors
OBSERVACIONS	Si està tot fet, serà un espai reservat per fer els jocs preferits dels joves

Dinàmiques que es poden realitzar en el cas de que hi hagi tempesta de sorra:

ACTIVITAT	El nyinya
DATA I DURADA	Tempesta de sorra
OBJECTIUS	Millorar l'agilitat i els reflexos.
DESENVOLUPAMENT	<p>A l'inici del joc es fa una rotllana amb tots els participants. Aquests, s'apropen al centre per unir les seves mans (posant les unes damunt de les altres). A partir d'aquí, es crida "Nyinya!" i cada jugador/a es separa una mica del centre de la rotllana fent una posició de ninya (que ha de ser estàtica, és a dir, s'ha de posar com si fos una estàtua).</p> <p>Lavors, un/a membre del grup, amb un sol moviment, haurà d'intentar tocar (amb la seva mà), la mà del seu/va company/a del costat (i tornarà a quedar-se quiet com una estàtua, quedant-se amb la mateixa posició amb la qual s'ha quedat després de fer aquest moviment). Després, la persona a la qual s'ha intentat tocar la mà seguirà fent el mateix amb la persona del costat, i així successivament amb tots/es.</p> <p>Si s'aconsegueix tocar la mà d'algú, aquest a "perdrà", és a dir, que l'haurà de mantenir enganxada a la seva esquena i no la podrà utilitzar per intentar eliminar mans de la resta de jugadors/es.</p> <p>Guanya l'última persona que aconsegueixi mantenir almenys una mà sense eliminar.</p>
MATERIAL	cap
OBSERVACIONS	VARIANT: es pot fer sense necessitat de seguir un ordre, podent picar la mà de qualsevol persona de la rotllana.

ACTIVITAT	vermells i negres (activitat d'interior)
DATA I DURADA	Tempesta de sorra - 15 minuts
OBJECTIUS	

DESENVOLUPAMENT	primer de tot, els participants es posen asseguts fent una rotllana amb els ulls tancats. un cop fet això, el professor escollirà a alguns participants, i els hi picarà fluix el cap, per que sàpiguen qui s'era l'equip vermell, aquests podran obrir els ulls per saber quin serà el seu equip. tornaran a tancar tots els ulls i després ja els obriran tots. A partir d'aquí a través del diàleg i el debat, els vermells han d'intentar eliminar als negres i els negres als vermells. Un cop es decideixi per majoria eliminar algú, aquest haurà de dir quin color era per tal de que els altres que segueixin jugant ho sàpiguen
MATERIAL	sense material
OBSERVACIONS	procurar que el joc sigui dinàmic i que hagi participació. sobretot que es respecti el torn de paraula.

ACTIVITAT	La bomba
DATA I DURADA	Tempesta de sorra
OBJECTIUS	
DESENVOLUPAMENT	Els participants s'asseuen en rotllana, una de les persones s'asseu al mig de la rotllana i ha de contar fins a un número determinat mentre els altres participants es van passant una pilota entre ells. Quan la persona del mig acaba de contar ha de cridar: "bomba!" i la persona que tingui la pilota a les mans, li tocarà contar a la següent ronda.
MATERIAL	pilota de goma
OBSERVACIONS	

6. Reflexió

Durant el curs, ens vam anar reunint part dels voluntaris i dels APS, per tal d'anar treballant i parlant sobre el context de Taфраout, el llenguatge bereber i les activitats per tal de dur a terme el casal. A més d'aquestes sessions, es va realitzar una trobada amb tots els voluntaris per acabar de treballar les activitats i conèixer-se una mica més. En aquesta primera trobada de tots, ja es van crear bastants vincles i es podia respirar les ganes i il·lusió per participar en el projecte.

Durant aquest procés on estàvem preparant el projecte, estàvem tots molt nerviosos, amb ganes i il·lusió, fet que va facilitar una bona cohesió i comunicació dintre d'un grup tan gran. Cal destacar també, que ha estat un procés llarg sobretot a l'hora d'organitzar les activitats i arribar a un consens entre tots aquells que les preparàvem sobretot per la incertesa de no saber si funcionarien o no, ja que, hi ha molts factors que fins que no estàs dins de l'entorn no t'imagines que t'hi pots trobar.

Alguns d'aquests factors externs van ser la calor, estàvem ben informats de la temperatura que podria fer en aquella zona del Marroc però no es va pensar en els pocs espais interiors que ens trobaríem a les instal·lacions on faríem el casal degut també a l'horari en el que impartíem les activitats. Es van tenir que adaptar els pocs espais i al grup nombrós de nens i nenes que teníem de la millor manera per poder aguantar les elevades temperatures.

Un altre factor a destacar va ser que tot i haver preparat activitats per tots els dies de casal es van haver d'adaptar algunes pel tema dels espais, afegir activitats i tenir més varietat segons el dia, tot adaptant-nos als infants, gràcies a les reaccions que havien tingut amb altres activitats ja executades. Això va suposar reunir-nos cada matí, repassar el que teníem previst per aquell dia i afegir noves activitats, sobretot jocs, i organitzar el material.

També un dels impediments que ens vam trobar va ser l'idioma, tot hi saber algunes paraules bàsiques per comunicar-nos en bereber no eren suficients per la comunicació necessària pel dia a dia. Sort teníem dels monitors que en el seu moment van ser nens i ja són grans per ajudar-nos a realitzar el casal amb els diferents grups. Però això feia que crear un vincle amb els nens fos complicat sobre tot amb els més petits que no saben cap paraula amb castellà. Així que també va haver-hi molta comunicació amb gestos.

Degut a tot això, en un primer moment sentís com certa desmotivació, desil·lusió i decepció. El primer dia és un xoc per tothom perquè encara que t'expliquin el context dels infants i

Tafraout, no es pot imaginar fins arribar allà, es tan fort l'impacte que reps, que ni tant sols saps gestionar les teves pròpies emocions, per això en aquests moments es molt important el vincle establert amb les companyes.

A més, en un principi, costa connectar amb els infants, ja que no t'esperes ni t'imagines quin tipus de comunicació verbal i no verbal tenen entre ells, ni quina manera tenen de comunicar-se, etc. Però a mesura que avancen els dies, vas millorant i observant com es crea aquest vincle tant especial entre monitors i nens. Cal dir que improvisació i la capacitat d'adaptació al mitjà han sigut molt importants. Les ganes de treballar, d'oferir-los el millor de nosaltres mateixos, la satisfacció i gratificació personal que rebíem cada dia, les emocions a flor de pell i el xoc cultural, ens han fet més conscients d'una realitat que passa a tan sols dues hores d'avió d'aquí.

Finalment, quan acaba el casal i reflexiones sobre tot el que has viscut, no ets conscient de tot el que ha significat per a tu l'experiència fins uns dies després que tornes a la rutina i tornes a fer un altre xoc. T'adones que la idea de fer un ApS per ajudar als infants i aprendre coses noves és queda curt, ja que vius i experimentes coses i sensacions inexplicables, tens contacte amb gent molt propera, que t'estimen i et valoren sense casi ni conèixer-te, una família que t'acull i de la qual t'emportes molts records, emocions i estima. Es una experiència molt màgica, la qual et fa reflexionar molt. Penses que vas a ensenyar i/o ajudar, i t'adones que t'estan ensenyant molt més ells a tu.

A més, durant tot el procés desenvolupés noves habilitats personals com una adaptació ràpida al medi, treballar en equip amb persones que no coneixíem, etc. En l'àmbit cultural també fas una reflexió i comparació entre les dues cultures que t'ajuda a comprendre les necessitats de cada lloc. En definitiva és una experiència única que recomanem a més gent pel gran creixement personal que aporta, a més d'un ampli coneixement de matèria teòrica i pràctica sobre la nostra disciplina.

7. Valoració

7.1 Fase formació

Per a la realització d'aquest projecte la fase de formació en la qual ens reuníem cada dues setmanes va ser imprescindible, no només per començar a endinsar-nos a la cultura que envolta la comunitat amb la qual treballaríem, sinó també per començar a conèixer-nos entre nosaltres, ja que en un projecte com aquest és vital establir una cohesió de grup òptima per poder desenvolupar tot el treball que tindríem a continuació.

Per realitzar un projecte com aquest és molt important conèixer bé el context en el qual ens trobarem, ja que tot allò que volem realitzar ha de ser adaptat al lloc on ens trobem. Després de tornar del Marroc i viure aquesta experiència ens hem adonat de la necessitat d'ampliar aquesta fase, no només pels APS els quals tenien obligada assistència, sinó també pels voluntaris. Això és a causa de que ens hagués facilitat molt la tasca amb un mínim de coneixement de l'idioma abans de marxar, ja que la comunicació directa amb els infants es veia interrompuda amb la barrera de l'idioma.

Tal i com ja s'ha comentat abans, és important organitzar millor aquestes reunions setmanals i dinamitzar-les una mica més, és a dir, utilitzar altres metodologies per treballar, ja que es feien una mica llargues en ocasions i les idees no fluïen. D'altre banda, trobem que un dels elements clau ha sigut el cap de setmana que vam compartir amb tots els APS i voluntaris. Ens va servir per conèixer a la gent, per agafar més confiança i començar a crear "el grup" que passaríem a ser després al compartir una experiència tan enriquidora com aquesta.

7.2 Preparació projecte

En la fase de preparació del projecte ens vam trobar amb dificultats en un primer moment, ja que al ser tantes persones es difícil establir un consens, per exemple, amb l'eix del casal vam trigar un parell o tres de sessions en decidir exactament quin seria. Amb aquest projecte molts de nosaltres ens hem estrenat en dissenyar i construir tot el procés, ja que encara que haguéssim participat en altres no és el mateix que fer-lo nostre. Ha sigut molt interessant la participació de persones procedents d'àmbits i recorreguts tan diversos per tal d'observar diferents visions des d'altres disciplines, en ser un grup divers, cadascú ha pogut aportar el seu granet des d'una perspectiva molt diferent i alhora molt enriquidora que s'hauria de dur a terme més sovint ja que, malauradament, la universitat no ens dona gaires oportunitats de fer projectes transversals entre diversos graus.

Respecte al projecte, la preparació ha estat força bé. Malgrat això, el fet que els voluntaris no haguessin de vindre a les reunions, ha dificultat molt la tasca, ja que hi havia grups que treballaven amb molt poca gent. D'altre banda, trobo necessari que les activitats més importants del juliol i del agost han de ser diferents, per tal d'oferir als nens més oportunitats de conèixer jocs i gaudir del tot de la experiència.

7.3 Difusió

La difusió del projecte es va realitzar des de l'oficina d'APS, via correu electrònic a tots els estudiants de la universitat, la mateixa coordinadora va explicar el seu projecte en un dels crèdits de treball social i d'altres voluntaris que van participar en el projecte anys enrere. Aquest any, per primer cop, pel volum de persones que en un primer moment es va apuntar es va oferir la possibilitat de realitzar dos casals, un el mes de juliol i un altre en el mes d'agost.

Com a eines de difusió, recomanaria utilització més massiva de les xarxes socials ja que actualment és una eina que pràcticament tots els joves utilitzen i amb la qual s'arriba a més gent. D'altra banda, els propis voluntaris, podríem fer petites reunions a les nostres facultats per tal d'informar als estudiants, ja que a molta gent li agradaria participar en un projecte d'aquestes característiques.

7.4 Aplicació al territori

Només en arribar al poble, tots ens vam quedar bocabadats, era molt diferent al que tots imaginàvem, considero que se'ns va explicar tot a les reunions però de l'explicació a la realitat hi ha un tram. Tot i així, tots ens vam saber adaptar i no vam tenir cap problema. Respecte a la aplicació al territori, hagués sigut convenient saber que les dues primeres hores del casal es feien a dins de l'alberg, ja que vam tenir que canviar moltes coses que teníem previstes fer.

D'altra banda, la manca de material ha sigut també un inconvenient, ja que per exemple, hi havia deu tisores per a tots els nens, la qual cosa dificultava molt la realització d'activitats. Tot això en part va ser perquè era el primer any que es realitzaven dos casals en un mateix estiu i no es va tenir en compte el material que es disposava pel doble de temps que va ser. També va haver-hi altres factors externs com el mal temps que va fer durant el primer casal que això va fer que es gastés més material de manualitats.

7.5 Funcionament del grup

Respecte al funcionament del grup, com hem dit abans, al principi era molt difícil ja que no tothom participava, però un cop ens vam trobar al territori tot va canviar. Vam formar un bon equip, on entre tots col·laboràvem i posàvem un gra de sorra per així portar endavant el casal amb els infants. Tot i així, com sempre passa en els grups grans, dins del mateix grup es van fer subgrups, però això no afectava gens al treball.

7.6 Aprenentatges desenvolupats i/o adquirits

Aquesta experiència ens ha permès desenvolupar i adquirir una sèrie d'aprenentatges, valors, actituds i competències tant personals com professionals. En l'àmbit professional a tots ens ha servit per aprendre a adaptar-nos a condicions molt diferents a les que estem acostumats, per saber improvisar amb el material, així com per aprendre a improvisar metodologies i activitats per portar a terme.

I personalment, a tots ens ha servit per obrir els ulls i veure que no tot és tan fàcil com de costum, que hi ha un món més enllà del que coneixem, i que em de valorar sempre el que tenim al nostre voltant deixant de banda els objectes materials i donant més importància a les persones que ens envolten.

7.7 Altres aspectes

Així mateix, durant aquesta experiència em viscut moments de tot tipus. No només em compartit entre tots el casal amb els infants sinó que fora del casal també gaudíem de l'experiència junts. Vam poder gaudir de la posta de sol pujant a la duna que teníem darrera l'alberg, vam poder anar a una piscina per alleugerir el calor, fruïem d'un passeig en camell i d'una nit en *haimas*. Així com vam poder viure i gaudir aquesta experiència acompanyats d'una família d'allà donant-nos l'oportunitat d'aprofundir en la cultura.

De cara a l'any que ve, un punt de millora abans de començar l'experiència en el territori seria poder fer les reunions i les sessions prèvies tots junts, sense diferenciar entre Aps i Voluntaris, ja que un cop ens trobem allà no hi ha diferències, i això seria una millor organització i encara es crearia més cohesió grupal. Conèixer-nos més els uns als altres, les nostres maneres de treballar, els nostres punts forts i els nostres punts febles... elements que ens poden ajudar a fer que la convivència i el treball allà, siguin més fàcils.

Annex 27. Disseny Indicadors d'avaluació del «Programa els somriures dels casals».

CATEGORIA	INDICADOR AVALUACIÓ	DESCRIPCIÓ
Pertinència	El disseny del programa és pertinent a les demandes de la comunitat, dels estudiants i de la universitat.	Relació amb la temàtica d'estudi i objectius planificats. Una avaluació lliure dels objectius ofereix l'oportunitat de valorar els diferents aspectes que van incidir en l'evolució i consecució dels objectius del programa i la relació amb la temàtica de l'estudi. Avaluem i interpretem els objectius amb l'afany de donar resposta i d'esbrinar si s'ha contribuït a la consecució dels objectius dissenyats en el programa, intentant copsar la percepció de les expectatives, esperances i temors dels actors implicats tractats com objectius addicionals al programa i incorporats a l'estudi (Stake, 2006).
Rellevància	El programa és rellevant per l'educació superior i la societat.	Capacitat de representació de la problemàtica en l'educació superior.
Vinculació- adaptació al medi	El programa té capacitat d'adaptació i vinculació a les necessitats del medi-comunitat.	Capacitat d'adaptació àrea d'estudi-territori.
Eficiència	El programa presenta un adequat equilibri entre costos i eficiència	Relació apropiada entre els recursos necessaris (organització de l'acció), la recollida de dades i informació obtinguda (costos i esforç invertits i la proporcionalitat dels guanys obtinguts).
Participació i sensibilitat als canvis	El programa ha generat impacte a estudiants, comunitat i universitat incentivant la participació i és propositiu de canvi social.	Identificació de la participació i dels canvis espacials i temporals (factors interns i externs), de l'ajuda a l'acció social (resposta a les necessitats formatives, socials i comunitàries) relacionades amb l'impacte rebut. Per avaluar la participació i la sensibilitat mostrada als canvis dels diferents actors participants en el programa proposem diferents enfocaments qualitius que permetin legitimar-lo. En termes més objectius podríem parlar, en primer lloc, de l'impacte generat en estudiants, comunitat i universitat la implementació del programa. I en segon lloc, la capacitat de donar resposta i despertar l'interès dels agents implicats (manteniment dels efectes beneficiosos del treball realitzat). I en tercer lloc, saber si les accions empresades poden considerar-se com pràctiques reflexives que articulades i explicades suposen un aflorament que pot provocar un canvi en un grup o organització i contribuir al procés de canvi social. (Aquest indicador s'avaluarà des de la perspectiva de cristal·lització del canvi).

1 **MT**

2 UTEM, 9:08 A.M. fue el director del programa de apoyo la EIB en las escuelas del Alto
3 Bio Bio en Chile.

4 **RESULTADOS MAS IMPORTANTES DE LOS OBJETIVOS DEL PROGRAMA**

5 **MT.** Lo primero que hay que puntualizar es que el proyecto de cooperación el cual se
6 enmarca este programa de revitalización lingüística en las escuelas del Alto Bio Bio no
7 es un proyecto que viene a descubrir una necesidad, es un proyecto que viene a decir
8 mira a ustedes les falta esto y esto y a través del programa de intervención se va a
9 mejorar, la UTEM a través del CEDESOC venía desde el año 1999 trabajando el tema
10 de la EIB, a través de su CEDESOC, insisto. Entonces lo que si pasa con el programa,
11 con la intervención del programa de cooperación es que se generan espacios para la
12 creación de soluciones distintas..., voy a tratar de explicar eso: desde el '99 la
13 universidad trabaja con agencias nacionales, agencias del estado, básicamente la
14 CONADI y municipalidades en proyectos donde los términos de referencia eran muy
15 definidos. Los productos que se requerían de esos proyectos cierto que eran de alto
16 impacto pero acotados necesariamente al proyecto y a la necesidad de la agencia, o sea,
17 la CONADI (Corporación Nacional de Desarrollo Indígena), el gobierno regional, la
18 municipalidad, y la intervención de la universidad, en este caso, era como ejecutor del
19 proyecto donde no necesariamente trabajaba en los objetivos ni en fijar los términos de
20 referencia, entonces era una ejecutora. El punto de inflexión que sirve el proyecto de
21 cooperación tiene que ver que la universidad ya había descubierto y claramente desde
22 el comienzo que muchos de los fracasos de los programas de intervención a través de
23 las agencias nacionales tienen que ver con términos de referencia definidos, y esto
24 tienen que ver con el fracaso que no se preguntado a las comunidades que quieren, que
25 esperan: si bien es cierto en muchos programas que esperas tu, esto no cambia. Incluso
26 en el programa mismo, porque significa que tu te sales de los términos de referencia y
27 los marcos de acción con los cuales estas evaluado, entonces cuando se inserta el
28 programa se empezó a trabajar en el programa con la cooperación, cuando se empieza
29 trabajar con la universidad Ramón Llull de Barcelona, se incluye en una metodología,
30 que después le vamos a ir poniendo nombre, pero en un comienzo era una metodología
31 de trabajo participativo con las comunidades, en la que no se trata a las comunidades
32 como beneficiarios, ni tampoco como usuarios del programa, si no que se intenta de
33 instalar el concepto de socio comunitario. Un proceso complejo, no es fácil, porque esta
34 la idea de instalar el concepto de socio comunitario al otro como un igual no como

35 beneficiario implica desafíos que van mas allá y aquí tenemos desafíos para ambas
36 universidades, los equipos no estaban preparados para el trabajo transdisciplinario, en el
37 concepto de entender al otro también y aceptar el conocimiento del otro, desafío fue
38 para las universidades, no se trataba de trabajar con sociólogos, antropólogos,
39 educadores, trabajadores sociales... Sino entender la cosmovisión y el concepto del
40 otro, el concepto transdisciplinario, que no esta desarrollado mundialmente y
41 evidentemente ninguna universidad tenia capacidad para trabajar, de alguna o otra
42 manera se enfrento y se fue trabajando sobre la marcha y a mi me parece brillante que
43 se pueda sistematizar de la sistematización de este programa no esta hecha. Los
44 resultados que tienen que ver con los esfuerzos de profesionales de ambas
45 universidades, de los profesionales vinculados, si no se hace esta sistematización se van
46 a perder y esta seria una verdadera perdida para la intervención para los programas en
47 Chile en particular en materia indígena y en America Latina en general, porque digo en
48 America Latina en general, porqué hay un tema que el tratamiento al indígena se le trata
49 como campesino pobre, y el tema lo mismo en Chile, sin embargo, lo que se instalo en
50 este programa fue una idea: aquí hay una realidad distinta, ni mas buena ni mas mala,
51 sino otra, y que puede aportar al desarrollo, en este caso, a la educación en la región que
52 se estaba interviniendo, y no se trata de campesinos pobres, ni de Paulo Freire, ni de
53 educación popular, si no de conceptos de profundidad de educación intercultural,
54 tampoco necesariamente EIB, ni la profundidad de multiculturalismo, se trataba de
55 cosas tan simples como de entender al otro como un igual como un ciudadano, en la
56 practica plena en de construcción de ciudadanía y interculturalidad. Es el aporte del
57 programa.

58 Ahora en términos de la generación de redes, podemos descubrir, dos vías iniciales, en
59 un primer momento la alianza entre la UTEM y la URL, ya es una red. La URL aporta
60 la expertiz a través de sus profesionales por dos vías distintas de soporte, una era en el
61 área de la academia al interior de Barcelona, su soporte académico que permite generar
62 un vinculo con otra universidad y otros centros de estudios, me acuerdo de Lleida
63 (Centre de Desevolupament rural, Universitat de Lleida), de un centro SETEM, la
64 Universidad Politécnica de Catalunya, una vía que aportaba la URL, y otra también, la
65 línea del apoyo, soporte económico de la ACCD i AECID, situación bastante compleja,
66 no para nosotros, a nosotros nos daba lo mismo ACCD, y ACECID, pero me parece que
67 no era lo mismo para la URL, con ideales y visiones distintas de ambas agencias,
68 divisiones políticas, en definitiva nosotros no llegábamos a tener ese mismo contacto

69 porque no éramos contraparte directa, pero que era un tema a resolver al interior de la
70 cooperación española, de la relación en la cooperación en esa misma línea y
71 también en el tema esencialmente de las relaciones políticas, la URL, aportaba esa red,
72 de relaciones con instituciones LINGUPAX, LINGUAMON, y que evidentemente
73 también hay un tema a resolver allí, insisto, por el lado de las universidades españolas,
74 eran instituciones o agencias, básicamente estas dos últimas que he nombrado en el área
75 de la lingüística pero que tenían o tienen un transfondo político interesante y que
76 evidentemente unos temas sin resolver y tienen mensajes que terminan influyendo en
77 los proyectos.

78 **AB.** A que te refieres cuando dices que están sin resolver

79 **MT.** Dos agencias que hacen lo mismo.

80 **AB.** Políticamente te refieres.

81 **MT.** Claro, claro, políticamente enfocaba distintas áreas pero hacían lo mismo. En lo
82 mismo políticamente, enfocaban en distintas áreas y no haciendo lo mismo, entonces,
83 finalmente nuestra visión, ya, que teníamos acá, era solo tengo agencia española. Nos
84 dan los recursos, si nosotros entrábamos en los análisis profundo que hacia la agencia,
85 era un tema muy violento, porque Chile supuestamente esta en condiciones distintas al
86 resto de America Latina, en la pobreza y desigualdad es la misma que America Latina y
87 peor que el resto de los países de America Latina, entonces explicar que de alguna otra
88 manera hay dos agencias con cantidad de recursos para hacer exactamente lo mismo y
89 altamente competidoras entre ellas en un territorio lingüísticamente minorizado, y como
90 Catalunya y eso es complejo, en ese sentido si lo viera, hay una lengua minorizada
91 como el mapudungun aquí en Chile y una hay lengua minorizada en el mundo como el
92 catalán pero el catalán tienen dos agencias mundiales, y desde esa parada ayuda a otras
93 lenguas minorizadas. Era...Es violento digamos, Hay una violencia simbólica dura, y
94 recuerdo episodios personales que viví, y... me costo eso, en parte, un aprendizaje
95 riquísimo, que también me deshonra.

96 En esa misma línea, eh... Yo en esta área dejando claro las redes por un lado de los
97 españoles y la interfase, fue la fue clave la interfase del trabajo profesional de la
98 encargada del programa porque las demandas desde el socio comunitario indígena en
99 chile los comunidades dicen los españoles nos viene a devolver lo que nos robaron... Es
100 un discurso antiguo, usado, un discurso y un recurso, un recurso para solicitar más
101 dinero, un recurso muy altivo, muy altivo... Sin embargo fue, no estoy diciendo desde
102 un comienzo, pero es un de los aprendizajes que generaron los equipos de ambas

103 universidades y en especial, el aprendizaje que generó el equipo que venia desde
104 Barcelona, nosotros como bien decía anteriormente, veníamos trabajando desde el año
105 1999, entonces para nosotros ya sabíamos como era digamos, como podía ser, pero era
106 muy difícil traspasar ese conocimiento sino era en la práctica.

107 Por el lado de las redes nacionales la universidad tenía soporte del trabajo anterior y con
108 redes asociadas con otras universidades acá en Chile, otras universidades en América
109 Latina básicamente Colombia y Bolivia, el área colombiana no se explotó por un tema
110 del tiempo y de las condiciones políticas que había en ese momento. En Colombia eran
111 muy complejas, estamos hablando de periodo más o menos de antes de la liberación de
112 la congresista Betancourt, ese era un tema complejo, es decir vamos a trabajar en el
113 Cauca, en el centro del conflicto colombiano, entonces en una conversación que tuve
114 con la encargada del programa indígena en Colombia, claramente la definición era no
115 trabajar hasta que no teníamos las condiciones políticas ni condiciones de seguridad
116 para hacer un soporte para el programa, la decisión fue empezar a trabajar en Bolivia
117 con soporte de la lógica intercultural, es una línea más bien intercultural, pero más bien
118 asociada a organismos estatales. El programa en Bolivia durante muchísimos periodos,
119 unos 20, 25 años atrás viene instalado desde el gobierno el programa EIB y
120 básicamente a través de agencias de cooperación en su realidad Aymara. Hay un
121 tremendo equipo, una gran cantidad de escritos y experiencias, sistematizaciones y en
122 un principio cubrió nuestras necesidades digamos teóricas, ya... en términos de
123 LINGUAMON, hubo un trabajo que lo vimos sobre las relaciones interculturales
124 comunitarias, pero sucede que, insisto, en un primer momento.... Hubo unas
125 necesidades... y cuando empiezan de verdad las necesidades y eso fue coincidente en
126 que nuestros aliados, con el tema de las redes de Chile fue hacer lo de siempre, bueno
127 vamos hacer con la Corporación Nacional de Desarrollo Indígena o que veníamos
128 haciendo con el Ministerio de Educación, Gobernación, Intendencia, y era una
129 intervención y la práctica. Y fortalece el nexo que la UTEM tiene con las mismas redes
130 que venían trabajando y el mismo sustento teórico que consideraba válido, entonces
131 suman. Teníamos redes de España que eran institucionales, internacionales, con todos
132 sus problemas, y redes en América Latina y Chile que tenían que ver con redes
133 asociadas a universidades y agencias internacionales también, el problema era que
134 como, el desafío se plantea cuando nosotros vamos al terreno, después de trabajar
135 experiencias y empezamos a plantear estas condiciones básicas, expuestas. De que el
136 ciudadano indígena era otro más, uno más, y era el discurso de trabajar con ellos, para

137 ellos, era en la práctica, insisto, no un discurso de la teoría, si no en la practica con toda
138 la complejidad de la teoría no ha podido cumplir, nos damos cuenta de que las redes
139 finalmente no eran capaces de responder a la necesidad de lo que efectivamente esta
140 pasando en el territorio.

141 ***LINGUAMON, LINGUAPAX, Catalunya, agencia española, URL, no respondían
142 como tampoco respondía la teoría de la interculturalidad en América latina, tampoco
143 respondía lo que había hecho la UTEM, la CONADI, y empezamos a tener conflictos en
144 el territorio asociados con nuestra matriz de intervención, nosotros interveníamos desde
145 las organizaciones estatales y organizaciones oficiales de cooperación con la misma
146 matriz, y el proyecto entra en conflicto en su momento básico. Vamos a trabajar con
147 esta unidad transdisciplinaria, vamos a trabajar insertándonos en la cosmovisión y los
148 tiempos, entonces era fortalecer las redes, nosotros trabajamos con lingüistas, en un
149 seminario en lengua, fue el equipo de trabajo de allí, donde podía ser el evento del
150 seminario mismo y para las agencias ya era una locura que fuera en el territorio definido
151 y sin embargo para las comunidades todavía seguía siendo una mirada centralista y eso
152 finalmente, que fue una anécdota, termina siendo un punto de inflexión en el proyecto
153 porque te das cuenta de las miradas del mundo, que las miradas del mundo no coinciden
154 y que tampoco las matrices de intervención estaban guiando, estaban quedando cortas,
155 estaban quedando cortas frente a las necesidades reales y las expectativas que se estaban
156 levantando con el programa.

157 Este seminario genera la mezcla de, en este espacio se genera una mezcla de todas estas
158 miradas, teníamos un individuo que venia de Bolivia a mostrar la educación
159 intercultural, especialistas que venían de México a mostrar el tema lingüístico de
160 primera línea, lingüistas catalanes que venían a explicar cómo se había trabajado el tema
161 de la lengua ahí, en Catalunya, pero también teníamos profesores del territorio, que no
162 que nos trasladan perfectamente que todo lo que estábamos diciendo efectivamente no
163 funcionaba en el territorio, además habían miradas que tenían que ver que con la
164 cosmovisión mas purista del mundo indígena y habían miradas religiosas, tanto
165 evangélicas como católicas sobre la intervención, en la intervención intercultural y
166 sobre todo en las escuelas, insisto, el fortalecimiento de la EIB en las escuela del Alto
167 Bio Bio. Hay que entenderlo en un contexto en conflicto, esto es necesario y además
168 instalarlo, no es un territorio cualquiera, donde estaba la leyenda del indígena... es un
169 territorio en conflicto, en permanente conflicto y un conflicto no resuelto, de suerte
170 activa las redes finalmente sin definirlo, porque creo que el equipo de la universidad

171 UTEM-URL hacen un poco más invisibles, no lo visualizan tanto porque se finalmente
172 se definieron que las redes eran agencias para la obtención de recursos y no
173 necesariamente para generar la metodología de intervención y generar los cambios que
174 finalmente tenían que ver con el impacto, que finalmente se produjeron, es decir, en ...
175 esto que hemos relatado un poco desordenado, tiene que ver en como se sistematiza
176 esto, que pasa en este relato, que pasa, que se va haciendo, o que se hizo, que en el área
177 de decir... mira si hay sinergia entre los actores: absolutamente, hubo un minuto en que
178 entendiendo que la metodología de intervención tenía que ver con el respeto profundo
179 del otro, fue un ejercicio muy complejo, muy complejo, insisto, cuatro paginas de un
180 libro cabe... uno puede aceptar, pero en a práctica era muy complejo porque tratábamos
181 al menos 4 mundos, cuatro mundos...: el mundo la universidad y las características de
182 Chile, el mundo de la universidad y las características de España, el mundo de las
183 agencias de cooperación españolas y las agencias de intervención en el área indígena
184 chilena, hay al menos 4 mundos y ...Era muy difícil de fusionarse...

185 **MA.** Más los individuales...(Los mundos)

186 **MT.** Más el trabajo del individual que quiere ser parte de este mundo y que finalmente
187 se saltaba en el medio del conflicto como representante de uno de ellos, fue muy difícil
188 y de desdoblar, Sin embargo, la clave la dieron las misma comunidades indígenas, las
189 misma comunidades indígenas, descubren el intento de un individuo que esta en dos
190 mundos, en el mudo indígena y en el ministerio de educación, y que desdoblaba y son
191 las comunidades indígenas que empiezan a pedir ciertas definiciones, como si en ciertos
192 momentos hemos reconocido en el territorio de conflicto. Habíamos sacado los
193 individuos del territorio, analizamos al individuo fuera del territorio, cuando teníamos
194 que viajar... o algún producto, es decir, si nos quedamos un individuo fuera, tenía
195 problemas, con el conflicto del territorio y evidentemente no podía salir del país,
196 habíamos sacado el individuo del territorio, evidentemente que era un territorio en
197 conflicto, no habíamos hecho el cruce en donde estamos.....no interpretábamos, no
198 analizamos, escribíamos, lo explicábamos, pero no éramos capaces de proyectarnos,
199 esto es una muy buena descripción lo que pasábamos, que implicaba que estábamos en
200 un territorio en conflicto, son elementos que tienen que ver con las sinergias y de allí...
201 eso se ha salvado un esfuerzo individual de las personas que estábamos en el proyecto,
202 las personas que quedaron acá en términos del proyecto, si yo no se si lo van lo habrán
203 catalizado, lo habrán pesado... pero desde mi perspectiva se quedaría diciendo, mira
204 hicimos un gran esfuerzo, una tremenda inclusión, una gran inmersión en el territorio,

205 en los individuos, las persona que trabajaron, en el equipo intermedio que trabajaron de
206 España y Chile, se involucraron, lloraron y sufrieron el proyecto, pero tenia que ver con
207 el conflicto y la poca lectura que en algún minuto nosotros hicimos de esta, poca lectura
208 y poco... y esto hacia redoblar, triplicar quintuplicar esfuerzos, evidentemente como
209 conflicto interno, al interior del equipo que solo se salvaban con la potencia que tenia el
210 proyecto que todo el mundo estaba convencido, y seguimos convencidos, que el
211 proyecto era magnifico, la oportunidad de poder definir con las personas iba a generar
212 productos de otra calidad, íbamos a aportar al desarrollo y en cambio en el área de la
213 educación intercultural.

214 Cuando nos damos cuenta de esto, de que a pesar de todo esto, a pesar de las falencias,
215 sistematización de la que no estábamos haciendo, por que terminábamos preocupados
216 por temas administrativos, y porque no era un proyecto de investigación era un proyecto
217 de ejecución, no era ni aplaudido, ni asimilado por la sistematización si escribimos en
218 el momento, no era en ese minuto... es cuando empezamos a escalar en los productos,
219 empezamos en los productos, en esta escalada de los productos nos damos cuenta de
220 que la necesidades que nosotros nos hemos planteado en el minuto y que habían sido
221 acogidas en este caso por la cooperación internacional, es un programa de
222 fortalecimiento de educadores comunitarios, y la salida occidental era si los vamos a
223 transformar en profesores, van a ir a Barcelona, y vamos a transfórmalos en magíster en
224 educación, y se veía como muy redondito, como muy lógica la salida, sin embargo, la
225 comunidad no veía eso, a la comunidad no les interesaba esa vía inicialmente, si se
226 veían muy entusiasmados, pero al caminar en el camino que se ha... y tampoco hay
227 herramientas previas básicas que tenían que ver con las condiciones de entrada oficiales
228 que hoy en los modelos implica que hay una educación básica completa, educación
229 media. La universidad iba tener un programa especial para 15, 20 personas, eso se
230 visualiza como liderar el conflicto finalmente desde nuestra perspectiva fue más bien
231 ausente... y se transformo en un objetivo común el desarrollo y el fortalecimiento de la
232 EIB en todo el territorio, es decir, fue una propuesta de solución individual enfocada en
233 el individuo comunitario, individual, a una solución comunitaria concreta, es decir, la
234 solución era para la comunidad y no para el individuo, en lo que se respetó
235 inicialmente. El cambio fue el eje de intervención, que en un comienzo eran los
236 educadores comunitarios, en los años siguientes eran los niños, y eso se mantuvo, se
237 partía de la idea de los socios comunitarios asociados a un programa del ministerio de
238 educación y estos educadores comunitarios podían a ser los agentes, el enfoque no iban

239 a ser los educadores comunitarios y el producto era orientado a los niños y eran los
240 niños los que tenían que definir el impacto, en esta línea las estudiantes que venían de
241 pasantía desde Barcelona fue un tremendo aporte en el área de educación social, porque
242 un desafío como manejo más instrumentos de educación social, evidentemente aquí es
243 trabajo social, que tiene que ver con la educación social pero no en la misma
244 profundidad de los equipos que venían de Barcelona. Interesante en esta misma línea de
245 los equipos intermedios la introducción de los estudiantes de diseño, porque generaban
246 miradas distintas, miradas que tenían que ver con lenguaje cómico, de texto, de colores,
247 un léxico asociado a soporte gráfico y soporte de comunicación visual que ninguno de
248 los que estábamos trabajamos en el área de intervención teníamos la capacidad de poder
249 desarrollar, y el aporte de los estudiantes de diseño y de los profesores de diseño tiene
250 que ver con eso, digamos, y plasmar todo lo que estábamos hablando, en tremendos
251 discursos en productos concretísimos, en productos que si una gran sistematización, ahí
252 si esta la sistematización de cómo se hizo como se avanza, del dibujo japonés a un
253 diseño participativo, a un diseño intercultural, mucho que aportar, con esta línea. Me
254 había quedado anteriormente, lo que se supera en estos problemas es la sinergia de
255 equipo, el equipo se fue potenciando, de un conflicto cada uno de los individuos
256 reconocían en el otro la potencialidad, y hay un intento dentro de centrar, el accionar, el
257 actuar de cada uno enmarcarlo en lo que tenía que hacer... mira este es bueno para esto,
258 tu vas a hacer esto, tu eres bueno para esto... fue un intento que ayudó, no
259 necesariamente a mejorar las relaciones, si no que, en el fondo que no se siguieran
260 deteriorando las relaciones, pero el eje central era el producto y el proyecto y el modelo
261 de intervención era el que se tenía que hacer.

262 Con todo lo anterior, el tema de la revitalización lingüística y cultural que se creó en el
263 proyecto fue exitoso en esa línea porque finalmente las comunidades indígenas
264 pewenche fueron solicitando ellos y descubriendo ellos sus propias necesidades... y
265 esbozando ellos también las soluciones, el punto de inflexión aquí, es un producto que
266 tiene que ver con la película, un corto metraje y ¿por qué el punto de inflexión? porque
267 las nueve comunidades, cada una presenta un guión, con locaciones, con la idea central
268 de lo que se quería, y se presenta a las otras comunidades, y las otras comunidades
269 eligen un guión de entre las nueve, con la que aportan todos los otros... reiterar que se
270 supera el concepto individual por un tema de concepto colectivo, y ¿porque una
271 película, porque un cortometraje? porque fue una solicitud de las comunidades, que
272 tiene que ver con la etapa anterior, tres cuentos digamos, y para dejar evidencia del

273 proyecto, se estaba filmado. Las comunidades dicen porque no filmaban ellos, porque
274 no hacíamos un material audiovisual, sobre su cultura, su cosmovisión y básicamente su
275 relaciones con el medio ambiente, y ahí decidimos tener al guionista, al cineasta, tener
276 equipo y los equipos en territorio aspectos técnicos, cámara y sonido, no necesitábamos
277 ni ir a Hollywood... si no que con medios caseros se podía hacer un gran producto, y la
278 sorpresa es que cuando este producto se presenta al público, que eran lingüistas y
279 interculturalistas de América Latina, en un extraordinario evento, en México... la
280 respuesta es: como a ustedes les dejaron filmar esto....jajeejejeje.. ¿Como? ... Se ha
281 dado, nosotros ya sabíamos que era un muy buen producto, entendíamos perfectamente
282 que era sagrado, lo habíamos vivido en las instancias distintas de la comunidad
283 haciendo el producto y como cada etapa fue pasando por momentos muy significativos
284 en cuanto al tema de la divinidad del producto, sin embargo la sorpresa nuestra fue que
285 el resto de los individuos que no había visto, solo el producto final quedó impactado y
286 sorprendido. Sobre eso significaba que en la práctica el contenido y el continente del
287 producto esta bien trabajado, y evidentemente el contenido era de altísima calidad
288 porque lo habían hecho las mismas comunidades. A nosotros, a ninguna universidad, ni
289 a ninguna agencia nacional, internacional se le hubiera ocurrido hacer esas filmaciones,
290 hacer eso que estaba ahí, los programas, hacer una película, pero lo que hay ahí es de
291 una profundidad que tampoco se ha trabajado porque se podía haber trabajado en el área
292 de la educación, pero no se ha trabajado, pero eso son los desafíos que le queda a la
293 comunidad en torno a la sustentabilidad.

294 En esa línea, claramente el reforzamiento de lo cultural, lo lingüístico y del territorio se
295 cumple, por varias vías, en el primer producto, solo tres cuentos, tres EPEWS, después
296 de una larguísima discusión, inentendible discusión, y que estamos hablando
297 exactamente lo mismo, los cuentos tienen chedungun, español y un anexo con
298 traducción al catalán , para los pewenches que los cuentos estuvieran en chedungun
299 primero, el español después y el catalán en un anexo, era un gran avance, ¿en qué
300 sentido? que inicialmente solo querían que el cuento estuviera en chedungun, pero se
301 dan cuenta del poder lingüístico, que no lo habían pesado, de que el cuento estuviera en
302 chedungun, en español y en catalán con las posibilidades de demostrar su cosmovisión,
303 su conocimiento al resto del mundo y la potencia que les da ahora. Esto no fue fácil, fue
304 complejo, fue complejo,... hay que bonito, esta bonito, que simpático... pero eso
305 evidentemente supera la simpatía del proyecto. Con este cortometraje que se esta
306 hablando integro en chedungun tiene una versión subtitulada y una versión sin subtítulo

307 y eso tiene que ver con fortalecer su identidad cultural y su identidad lingüística, ahí las
308 comunidades tienen un desafío, ellos y todo el mundo en entender este material, que las
309 comunidades tiene que trabajar, seguir trabajando, como ellos profundizan el trabajo
310 lingüístico a través de estos soportes.

311 **MA.** Cuando hablas, anteriormente has hablado de sinergias de los actores que están
312 trabajando, sobre todo de las universidades, y la relación que se creó con los
313 educadores, quiero decir sobre todo, tu no crees que por el hecho fueron muchos los
314 equipos de trabajo fueron primero estudiantes, se fueron involucrando en el tema y
315 fueron parte del programa, fue lo que creó esta confianza, aunque hubieran muchos
316 conflictos, pero que se crea una confianza, que si hubiera sido profesiones a los cuales
317 se les hubiera pagado, ¿eso no fue una fortaleza para que finalmente se creara un
318 producto de estas características? y que se genera precisamente a partir de ahí.

319 **MT.** Claramente si, claramente si, si, si. Pero... primero si yo te digo voy a trabajar
320 sobre las comunidades con la universidad, pero finalmente se está trabajando con las
321 comunidades mapuches pewenches, que en el minuto, así como no se elije Colombia
322 para intervenir, se elije como teórico Bolivia, en un minuto político clave que esta
323 pasando en el mundo mapuche. La lucha por las reivindicaciones territoriales mapuche
324 hacían no necesariamente que hubiese que explicar más, pero estuviesen vamos a
325 trabajar con las poblaciones guaraníes de Bolivia y Brasil, ¿a qué interesante?, pero
326 cuando decías estamos trabajando con mapuches pewenches, estamos en un tema a
327 nivel mundial, porque la lucha de los pueblos mapuches está globalizada, en Chile es un
328 conflicto territorial, más donde están trabajando en el Alto Bio Bio, es un elemento
329 clave, potente. Al elegir el eje teórico en Bolivia también no era menor, porque en
330 Bolivia hay un proceso de cambio que tenia que ver con la multiculturalidad, el proceso
331 que esta liderando el presidente Morales, entonces elegir como modelo de intervención
332 teórica, o modelo de gestión desde un gobierno de derechas como es Colombia, a elegir
333 un modelo de intervención teórico asociado a Bolivia, que con todas sus crisis del
334 modelo boliviano no queda nada, de hecho ya no hay agencias trabajando en Bolivia,
335 porque la mirada intercultural en Bolivia, el proceso del presidente Morales la superó....
336 En lo plurinacional y el modelo de intervención de la EIB a través de las agencias de
337 cooperación fue absolutamente superado, absolutamente superado por el control que
338 ejercen, la intervención es de las agencias del estado y no desde las comunidades, el
339 soporte de Bolivia es bueno... Pero los bolivianos, digamos, sin teórico pero
340 evidentemente el soporte practico esta superado y ha superado el modelo, lo mismo que

341 nos paso a nosotros en corto de tiempo en el territorio, y el modelo de intervención
342 boliviano fue superado en el territorio. Eso no significa que hayamos intervenido que no
343 hayamos influenciado en las agencias nacionales en el cambio, sigue trabajando igual en
344 la CONADI.

345 Entonces para centrarnos, tiene que, en realidad, en cuanto a la sostenibilidad creo que
346 el proyecto se sostiene por si mismo, el programa se sostiene por si mismo, de hecho
347 cuando se cierran o se alejan de la llegada del curso de las agencias de cooperación y
348 definitivamente y la apuesta de no seguir trabajando con agencias locales en ese
349 territorio y a la agencias locales, agencias nacionales y cuando ...sin embargo estamos
350 en un programa cerrado con la municipalidad para poder aprovechar y dejar en la
351 municipalidades la línea de la cantidad de productos desarrollados en el programa,
352 estamos hablando de 3 epews, que inicialmente iban a ser 9, de un libro que salio en
353 términos digitales y un pocos ejemplares en papel, de un cortometraje, de dos manuales
354 de tecnología productiva, de unos juegos de roles que es maravilloso que quedó a nivel
355 de maqueta y se entregó por las escuelas, todo eso fue producto con una tremenda
356 variedad para un programa de educación, de fortalecimiento para educación
357 intercultural, en términos del producto es espectacular. Hay que recalcar que todos estos
358 productos aquí, a todos los colegios y gratis a todas la personas vinculadas y
359 necesitaban este tipo de materiales, se produjeron en cantidades notables, estamos
360 hablando de mil ejemplares por cada uno, pero en la sustentabilidad, tiene que ver desde
361 mi perspectiva con, y esto lo voy a enlazar con el proyecto anterior, que pasa con las
362 sinergias con los profesionales, si este proyecto hubiera sido de profesionales
363 académicos, este proyecto solo genera productos académicos, libros que sistematizan,
364 que problematiza, que hacen profundas reflexiones sobre el tema pero que no generan
365 ningún impacto, solo aumentan la brecha del conocimiento y del análisis, y
366 evidentemente alejan el análisis del territorio, lo que genera este equipo de individuos
367 jóvenes, de estudiantes, de profesionales que están dispuestos a dejar que fluyan las
368 necesidades del territorio, que están dispuestos a ser parte de las necesidades del
369 territorio y ser arrastrados por las necesidades del territorio y además dejar que fluyan
370 en las necesidades e inquietudes de jóvenes estudiantes, jóvenes voluntarios hace de que
371 se generen productos muy definidos muy acotados y de un tremendo impacto para la
372 comunidad, que la comunidad sienta que en definitiva ellos han aportado su propio
373 desarrollo cultural y lingüístico y se sientan reflejados en cada uno de estos productos y
374 porque además cada uno de estos productos cuentan con una propiedad intelectual

375 colectiva, no es de ninguna universidad, a diferencia de un producto académico. El
376 producto Académico paga para si esta indexado, *papers*, anda por seminarios, estos son
377 productos de la comunidad, entonces la diferencia fundamental, del que genera producto
378 académico es que es un producto que va a la comunidad, la evidencia de esto es bueno,
379 de quienes son estos productos: comunitarios.

380 Entonces, cual es la otra diferencia, que todos los manuales de intervención de las
381 agencias, la cooperación, en todos lados, en Europa, en Chile, nos hacen firmar cartas
382 de consentimiento informado, evidentemente es una carta que respalda la agencia, para
383 sacarnos la foto, todo lo que él diga, no nos puedes atacar porque firmaste aquí, es lo
384 que interesa, el concepto de utilización del producto, es clave, el producto ninguno de
385 las gentes de la comunidad se debe sentir utilizado, ni fotos, ni afiches, ni nada. Si está
386 ahí, entonces la carta del consentimiento no era necesario, no era necesario. Ningún
387 sentido. Niño de más moquitos, entonces ya okey... para pedir plata por el mundo, si
388 claro, pero acá el trabajo transdisciplinario, aceptando la cultura, cosmovisión del otro.
389 Son las comunidades indígenas que quieren aprender más, entonces evidentemente la
390 cartita de consentimiento no vale...

391 Ahora cuando hablamos de la comunidad, la comunidad lo puede hacer, que estas
392 comunidades pueden generar todo, con sus propias dinámicas, que le van a provocar
393 mejoras en los niveles de desarrollo de su modelos de intervención, ahora claramente
394 van a seguir ocupando a las agencias nacionales, a las agencias locales. Igual, los van a
395 requerir igual, pero los modelos de intervención con las miradas de la intervención
396 necesarios van a ser distintas.

397 **MA.** Tú crees que si no hay recursos exteriores la propia comunidad no puede
398 generarlos, ¿siempre tiene que haber alguien que siga aportando recursos, la idea,
399 empujando ahí?

400 **MT.** No, que consideras tú que son recursos.

401 **MA.** Recursos humanos o de otro tipo.

402 **MT.** Recurso humano siempre va ha haber, el tema es los recursos materiales para
403 materializar las ideas, si estos territorios indígenas, son territorios pobres, y las
404 necesidades de educación no son las necesidad prioritaria. En las escuelas, vienen
405 siendo un objeto de entre comillas, pueden pasar para los niños, pueden pasar cuidado
406 de alimentación, de mucho frío, pero no hay un cambio estructural en términos
407 educativos no hay. La falta de recursos es evidente, que no hay que inventársela, es muy
408 difícil que la comunidad diga vamos a disponer de ciertos recursos para ser bilingües, o

409 para hacer un cortometraje para la educación, cuando en realidad no tienen recursos ni
410 para comprar pan, la sustentabilidad esta orientada a sustentabilidad de actitud
411 intelectual incluso, de actitud frente a las intervenciones, de superar estas intervenciones
412 en la línea del asistencialismo, ahora en el territorio conviven y conciben organizaciones
413 de distinto tipo, en el territorio son intervenidos donde está, entregando frazadas, donde
414 estaba entregando las universidades dignidad intelectual, como la recuperación de la
415 lengua. Llego un minuto que el jefe comunal del territorio esta entregando “pelet”
416 porque había nevado unos días atrás (...alimento para el ganado), y en el mismo minuto
417 entregando alimentos para la cultura, para el alma asociado a productos de desarrollo,
418 no es lineal, muy complejo, entonces, la sustentabilidad económica es muy difícil sin
419 apoyo económico, pero eso no significa que no sigan haciendo, primero nos siguen
420 cuestionando, lo que ahora con mayor fundamento, segundo no significa que no quieran
421 hacer sus propias cosas, y eso significa en la práctica pasar del discurso a la acción, en
422 términos de sustentabilidad, pero tener un programa que genere este tipo de material y
423 de resultados del producto y de soporte gráfico, es complejo, complejo, complejo. La
424 cantidad de recursos no eran importantes para la universidad misma, no eran
425 importantes para la cooperación, eran marginales, el tema es en que lo utilizas, es decir,
426 esos mismos recursos al interior de la universidad en términos académicos se hubiera
427 transformado para publicar un lindo libro. Y ahora se transformaron en miles de lindos
428 libros que se asociaron a las comunidades, las agencias nacionales invierten mas
429 recursos que las agencias de cooperación acá las internacionales, pero están orientadas
430 en otra cosa, y en definitiva no está el enfoque comunitario y participativo no te asegura
431 el éxito de este

432 **MA.** Participar en este programa te ha influido personal o profesionalmente, te ha
433 generado alguna oportunidad algún desafío.

434 **MT.** Cuando se presenta esta oportunidad, este programa, en términos académicos iba
435 de salida, me he quedado en la teoría y la práctica asociada a los soportes, marco
436 teórico, se instalo que esta trabajado digamos, lo que me apporto mi este programa con
437 la tensión en la teoría y al poner en tensión en poder enlazar algunos experimentos de
438 soluciones entre comillas a los problemas. En poder pensar, no esta sistematizado, en un
439 modelo de trabajo comunitario con los estudiantes, en un modelo de trabajo de
440 transdisciplinaridad, retomar la transdisciplinariedad como un concepto relevante en el
441 desarrollo de los profesionales, es un tremendo aporte. Aceptar la apertura al otro, y
442 reconocer y respetar al otro no solo en teoría superar el concepto de tolerancia que

443 queda corto a qui, cortísimo, no se trata de tolerar, entender que podemos vivir en el
444 disenso, no necesariamente tenemos que estar de acuerdo. El que no entiende que se
445 puede vivir en la diferencia, no esta viviendo en este mundo, intentar imponer su visión,
446 podemos vivir en la diferencia sin violencia. Como aporte, uff, poner en practica y en
447 tensión un modelo de aprendizaje servicio.

448 **MA.** Es la siguiente pregunta

449 **MT.** Relevante, validar el modelo de APS, ¿cómo funciona? Como es el aporte
450 intelectual, insisto, poner en cuestión todo lo que el soporte y el bagaje que venia
451 trabajando durante muchos años. Soporte teórico, poner en tensión el modelo de
452 intervención, poner en cuestión los paradigmas de los actuales y poder esbozar cierto
453 tipo de soluciones transdisciplinarias, eso.

454 **MA.** En relación al aps, aunque no fue un programa pensado en esa línea.

455 **MT.** Nunca lo fue.

456 **MA.** Igual aquí empezaron caminar o ponerse en evidencia algunos de los aspectos de
457 APS, tu como verías este programa si lo tuvieras de definir dentro de estas líneas. O
458 entiendes el APS como...

459 **MT.** Es una metodología de intervención valida en términos educacionales, por que la
460 pregunta que cabe aquí, cual es resultado de un producto académico, que yo lo
461 cuestiono cuando asociado anteriores, mira hemos contratado a doctores especialistas en
462 el área de (...), hacen bianuales y sacan un producto, un libro, y sacan plata de la
463 cooperación que utilizan para sacar el pensamiento profundo de estos individuos, la
464 pregunta es la misma, ¿cómo influye en la academia?, la universidad, como influye en
465 la escuela, seguimos hablando de lo mismo, que este es un programa exitoso,
466 maravilloso, la metodología maravillosa. Pero ¿cómo influye?, la única forma de
467 generar influencia en el territorio, o sea en las escuelas, en las unidades donde esta
468 enfocado, en las organizaciones, que estaban involucradas, y en las universidades en las
469 que estaban involucradas el proyecto era a través de un modelo de aps, se trabajó en un
470 modelo de aps.

471 **MA.** Habías trabajado anteriormente.

472 **MT.** Sí, pero no en esta área, en el área de la tecnológica, y transferencia tecnología,
473 pero en el área de transferencia de conocimiento, en fortalecimiento de la educación no
474 había aplicado el aps, porque en la tecnología el producto es más tangible, desde el
475 conocimiento fortalecimiento de educación no había trabajado, no, por ejemplo, el
476 modelo de aps sirve muchísimo, a ver, en la línea de las organizaciones, a un lingüista

477 famoso que esta acostumbrado desde la academia a mirar la cosa, tu lo llevas al
478 territorio, ¿sabes qué? Le dices: vas ha sentir el olor al mapudungun, la cosa cambio, a
479 un funcionario como al de agencia de LINGUAMON, que termina enamorada de cómo
480 se hacen las cosas, como se podrían hacer las cosas, a una funcionaria de
481 LINGUAPAX, que se da cuenta que han invertido mal en África, a estudiantes, en
482 definitiva se cuestionan.

483 **MA.** Agencias de cooperación, las técnicas

484 **MT.** No se que falta allí para avanzar, llegó a un pequeño triunfo, el cambio, fue el
485 modelo económico, la crisis, que se yo, dudo que se pueda retomar en algún minuto
486 porque finalmente lo que se registraba son los individuos, reconocer a los individuos
487 como agentes de cambio, y al reconocerlos es posible que termine otro individuo que
488 no es agente de cambio instalados por el timbre y el poder en las agencias, entonces si
489 los gobierno no funcionan.

490 En término de los estudiantes se dieron cuenta del poder de la profesión, del poder de su
491 profesión y además se cuestionaron procesos y modelos formativos en cada una de sus
492 unidades académicas, es decir, se nos cuestionaron, entraron en crisis, los estudiantes.
493 Podría haber sido una tremenda (...) si fructifica al interior y evidentemente no
494 teníamos ninguna capacidad para manejar y administrar esa crisis, en términos
495 profesores involucrados, claramente las cosas no deben como funcionar de una forma
496 distinta, entender que uno puede delegar, y mas que delegar, debe soltar el poder y dejar
497 que la cosa fluya, y no entender que porque tu eres el director y el vicerrector podías
498 necesariamente dirigirlo todo y los actores sin testimoniar de los términos generales y
499 trabajar sobre un concepto de confianza básica perfectamente, las cosas podían no ser
500 como tu creías que eran, pero estar abierto a sorprenderse y dejarse sorprender por
501 ciertos procesos, y en el socio comunitario, el empoderamiento local y el
502 empoderamiento del individuo, la revalorización de la persona es clave del modelo,
503 APS es un elemento de verdad importante para trabajar los proyectos de cooperación.

504 Ahora, yo espero que esta sistematización que estas haciendo, nos de luces de cuando
505 aplicarlo y dar comienzo y decir esto es aprendizaje servicio, de hecho hice,
506 experimente hace un par de semestres a tras un curso de aps, desde la teoría de aps con
507 un grupo que no tenia ninguna experiencia comunitaria, y realmente es muy difícil.

508 **MA.** En relación a eso tú crees que el trabajo social pudo tener algo que ver.
509 Inicialmente se parte investigación acción participativa, que es la que usamos los
510 trabajadores sociales.

511 **MT.** Hay una crisis con un tema de los trabajadores sociales, usan metodologías que
512 son participativas, iap, pero finalmente se plantea como un oficio de poder, del poder
513 del recurso, del dinero, la agencia, de la institución, que tiene la varita mágica para
514 decidir quien si quien no. La profesión reconoce la metodología de la acción
515 participativa pero no creo que reconozca lo que es el aps. La profesión reconoce al otro
516 de su quehacer filosófico, creo que falta esa unión en los individuos que profesan la
517 profesión, des de lo individual. Hay distintas escuelas, tendencias en el área del trabajo
518 social, que no dan cuenta ni espacio a este tipo de experiencias y eso lo podemos ver en
519 la escuela, en la universidad, en el interior de ella, las miradas son absolutamente
520 distintas como en todas las profesiones.

521 **MA.** Buscando la metodología que más se adecuaba a la intervención y estudiantes de
522 distintas carreras y distintas universidades es cuando empezamos a creer en la aps.
523 Es en la práctica, se hace en la práctica, se hace un diagnóstico inicial des de una
524 perspectiva del trabajo social, desde las carencia sociales. Salieron otros problemas
525 luego, diagnóstico, desde la perspectiva del trabajo social, desde las carencias sociales.

526 **MT.** El diagnóstico social fue acertado, el diagnóstico inicial fue acertado porque el
527 acervo teórico que había fue acertado y el acervo metodológico fue acertado, el tema
528 fue que cuando se empieza a trabajar y se profundiza, el diagnóstico queda corto y la
529 metodología queda corta, y los acervos teóricos quedan cortos. Nos centramos en el
530 diagnóstico igual fue acertado.

531 Si nosotros nos hubiéramos centrado absolutamente en el diagnóstico de los productos
532 de ese proyecto hubiera sido exitoso igual en términos garantizados asociados al
533 producto. Impactó igual que pasa que el equipo se da cuenta de que con recursos se
534 puede hacer más y empieza a avanzar a poner el dedo en la llaga y en profundizar en
535 otra cosa que no estaba prevista en el diagnóstico y se empieza a realizar el modelo de
536 intervención con desarrollo que era escalable, el diagnóstico de la primera fase pero ya
537 entonces ya no teníamos costos, porque el proyecto estaba vivo y dinámico era vivo y
538 cada día cambiaba, en cada viaje y entonces evidentemente había que afrontar, de
539 fortalecer el equipo de aceptar el cambio, esta relación dialógica que se había generado
540 que fue permanente y que había generado donde en las bases de los medios de
541 comunicación y se fue así, no a través de una cámara se pueden hacer todos los
542 negocios.

543 En Internet se puede hacer de todo pero no se puede hacer de todo, la necesidad de que
544 hubiera una coordinación en el terreno era importante.

- 545 **AB.** Muchas gracias por la conversación sobre el proyecto realizado.
- 546 **MT.** Gracias por la entrevista, espero puedas sistematizar todo el proceso generado.

35 gente diferente a como soy yo, pero que me daría pie hacer cosas en ese ámbito. Entonces
36 en un primer momento lo enfocaba a la parte profesional de obtener herramientas. Cuando
37 voy por segunda vez, reflexiono un poco más y no solo me doy cuenta que me da
38 herramientas a nivel profesional, si no que a nivel personal, que también son
39 profesionales, pero que es un poco el desarrollo este, te ayuda como a empoderarte, a
40 agrandarte un poco, también el contexto ayuda a conocer capacidades de uno mismo que
41 puedes intuir pero que no has llevado a la práctica. Y luego la tercera fase, que es la que
42 a mí más me gusta, que es la fase de laboratorio de experiencias, el hecho de haber sido
43 coordinador allí, para mí ha sido un laboratorio. El hecho de realizar un documental, que
44 luego hablaremos, pues ha sido un laboratorio, el intento de realizar un proyecto, que al
45 final fue fallido, pero lo veo también como un laboratorio de ideas en el que yo puedo
46 desarrollar cosas que van relacionadas con el trabajo social y con otras inquietudes que
47 tengo yo como el tema del arte audiovisual, eso es en general como lo veo.

48 **Identificar els elements i les motivacions dels estudiants que participen en projectes**
49 **d'aprenentatge servei i cooperació al desenvolupament i les competències**
50 **desenvolupades.**

51 1. Quina va ser la motivació per participar en un projecte d'aprenentatge servei?
52 Sabies que era un projecte d'aps?

53 E: No sabía, me habían hablado pero no tenía mucha idea de que era un proyecto de aps.
54 Mi motivación fue la posibilidad de ir a otro país y la posibilidad de tener un aprendizaje
55 profesional de trabajo social en una rama que entendía que la universidad no iba a poder
56 profundizar, esa fue mi primera motivación para participar en el proyecto. No sabía que
57 era el aps, entendía que era parecido a unas prácticas, pero no sabía nada más. Luego con
58 el tiempo fue aprendiendo lo que es el aps. Mi motivación fue esa, básicamente, la
59 experiencia y a vive profesional como unas prácticas alternativas.

60 2. Quina va ser la motivació per participar en projecte de cooperació al
61 desenvolupament?

62 E: En mi caso motiva más que fuera un proyecto de cooperación, yo creo que es
63 fundamental. Ir a otra realidades es muy importante porque le da ese toque de emoción
64 que no puedes tener si vas al hospital de al lado de casa, pero luego también esta, en que
65 claro la cooperación internacional, al menos desde mi punto de vista tiene ese toque
66 exótico, que yo creo que todos. Pero luego que, vale me gusta el trabajo social, pero quiero
67 hacer algo más, y la cooperación internacional es algo más. Ves el perfil del trabajo social
68 ahí, pero no lo ves como un trabajador social al uso, que está en su despacho si no que

69 ves la posibilidad de hacer proyectos, de hacer experiencias que tienen una repercusión
70 real sobre la vida de las personas, esto es una idea que con el tiempo he ido modificando
71 un poco más. Pero en ese momento lo veía así, la oportunidad de hacer proyectos o hacer
72 intervenciones o teñir experiencias que van a tener una repercusión real que no se va a
73 quedar en lo individual si no que va a trascender a nivel de comunidad, más macro y que
74 va a provocar o propiciar que yo como individuo pueda experimentar vías alternativas
75 que den pie a la creatividad, que al final es lo que uno, o al menos lo que yo busco cuando
76 hago proyectos, dejar volar la creatividad, que no tenga corta pisas y si ves una
77 problemática o una demanda o una situación que se pueda abordar como lo abordamos
78 de la forma más creativa posible, que sea buena para las personas, “entre comillas”,
79 positiva para las personas que tienen esa demanda y esa necesidad, pero también que sea
80 positiva para mí como profesional, que tengo un reto en el que yo puedo poner mis
81 capacidades profesionales y personales al servicio de una causa, que podemos decir que
82 éticamente, para mí, o moralmente para mí es correcto.

83 3. Havies participat mai d'un projecte d'aquestes característiques?

84 **E:** No había participado nunca en un proyecto de estas características.

85 **A:** Hi ha prou ofertes a la universitat de projectes d'aquestes característiques?

86 Prou no, yo estoy descubriendo ahora que hay ofertes. A nivel de master algunos, pero
87 claro seguramente son minoritarios, yo porque estoy en este mundillo y voy descubriendo
88 ahora, si me preguntas hace tres años, que no estaba en el mundillo, te diría no existe
89 nada. Yo tampoco se, donde yo he estudiado, creo que estaba lo de katxima como aps,
90 había alguno más, pero no eran temas de cooperación, eran otros temas menos retadores,
91 des de mi punto de vista. Y no me preguntes de otras disciplinas, he hablado con gente
92 que se dedica otras cosas, y no tienen mucha idea de lo que es el aps. Nunca han tenido
93 una experiencia parecida, entiendo que sí. Sí, que debería haber más, que hay poca, y que
94 hay muchas posibilidades de aplicarse en muchos ámbitos, pero creo que poco a poco en
95 determinados contextos del ámbito social se está dando pie, lo que pasa que a veces se da
96 pie de forma poco ortodoxa, y en algunos casos muy puntuales si se hacen experiencias
97 más rigurosas que realmente son aps, pero si realmente, si faltarían.

98 4. Quines eren les teves expectatives? Que esperaves?

99 5. S'han acomplert els teus objectius personals? I els professionals? Les teves
100 aspiracions? De quina manera?

101 **E:** En mi caso cuando voy por primera vez no tengo muchas expectativas, o sea, yo me
102 acuerdo la semana de antes que la gente estaba muy nerviosa, y yo era bueno, pues hay

103 que ir. Era algo que había oído hablar en primero, porque la Tomasa me lo había
 104 comentado, y dije a mira me interesaba participar, además me apunté en el último
 105 momento, no sabía si hacia plazas o no. No tenía esa expectativa de voy a ir un sitio, voy
 106 a aprender, lo voy a pasar bien... se cumplió, me lo pase bien y aprendí bastante. Podría
 107 decir que las nuevas expectativas que tenía, fueron superadas. A parte que lo pase muy
 108 bien, fue una experiencia significativa a nivel personal, y a nivel profesional me sirvió
 109 para ver que el rol más de liderazgo y que tal, pues podía desarrollarlo, que se me daba
 110 bien, o que por lo menos me sentía a gusto en este papel. Pero cuando voy por segunda
 111 vez ya voy con unes expectativas, porque lo menos voy con una idea, voy la idea de hacer
 112 un diagnóstico con el nulo conocimiento que tenía en ese momento, pero que me sirvió
 113 para leerme algún librito. Iba con unes expectativas, des de mi punto de vista soy una
 114 persona muy crítica, y al mismo tiempo te diría críticamente que no las cumplí, pero al
 115 mismo tiempo, si no las cumplí fue porque como soy muy crítico y siempre quiero ir un
 116 paso más allá, cuando consigo algo digo porque no he hecho lo siguiente... Pero mirando
 117 atrás dices, bueno conseguiste poco porque no tienes el bagaje pero sí que se cumplieron
 118 las expectativas. Y el tercer año que no he participado directamente, pero bueno he hecho
 119 cosas, igual, no conseguí las expectativas que tenía, pero al mismo tiempo, sí que veo
 120 colmadas, no sé cómo explicarlas, te pones el listón muy alto, no llegas a eso, te das cuenta
 121 que has caminado y te das cuenta del camino que has hecho, y el aporte que te da ese
 122 camino. Entonces, las expectativas que no estaban ahí, se han cumplido, porque el
 123 caminar me ha dado una serie de elementos que me servirán para, bueno que me las
 124 llevaré para toda la vida y me las llevaré, y eso está claro. Y luego a nivel profesional me
 125 ha servido, a nivel curricular me ha servido, y a nivel profesional hoy en día me sirve. Yo
 126 creo que ayuda, una cosa que me ayudado mucho es a no ponerme nervioso cuando la
 127 gente se vuelve un poco loca.

128 **A:** tú crees que te descubres profesionalmente?

129 **E:** Claro yo desde bien pequeño, o sea, yo me acuerdo, o sea, yo trabajaba con mi padre
 130 cuando tenía 12 años, me dejaba en parada y se iba a comprar y me dejaba en la parada
 131 de no sé cuántos metros yo solo, con un montón de gente extranjera y tal. O sea, tengo un
 132 bagaje de pequeño que estaba ahí, pero sí que es verdad que en la etapa de la adolescencia
 133 eso se queda como apagado, entonces esto me sirve como para retomar algo y ver que se
 134 me da bien esto de gestionar momentos de tensión, porque de pequeño lo sabía gestionar,
 135 entonces si me, más que descubrirme me redescubre., por así decirlo. Creo que sí, que la

136 primera vez me ayuda y la segunda vez me lo confirma. Y ahora que estoy trabajando, no
137 es el hecho de estar en un gran hermano si no que en mí día a día es también parecido.

138 6. Explica el teu nivell d'implicació i compromís en el projecte.

139 **E:** Creo que fue bastante importante, quizás el primer año fue como cualquier aps, iba a
140 las clases, intentaba no faltar a ninguna, pues luego vas al casal y te implicas, la
141 implicación real creo que se da allí, cuando tomo más un rol de coordinador, pues hay un
142 nivel de implicación más importante con el tema de preparar el pre diagnóstico, dar la
143 formación de los nuevos voluntarios, y luego pues el tema de coordinar allí más oficial.
144 Luego la implicación se desliga un poco pero mantengo la vinculación con un proyecto
145 que podías llamar paralelo pero que no deja de ser al final lo mismo, es lo mismo desde
146 un punto de vista artístico, entonces la implicación, yo creo que es una implicación, que
147 si tuviese que ponerle un número, creo que es, empieza con un 5, luego es un 10 y luego
148 es entre un 9 i un 10, porque para unas cosas es un 9 pero para otras es un 10, implicación
149 máxima en momentos puntuales. Porque tenemos otras cosas en la vida pero... creo que
150 la implicación ha sido bastante. Siempre se puede... al principio como todo, luego ha
151 habido un año y pico casi dos años con implicación máxima y evidentemente por otras
152 cosas que uno tiene pues, pero sí creo que he tenido un buen papel, siempre se puede
153 hacer más, es más lo he sentido como mío, algo mío, esto te lo he dicho alguna vez, yo sé
154 que el proyecto es tuyo, me he sentido parte de este proyecto, “entre comillas”, como un
155 poquito mío también porque sé que algo he aportado más que menos, porque algo estará
156 por ahí, algo abra quedado, y eso me hace sentir bien también.

157 **A:** abans comentaves el tema de l'apoderament i justament quan un pot ser vas creixent
158 en aquest sentit, no? Es defineixen en que es veuen més capacitats, i més apoderat per
159 poder prendre decisions, i caminar.

160 **E:** creo que es un punto fuerte del proyecto, en mi parte creo que me ha servido, más que
161 para empoderarme para redescubrirme pero por ejemplo he visto otras personas que les
162 ha servido una barbaridad para empoderarse. Cuando fui por segunda vez de coordinador,
163 me obligaba a hablar con todo el mundo y estar 10 minutos, ¿eh que tal como estas? I
164 veía que a mucha gente le servía pues eso para sentirse más a gusto consigo mismo,
165 también lo que hablábamos antes, de personas que vienen con un bagaje concreto, pues
166 bueno, les sirve para ver que pueden hacer cosas. Por qué claro la Sociedad en la que
167 vivimos, si tú, tienes como un perfil un poco más tranquilo, eres una persona poco
168 empoderada, yo creo que la Sociedad en la que estamos te tiende a anular, es
169 individualista, difícilmente tienes ayuda de los otros, entonces es muy competitiva, claro

170 si tú no tienes determinados, si tú no tienes una forma de ser concreta en esta Sociedad,
171 difícilmente puedes destacar, difícilmente puedes verte reconocido, el reconocimiento del
172 otro, el tema de la alteridad, cuando hablan de los otros, como nos construimos en base a
173 como nos construyen los otros. Claro en el proyecto se da una cosa muy curiosa, que yo
174 creo que es el hecho que conjunta aps, el hecho de conjuntar aps y sobretodo de conjuntar
175 convivencia. Porque lo más interesante del proyecto sería la convivencia. La convivencia
176 es lo que le da, a veces te preguntas que es la diferencia entre esto y esto otro, ¿puede ser
177 la cooperación? ¿Puede ser que tú, es que te lo preparas más? Yo creo que la convivencia
178 es un aspecto muy importante, porque cuando tu convives mucho tiempo en un espacio
179 con muchas personas y encima tan lejos de casa, es como el gran hermano, se magnifica
180 lo bueno y lo malo. Claro si, detrás hay un trabajo que más o menos te reconduzca, si
181 todos tenemos unos objetivos comunes que compartimos, es mucho más fácil sentirte
182 apoyado, sentirte útil, es mucho más fácil encontrar tu lugar, y entonces yo creo que la
183 conjunción de tener un objetivo común compartido con el grupo y tener una convivencia
184 con ese grupo durante un periodo de una o dos semanas, a parte del tiempo que has vivido
185 antes, creo que ayuda mucho al empoderamiento. Yo a veces he pensado, en estas ideas
186 que tengo locas, que el aps está muy bien, pero que habría que hacer un aprendizaje terapia
187 o algo así, porque realmente tiene una parte terapéutica, puede tener una parte terapéutica,
188 tiene potenciales para tener una parte terapéutica, porque al final los grupos tienen la parte
189 terapéutica. El hecho de que existe esta convivencia, pues ahí está, y esto es algo que se
190 hace en los centros que se tratan determinadas patologías. Se trabaja con grupos y
191 convivencia, y eso es un tema que seguramente tú le habrás dado alguna vuelta, hace
192 tiempo que lo veo claro, que esta la potencialidad, no que se dé concretamente allí, pero
193 la potencialidad esta.

194 **A:** mira en realidad, es uno de los aspectos que se podrían trabajar, pero no estamos
195 preparados para esto, porque emocionalmente no somos una sociedad, y volvemos al tipo
196 de formación y como funcionamos emocionalmente, no estamos preparados para
197 conocernos a nosotros mismos, y en quince días es muy difícil.

198 **E:** En katxima quizás no se pueda, pero te hablo del formato de proyecto tiene la
199 potencialidad.

200 **A:** tiene la potencialidad, pero no allí, desde mi visión, lo he intentado un par de veces,
201 pero no se puede.

202 **E:** bueno, quizás en un entorno más seguro.

203 **A:** yo diría que este es otro paso.

204 E: es un paso muy potente, en el aps, pero no se habla de esto, desde que escuche hablar
205 del aps en katxima, oye porque no se habla de esto, pues mira voy hacer una tesis sobre
206 esto. La potencialidad está ahí, y no se puede abordar desde el trabajo social, se requeriría
207 abordar desde un trabajo interdisciplinar porque debería abordar muchas cosas. Pero es
208 una cosa muy potente que está ahí, y a nivel de llevarlo a España para trabajar con
209 determinados colectivos, con determinadas problemáticas, ya se hacen cosas pero quizás
210 no se sabe que se hace. Se hacen cosas, hay intervenciones que en cierta manera plantean
211 esto, pero sin saber que plantean esto, pero la potencialidad está ahí.

212 7. Quina va ser la teva tasca? Quin va ser el teu rol? Et vas sentir recolzat? De quina
213 manera? Que canviaries? Que destacaries?

214 E: El rol primero que es el aps clásico, lo que tendrás con las otras personas que
215 entrevistas. Es un rol de estudiante que hace algo que le interesa un poco, que hace unas
216 horas extra que no me tocaría, me lo paso bien porque las clases son más dinámicas y
217 porque estoy haciendo algo guai, que en el aula no hago. Estoy preparando un proyecto
218 que además se va llevar a cabo. Creo que es una cosa muy chula, pero claro adolece de
219 muchas cosas. Depende mucho del grupo que te haya tocado en el momento, si tienes la
220 suerte como yo el primer año, de tener un grupo muy implicado en la parte académica,
221 más de pre proyecto, conformación del proyecto, esta guai porque vas, siempre hay gente
222 y haces nuevos amigos, y trabajas con gente motivada. Claro cuando fui el segundo año,
223 que ya sabes el grupo que había, a nivel intervención quizás el grupo fue más potente, y
224 también a nivel de convivencia, pero veías que quizás no había tanta asistencia, y entonces
225 ahí, es un pequeño hándicap. Yo creo que como el reconocimiento de créditos quizás no
226 se adecua a toda la acumulación de trabajo que hay. Es un reconocimiento de 6 créditos,
227 es una asignatura más, hay gente que hace campana, gente que no. Habría que buscar
228 alguna fórmula para tratar de tener al grupo como más tensionado como más motivado.
229 Que estén siempre ahí trabajando, sino cuesta un poco, yo por suerte el primer año no
230 paso eso, fue bastante bien de gente bastante cuadrada y bueno lo disfrute, es el pequeño
231 hándicap que dependes mucho del grupo, depende del grupo que te toque lo vas a disfrutar
232 más o menos, supongo como todo en la vida. El segundo rol que he tenido allí de
233 coordinador espontaneo estuvo bien, pero tampoco le doy mayor importancia. El segundo
234 año que voy que es el de coordinador estuvo bien, me lo pase muy bien, me frustré un
235 poco al principio porque al plantear las clases estas, los compañeros era como que estaba
236 yo con Pol, Cristina y Mercè. Era un poco el hecho que estuviéramos los cuatro, a mí no
237 me daba buena espina, yo tampoco lo quise decir porque parecía un poco prepotente, no

238 iba a decir, mira que no los veo como compañeros, bueno vamos para adelante como una
239 oportunidad, y entonces bueno fue un poco al principio impotencia porque veía que no se
240 lo estaban tomando con la seriedad que yo me lo estaba tomando. Al mismo tiempo
241 cuando estaba en clase y compartía con la gente que estaba ahí me lo pasaba muy bien la
242 verdad. Luego hice amistad con mucha gente, fue una experiencia guapa, me di cuenta
243 que me gusta mucho hablar y esto de dar clases, me gustaba acompañar. Me lo pase muy
244 bien y me confirmó mi idea de lo que me gusta. Y me lo pase muy bien, súper bien, sobre
245 todo me lo pase muy bien antes de que vinieseis. La semana que estuve antes con el Xexi
246 fue impresionante, también estaban el Pol i la Mercè, que también estaban allí.

247 **A:** que hacíais allá?

248 **E:** Yo planteé un pre diagnóstico, bastante rudimentario, con lo poco que había aprendido,
249 y fuimos allí cinco días antes, a Tafraout. Fuimos a hacer entrevistas, queríamos hacer
250 grupos de discusión, observación participante, pues eso un experimento de estos. Planteé
251 una escalera de lo que había que hacer i hicimos un pre diagnóstico. Buscamos
252 información, a ver que salía, y coincidir con Xexi, que es una persona así como yo, que
253 le mola el rollo este. Entre los dos, cogía las entrevistas, decía: oye Eloi te he hecho unas
254 correcciones, te parece bien? Si, si... De puta madre, nos íbamos por ahí, a dar vueltas,
255 nos íbamos con Hassan a las 8 de la mañana y volvíamos a las cuatro de la tarde, y nos
256 echaban bulla porque no habíamos comido. O sea, lo disfrute como un niño. Era
257 impresionante. En aquel momento claro ya no estaba haciendo de coordinador de un casal,
258 de voluntario de un casal, estaba haciendo algo más parecido a un proyecto de
259 cooperación internacional, vas a un sitio, preguntas, y luego si puedes organizas. Me
260 acuerdo un momento que descubrimos una asociación de mujeres tenía un problema de
261 corrupción. De un día para otro las mujeres querían organizar una reunión con katxima
262 para hablar, que luego se cortó por una serie de cosas, pero en ese momento fue muy
263 brutal, porque estas preguntando cosas desde la inocencia y de repente tienes a 4 mujeres
264 que se reúnen y te dicen que esto no puede ser, que queremos hablar, que queremos hacer
265 alguna cosa. Fue bastante “flipante”, lo pase como un niño. En el casal me lo pase bien,
266 coordinando. Y luego el rol de este año también ha ido bastante bien, porque ha sido como
267 coordinador más puro, coordinador, que el J. i el Ad. se había juntado conmigo para hacer
268 esto del documental y al final yo asumí el rol de coordinador de ellos, buenos si teníamos
269 algún problema pues...

270 **A:** el rol que me estás hablando no es del proyecto... ¿has tomado el rol de coordinar a
271 compañeros tuyos para desarrollar un proyecto, es así?

272 **E:** el rol este... en el primer momento era de impulsor y se me juntan ellos dos, pero
273 luego al final llegamos al consenso que yo tenía que coordinar porque simplemente
274 cuando había que hablar con el casal de este... y en mi trabajo estas formalidades las tengo
275 mucho, ellos lo delegaron en mí. “Como se te da bien esto pues haz esto”. Acabe haciendo
276 el rol de coordinador, no fue consensado, fue muy raro, sin yo pedirlo ellos me lo
277 pusieron a mí, al final conseguí que no fuera tan así, al principio fue muy así, parecía que
278 fuera el jefe, lo discutíamos todo, me refiero al tema de las cosa más formales. Al final
279 como tenía mucha carga de trabajo, el J., fue cogiendo un rol más potente y conseguí que
280 quedase más compensado, pero fue un poco, la tarea de coordinador de un micro proyecto
281 paralelo o en conjunto proyecto “dels somriures”, al final yo lo veo como un anexo, no lo
282 veo ni como algo diferente, lo veo como un documental de esto, pero al final es casi lo
283 mismo, es gravar lo que pasa.

284 **A:** gravar la experiencia, no?

285 **E:** si eso, la experiencia ha sido chula, con sus cosas, con aprendizaje, pero bueno al final
286 bien. Me ayudado para descubrir otras inquietudes, artísticas por así decirlo.

287 **A:** ¿puedes unir las?

288 **E:** si de hecho las he unido...

289 8. Quines aportacions destacaries de caire més personal que t’ha aportat participar
290 en el projecte?

291 **E:** Es complicado esto, a nivel personal, a parte del empoderamiento que hablamos antes.
292 Quizás la parte menos reflexionada. Lo otro lo he reflexionado mucho y es más fácil. A
293 nivel personal me llevo el tema de las amistades de allí, el tema del empoderamiento creo
294 que es personal no solo profesional porque al final no son cosas estancas.

295 Lo de comprender otra realidad te diría que no, porque era muy consciente de lo que nos
296 íbamos a encontrar. No me sorprendió nada. Me sorprendió que estaban mejor de lo que
297 pensaba que estaría. Fíjate, o sea, en ese sentido dije Marruecos es un país... un poco
298 podríamos decir a nivel personal si a quitarme prejuicios, pero no prejuicios de pensar ah
299 que cabrones son esta gente, sino prejuicios que yo pensaba que estaban peor. O prejuicios
300 de “snop”, esto que alguna vez hemos discutido, es que la ciencia no lo explica todo, la
301 ciencia lo puede explicar todo, pero también hay personas que tienen unas ideas muy
302 válidas y el hecho de estar en otra cultura se las minusvalora inconscientemente, y el
303 hecho de ir a esta realidad y ver que no están tan mal, te hace replantearte cosas, como
304 oye puede que tengas que abrir un poco más la mente. A nivel de prejuicios, esto. A nivel
305 personal las amistades que me llevo y la experiencia que quedara para la vida.

306 9. I en la teva vida professional que creus que t'ha aportat?

307 **E:** Yo en el laboratorio que he dicho antes, en el que primero descubrí más o menos lo
308 que podía ser la cooperación, más o menos lo que es el trabajo comunitario, lo que
309 después descubrí y experimente en lo que es más o menos coordinar un equipo y tal. Lo
310 que también he experimentado sería añadir mi inquietud artística, aunque sea muy pobre
311 para mí porque no tengo experiencia, a lo que es una intervención social, a estos niveles,
312 claro sin llegar a tener una repercusión social sobre las personas con las que trabajamos
313 en Tafraout, porque quizás la tenga en un futuro, pero esa no es la idea. Pero si me ha
314 servido para unir inquietudes y para ver que se pueden unir y que hay más facilidad de
315 unir las de lo que yo pensaba. Me acuerdo, en un congreso, creo que fue el segundo que
316 fui contigo, que vino una compañera, Alba, y estaba muy interesada en una autora que se
317 llama Arijá, que ahora he leído e incluso he intercambiado algún correo con ella. Y esta
318 autora hablaba mucho de grupos y como utilizar el arte, al final es utilizar algo que te
319 motive, el arte, el deporte o lo que sea, para trabajar con grupos, pues se puede también
320 trabajar a nivel comunitario que es lo que a mí me interesa. Entonces un poco es lo que
321 he intentado hacer con este micro proyecto, porque al final estoy grabando lo que pasa,
322 no está ayudando a lo que pase sea diferente. Pero sí que me ha ayudado a ser consciente
323 de lo fácil que es coger elementos que a uno le gusten o elementos artísticos y con un
324 poco de imaginación, le das vuelta a todo, y salen unas cosas brutales. Solo hay que
325 echarle un poco de imaginación, tener gente motivada, y un objetivo donde caminar y ya
326 está, ya tira. Yo me estoy dando cuenta en mi trabajo, ahora. Gente con ganas de cambiar
327 algo, algo que les guste y que lo compartan, un objetivo que te hace caminar y “pim,
328 pam”, algo sale. Esto es una receta de manual, y esto me ha servido un poco, el laboratorio
329 este, y el laboratorio que tengo la suerte de tener en mi trabajo me dejan hacer y deshacer,
330 es puchero lo que va saliendo.

331 10. Creus que participar d'un projecte així n'has sortit beneficiat? Qui creus que se'n
332 beneficia més?

333 **E:** Los que salen más beneficiados son los estudiantes de la universidad, o sea, incluso el
334 reflejo del documental (que nos ha quedado un documental anuncio, nos ha quedado un
335 documental de boda), pero al final este documental de boda también refleja muy bien eso.
336 Si los chavales de allí se lo pasan muy bien con nosotros y seguramente les sirve más que
337 a lo que a simple vista puede parecer, estoy convencido que a los chavales de allí les sirve
338 más de lo que a lo mejor pensamos, porque no tienen nada realmente. No creo que ahora
339 mismo les sirva para tener un cambio, yo siempre pienso cuando haces un proyecto, una

340 intervención a nivel comunitario, a cualquier nivel, hay una pregunta que te debes hacer
 341 ¿Qué cambio he conseguido? Cuando haces la evaluación a mí no me sirve que avalúes
 342 con cuánta gente has intervenido, estas cosas están muy bien pero no valen para nada. Lo
 343 que tienes que evaluar es que cambio he producido. Si hiciésemos esta evaluación quizás
 344 no verías un cambio, dirías hemos fracasado en este sentido. Pero sí que les sirve como,
 345 para en su día a día tener el espacio de reconocimiento. Creo que la parte más impórtate
 346 que tienen ellos, aunque no sean los más beneficiados, y ahora explicare porque, es porque
 347 tienen un espacio físico y temporal de reconocimiento, en el que ellos se sienten
 348 reconocidos, no hablaría tanto, y muchas compañeras hablan de amor, de un espacio para
 349 sonreír... esto está muy bien pero, yo creo que lo importante no es el amor o que rías, si
 350 no que te sientas reconocido, que te traten como un igual. Si te ponen normas, te hacen
 351 poner en la fila, pero te tratan como un igual. Yo creo que el ser humano es... los dos
 352 valores más importantes del ser humanos son la libertad y el reconocimiento. Si un ser
 353 humano no es reconocido no es un ser humano, es otra cosa, y yo creo que a ellos les
 354 sirve, les sirve para tener ese reconocimiento y a lo mejor en su día a día les puede servir
 355 individualmente. Por ejemplo al Said le ha servido mucho, estoy convencido que el
 356 reconocimiento que ha obtenido en ese espacio...

357 **A:** quien es Said.

358 **E:** Said es un chico que hace tiempo que va al casal, creo que hace tres años...la primera
 359 vez que fue monitor de manera informal, se le dijo venga Said, ¿te gustaría hacer de
 360 ayudante de monitores? Y se puso a hacer de ayudante de monitores, es un chico que es
 361 tartamudo, que tenía problema de habla, que ha ido puliendo. La última vez que lo vi
 362 hablaba mejor, incluso algún visto... este chico al tener este problema, en este contexto,
 363 le suponía una serie de problemas que se riesen de él, y lo tratasen como rarito. El hecho
 364 de estar en ese espacio, de darle la figura de monitor, que tuviera ese reconocimiento que
 365 en su día a día no tiene, volvemos a la palabra de antes, hace que se empoderase, le hizo
 366 que tomase un poco el timón, si puedo conseguir el reconocimiento aquí, porque no puedo
 367 conseguirlo fuera, le ayudó y le dio la fuerza, o por lo menos le contribuyó a que el
 368 enfrentase su problemática. Que se pusiera fuerte, que él tuviera un rol que hasta entonces
 369 no tenía. Eso es un ejemplo claro de cómo el espacio de reconocimiento puede servir para
 370 que personas a nivel individual tengan una mejora, pequeña o grande, dentro de su vida.
 371 A nivel de comunidad aun no, porque si solo trabajas con los niños es muy complicado.
 372 Yo tengo la visión que la pedagogía está muy bien, es muy importante pero no puede ser
 373 el único. Esto es lo que dice Keynes, mientras tanto todos muertos. Cuando le salían los

374 marxistas, mientras hagamos la revolución, todos muertos, esto es un poco lo mismo.
 375 Hay que educar a los jóvenes, hay que darles el espacio de reconocimiento, es súper
 376 importante, pero si quieres hacer algún cambio comunitario tienes que hacer algo más
 377 porque al final cuando salen de ese espacio y ya no siguen. La gente se educa cada día: la
 378 familia, la televisión, te están educando cada día. Yo conozco personas, que hace cinco
 379 años dirías, otras pues que ideas tiene. Y ahora por una serie de circunstancias pues ha
 380 cambiado la forma de pensar totalmente, pues porque las personas nos educamos cada
 381 día, y está muy bien que se eduque a los chavales, pero si a nivel colectivo con un objetivo
 382 muy marcado difícilmente puedes tener un mejora. Pero creo que a nivel individual si les
 383 sirve por el tema del reconocimiento. Ahora bien, creo que les sirve mucho más a los
 384 estudiantes de la universidad de Barcelona que van allí. Y les sirve en varias cosas, a uno
 385 le sirve a nivel profesional, a otros les servirá para que se empoderen, luego determinadas
 386 personas que tienen un perfil más concreto que van allí pues creo que también les puede
 387 servir de mucho, pero al final son los estudiantes que salen ganando, porque ¿yo como
 388 estudiante que he aportado a la gente de allí? ¿A parte de hacerles clase y darles este
 389 reconocimiento? Poco más a la comunidad, la experiencia a mí me ha aportado mucho, a
 390 nivel curricular, profesional, a nivel humano, creo que los estudiantes son los que más
 391 ganan y estoy convencido que la mayoría dirán eso. Y el que no te dice eso, a lo mejor es
 392 que no ha entendido bien lo que ha pasado allí, porque si tú vas allí y no entiendes que no
 393 estas ayudando a alguien. ¿Yo preguntaba a mis compañeros y tú a que vas allí? Yo a
 394 ayudar... a mí me chirriaba un poco...ayudar a qué? Si ellos nos darán mil vueltas. La
 395 gente sabe ir con nada. Y si alguien sigue pensando esto es que no han tenido esta
 396 enseñanza que quizás yo sí que he tenido. Es un aprendizaje más de katxima, cuidado con
 397 la palabra ayudar, esto de ayudar... te pone en una situación de arriba, que no es bueno
 398 ni para uno ni para otro.

399 11. A nivell emocional, de valors, etc. quines competències creus que has
 400 desenvolupat o has descobert després de participar en aquest tipus de projectes ?

401 12. Aquest projecte s'ha desenvolupat en diferents fases de participació: formació,
 402 creació d'equips de treball, disseny del projecte, difusió, implementació i
 403 avaluació, que destacaries com més important i que creus que es podria millorar?
 404 Quins són els aprenentatges que n'has tret ? Quines competències creus que has
 405 desenvolupat professionalment?

406 **E:** Lo más importante que eso de hacer listas no sirve de mucho. Creo que todas estas
 407 fases son importantes. La parte de formación es imprescindible y mejoraría que fuese, si

408 es un aps todo tiene que ser aps incluso la formación, entonces no me sirve un power
409 point, tienes que hacérmelo todo la más practico posible. Dame un artículo, lo discutimos
410 media hora en clase y luego lo aplicamos, a poder ser en algo que luego va ser aplicable
411 al proyecto. Como estudiante busco un espacio donde evadirme, busco un espacio donde
412 socializarme con gente que tenga inquietudes parecidas, un espacio donde pueda crear y
413 donde pueda evadirme de la academia. Creo que este es el plus del aps y creo que hay que
414 explotarlo, y si me pones clase con dinámicas y si esas dinámicas encima son dinámicas
415 luego me vas a explicar para que sirven y cómo funcionan mucho mejor. Pero que la clase
416 sea un aprendizaje que junte directamente teoría y práctica, o que caigamos en lo mismo.
417 Hay que buscar la fórmula que ese todo ahí mezclado y se pueda. Eso es lo que mejoraría
418 de la primera parte.

419 **E:** De la segunda parte, es la implementación, creo que está muy chula, pero creo que hay
420 que abrir el espacio. El casal está muy bien pero seguramente se podrían buscar líneas
421 más concretas y que quien tenga la inquietud de trabajar en unas líneas más concretas,
422 cuando se está elaborando el proyecto madre que es el casal, se le pueda dar la opción
423 con un nivel de implicación mayor pues meterse. Nivel de implicación mayor pero
424 siempre con el rol de estudiantes. Por ejemplo el trabajo con mujeres, con la cooperativa,
425 le puede ofrecer la alternativa de liderar un espacio...con el apoyo de katxima, hacer de
426 coordinador está bien, pero puede ser que uno que quiera repetir no se le dé tan bien el
427 tema de la coordinación pero si el ejercer un liderazgo de un proyecto. Y revertería más
428 en la comunidad y a nivel profesional, a esa persona también le revertiría mucho más,
429 porque estaría experimentando algo que le gusta y además a nivel de la implicación de
430 cambio que más o menos podría palpar. Esto es lo que mejoraría.

431 En el casal, la definición de roles... esto sería como un ensayo error, pero como a nivel
432 de grupos cada año son diferentes, aunque mantengas a unas personas, no sé hasta qué
433 punto cada año se hiciese un registro que cada uno se tuviera que evaluar, pero eso sería
434 como algo estructural. Roles, funciones, mejoras, aunque se puede se puede caer en la
435 rigidez.

436 **A:** lo que planteas tu es un proyecto mucho más grande porque en el fondo el casal no es
437 el proyecto madre, solo para los aps. Tú me has repuesto la última pregunta.

438 **E:** esto que te estoy planteando es todo aps, tener una línea concreta que trabaje algo pero
439 con el aps, porque no?

440 **A:** esto significa plantear otro aps más grande que tenga diferentes vías de desarrollo.

441 E: este proyecto en concreto, como se puede mejorar, yo creo que es muy difícil, este en
442 concreto es muy difícil, porque hay unas limitaciones que son muy complicadas.

443 A: lo que me planteas es darle más salida a este proyecto o abriendo este proyecto que
444 pueden revertir en este proyecto o en otro des de la perspectiva del aps.

445 E: al final de un proyecto que tienes claro en la cabeza y lo estas implementando y hace
446 que la realidad se componga de alguna forma. Pero se puede extrapolar a otro sitio,
447 cambiando algunas cosas se puede extrapolar, y hay alternativas. Evidentemente, Si te lo
448 puedes llevar a otro sitio y hacerlo de otra forma o mantenerlo ahí, la cuestión es que al
449 proyecto en sí le salgan otras vías. Hablamos de “els somriures dels casals en Tafraout”,
450 pues lo que te digo, se buscan cosas concretas que se puedan trabajar fuera del casal y se
451 trabajan con líneas alternativas, ya sea con el mismo grupo interesado o con otro grupo
452 que sale del mismo espacio, pero al final todo tiene que estar conectado. Porque si tú
453 haces un proyecto aquí, y otro que no tiene nada que ver necesitas una estructura brutal
454 detrás. Ahora si todo está relacionado con el mismo proyecto la estructura es más fácil de
455 mantener, no tienes que duplicar cosas.

456 A: entonces esto podría revertir más en la comunidad?

457 E: claro, debería. También hay otras limitaciones que son complicadas, yo veo que el
458 hecho de que el proyecto dependa tanto de trabajar con la familia, y a lo mejor no sé hasta
459 que cierto punto el Youssef entiende tanto el proyecto. Estas cosas creo que también
460 limitan el proyecto, y limitan mucho porque, ¿si la contraparte no lo entiende? Este es el
461 trabajo fundamental que creo que tiene que haber detrás. La contraparte lo tiene que
462 entender exactamente y entenderlo no es decir está bien y te acompaño. Entenderlo es
463 entenderlo para que la otra parte pueda aportar.

464 A: creo que en este punto que estamos y está muy bien la reflexión que tú haces, creo que
465 intentar, que puedas entender que dentro que estamos en un proyecto de ámbito de
466 cooperación internacional no estamos desarrollando un proyecto de cooperación
467 internacional, estamos desarrollando un proyecto de aprendizaje servicio desde la
468 universidad. Y claro abrir todas estas líneas es abrir un proyecto de intervención en
469 cooperación internacional desde una visión de intervención comunitaria, y esto es otro
470 tipo de proyecto que puedes utilizar la metodología de aps pero se te abre más el espectro.
471 Súper interesante lo que me cuentas, está muy bien.

472 E: si la idea es un proyecto donde el pilar es el aps, entonces ya no puede ir más allá. Es
473 que el aps la máxima limitación que tiene es que el servicio es la más complicada y es la
474 que muchas veces no se va a dar. Porque yo lo veo en varios proyectos de aps que hay en

475 Barcelona, que donde cojean es en el servicio, porque en el servicio es lo complicado, el
476 aprendizaje es utilizar una metodología innovadora que te ayuda en la universidad a
477 hacerlo más y mejor, es más guay y todos aprendemos más. Y eso es lo que cuesta.

478 **A:** estoy totalmente de acuerdo, estoy 100x100 de acuerdo con lo que dices.

479 **E:** entonces, ¿qué es primero el huevo o la gallina? En el sentido de que si tú focalizas
480 que es aps, y luego veremos que es servicio... yo creo que es más fácil, cuando ya tienes
481 ya todo montado, necesitas que el proyecto coja entereza, que el proyecto se convierta
482 en un proyecto de servicio real potente y que tenga sus líneas de aprendizaje. Con la
483 filosofía de aps y en algunos puntos quizás no pueda ser aps porque igual no es necesario,
484 y ya no para que sea más grande el proyecto sino para que el aps tenga más salidas
485 concretas. Porque en este proyecto tu solo le ves las salidas de trabajo social y educación,
486 pero en este proyecto yo le veo salida de masters. Pero necesitas un proyecto amplio que
487 introduzca determinadas cosas y cuando lo tienes "pam"...por ejemplo en Setem hacen
488 cosas parecidas, pero yo creo que no enseñan realmente, enseñan un poco, hacen su
489 modelo, hacen no sé qué, y cuatro profesionales que tampoco... o necesitan saber un
490 poco, van allí lo aprenden y ya está. Pero si lo haces de forma más rigurosa, más
491 académica, más tal, se puede hacer, aquí está la potencialidad, hay que crecer. Ya sé que
492 es como... creo que si se queda pequeño es complicado. A lo mejor tú lo ves, porque estas
493 mucho más metida y sabes más de esto. Yo no lo veo. Yo, me cuesta ver, en una cosa
494 pequeñita como puedo diversificar, como puedo ver alternativas distintas, como puedo
495 hacer que el servicio realmente acabe funcionando, es lo que no acabo de ver. Mi única
496 respuesta es, se tiene que ir más hacia la cooperación y la filosofía aps, hay que poner el
497 pilar de la cooperación para que ayude al aps a subir más. Necesitas eso, por ejemplo
498 pienso en el proyecto que hacen en el IGOB con las escuelas. Ellos han trabajado mucho
499 con las escuelas, empezaron con una escuela y ahora tienen 8 escuelas, y eso les ha
500 ayudado que el proyecto crezca, a meter líneas diferentes, y no solo tienen a estudiantes
501 del master haciendo clases sino que tienen gente de otros lados. Poco a poco, cuando más
502 abanico tienes... luego si quieres profundizar más, tienes más posibilidades, por ejemplo
503 la experimentación que hecho yo allí. Bueno estaba yo que estaba un poco loco, y dije
504 Antonia hacemos esto, y tú que eres así, dijiste si hazlo. Pero si tú no fueras tú y yo no
505 hubiera sido yo, no se hubiera hecho. Y tampoco es algo que fuera muy hacia allá, pero
506 fue como un primer experimento. Si hay más materia prima y hay más posibilidades es
507 más fácil que esto se pueda dar, si hay más locos y hay más sitios donde hacer locuras...

508 **A:** ahora te voy hacer una pregunta que no está aquí pero que la tengo en otro objetivo
509 porque es más para profesionales de trabajo social o de aps y de cooperación. ¿Si los
510 proyectos en los que participan los estudiantes de aps fueran proyectos de cooperación al
511 desarrollo en los que hubieran diferentes líneas de actuación mejoraría el aprendizaje y el
512 servicio de los propios estudiantes y evidentemente eso tendría que ver con unas líneas
513 de formación en la universidad y también unas intervenciones llevadas a cabo por
514 entidades sociales o ongs de forma conjunta? ¿Crees que esto podría repercutir en la
515 formación, en el aprendizaje y en un servicio más de calidad para la comunidad?

516 **E:** en la cooperación?

517 **A:** en la comunidad y estamos hablando de la cooperación.

518 **E:** si me voy a otro ámbito y también pienso que se puede hacer lo mismo.

519 **A:** claro en el fondo dices, bueno porque estamos hablando de cooperación pero hablamos
520 de otro ámbito y es lo mismo.

521 **E:** yo creo que si lo que pasa hay dificultades, si lo hablamos desde el trabajo social, si
522 ya metes otras disciplinas, si solo te quedas con trabajo social estas muerto. Si el trabajo
523 social generalista, que además en otras culturas tan siquiera existe ni tienen un homologo
524 parecido necesitas un trabajo social que tenga ramas de especialización y por lo tanto que
525 esas ramas de especialización te dé para hacer trabajos concretos en comunidades que
526 además tengan sus homólogos en la comunidad, por ejemplo, si hay especialización... he
527 hablado con una compañera que ha estudiado un master para ser técnica de género. Esto
528 es una cosa que en la cooperación está clara, no? Cuando vas a un sitio de estos
529 generalmente la que está más jodida es la mujer, y claro como planteas esto en la
530 formación de trabajo social si no hay una especialización de este tipo, necesitas esa
531 especialización y el que tenga esa especialización a lo mejor no se quiere dedicar a la
532 cooperación pero puede experimentar en la cooperación y es un buen win (...) luego lo
533 aplican en su caso y el proyecto de cooperación gana la herramienta técnica que la utilizan
534 allí si lo creen conveniente. Necesitan estas líneas concretas base a las demandas
535 concretas y necesitas profesionales que vayan en esa línea y hay dos vías, o el trabajo
536 social abre líneas de especialización o te vas a masters u otras formaciones. Y entonces
537 saldrían ganando todos. Estoy seguro que si vas a un master y ofreces las prácticas para
538 que pase un mes y aplique todo esto que estas enseñando aquí y los dos salimos ganando.
539 ¿Te van a decir que no? Y salen ganando todos y la comunidad saldrá ganando, podrán
540 existir transformaciones reales. Es como todo, esto es una cosa que he aprendido en mi
541 trabajo, hay que experimentar, y si funciona bien, y si no funciona pues a otra cosa. Por

542 suerte no somos médicos, entonces no vamos a matar a nadie. Y el principio de
543 maleficencia, pero a veces lo que hace más daño es no intentarlo. Tienes que intentarlo,
544 sobre todo cuando hablamos de trabajo comunitario. Siempre lo pienso, vamos a
545 organizar a esta gente, y si no consigo lo que quiero los frustras y si no, no se organizan,
546 pues hay que intentarlo, probar y si no sale otra cosa. Es lo mismo, se tiene que probar
547 líneas más especializadas, el estudiante va a salir ganando porque va a tener una
548 herramienta en la que aprender y probar cosas y la comunidad va a salir ganando, esto
549 está clarísimo.

550 13. De quina manera creus que aquests projectes són una contribució al
551 desenvolupament de la comunitat? De quina manera creus és una aportació a
552 l'apoderament de la comunitat? quin creus que ha sigut el teu rol com a treballador
553 social i com agent social i de canvi a la comunitat?

554 **E:** El rol del trabajador social no, porque no sé hasta qué punto está definido en el
555 proyecto. La formación sí, es un punto fuerte de la formación del trabajador social, aparte
556 de que te dan muchos elementos de muchas disciplinas y que te dan quizá si eres capaz
557 de aprovecharlo una comprensión más holística, y la verdad es que esto está muy bien,
558 no te parcela tanto, te da poco de mucho y esto está bien para tener una mirada amplia,
559 también está mucho de empatizar con el otro, de entender al otro, la verdad no es absoluta,
560 entre comillas, relativa, cambiante, o inalcanzable en su globalidad y esto ayuda mucho.
561 Esto hace que me plantee cosas como que no voy a ayudar, esto hace que me plantee que
562 si voy hacer un proyecto lo primero es preguntar a la gente que es lo que quiere, no voy
563 a poner pozos, voy a preguntar a la gente que es lo que necesitan, no que necesitan si no
564 que quieren. Un ejemplo, en un proyecto de cooperación, unas niñas van a buscar agua a
565 11 km, entonces en el proyecto se plantearon tenemos que hacerles un pozo porque no
566 podía ser que esas niñas fueran a buscar agua, total que les hicieron el pozo, y lejos de
567 darles una solución les crearon un problema, porque en ese espacio de ida y vuelta pues
568 era donde se socializaban esos chavales y se evadían de su día a día y les crearon el pozo
569 al lado de casa, iban en un rato... y perdieron ese espacio, porque no les preguntaron, igual
570 la demanda hubiera sido otra.

571 **E:** La formación de trabajo social es escucha al otro, pregunta y acompaña y eso es
572 importante en un proyecto de cooperación, eso es lo que más le falta a los proyectos de
573 cooperación, y por eso las perspectivas de derechos humanos y todas estas que se están
574 imponiendo hacen hincapié en determinadas cosas, desde mi perspectiva es la única forma
575 que determinados profesionales que llevan mucho tiempo en este sector pues cambien el

576 chip pues para les puedan aprobar las subvenciones. Pero esto es una opinión muy
577 personal. Pero creo que el trabajo social te da este plus, eso lo que yo veo que tenemos.

578 14. Diries que la metodologia emprada és la més adient per un projecte a desenvolupar
579 en un país en vies de desenvolupament a través de la universitat? Justifica la
580 resposta.

581 **E:** creo que es una metodología pertinente pero también está la parte más política, o sea,
582 cuando tú hablas con profesionales de la cooperación abominan del voluntariado porque
583 se creen que van a salvar al mundo y nosotros estamos trabajando desde hace mucho
584 tiempo y tal. Esta respuesta puede responder, valga la redundancia, a dos cosas, a que
585 realmente lo sienten así, hay mucho “snop” que va hacer estas cosas y también a defender
586 su parcela. Estoy aquí ganándome la vida y viene un “matao”... Y lo mejor no lo hace tan
587 bien como yo, pero bueno lo que hace también sirve (...) esto es un tema que hay que
588 tener en cuenta a nivel político. Es complicado porque habría una resistencia de los
589 profesionales que estarían allí. A nivel de pertinencia, creo que tiene pertinencia porque
590 al final todo lo que sea sabia nueva y material fresco lo veo como algo bueno, que es
591 positivo. Entiendo que la academia, y la gente joven que sube des de la academia se
592 intenta ser puntero, que se consiga o no es otra historia. Todo este bagaje hay que
593 trasladarlo al campo para que lo adquiriera la gente, a los profesionales para que sea
594 competente, entonces todo lo que sea conectar esto con la intervención directa, creo que
595 siempre es pertinente. Hay que hacer un trabajo de revisión importante y hay que cuidar
596 mucho la parte política y la parte de cómo se implementa. No te puedo responder aquí
597 porque no tengo ni idea, pero estoy convencido que si te lo has planteado. Hay un montón
598 de situaciones y preguntas que uno se plantea que vale... por un proyecto aquí, intentando
599 que la gente se empodere, de repente empiezo a llevar a chavales con ideas muy frescas,
600 pero que a lo mejor me desmoronan esto. Y a lo mejor lo que están haciendo es empeorar
601 la situación, entonces puede ser pertinente, pero creo que hay que ensayar mucho,
602 equivocarse mucho y volver a ensayar y ver como es la forma de encajar. Un poco lo que
603 hacemos en katxima, estamos muy implicados, hacemos las cosas bien pero no tenemos
604 experiencia. Puedes encontrarte una persona que vaya de vacaciones. Si pones muchos
605 filtros es más difícil que pase. Si el proyecto tiene más envergadura y tu cuando se lo
606 vendes a la persona es más difícil que pase, pero siempre puede pasar. Pero bueno,
607 también pasa con profesionales que van completamente formados...y dices... de dónde
608 has salido.

609 **A:** ahora revisando, he visto que me he dejado una pregunta que tiene que ver con las
610 competencias que tú has desarrollado allí, personales, profesionales.

611 **E:** liderazgo sería una, organización, saber trabajar en equipo, comprender como se
612 trabaja en equipo con personas que piensan diferente, que no. Creo que la competencia
613 de responsabilidad... creo que se desarrolla. Creo que he aprendido también a
614 comprender... como funciona un proyecto. En la universidad se habla de proyecto,
615 objetivo, no sé qué... para mí un proyecto no son ni objetivos ni recursos, para un
616 proyecto son personas que quieren hacer algo, para mí esa es la clave. Si no hay personas
617 no hay proyecto. Si no quieres hacer algo no hay proyecto. Y yo aprendí esto también,
618 que cuando hablábamos de proyectos, la gente siempre habla de objetivos, de recursos,
619 de metodología, de no sé qué... y esto está muy bien, pero lo que importa son las personas.
620 Para hacer un proyecto rodéate de personas competentes, no hace falta que piensen como
621 tú, pero por lo menos que piensen y aprende a que la cosa fluya, que haya espacios de
622 debate, espacios de conflicto, haya espacios de distensión, pero que la cosa fluya. A que
623 sobre todo se compartan las informaciones, y a que no vaya cada uno por un lado, para
624 mí eso es lo que es un proyecto. Y esto lo aprenda en parte en katxima, antes no sabía que
625 era un proyecto. Cuando fui allí y luego salí, dije, bueno ahora ya sé que es un proyecto.
626 Voy a otro sitio a trabajar en proyectos, vale está bien, quien hay en el proyecto, que se
627 quiere hacer en el proyecto. Tu no me hables de objetivos y metodologías, primero quiero
628 ver esto. Y esto es lo que he aprendido yo. También lo he reflexionado, no salí de allí
629 sabiendo que era un proyecto.

630 **A:** con el tiempo lo has ido reflexionando,

631 **E:** exacto, lo importante son las personas, ya me lo decía mi padre.

632 15. Intenta proyectar-te en un futur.

633 **Segona part**

634 Parlem ara de “arbat tarbat els somriures dels casals”

635

636 1. Com va néixer la idea? D'on va sorgir?

637 **E:** la idea empieza naciendo cuando estábamos el segundo año en Tafraout, estaba el Ad.,
638 que es un compañero que participó en este proyecto y se llevó una cámara y estábamos
639 también mi compañero de piso, el J. , y estábamos un día hablando y a mí, yo me acorde
640 que el Yf. tenía un abuelo y había participado en la guerra España contra Marruecos, y
641 entonces yo pensé, mi abuelo siempre me habla de esta guerra. Y se me encendió la
642 bombilla y dije podríamos hacer un documental, así una cosa muy, que salieran dos
643 antiguos militares y que al final se dieran la mano, pero bueno... Una idea bastante loca

644 que tuvimos, y nos pareció chula, pero que era irrealizable porque el abuelo del Yf. tenía
 645 una serie de problemas, y el hombre ya no podía hablar. Allí fue el primer momento que
 646 yo a nivel personal pensé “molaría gravar algo aquí”, porque los paisajes son bonitos, el
 647 paisaje esta guai”... entonces, pues un día estaba en el twitter, esto que estaba
 648 metiéndome en listas y tal para meterme en proyectos y veo pues que hay el DOCS
 649 COOPERANTS, yo no sabía que era...vi que era un premio que organizaba alguien que
 650 no sabía quién era y para hacer un documental y que era de cooperación... y no se me
 651 puse a leer, ostia pues esto lo vi claro.. Esto hay que hacer algo con katxima porque lo
 652 ganamos seguro. Y yo lo empecé a poner por el WhatsApp y tal, y nadie me hacía caso...
 653 se escuchaban grillos... (risas...) y lo dejé... y cuando vi que faltaba una semana, dije
 654 esto no puede ser, esto hay que intentarlo, entonces lo volví a comentar, nadie me hizo
 655 caso y entonces le dije J. hay que hacer esto, dice: “ si tu ho veus?” “que sí, que sí”. Pero
 656 claro yo no puedo ir a Marruecos... tú vas a ir? ... bueno no ho se? Que fem tio? Y el Ad.
 657 sí que iba a ir. Oye se lo preguntamos y si quiere tal. Ad...Se lo comentamos a Ad., y
 658 dijo si, si vale... y nos pusimos a ello. Empezamos a darle vueltas, yo más o menos ya
 659 tenía una idea de lo que quería, quería enseñar el tema del aps que hacia katxima, pero
 660 también quería hablar un poco del pueblo porque como ya había hecho el diagnostico el
 661 año pasado me había ayudado a conocer al pueblo de lo que yo había podido conocer el
 662 primer año. Tenía frases en la cabeza como las que me había contado un chico que era
 663 “un pájaro sin alas” tenía determinadas cosas en la cabeza que me habían contado ellos y
 664 que se me habían quedado gravadas, uaaa! Es que esto es muy potente, muy potente.
 665 Incluso no pensaba tanto en el aps si no pensaba en el pueblo, pero bueno había que ligarlo
 666 a l’aps, porque al final katxima está allí y será la forma de contar todo esto. Y bueno entre
 667 el J. y yo nos pusimos a escribir aquello: “tío que no va a salir...” y yo “que sí, que vamos
 668 a ganar, que vamos a ganar...” e hicimos un documento bastante chulo, lo presentamos y
 669 bueno estaba yo en Manchester de vacaciones y me llaman que porque no hemos ido a la
 670 presentación.. Se ve que se habían equivocado y habían dicho un día que no era, y no
 671 había ni dios... y me llaman a mí, y... ostia estoy en Manchester...y
 672 **A:** recuerdo que me llaman a mí para que fuera al cabo de una hora y digo estoy en Olesa
 673 y no puedo ir.
 674 **E:** en Manchester también me llamaron, no me querían decir que había ganado... pero es
 675 important...? si, si és important...
 676 **A:** a mi si me dijeron que había ganado

677 E: llame al J., y le dije que fuera para allá, fueron el J. y el Ad., y efectivamente habíamos
 678 ganado el primer premio. Y nada y partir de ahí empieza todo, teníamos más o menos la
 679 idea y empezamos a planificar. Pues ahora habíamos ganado, realmente solo teníamos la
 680 idea porque, a mí se me da muy bien plantear ideas pero claro yo no sé de cine. Al J. se
 681 le da muy bien plantear ideas pero no sabe de cine. El que sabía algo más era el Ad., pero
 682 bueno teníamos la idea y lo teníamos claro y sabíamos que era buena. Y empezamos a
 683 buscar información como montar un documental, nos montamos nuestras plantillas, las
 684 entrevistas, todo muy bien redactado, yo con mi cabeza un poco más cuadrada de
 685 trabajador social, lo hacía más así: “las entrevistas las escribimos, haremos un drive,
 686 donde tendremos toda la información” pues ellos me dejaban hacer. Y empezamos a
 687 hacer, y bueno poco a poco fuimos aprendiendo lo que es hacer un documental. Al
 688 principio parece una cosa muy sencilla, no tiene nada de sencillo. La idea está muy bien
 689 pero luego detrás hay un montón de trabajo, o sea, tienes que hacer una entrevista, pues
 690 es como esto, tienes que estar preparando, pero claro tienes que estar... yo me acuerdo,
 691 el J. y yo, que los dos somos muy así, a lo mejor estábamos... el J. se preparaba una
 692 entrevista, “no J.... decía...está muy bien lo que has hecho y vamos a ver para que lo
 693 queremos... y nos tirábamos dos horas discutiendo él y yo...” “no porque... bueno a grito
 694 pelao” “que no que...” y siempre llegamos a consenso. Yo cedía un poco y tal...El Ad.
 695 alguna vez también venía, bueno hacíamos mucho lío... le íbamos dando como forma.
 696 Cuando nos dijiste vamos a ir a la casa esta de Can Joval... “pues ya lo tuvimos claro”...
 697 “empezaremos de esta forma” buenos al principio teníamos unas ideas... y fuimos
 698 haciendo el proyecto.

699 He aprendido muchas cosas, que hacer un documental es muy complicado, que la parte
 700 técnica es muy importante pero que detrás de la parte técnica que es la de gravar tiene que
 701 haber todo ese trabajo de que quiero sacar. He aprendido que un documental es una
 702 película, una película que tú sabes lo que quieres contar, tienes que saberlo antes y no
 703 hay, y no tienes que dejar espacio para la improvisación. La improvisación si viene ya
 704 vendrá y ya veremos si la quieres utilizar o no. Eso es lo que aprendí yo, siempre pensaba
 705 que era un poco más libre. Es una película que tú lo “guionizas” todo, y esto lo aprendimos
 706 y lo hicimos, aunque luego con los problemillas que tuvimos los guiones se fue a tomar
 707 por culo, pero lo llegamos a guionizar todo muy bien. Al principio planteamos entrevistas
 708 más largas, luego decidimos que las entrevistas fueran cuatro preguntas que con las cuatro
 709 preguntas nos iban a sacar la frase que queríamos... y fuimos haciendo. Luego vimos que
 710 necesitábamos apoyo técnico y contratamos una chica muy maja que nos ayudó. Aprendí

711 una cosa, que debería haber sabido, que ya sabía... que es la parte de la comunicación.
712 Pues el problema que tuvimos que quizá no te filtre la información, tenía que haberte
713 llamado más veces... echar un café y decirte oye Ant. pues... Como uno tiene muchas
714 cosas no llega para todo. Esto es un aprendizaje que he tenido, otro aprendizaje que he
715 tenido es que puedes delegar si coordinas pero creo que hay determinadas cosas que no,
716 yo he intentado siempre, al final me han puesto de coordinador, lo quería como más
717 holístico, con el tiempo me he dado cuenta que quizá yo debería haber sido más rígido en
718 determinadas cosas para que no pasase lo que ha pasado.

719 Como dos aprendizajes: una, cuando el proyecto es tuyo, porque en ese sentido no dejaba
720 de ser mío porque había dicho yo vamos a hacerlo, es como delega todo lo que quieras,
721 confía en la gente pero entérate de todo lo que pasa y estate pendiente de que nada falle,
722 al menos al principio, luego cuando la cosa crece y si el equipo ya es muy competente ya
723 puedes relajarte. Y lo segundo, si hay otra parte como tú, que la información sea lo más
724 fluida que, porque puedes ser muy honesto pero si la información no es fluida da igual
725 que seas honesto. Porque claro si no te lo cuento porque te lo voy a contar el mes que
726 viene pues ya no me acuerdo de las cosas o estamos en otro punto y lo que ha pasado ya
727 no tiene sentido contralo.

728 **E:** Y luego lo que he aprendido también, un poco lo que decía antes, al final, es muy fácil,
729 bueno fácil... que el arte, toda inquietud que pueda tener uno a nivel personal se la puede
730 llevar uno a nivel profesional y utilizarla, para que lo que haces tenga más repercusión,
731 para que transforme más, pero también para que tú te sientas mejor haciéndola. Yo creo
732 que eso es muy importante también. Como profesionales debemos cuidarnos, esto es
733 básico, y una forma de cuidarnos es que lo que hacemos nos guste y nos motive, y una
734 forma que nos guste nos motive que mejor que coger nuestros gustos y nuestros hobbies
735 y meterlos ahí. Tres aprendizajes básicos.

736 2. Què t'ha aportat?

737 3. Quines dificultats t'has trobat?

738 4. Tens projeccions de futur?

739 **E:** el documental no es lo que yo me esperaba, le daremos un poco de vuelta lo
740 presentaremos a algún lado. Para la universidad que lo use para lo que quiera, entonces
741 el J. y yo estamos planteándonos de montar una pequeña asociación porque queremos
742 hacer más documentales. Si montamos una asociación como tampoco vamos a sacar
743 dinero de esto, si nos pagan algo lo utilizaremos para comprar más material para la
744 asociación, y es una forma para tener una miniestructura que nos ayude a nosotros a

745 organizarnos mejor. Y tenemos una idea por ahí, Un tema de la dependencia de los
746 cuidadores... pero yo quiero hacer documental denuncia, sabes... a mi es lo que me
747 llama, como soy del ámbito social, y esa es la proyección a futuro... no se de cara a un
748 año o así, ponernos más en serio con el siguiente proyecto.

749 A nivel profesional, lo que te he dicho, estoy en contacto con una radio para hacer un
750 programa de radio... no se las nuevas comunicaciones, hacer algo allí en Sabadell para
751 que los chavales tengan un espacio para que puedan exponer su voz y expresar. Las
752 comunicaciones sea cine, sea radio, sea lo que sea y utilizarlas para la intervención
753 comunitaria.

754 **E:** Dos proyecciones, montar una asociación pequeñita para hacer proyectos a nivel de
755 hobbies, no creo que vaya más allá. Y a nivel profesional utilizar esto como experiencia
756 y poder ser más feliz en mi día a día laboral.

757 **A:** Felicidades, desde mi punto de vista desde que te conozco de alumno hasta ahora has
758 evolucionado mucho, un crecimiento personal importante.

759 **E:** estoy madurando dicen en mi casa...

760 **A:** E. muchas gracias por tus aportaciones, nos iremos encontrando por el camino, seguro.

761 **E:** muchas gracias a ti por la oportunidad.